1236

ἡ Νεολαία

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 15 (
13 ΙΑΝΟΥΑΡ. 1940.

Ἡ Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Β'.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β' ὄροφος)
Ἀριθ. Τηλεφ. 32-094

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀρ. Τεύχ. 15 - 13 Ἰανουαρίου 1940
ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν	καὶ μὴ μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160	200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ »	»	80	100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ »	»	40	50

ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Λίρ. Ἀγγλίας 1
Ἀμερικῆς Δολ. 6
Αἰγύπτου Λίρ. 1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας) καὶ Σχολικὰς Ἐφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ
ΔΙΑ ΤΟΥΣ κ.κ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. Διευθυνταὶ τῶν Σχολείων, Δημοτικῶν, Γυμνασίων κ. λ. π. ὅπως εἰς τὰς ἐπιστολάς των πρὸς τὸ περιοδικὸν κάμνωσι διάκρισιν τῶν ἐγγραφομένων μαθητῶν των ὡς συνδρομητῶν καὶ τῶν ἀγοραζόντων τοῦτο καθ' ἑβδομάδα.

Ὅταν δηλ. ζητοῦν ὡρισμένον ἀριθμὸν τευχῶν διὰ διάθεσιν λιανικήν, ν' ἀναγράφουν «Δι' ἑβδομαδιαίαν διάθεσιν», ὅταν δὲ πρόκειται περὶ συνδρομητῶν ν' ἀναγράφουν τὸν χρόνον διαρκείας τῆς συνδρομῆς αὐτῶν.

Ἐπίσης καθίσταται γνωστὸν ὅτι οἱ συνδρομηταὶ ἐγγράφονται ἢ παρὰ τῶν περιοδευόντων ἀντιπροσώπων μας ἢ ἀπ' εὐθείας δι' ἐπιστολῆς.

Ἡ διεύθυνσις τοῦ Σχολείου πρέπει νὰ εἶναι πλήρης, μὲ τὴν πόλιν ἢ τὸ χωρίον, τὴν ἐπαρχίαν καὶ τὸν νομὸν εἰς ὃν ὑπάγεται τοῦτο.

(Ἐκ τῆς Δ/σεως τῶν Οἰκον. ὑπηρεσιῶν τοῦ περιοδικοῦ)

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ
ΔΙΑ ΤΟΥΣ κ.κ. ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΜΑΣ

Παρακαλοῦμεν θερμῶς ὅπως οἱ ἀλληλογραφοῦντες μὲ τὸ περιοδικόν μας ἀναγράφωσι πλήρη τὴν διεύθυνσίν των, ἤτοι: Πόλιν ἢ χωρίον, ἐπαρχίαν καὶ νομόν, ὄχι μόνον ἐπὶ τοῦ φακέλλου, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς.

Τοῦτο εἶναι ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΝ διὰ τὴν ταχυτέραν καὶ ἀσφαλεστέραν λῆψιν τοῦ περιοδικοῦ.

«Η ΝΕΟΛΑΙΑ»

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ & ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡΑΧ. 1.205.000.000
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (τῇ 30 Ἰουνίου 1939) .... » 10.665.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

Η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Δέχεται καταθέσεις πάσης φύσεως εἰς δραχμάς. Ἀγοράζει καὶ πωλεῖ μετοχὰς καὶ ὁμολογίας εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Χρηματιστήριον διὰ λογαριασμὸν τρίτων. Παρέχει δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ δημοσίων χρεωγράφων, μετοχῶν καὶ ὁμολογιῶν ἑταιρειῶν. Δέχεται πρὸς φύλαξιν χρηματόγραφα παντὸς εἴδους. Ἐκμισθοῖ χρηματοκιβώτια πρὸς φύλαξιν τίτλων καὶ τιμαλφῶν ἀντικειμένων.

Η ΑΠΟΓΡΑΦΗ

Δὲν θὰ ποῦμε καμμίαν ὑπερβολὴν ἂν ποῦμε πὼς ἡ γεωργικὴ ἀπογραφή, ποὺ ἤρχισεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τῆς δεκάτης τοῦ μηνὸς αὐτοῦ, εἶναι ἐξαιρετικῆς ἐθνικῆς σπουδαιότητος ἔργον. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι εἰς τὸν τόπον μας δὲν ἔχομε ἀκόμη ἀποκτήσει τελείαν συνείδησιν τῆς ἀξίας τῆς στατιστικῆς. Φυσικὰ τὸ πρᾶγμα ἔχει τὴν ἐξήγησίν του. Ὅσο σημαντικὴ καὶ ἂν εἶναι ἡ ζωὴ ἑνὸς αἰῶνος, δὲν εἶναι ἀρκετὴ νὰ δημιουργήσῃ οὔτε κρατικὴν παράδοσιν στερεὰν καὶ ἐπομένως οὔτε τελείαν ἐμπιστοσύνην εἰς τὰς σχέσεις πολιτῶν καὶ Κράτους. Πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσωμε εἰλικρινά, — δὲν ἔχομε ἄλλως τε νὰ χάσωμε τίποτε. Θὰ μᾶς ὠφελήσῃ μᾶλλον ἡ εἰλικρίνεια. Ἡ ὁμολογία τῆς ἀληθείας δὲν βλάπτει ποτέ. Ὑπάρχει εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ Ἕλληνος, εἰς τὸν βυθὸν τῆς συνειδήσεώς του, ἀκόμη καὶ τώρα, ἔπειτα ἀπὸ ἑκατὸν δέκα χρόνια αὐτοτελοῦς κρατικῆς ζωῆς, κάποιο ὑπόλειμμα ἀντικρατισμοῦ, ποὺ ἐγεννήθη καὶ ἐπλεόνασε κατὰ τοὺς αἰῶνας τῆς ξένης καταδυναστεύσεως καὶ ποὺ ἡ νέα κρατική μας ζωὴ δὲν ἐστάθη ἱκανὴ νὰ τὸ κατανικήσῃ.

Αὐτὸ τὸ ὑπόλειμμα ἠμπορεῖ καὶ τώρα νὰ ζημιώσῃ τὸ ἔργον τῆς διενεργουμένης ἀπογραφῆς καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος ποὺ τὸ ἐνεθυμήθημεν. Πρέπει νὰ κατανοήσωμεν ὅλοι ὅτι ἡ ἐπιτυχία αὐτῆς τῆς ἀπογραφῆς εἶναι ἐθνικὴ ἀνάγκη. Καὶ νὰ κάμωμεν, ὁ καθεὶς ὅπου βρίσκεται, ὅ,τι εἶναι εἰς τὸ χέρι μας, κᾶτι περισσότερο ἀπὸ κεῖνο ποὺ εἶναι εἰς τὸ χέρι μας, διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ αὐτὴ ἡ ἐπιτυχία.

Οἱ γεωργοί μας εἶναι δύσπιστοι. Καὶ θὰ εἴμεθα ἄδικοι ἂν ἐλέγαμε ὅτι ἡ δυσπιστία των εἶναι ὁλωσδιόλου ἀδικαιολόγητος. Καθ' ὅλον τὸν αἰῶνα τῆς ἐλευθέρας μας ζωῆς δὲν θὰ εἶναι πολλαὶ αἱ περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ἡ ἐπαφή των μὲ τὸ Κράτος νὰ τοὺς ἐνέπνευσε τὴν ἐντύπωσιν τῆς στοργῆς, τῆς φροντίδος καὶ τῆς προνοίας καὶ πρὸ παντὸς τῆς εἰλικρινείας. Ἀπεναντίας εἶναι ἄπειροι αἱ ἄλλαι. Εἶναι ἄπειροι αἱ περιπτώσεις ποὺ τὸ Κράτος ἐδείχθη ἀπέναντί των ἀσυνεπές, ἄστοργον, ἁρπακτικὸν καὶ ἄδικον, καὶ τὸ χειρότερον ἀνειλικρινές.

Βέβαια αὐτὴν τὴν φορὰν ὑπάρχει ἡ διαβεβαίωσις τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ. Καὶ ἡ πεῖρα τριῶν ἐτῶν τίποτε ἄλλο ἂν δὲν τοὺς ἔμαθε, θὰ τοὺς ἔμαθε τοὺς γεωργοὺς ὅτι ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς ἔχει ἕνα λόγο. Ὅτι ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς δὲν κρύπτει ποτὲ τοὺς ἀληθινοὺς σκοπούς του ἀπὸ τὸν λαόν. Ὅτι ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς δὲν ὑπόσχεται παρὰ ἐκεῖνο ποὺ ἔχει ὑπολογίσει καλὰ καὶ εἶναι ἑκατὸ τοῖς ἑκατὸ βέβαιος ὅτι θὰ τὸ ἐκπληρώσῃ, οὔτε ἐπιχειρεῖ ἔργα ἐκτὸς ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ θὰ εἶναι χρήσιμα καὶ ὠφέλιμα εἰς τὸν λαὸν καὶ εἰς τὸν τόπον. Ἰδιαιτέρως οἱ γεωργοὶ τῆς Ἑλλάδος πρέπει νὰ ἔχουν πεισθῇ ὅτι ἔχουν ὅλην τὴν προτίμησιν εἰς τὴν στοργὴν καὶ εἰς τὴν φροντίδα τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ. Καὶ τοῦτο ὄχι ἀπὸ λόγους κάποιας ἰδιοτροπίας, ἀλλὰ διότι εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ — ὅπως τὸ εἶπε καὶ τὸ ἔδειξε μὲ πράξεις ὄχι μίαν φορὰν — ἡ γεωργία εἶναι τὸ θεμέλιον τῆς ἐθνικῆς μας ζωῆς καὶ οἱ γεωργοὶ καὶ τὸ χωριὸ ἡ ἀστείρευτος δεξαμενὴ ποὺ ἀνανεώνει τὴν φυλὴν καὶ τῆς δίδει τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἱκανότητα τῆς συνεχείας

Θὰ εἴχομεν λοιπὸν ὅλην τὴν διάθεσιν νὰ ἐπαναπαυθῶμεν εἰς τὴν ἐμπιστοσύνην ποὺ ἐμπνέει ὁ λόγος τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ εἰς τὴν ἑλληνικὴν ὕπαιθρον καὶ θὰ ἐθεωρούσαμεν περιττὰς αὐτὰς τὰς γραμμὰς ἂν δὲν συνέτρεχε καὶ ἕνας ἄλλος λόγος. Ὁ λόγος ὅτι οἱ Ἕλληνες καὶ ἰδιαιτέρως οἱ Ἕλληνες γεωργοὶ καὶ κτηνοτρόφοι — ἕνα σημαντικὸν διὰ τὴν ἀκρίβειαν μέρος τῶν γεωργῶν καὶ τῶν κτηνοτρόφων μας, τὸ περισσότερον καθυστερημένον, — εἶναι φοβερὰ προληπτικοί. Φοβοῦνται τὸ μέτρημα. Καὶ ἀπογραφὴ χωρὶς μέτρημα καὶ μάλιστα χωρὶς ἀκριβὲς μέτρημα δὲν ἔχει καμμίαν ἀξίαν. Ἀπογραφὴ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἀκριβὲς μέτρημα. Καὶ εἰς τὴν ἀκρίβειάν της ὑπάρχει ἡ χρησιμότης της. Οἱ γεωργοὶ καὶ οἱ κτηνοτρόφοι μας πρέπει νὰ ξέρουν πρῶτον ὅτι εἶναι ντροπὴ καὶ δυσειδαιμονία τὸ νὰ νομίζουν ὅτι θὰ τοὺς ἔλθῃ κακὸ ἂν δώσουν τοὺς πραγματικοὺς ἀριθμοὺς τῶν παιδιῶν των, τῶν στρεμμάτων ποὺ καλλιεργοῦν, τῶν ζώων των. Οὔτε οἱ Φελλάχοι δὲν στοχάζονται σήμερα τέτοια πράγματα. Δεύτερον ὅτι ἀπὸ τὴν ἀκρίβειαν τῶν ἀριθμῶν ποὺ θὰ δώσουν ἐξαρτᾶται ἡ ἐπιτυχία τῆς ἀπογραφῆς καὶ ἡ ἀπογραφὴ θὰ κοστίσῃ καὶ κόπους καὶ ἔξοδα εἰς τὸ Κράτος, κόπους καὶ ἔξοδα ποὺ κρῖμα θὰ εἶναι νὰ πᾶνε χαμένα ἐξ αἰτίας των. Τρίτον ὅτι ἡ ἀπογραφή, τὰ στοιχεῖα δηλαδὴ ποὺ θὰ προκύψουν ἀπὸ τὴν ἀπογραφήν, χρειάζεται πρῶτα - πρῶτα διὰ τὸ καλὸν τὸ ἰδικόν των. Μὲ βάσιν τὰ στοιχεῖα αὐτὰ τὸ Κράτος θὰ ρυθμίσῃ τὴν γεωργικὴν καὶ τὴν κτηνοτροφικήν του πολιτικήν. Τὰ στοιχεῖα τῆς ἀπογραφῆς θὰ δείξουν εἰς τὰς ὑπηρεσίας τὸ τί δίδει καὶ τί ἀκόμη εἶναι εἰς θέσιν νὰ δώσῃ ἡ γεωργία μας εἰς προϊόντα ποὺ καταναλίσκει ὁ τόπος καὶ εἰς ἄλλα, ποὺ ζητοῦν αἱ ξέναι ἀγοραί. Νὰ κρίνῃ καὶ ν' ἀποφασίσῃ ποίων καλλιεργειῶν ἡ προώθησις ἐπιβάλλεται ἀπὸ τὰς συνθήκας τῶν καταναλωτικῶν ἀγορῶν καὶ ποίων ὁ περιορισμός. Νὰ μελετήσῃ καὶ νὰ ὑποδείξῃ τὸν καταλληλότερον — τὸν ἀποδοτικώτερον δηλαδὴ οἰκονομικῶς — τρόπον ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἐλευθέρων ἰδιοκτησιῶν τῆς Χώρας, σύμφωνα μὲ τὴν δύναμιν τῶν ἀνθρωπίνων χειρῶν ποὺ ὑπάρχουν, τῶν τεχνικῶν ἱκανοτήτων των καὶ τῶν κτηνῶν καὶ ἐργαλείων ποὺ ἔχουν εἰς τὴν διάθεσίν των. Τὰ ἴδια στοιχεῖα θὰ ὁδηγήσουν τὸ Κράτος εἰς τὴν κατάστρωσιν τοῦ προγράμματος τῶν βελτιωτικῶν του ἔργων, τῶν μικρῶν καὶ τῶν μεγάλων. Τοὺς πιστωτικοὺς ὀργανισμοὺς εἰς τὸν καταμερισμὸν τῶν χορηγήσεών των, τοὺς ἰδίους τοὺς γεωργοὺς εἰς τὴν κατανομὴν τῶν καλλιεργητικῶν των ἐργασιῶν. Πρέπει νὰ ξέρουν οἱ γεωργοί μας καὶ οἱ κτηνοτρόφοι μας ὅτι χωρὶς ἀκριβῆ ἀπογραφὴν καὶ ἡ ἰδική των ἐργασία καὶ τὰ σχετικὰ μὲ αὐτὴν μέτρα τοῦ Κράτους θὰ γίνωνται εἰς τὰ τυφλὰ καὶ εἰς τὴν τύχην καὶ ἡ ζημία διὰ τὸ γεγονὸς αὐτὸ θὰ εἶναι κατὰ πρῶτον λόγον δική των. Εἰς ὅσους δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ τὰ ἀντιληφθοῦν μόνοι των, ἔχουν χρέος νὰ τὰ ἐξηγήσουν ὅλα αὐτὰ οἱ κοινοτικοὶ ἄρχοντες, οἱ ἱερεῖς καὶ διδάσκαλοι. ἀκόμη καὶ οἱ νέοι μὲ τὸ φρέσκο μυαλό. Τὰ παιδιά. Κατὰ πρῶτον βέβαια λόγον οἱ νέοι καὶ τὰ παιδιὰ τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, πρέπει νὰ κάμουν ἔργον ἰδικόν των κάθε σύνθημα τοῦ Κράτους καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ. Ἡ ἀπογραφὴ ποὺ ἤρχισε τὴν δεκάτην τοῦ μηνὸς πρέπει νὰ ἐπιτύχῃ. Πρέπει νὰ βοηθήσωμε ὅλοι νὰ ἐπιτύχῃ, μὲ ὅλα τὰ μέσα καὶ μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς μας.

Κδς

ΕΘΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ = ΕΘΝΙΚΗ ΨΥΧΗ

Οἱ ἀληθινὲς ἀναγεννήσεις σ' ἕνα λαὸ μοιάζουν σὰν τοὺς κύκλους, ποὺ κάνει ἕνα λιθάρι πέφτοντας στὰ νερὰ μιᾶς λίμνης. Ὁ κεντρικὸς κύκλος γεννᾶ ἄλλους, ποὺ σὲ μυριάδες γεμίζουν ὅλη τὴ λίμνη ὣς τὶς παρυφὲς τῶν ἄκρων της, ἔστω κι' ἂν δὲν μᾶς γίνωνται στὰ μάτια αἰσθητοί. Μόνον τότε ἀποτελοῦν ἀληθινὲς ἀναγεννήσεις, εἰδ' ἄλλως μένουν ἁπλὲς ἀλλαγὲς καταστάσεων.

Ξέρουμε ὅτι ἡ Ἀναγέννησι ἑνὸς Λαοῦ γίνεται πάνω σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα καὶ σὲ ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς του. Ὁ πολιτισμὸς ἑνὸς λαοῦ εἶναι τὸ σύνολο τῶν πατροπαραδότων ἀξιῶν καὶ ἡ δύναμι τοῦ ἐσωψύχου του νὰ τὶς αἰσθανθῇ καὶ νὰ τὶς βιώση, ὅπως ταιριάζει στὴν ἀνθρώπινή του ὑπόστασι ὡρισμένη ἀπὸ τὶς φυλετικές του προδιαθέσεις.

Ἡ τέχνη εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς κυρίους παράγοντας καὶ ἀπὸ τὶς πιὸ σημαντικὲς ἐκδηλώσεις τῆς πολιτιστικῆς ζωῆς ἑνὸς Λαοῦ. Ἡ κατανόησι τοῦ σημερινοῦ μας ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἡ ψυχική μας δρᾶσι πρὸς ἐξέλιξί του ἀπαιτεῖ καὶ γνῶσι ὅλων τῶν δυνατῶν κυμάτων, ποὺ ὑπολανθάνοντα κινοῦν καὶ ταράσσουν τὴν ψυχὴ τοῦ σημερινοῦ Ἕλληνος, φερμένα ἀπὸ τὰ μάκρη τῆς ἱστορίας τῶν λαμπρῶν ἢ σκοτεινῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ αἰώνων. Ἡ νέα γενεὰ ἔχει ὑποχρέωσι νὰ γνωρίση ὅλα αὐτὰ τὰ στάδια μὲ τὴν κίνησι ἢ τὴ στάσι των. Πρὶν εἴχαμε κυρίως συνηθίσει στὴν ἐπιφανειακὴ τῶν πραγμάτων ἐξέτασι. Τώρα ἡ ἐποχή μας ἀπαιτεῖ βάθος. Κάθε λιθάρι ποὺ προσφέρεται στὸ μεγάλο παλάτι τῆς μορφώσεως τῆς νέας γενεᾶς, ἂς εἶναι κατάλληλα καὶ φροντιστικὰ λαξευμένο. Ἔτσι σιγὰ σιγὰ θὰ καλοδεθῇ τὸ οἰκοδόμημα μέσα στὴν ψυχή της καὶ κανένας ἄνεμος δὲν θὰ εἶναι δυνατὸς νὰ τὸ κουνήση.

* * *

Ὅταν μετὰ ἀπὸ ἕνα δεκάχρονο πόλεμο, τὸν Τρωϊκό, ἔπεσε τὸ βασίλειο τοῦ Πριάμου, ἐλευθερώθηκε ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας καὶ ἡ αἰτία τοῦ αἱματηροῦ αὐτοῦ πολέμου. Ἡ ὡραία Ἑλένη παρουσιάζεται στὸν κύκλο τῶν πολεμιστῶν. Ὁ Ὅμηρος δὲν περιγράφει στὸ σχετικὸ μέρος τὴν ὀμορφιά της, παρὰ μόνο τὴν ἐντύπωσι, ποὺ ἔκανε σὲ ὅλους τοὺς γύρω της.

Οἱ ἥρωες ἐκεῖνοι, ποὺ εἴχανε χάσει σ' ὅλα αὐτὰ τὰ δέκα χρόνια ἀδέρφια καὶ συγγενεῖς καὶ ὑπέφεραν στερήσεις καὶ βάσανα, ὡμολόγησαν ὅλοι ὁμόφωνα ὅτι ἄξιζε τὸν κόπο νὰ πολεμήση κανεὶς γιὰ μιὰ τέτοια ὡραιότητα, νὰ χυθοῦν πιότεροι ἀκόμα ποταμοὶ αἱμάτων γιὰ μιὰ τέτοια γοητεία!

Μιὰ ὡραία γυναῖκα — ὄχι ὡς γυναῖκα, ἀλλὰ ὡς ὡραία — γίνεται αἰτία ἑνὸς σκληροῦ καὶ πεισματικοῦ ἀγῶνος μεταξὺ δύο λαῶν, κι' αὐτοὶ οἱ λαοὶ δὲν λένε νὰ κουρασθοῦν. Ἴσως αὐτὸ νὰ παρουσιάσθηκε κι' ἄλλες φορὲς στὴν ἱστορία. Ἕνας ὅμως ποιητὴς παίρνει τὴν αἰτία αὐτὴ ὡς βάσι ἑνὸς μεγαλειώδους ἔργου, ἀποδεικνύοντας μ' αὐτή του τὴν ἐκλογὴ τὴν ψυχικὴ καὶ πνευματικὴ τῆς ἐποχῆς του κατάστασι, στὴν ὁποία ἔπαιζε τὸ μεγαλύτερο ρόλο ἡ μορφή, ἡ ὡραιότητα θεωρημένη σὰν ἕνα κομμάτι, ποὺ ἐκπορεύεται ἀπὸ τὸ Θεϊκό.

Δὲν ὑπάρχει κάτι ὡραιότερο καὶ καλλιτεχνικώτερο ἀπὸ τὸν τρόπο, μὲ τὸν ὁποῖο ὁ Ὅμηρος ἀνεβάζει τὴ φύσι στὴ μορφὴ τῆς τέχνης. Δὲν συναντοῦμε καμμιὰ μακρὰ περιγραφὴ τῆς φύσεως, παρὰ μονάχα ἕνα περιεχόμενο διαθέσεως τῆς ἐν λόγῳ ὕλης συμπυκνωμένο σὲ μιὰ λέξι.

Αὐτὴ ἡ θαυμάσια συμπυκνωμένη μορφὴ τοῦ Ὁμήρου ἀποτελεῖ τὴ μαγεία, ποὺ κρατεῖ αἰχμάλωτο ἀνὰ τοὺς αἰῶνας τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα. Εἶναι χυμένη σὲ ὅλο του τὸ ἔργο, ζῇ σὲ ὅλες τὶς λεπτομέρειές του. Ἡ παράξενή της ἐπίδρασι βρίσκεται στὴ δημιουργικὴ δύναμι νὰ μορφοποιῇ ἀμέσως καὶ νὰ φέρνη τὶς εἰκόνες κοντά μας μὲ μιὰ γερὴ ἐξίσωσι ἀνάγοντας τὶς διάφορες καταστάσεις πάνω σὲ ἐντύπωσι. Τοὺς Ἀρχαίους ἀναφέρει πάντα ὡς «καρηκομόωντας», τὸν Ἀχιλλέα ὡς«ὠκύπουν», τὸν Ὀδυσσέα ὡς «πολυμήχανον», τὴν Ἥραν ὡς «βοῶπιν» κλπ. Ὅλα αὐτὰ εἶναι σὰν δυνατὲς πινελλιές, ποὺ μὲ μιὰ κίνησι δίνουν σχῆμα καὶ ζωὴ σὲ μιὰ εἰκόνα. Αὐτὸ εἶναι ἡ μορφὴ στὴν ἀπόλυτή της τελειότητα, εἶναι ἡ εὐφρόσυνη ἀγγελία τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος.

Σχεδὸν ὅλοι οἱ φιλόσοφοι, ποὺ ἔγραψαν γιὰ «αἰσθητικὴ» ἢ γιὰ τὴν ἀξιολογία τῆς τέχνης, πέρασαν χωρὶς ν' ἀγγίξουν τὸ γεγονὸς ἑνὸς φυλετικοῦ ἰδεώδους ὡραιότητος φυσικῆς καὶ μιᾶς φυλετικὰ δεμένης ἀνωτάτης ἀξίας ψυχικοῦ εἴδους. Καὶ ὅμως εἶναι τόσο φανερὴ ἡ διαφορετικὴ ἐπίδρασι, ποὺ κάνει πάνω μας ἡ καθαρὰ ψυχικὴ παράστασι, π. χ. ἑνὸς Ἕλληνος ἐφήβου ἀπὸ τὴν εἰκόνα ἑνὸς Κινέζου αὐτοκράτορος. Κάθε γραμμὴ στὴν Κίνα παίρνει μιὰν ἄλλη λειτουργία παρὰ στὴν Ἑλλάδα. Ἔτσι χωρὶς τὴ γνῶσι καὶ τὴν κατανόησι τῆς μορφοποιούσης καὶ φυλετικὰ ὡρισμένης θελήσεως δὲν μπορεῖ ἡ ἑλληνικὴ τέχνη — καὶ κάθε τέχνη — νὰ ἑρμηνευθῇ καὶ νὰ παράσχη αἰσθητικὴ ἀπόλαυσι. Δὲν μπορεῖ νὰ ἐκτελέση τὸν προορισμό της.

Κάθε ἔργο τέχνης μορφοποιεῖ ἕνα ψυχικὸ περιεχόμενο. Τὸ ψυχικὸ αὐτὸ φαινόμενο θὰ τὸ νοιώσουμε ὅταν μποροῦμε νὰ νοιώσουμε τὴν ἀπὸ τὸν τεχνίτη δοσμένη μορφή του, πάνω στὴ βάσι τῶν διαφόρων φυλετικῶν τῆς ψυχῆς ἰδιοτήτων. Ἡ μέχρι τοῦδε μελέτη τῆς αἰσθητικῆς μας εἶναι λοιπὸν ἐλλιπὴς καὶ σκορπίζεται καὶ κουράζεται σὲ λεπτομέρειες. Χωρὶς τὴ βάσι αὐτὴ δὲν μπορεῖ ἡ Τέχνη νὰ ἐξετασθῇ ὡς σύνολο. Κάθε γνήσιος καλλιτέχνης, καὶ ὁ ἀνίδεος καὶ ὁ συνειδητός, ἐργάσθηκαν πάντα φυλετικά. Μορφοποιοῦν καὶ ἐνσωματώνουν ψυχικὲς ἰδιότητες χρησιμοποιῶντας ἐκείνους τοὺς τύπους τῆς φυλῆς, ποὺ τὸν περιέβαλλον καὶ ποὺ ἦσαν στὴν πρώτη γραμμὴ οἱ κύριοι φορεῖς ὡρισμένων λαϊκῶν ἰδιοτήτων. Καὶ μόνον ὅταν νοθέψη ἡ φυλὴ καὶ κυκλώσουν τὸν καλλιτέχνη ξένα πρὸς τὴ δική του καὶ τοῦ λαοῦ του τὴν ψυχὴ στοιχεῖα, τότε ἢ θὰ ἀγωνισθῇ καὶ μέσα στὸ φυλετικὸ χάος νὰ διατηρήση τὴν ψυχὴ τοῦ λαοῦ του ἢ θὰ πέση κι' αὐτὸς θῦμα τοῦ χάους αὐτοῦ καὶ θὰ ἐξαφανισθῇ.

* * *

Ὁ Ἕλλην ἔχει ἀλλιώτικο ψυχικὸ κέντρο ἀπὸ τὸν Ἰνδό, Ρωμαῖο ἢ Γερμανό, ποὺ ὁρίζει τὸ ρυθμὸ τῆς ζωῆς του. Ὁ Ἕλλην μέσα στοὺς αἰῶνας ἤτανε μιὰ αἰσθητικὴ ἀξία. Ἡ ὡραιότητα ἤτανε τὸ μέτρο ἑλληνικῆς ζωῆς. Στὸ συμπόσιον καθότανε σὲ κύκλο «μὲ κεκερασμένο» κρασί, θέτοντας σκοπὸ ὄχι τὸ ξεφάντωμα, ἀλλὰ τὴν ἀνάλυσι ἑνὸς θέματος. Ἡ ὡραιότητα ἤτανε τὸ κινητήριο μοτίβο ὁλοκλήρου τῆς «Ἰλιάδος». Ἡ ὡραιότητα νίκησε ἀκόμα, ὅταν ἡ φτωχὴ κουρελιασμένη Ἑλλάδα ἀντιμετώπισε ἕναν Ρωμαῖο στρατηλάτη, ποὺ ἡ ὄψι του ξύπνησε στὴν ψυχή της τὴν ἀνάμνησι τῶν ἰδίων της προγόνων. Ὁ Κβίντιους Φλαμίνους. Τὸν χαιρετοῦσαν γιὰ τὴν ἀξιοπρέπειά του καὶ τὴν ὡραιότητά του ὡς ἐθνικὸν ἥρωα καὶ ἡ Ἀθήνα τὸν τιμοῦσε σὰν δικό της. Αὐτὴ ἤτανε ἡ ἑλληνικὴ λαχτάρα στὸ ζενὶθ τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς, χωρὶς νὰ πάψη νὰ ὑφίσταται καὶ στὴν πτῶσι. Μόνο ἀπὸ τὴ θέσι αὐτὴ μποροῦμε νὰ κατανοήσουμε καὶ νὰ ζήσουμε τὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ τέχνη καὶ τὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ ζωή.

Ἕνας ἀληθινὰ ὡραῖος μποροῦσε στὴν Ἑλλάδα μετὰ τὸ θάνατό του νὰ τιμᾶται ὡς ἡμίθεος. Τοῦ ἔχτιζαν ἡρῶα, τοῦ ἔφκιαναν ἀγάλματα καὶ τοῦ προσέφεραν θυσίες. Συνέβη νὰ σεβασθοῦν καὶ νὰ μὴ χτυπήσουν ἕνα ἄνδρα ἐχθρὸν σὲ ἀνοιχτὴ μάχη μόνο καὶ μόνο γιατὶ τοὺς ἔκανε ἐντύπωσι ἡ ὀμορφιά του.

Δὲν ἤθελαν νὰ πληγώσουν τὸ θεϊκὸ κομμάτι, ποὺ πίστευαν μέσα στὴν ὡραιότητα. Γι' αὐτὸ συγκινητικὰ μᾶς μιλάει ὁ Πλούταρχος. Ὅταν σκότωσαν τὸν Πέρση στρατηλάτη Μασίστιο, φρόντισαν νὰ μὴν ταράξουν καὶ νὰ μὴν χαλάσουν τὴν ὀμορφιά του. Τὸν περιέφεραν στὶς σκηνὲς γιὰ νὰ δοῦν καὶ νὰ γνωρίσουν ὅλοι τὴν ὀμορφιά του. Γιὰ τὸν Ξέρξη ἐκήρυτταν ὅτι ἔχει δικαίωμα νὰ εἶναι κυρίαρχος, γιατὶ εἶναι τόσο ὡραῖος!

Τὸ ἐξωτερικὸ αὐτὸ γνώρισμα ἐθεωρεῖτο πάντα ὡς ἀντιστάθμισμα ὡραίας ψυχῆς «Οἵα ἡ μορφή, τοιάδε καὶ ἡ ψυχή». Ὁ ἥρως λοιπὸν ἤτανε πάντα ὡραῖος στὴν αἰσθητικὴ τοῦ Ἕλληνος παράστασι. Ποτὲ ὅμως δὲν ξεχνοῦσε τὰ φυλετικά του γνωρίσματα.

Ὁ Ὅμηρος καὶ ἡ δημιουργία του σφραγίζει τὴ μεγάλη τῆς Ἑλλάδος τέχνη πάνω σὲ φυλετικὴ βάσι. Ὅταν φεύγη ὁ Τηλέμαχος ἀπὸ τὴν μητέρα του, τοῦ στέλνει ἡ «ὡραία γλαυκῶπις τοῦ Διὸς θυγατέρα» εὐνοϊκὸν ἄνεμον. Ὅταν τὸ μαντεῖο λέγη τὴν τύχη στὸ Μενέλαο, τοῦ προφητεύει μιὰ θεϊκὴ ζωή, ποὺ θὰ τὸν ὁδηγήση στὰ πέρατα τῆς γῆς, ἐκεῖ ποὺ «ὁ ὡραῖος ξανθὸς Ραδάμανθυς» κατοι-

Η ΑΞΙΑ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ

Οπως κάθε χρόνον δεκάδες παιδιών άπό όλην τὴν Ἑλλάδα, ἰδίᾳ ὅμως ἀπὸ τὴν Βόρειον Ἑλλάδα, ἀνῆλθον κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ τῆς Πρωτοχρονιᾶς εἰς τὰ σύνορα, διὰ νὰ φέρουν τὸν χαιρετισμὸν τοῦ Ἔθνους ὅλου πρὸς τοὺς πληθυσμοὺς ποὺ δικαίως χαρακτηρίζονται ἀκριτικοί. Μακριὰ ἀπὸ τὰ κέντρα οἱ πληθυσμοὶ ὑφιστάμενοι τὰς μοιραίας ἐλλείψεις τῆς σκληρῆς ζωῆς τοῦ βουνοῦ καὶ τοῦ ὑπαίθρου, ἀνασυνδέουν τὴν βυζαντινὴν ἑλληνικὴν παράδοσιν πρὸς τὴν σημερινὴν Ἑλλάδα. Ὅπως μίαν φορὰν πρὸ πολλῶν αἰώνων οἱ ἀκρίται τῶν συνόρων ἀπετέλουν τὴν προφυλακὴν τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας, ἔτσι καὶ εἰς τὴν σημερινὴν Ἑλλάδα οἱ πληθυσμοὶ ποὺ ξέρουν πολὺ καλὰ τί σημαίνει ἀγὼν ὑπὲρ ἐλευθερίας, ἔθνους καὶ πατρίδος, μένουν ἐκεῖ εἰς τὰ σύνορα, ν' ἀποσποῦν ἀπὸ ἕνα ἔδαφος ἄγονον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὸ ψωμί των, ἀλλὰ καὶ ἕτοιμοι εἰς κάθε ἀπρόοπτον διαρκῶς κινητοποιημένοι. Ἀνάλογοι πληθυσμοὶ ὑπῆρχον εἰς τὰ ὅρια τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας καὶ αὐτοὶ ἔγραψαν τὸ θρυλικὸν ἔπος ποὺ ζωντανεύει ὁ κύκλος τῶν ἀκριτικῶν τραγουδιῶν.

Καὶ οἱ σημερινοὶ ἀκριτικοὶ πληθυσμοὶ προέρχονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀπὸ τὰ ἐδάφη ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὁποῖα διετηρήθη ζωντανή, εἰς τὴν γλῶσσαν, εἰς τὰ ἔθιμα, εἰς τὰ τοπωνύμια, εἰς τὰς παραδόσεις, εἰς τὴν ψυχήν, ἡ ἀνάμνησις τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας τῶν μέσων αἰώνων. Οἱ ἱστορικοὶ λόγοι ποὺ ὅλοι, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ξεύρομεν, ἔφεραν εἰς τὴν μεταφύτευσιν τῶν πληθυσμῶν αὐτῶν εἰς τὰ ἐδάφη τῆς Μητρὸς Πατρίδος. Χαρακτηρίζει ὅμως καὶ τὴν αἰωνίως προκινδυνεύουσαν ἑλληνικὴν φυλὴν καὶ ἰδιαιτέρως τοὺς πληθυσμοὺς αὐτούς, τὸ γεγονὸς ὅτι ἀντὶ νὰ ἐπιδιώξουν μίαν ἐγκατάστασιν εἰς τὰ κέντρα ἢ εἰς γονιμώτερα ἐδάφη, κατηυθύνθησαν οὗτοι εἰς τὰ σημεῖα ἐκεῖνα εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ἠμποροῦσαν νὰ συνεχίσουν τὴν προαιωνίαν ὑπὲρ τοῦ Ἔθνους ζωήν των, τὴν διαβίωσίν των μέσῳ κινδύνων καὶ ἐν διαρκεῖ συναγερμῷ.

Ποίας ὑποχρεώσεις δημιουργεῖ διὰ τὸ ὅλον τοῦ Ἔθνους ἡ ἀποφασιστικότης καὶ ἡ ἑλληνικωτάτη αὐτὴ ἐκδήλωσις τῶν ἀκριτικῶν πληθυσμῶν, ἠμπορεῖ ὁ κάθε Ἕλλην νὰ τὸ κατανοήσῃ. Εἶναι ὅμως εὐχάριστον ὅσον κανένα ἄλλο πρᾶγμα ὅτι τὰ ἑλληνόπουλα ποὺ ἀποτελοῦν τὸ καύχημα, τὴν ἐλπίδα καὶ τὸ μέλλον τοῦ Ἔθνους τὸ κατανοοῦν καὶ τὸ ἀντιλαμβάνονται ὅσον καὶ οἱ μεγάλοι. Καὶ εἶναι ἀληθινὴ ἐγγύησις διὰ τὸ μέλλον τὸ γεγονὸς ὅτι βλέπομεν τὰ ἑλληνόπουλα πάντοτε, ἰδίως ὅμως κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς κατὰ τὰς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται περισσότερον τὴν ἀνάγκην νὰ περιβάλλεται ἀπὸ τὴν φιλίαν καὶ τὴν ἀγάπην τῶν ὁμοίων του, ἀνάμεσα τῶν ἀκριτικῶν πληθυσμῶν. Δὲν κομίζουν μόνον πρὸς αὐτοὺς τὴν ἁγνοτέραν εὐχήν, ἀφοῦ ὑψώνεται ἀπὸ τὰ παιδικὰ χείλη, ἀλλὰ καὶ τὴν στοργὴν ὅλου τοῦ Ἔθνους, ὅλου τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὁπουδήποτε τῆς γῆς ἂν κοπιάζῃ καὶ μοχθῇ. Διότι ὅλος ὁ Ἑλληνισμὸς ἀντιλαμβάνεται καλὰ τί ἀντιπροσωπεύει τὸ προκεχωρημένον φυλάκιον ποὺ λέγεται ἀκριτικὸς πληθυσμὸς καὶ ποίαν σημασίαν ἔχει ἡ διατήρησίς του εἰς πλήρη ἀκμὴν καὶ εἰς διαρκῆ ἐπαγρύπνησιν. Ἀλλὰ τὰ ἴδια αὐτὰ παιδιὰ ποὺ κομίζουν τὰς εὐχὰς καὶ τὴν στοργὴν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐμποτίζονται ἀπὸ τὸ πνεῦμα ποὺ ἐμπνέει τοὺς ἀκρίτας τῶν συνόρων, παίρνουν κάτι ἀπὸ τὴν προαιωνίως ἑλληνικὴν ἰδεολογίαν των, κάτι ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ ἡρωϊσμοῦ των, κάτι ἀπὸ τὸ ψυχικόν τῶν μεγαλεῖον, ἀπὸ τὴν ἠθικήν των ἀντίληψιν διὰ τὴν ἀποστολὴν καὶ τὸν προορισμὸν τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ὁ Ἑλληνισμὸς δὲν ἐστάθη ποτὲ ὁ μέγας ἐθνικὸς ὄγκος, δὲν εἶχε σαράντα, πενῆντα, ἑξῆντα ἑκατομμύρια, διότι ἐχρειάσθη νὰ προσφέρῃ τὸ αἷμά του εἰς ὅλον τὸν κόσμον, εἰς τὴν οἰκουμένην διὰ τὸν ἐκπολιτισμὸν καὶ τὴν διαφώτισιν της. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἔπραξεν ὀλιγώτερα ἀπὸ ὅσα θὰ ἔπραττεν ἂν τοῦ ἦτο καὶ ὁ ὄγκος συμπαραστάτης. Ἀντικατέστησε τὸν ὄγκον διὰ τῆς ποιότητος καὶ συνήθως δὲν εἶναι οἱ πολλοί, ἀλλ' οἱ ἐκλεκτοὶ οἱ ὁποῖοι κυβερνοῦν τὸν κόσμον. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἀκόμη ἀπεδείχθη ἡ ἀξία τῆς ποιότητος, ἔναντι τῆς ποσότητος.

Εἰς τὴν ἀκραίαν ἐκείνην χώραν τοῦ βορρᾶ, τὴν Φινλανδίαν, διεξάγεται ἕνας ἀπεγνωσμένος ἀγών, ὁ ὁποῖος ὑψώνει τὸν βιβλικὸν Δαυῒδ ἔναντι τοῦ Γολιάθ, τὴν ποιότητα ἔναντι τοῦ ὄγκου. Καὶ διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν νικᾷ ὁ Δαυῒδ καὶ μαζί του ἡ ποιότης. Ἀλλ' ἂς μὴ τὸ λησμονῶμεν, ἐλάχιστοι λαοὶ ἐφήρμοσαν τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ ἰδεώδη, εἰς τὸν πολιτισμόν, τὴν παιδείαν, τὸν ἀθλητισμὸν καὶ τὴν βυζαντινὴν ἐπινόησιν τῶν ἀκριτικῶν πληθυσμῶν. Αὐτοὶ ἐκράτησαν εἰς τὴν Φινλανδίαν τὰς πρώτας ἡμέρας ὅλον τὸ βάρος τῆς ξενικῆς εἰσβολῆς καὶ τὸ ἐκράτησαν τόσον καλά, ὥστε νὰ παρασκευάσουν τὰς ἐπακολουθησάσας νίκας τοῦ Φινλανδικοῦ στρατοῦ.

Ἡμεῖς δὲν ἔχομεν διαφορὰς μὲ κανένα, ἔχομεν ὅμως πάντοτε ἀγρύπνους τοὺς ἀκριτικοὺς πληθυσμούς, ποὺ διαιωνίζουν τὴν ἑλληνικὴν στρατιωτικὴν παράδοσιν, αὐτοὺς τοὺς πληθυσμοὺς μὲ τοὺς ὁποίους τὰ ἑλληνόπουλα ἐπέρασαν Χριστούγεννα καὶ Πρωτοχρονιά.

κεῖ. Ὁ Ὅμηρος παρουσιάζεται ὡς συνειδητὸς κυρίαρχος, ἄνθρωπος μὲ τὴν ἀνωτερότητα τῆς φυλῆς του, ὅταν λέγῃ τὰ λόγια: «Γιατὶ ὁ ἀποφασιστικὸς ἄνδρας περαίνει καλύτερα κάθε ἔργο κι' ὅταν ἀκόμα ἔρχεται ξένος ἀπὸ μακριά». Ὁ Θερσίτης ὅμως παρουσιάζεται ἀντίθετος πρὸς τὸν «ξανθὸν ἥρωα», ἐχθρικός, ἄσχημος, μαῦρος, κακοφτιασμένος, προδότης, παρουσιάζοντας τὴν παρουσία τοῦ ἀσιατικοῦ προδοτικοῦ στοιχείου στὸν ἑλληνικὸ στρατό. Τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ Θερσίτου, τοὺς Φοίνικας, περιγράφει ὁ Ὅμηρος «ἀπατεῶνας, ποὺ κουβαλοῦν ἄμετρα στολίδια χωρὶς ἀξία καὶ περιττὰ στὰ μαῦρα τους καὶ σκοτεινὰ καράβια».

Κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν ὁ Ὅμηρος δημιούργησε μιὰ ψυχικὰ φυλετικὴ τέχνη καὶ γέννησε τὶς εἰκόνες ἐκεῖνες «τοῦ ὠκύποδος ξανθοῦ Ἀχιλλέως» καὶ «τῆς γλαυκώπιδος τοῦ Διὸς κόρης», ποὺ ὡδήγησε ἀργότερα τὸ πινέλλο τῶν ζωγράφων, δίνοντάς τους, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ καθαρὸ ὡραῖο, τὸ ἑλληνικὸ καὶ τὸ ξένο, τὸ ἐχθρικὸ πρὸς τὸ ἑλληνικὸ στοιχεῖο στὴν φυλετική του μορφή.

Ὁ Σειληνὸς δὲν εἶναι μιὰ «χαρακτηριστικὰ ζωγραφισμένη, κακοφτιαγμένη μορφή» ὅπως μᾶς λέγουν οἱ ἱστορικοί μας, ἀλλὰ ἡ πλαστικὴ παράστασι τῶν ἰδιοτήτων μιᾶς ξένης φυλετικῆς ψυχῆς, ὅπως τὴν ἔβλεπε τότε ὁ Ἕλλην.

Μόνο κάτω ἀπὸ τὴ δημιουργικὴ αὐτὴ δύναμι τοῦ Ὁμήρου τὸ συνειδητὸ ξεκαθάρισμα τῶν φυλῶν, τῶν ἡρώων καὶ δειλῶν, τῶν κυρίων καὶ σκλάβων δημιουργήθηκε χρυσοῦς αἰῶνας, ἡ αἰωνία ἀθανασία καὶ ἡ ἀθάνατη νεότητα τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ὑψώθηκε ἡ λάμψι τοῦ Παρθενῶνα παντοδύναμη, ἀκατάλυτο δεῖγμα τῆς ξέχωρης ἑλληνικῆς φυλῆς, καὶ τῆς ἑλληνικῆς τέχνης.

Ὅταν ὅμως ἀργότερα ὁ Περικλῆς, ὁ ἴδιος ποὺ δημιούργησε τὸν αὐστηρὸν περὶ φυλῆς νόμον, παρακαλοῦσε τὸ ἀθηναϊκὸ δικαστήριο νὰ παραχωρήσῃ στὸν ἀπὸ ξένη γυναῖκα υἱόν του τὸ δίκαιον τοῦ Ἀθηναίου πολίτου, τότε ἄρχισαν νὰ ξεπέφτουν ἀπὸ κείνη τὴ στιγμὴ καὶ αἱ Ἀθῆναι χάνοντας τὴν βεβαιότητά των κάτω ἀπὸ ξένες ψυχικὲς ἐπιδράσεις.

Ὁ σοφὸς Σωκράτης ὅμως, ξένος στὴν ψυχικὴ φυλετικὴ τοῦ Ἕλληνος ὀντότητα, τῆς ἔδωσε τὸ μεγάλο σπρώξιμο, ἔστω κι' ἂν σὲ μιὰ ἐποχὴ γεμάτη ἀγωνία διδάσκῃ τὴν κοινότητα τῶν καλῶν. Μιὰ νέα κατάταξι ἀνθρώπων ἄρχισε νὰ παρουσιάζεται. Δὲν κυριαρχοῦσε πιὰ ἡ ἔννοια λαὸς καὶ φυλή, ἀλλὰ ἡ ἔννοια ἄτομον. Ἡ σωκρατικὴ διδαχὴ βοηθεῖ τὴν κατάπτωσι τῆς ἀθηναϊκῆς φυλετικῆς ἀνωτέρας δημοκρατίας. Ὁ μαθητής του Ἀντισθένης (γυιὸς μιᾶς Ἀσιάτισσας σκλάβας) διακηρύττει τὸ γκρέμισμα τῶν φυλῶν καὶ τῶν λαῶν, ὡς ἀναγκαία ἀνθρωπίνη πρόοδο.

Ἀνακεφαλαιώνοντας βγάζουμε τὸ συμπέρασμα: Ἡ τέχνη καθορίζεται ἀπὸ τὸ φυλετικὸ ψυχικὸ περιεχόμενο ἑνὸς λαοῦ. Ἡ λαχτάρα τοῦ ἀρχαίου Ἕλληνος πρὸς τὸ ὡραῖο ἀπὸ τὸν Ὅμηρο κυβέρνησε καὶ ἐπηρέασε τὴν ἑλληνικὴ ψυχὴ ὡς τὸ καταστάλαγμά της στὸν χρυσοῦν αἰῶνα. Ὁ Παρθενῶνας εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ὁμηρικῆς ὡραιοπαθείας βασισμένης πάνω στὶς φυλετικὲς διαθέσεις τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς. Ἡ τέχνη ἐνόσῳ θέλει νὰ εἶναι γνήσια καὶ ἀληθινὴ πρέπει νὰ στηρίζεται πάνω στὴ φυλετικὴ ψυχή. Ὅταν ξένα στοιχεῖα θαμπώσουν τὴ λάμψι τῆς φυλετικῆς αὐτῆς ψυχῆς θολώνει καὶ ἡ τέχνη, γίνεται ψεύτικη καὶ ἀνάξια γιὰ τὴν ἀθανασία τῆς ἱστορίας.

Σ. Καραϊσκάκη

Στὸ περιθώριον

ΑΙ ΕΥΧΑΙ ΤΟΥ ΚΥΒ. ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ

Ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Ἀλέξανδρος Κανελλόπουλος, ἐπωφελούμενος τῆς ἀδείας, τῆς ὁποίας ἔτυχε διὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς ὑπὸ τῆς Σχολῆς Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν Ἀεροπορίας, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπηρετεῖ, ἐδέχθη τὴν 1ην τοῦ ἔτους τοὺς Συναγωνιστάς του τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως Ε. Ο. Ν., εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῶν τελετῶν καὶ τοὺς ηὐχήθη διὰ τὸ νέον ἔτος.

ΧΕΛΙΔΟΝΙΣΜΑ

Εἶναι μήπως ἀνάγκη νὰ ἐπαινέσωμε τὸ παράδειγμα τῶν μικρῶν παιδιῶν ποὺ εἰς τὸ δημοτικὸν τοῦ πειραματικοῦ καὶ εἰς ἄλλα σχολεῖα ἔκαμαν καὶ αὐτὰ τοὺς μικρούς των ἐράνους διὰ τὰ μαθητικὰ συσσίτια; Δὲν μετρᾶται βέβαια μὲ τὰς ὀλίγας δραχμὰς ἡ ἀξία αὐτῆς τῆς ἐκδηλώσεως. Μετρᾶται μὲ τὴν διάθεσιν τῆς προσφορᾶς, τῆς ὁποίας τὸν σπόρον ἔρριψεν ἡ ἔκκλησις τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τὸν ὁποῖον ἐδέχθησαν συγκινητικώτατα αἱ παιδικαὶ καρδίαι.

Χαιρετίζομεν εἰς τὸ πρόσωπον τῶν μικρῶν ἐρανιστῶν τὸ χελιδόνισμα ποὺ ἀγγέλλει μίαν καλλιτέραν ἑλληνικὴν αὔριον.

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΓΡΑΦΟΝΤΑΣ

Καὶ ἄλλοτε μᾶς ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ τονίσωμεν ὅτι αἱ σελίδες τοῦ περιοδικοῦ κατανεμημέναι εἰς κύκλους γνώσεων ὡρισμένων αἱ ὁποῖαι καὶ ἔχουν χαραχθῆ προγραμματικῶς, δὲν ἐπαρκοῦν δυστυχῶς διὰ τὴν δημοσίευσιν ἄρθρων πολιτικῆς φύσεως, πλὴν τῶν προερχομένων ἐκ τῆς συντάξεως τῆς Ε.Ο.Ν. ἀλλ' οὔτε καὶ λόγους ἐκφωνηθέντας ἢ προσφωνήσεις ἢ μακρὰς περιγραφὰς ἑορτῶν καὶ τελετῶν, διότι ἡ δημοσίευσις τούτων θὰ ἐχρειάζετο διπλασίας καὶ τριπλασίας σελίδας ἀπὸ ἐκείνας τὰς ὁποίας διαθέτομε καὶ ἂν ἀκόμη ἀπεφάσιζε τὸ περιοδικὸν νὰ παραιτηθῇ ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ ἀποτελεῖ τὸν σκοπὸν τῆς ἐκδόσεώς του, τὴν ὑπεύθυνον δηλαδὴ διερμήνευσιν τῶν κατευθύνσεων τῆς Ὀργανώσεως.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ πρώτη: Ἕνα χιονισμένο τοπίο τοῦ Βερμίου.

Ἡ τελευταία: Ἀπὸ τὴν ἀγροτικὴ ἐξόρμησι τῆς Ε.Ο.Ν. Φαλαγγῖται τοῦ χωρίου Νέον Πετρίτσιον Σερρῶν μετὰ τοῦ κ. Νομάρχου κατὰ τὸν πανηγυρικὸν ἑορτασμὸν τῆς μάχης τῆς Αὐταρκείας.

ΚΟΙΝΟΝ ΦΩΤΕΙΝΟΝ ΜΕΛΛΟΝ

Αἱ ἑλληνικαὶ ἐκδηλώσεις συμπαθείας καὶ συμμετοχῆς εἰς τὰς δοκιμασίας αἱ ὁποῖαι ἔπληξαν σκληρῶς τοὺς πληθυσμοὺς τῆς βορειοανατολικῆς Μικρασίας, συνεπείᾳ τῶν φοβερῶν σεισμῶν, συνεκίνησαν ὅλως ἐξαιρετικῶς τὴν δημοσίαν γνώμην τῆς φίλης καὶ συμμάχου πρὸς ἀνατολὰς γείτονος. Ἔχομεν ἀφθόνους καὶ πηγαίας τὰς ἀπηχήσεις αὐτῆς τῆς ἰδιαιτέρας συγκινήσεως, ὄχι δὲ μόνον εἰς τὰς ἐπισήμους διαβεβαιώσεις ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ σχόλια τοῦ τύπου. Ὁ τουρκικὸς λαός, μὲ τὴν ὀξεῖαν ἀνθρωπίνην του διαίσθησιν, ἀντιλαμβάνεται ὅτι δὲν εἶναι τὸ κοινὸν αἴσθημα ἀπροσώπου φιλανθρωπίας αὐτὸ ποὺ κάμνει κάθε ἀνθρωπίνην ὕπαρξιν νὰ συμπάσχῃ μετὰ τοῦ πλησίον εἰς τὴν δυστυχίαν του, ἐκεῖνο ποὺ ἐκίνησε τὴν ἑλληνικὴν συμπάθειαν. Γνωρίζει ὁ τουρκικὸς λαὸς ὅτι ἐκτὸς ἀπὸ τὴν λύπην διὰ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἐδοκιμάσθησαν, ἡμᾶς μᾶς συγκινεῖ ἐξ ἴσου βαθιὰ καὶ γνήσια ἡ δοκιμασία τῆς χώρας. Μιᾶς χώρας μὲ τὴν ὁποίαν ἔχουν συνδεθῆ τὰ πεπρωμένα ἀπείρων ἑλληνικῶν γενεῶν, τῶν ὁποίων οἱ τόποι ποὺ συνετάραξαν οἱ θυμοὶ τῶν σεισμῶν κρατοῦν πάντοτε τὰ μνημεῖα καὶ τοὺς τάφους. Μέγα τμῆμα ἐξ ἄλλου τοῦ σημερινοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος εἰς πᾶσαν μνείαν τῶν περιοχῶν τὰς ὁποίας χειμάζει ἡ θεομηνία ἀναπολεῖ πατρώας ἑστίας καὶ ἱερὰ τιμιώτατα, τὰ ὁποῖα ἡ νοσταλγία τὰ κάμνει προσφιλέστερα. Καὶ εἶναι τόσον φυσικὸν ἡ στοργικὴ ἀνάμνησις τῶν ἑστιῶν καὶ τῶν ἱερῶν νὰ συνδέεται ἀδιάρρηκτα καὶ νὰ ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου πληρώματος, ποὺ ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ ἐκεῖ, νὰ συνεχίζῃ τὴν ἱστορίαν καὶ νὰ ζωντανεύῃ μὲ τὴν παρουσίαν καὶ μὲ τὰ ἔργα του τὴν φύσιν καὶ τὰ τοπία. Κάποτε — πόσον μακρινὴ φαίνεται τώρα ἐκείνη ἡ ἐποχὴ — ἐγεννήθησαν φόβοι ὅτι ἡ νοσταλγία καὶ ἡ ἕλξις τῆς γῆς ἦτο πολὺ ἐνδεχόμενον νὰ γίνῃ ἀφορμὴ διαιωνίσεως τῶν ἱστορικῶν διενέξεων τῶν δύο λαῶν. Σήμερα οἱ φόβοι αὐτοὶ ἔχουν τελείως κατανικηθῆ. Καὶ εἶναι ἡ κατανίκησίς των καρπὸς τῆς βαθείας συνέσεως, ἡ ὁποία ἐπεβλήθη εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὴν Τουρκίαν ἐξ ἴσου. Χάρις εἰς αὐτὴν τὴν σύνεσιν, ἀπὸ τὸ μέταλλον τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν ἀναμνήσεων ἐσφυρηλατήσαμε πανίσχυρον φιλικὸν δεσμόν, τοῦ ὁποίου κάθε ἡμέρα ποὺ περνᾷ αὐξάνει καὶ πολλαπλασιάζει τὴν ἀξίαν καὶ τὸν ἀναδεικνύει ἀκατάλυτον. Αὐτοῦ τοῦ δεσμοῦ τὴν γονιμότητα διεκήρυξε τόσον εὐγλωττα ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Τουρκίας εἰς τὸν πρωτοχρονιάτικον χαιρετισμόν του πρὸς τὸ ἑλληνικὸν Ἔθνος. Ὄντως, ὑπεράνω τῶν προσκαίρων δοκιμασιῶν καὶ τῶν θλίψεων, τῶν ὁποίων ἡ σκληρότης πραΰνεται διότι τὰς μοιράζονται ἐξ ἴσου αἱ καρδίαι ἐντεῦθεν καὶ ἐκεῖθεν τοῦ Αἰγαίου, παναρμόνιαι ὑψώνονται αἱ φωναὶ τῶν παιδιῶν τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Ἑλλάδος, χαιρετίζουσαι τὸ μέλλον. Ἕνα μέλλον κοινόν, φωτεινόν, πλούσιον εἰς παντοειδῆ ἄνθησιν.

Ἀπὸ τὸν ἁγιασμὸν τῶν ὑδάτων

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος, Α. Α. Β. Β. Υ. Υ. ὁ Διάδοχος Παῦλος καὶ ὁ πρίγκηψ Γεώργιος κατὰ τὴν ἁγιασμὸν τῶν ὑδάτων εἰς Πειραιᾶ

Στὸ περιθώριον

Η ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΠΙΣΤΙΣ

Ἐξαιρετικὰ ἁπλῆ, καθαρῶς λαϊκὴ εἰς τὸν τόνον της, ἀπηλλαγμένη τελείως ἀπὸ τὸν στόμφον καὶ τὴν ψυχρότητα τῆς ἐπισημότητος, ἡ ὀνομαστικὴ ἑορτὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ τὴν περασμένη Κυριακὴ ἐπῆρε εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα μορφὴν ἀνυποκρίτου, πηγαίας καὶ αὐθορμήτου παλλαϊκῆς ἐκδηλώσεως.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν πολλὴν κατάχρησιν ἡ λέξις λαϊκὴ εἶχεν ἀποχρωματισθῆ κατὰ τὴν περίοδον ἰδίως τῆς κοινοβουλευτικῆς παρακμῆς. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ σημειώσωμε ὅτι μὲ τὰς ἐκδηλώσεις τῆς 7ης Ἰανουαρίου ἠμποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι ἡ λέξις ἀνέκτησε πάλιν ὁλόκληρον τὸ γνήσιόν της νόημα. Ὄντως ἦσαν λαὸς ἀληθινός, αὐτὰ τὰ ἀτελείωτα πλήθη τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἐξεσηκώθηκαν μόνα των, χωρὶς καμμίαν προτροπήν, νὰ πανηγυρίσουν κατὰ τὸν πατροπαράδοτον ἑλληνικὸν τρόπον, μὲ ἀρτοκλασίας εἰς τὰς ἐκκλησίας καὶ μὲ ἐπίσκεψιν μέχρι τῆς Κηφισιᾶς τὴν ἑορτὴν τοῦ Κυβερνήτου. Ἠμποροῦμε μάλιστα νὰ ποῦμε ὅσοι ὑπήρξαμε μάρτυρες τῶν ἐκδηλώσεων τῆς Κυριακῆς ὅτι σπανίως εἰς τὴν νεωτέραν μας ἱστορίαν ἑορτὴ δημοσίου ἀνδρὸς παρουσίασε τόσον γνησίαν λαϊκότητα. Σπανίως ἡ πίστις τοῦ ἀληθινοῦ λαοῦ ἐξεδηλώθη τόσον βαθεῖα καὶ ἀκλόνητος πρὸς τὸν Κυβερνήτην καὶ σπανίως Κυβερνήτης ᾐσθάνθη νὰ τὸν ἐμπνέῃ, νὰ τὸν ἐμψυχώνῃ ἡ λαϊκὴ πίστις. Αὐτὴ ἡ ἀμοιβαία πίστις τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν Κυβερνήτην καὶ τοῦ Κυβερνήτου πρὸς τὸν λαὸν εἶναι τὸ πολυτιμότερόν μας κεφάλαιον κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν τῆς ἱστορίας. Μὲ τὴν λαμπάδα αὐτῆς τῆς ἀμοιβαίας πίστεως προχωρεῖ ἡ Ἑλλὰς μὲ βῆμα σταθερὸν καὶ μὲ αὐτοπεποίθησιν μέσα εἰς τὸ πυκνὸν σκότος τῆς ἀνασφαλείας καὶ τῆς αἱματηρᾶς ἀγωνίας ποὺ συνέχει τὴν Εὐρώπην καὶ τὸν Κόσμον.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Ἡ «Νεολαία», ἀποβλέπουσα μαζὶ μὲ τὴν ἄλλην της προσπάθειαν εἰς τὸν πλουτισμὸν τῶν ἀναγνωστῶν της διὰ γνώσεων πρακτικῶν, ποὺ νὰ ἔχουν ἄμεσον ἐφαρμογὴν εἰς τὴν ζωήν, δὲν παύει ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐκδόσεώς της νὰ παρέχῃ τοιαύτας χρησίμους εἰς τοὺς ἀναγνώστας της. Ἰδιαιτέρως τὰ μέλη τῆς Ὀργανώσεως, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀμέσως συνδεδεμένα μὲ τὸ ὕπαιθρον, ὀφείλουν νὰ εἶναι ἐφωδιασμένα μὲ πλῆθος εἰδικῶν γνώσεων διὰ νὰ μποροῦν νὰ ζοῦν τὴν ζωὴν τοῦ στρατοπέδου χωρὶς ἐλλείψεις, τὰς ὁποίας θὰ ἀναπληροῦν μὲ τὴν πρακτικὴν ἄσκησιν τῆς χρησιμοποιήσεως ὅλων τῶν προχείρων μέσων ποὺ τοὺς δίδει τὸ περιβάλλον τοῦ ὑπαίθρου, ὥστε ἡ διαμονή των νὰ καθίσταται εἰς αὐτὸ ἄνετος. Τὸ ζήτημα ἰδιαιτέρως τῆς παρασκευῆς συσσιτίων διὰ προχείρων μέσων εἶναι μία ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων δεξιοτήτων, τὴν ὁποίαν τὰ μέλη μας ὀφείλουν νὰ ἀποκτήσουν.

Ἀπὸ τοῦ παρόντος τεύχους ὁ γνωστὸς ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα διὰ τὴν εἰδικότητά του εἰς τὴν μαγειρικὴν κ. Ν. Τσελεμεντὲς παρεκλήθη νὰ δώσῃ εἰς τοὺς νέους μας μίαν σειρὰν τοιούτων γνώσεων τῆς εἰδικότητός του τῶν ὁποίων τὴν ἀνάγνωσιν συνιστῶμεν εἰς πάντας.

Γράμματα στους νέους

ΗΘΟΓΡΑΦΙΑ

'Αγαπητοί μου φίλοι,

Αὐτὲς τὶς μέρες χάρηκα ἕνα ἑλληνικὸ βιβλίο. 'Ελληνικὸ ὄχι γιατὶ εἶναι γραμμένο στὴν 'Ελληνικὴ γλῶσσα, ἀλλὰ γιατὶ ἔχει μέσα του 'Ελληνικὴ ζωή, 'Ελληνικὴ ψυχή, 'Ελλάδα. Κι' εἶναι δυστυχῶς τόσο λίγα τὰ 'Ελληνικὰ βιβλία ποὺ ἔχουν μέσα τους 'Ελλάδα!

"Αν ἔλειπε τὸ ἐξώφυλλο ἀπὸ τὰ περισσότερα βιβλία μας καὶ τὰ διαβάζαμε χωρὶς νὰ ξέρουμε τὸν συγγραφέα, θὰ μπορούσαμε εὐκολώτατα νὰ τὰ πάρουμε γιὰ μεταφράσεις ἀπὸ τὰ Γαλλικά, ἀπὸ τὰ Ρωσσικὰ κι' ἀπὸ τὰ Νορβηγικά! Τοῦ κάκου θ' ἀναζητούσαμε λίγο φῶς ἀπὸ τὸν ἥλιο μας, ἕνα γαλάζιο χαμόγελο ἀπὸ τὸν οὐρανό μας, ἕνα ζεστὸ κομμάτι ἀπὸ τὴ ζωή μας, ἕναν ζωντανὸ τύπο ἀπὸ τὸ λαό μας. "Ολα σκοτεινά, βλοσυρά, ξένα κι' ἄρρωστα. Γι' αὐτὸ καὶ μένουν μακρυά μας, δὲν μποροῦν νἀγγίξουν τὴν ψυχή μας, δὲν τὰ νοιώθουμε.

Κι' ὅταν ὕστερα δοῦμε τὸ ἐξώφυλλο καὶ διαβάσουμε τὸ ἑλληνικὸ ὄνομα τῶν συγγραφέων, ἀναρωτιώμαστε: μὰ ἀπὸ ποιὲς τάχα πηγὲς ἔχουν ἀντλήσει οἱ συγγραφεῖς αὐτοὶ τὶς ἐμπνεύσεις τους; 'Απὸ ποιὰ ζωὴ παίρνουν τὶς ὑποθέσεις καὶ τοὺς τύπους τῶν ἔργων τους; Ποιὰν ψυχὴ ἑρμηνεύουν; Καμμιά!

Γι' αὐτὸ σᾶς εἶπα ὅτι χάρηκα αὐτὲς τὶς μέρες ἕνα ἀληθινὰ 'Ελληνικὸ βιβλίο. 'Ο τίτλος του εἶναι: «'Εμάθετέ τα;» καὶ συγγραφεύς του ὁ Γ. Μαράντης. 'Η ὑπόθεσίς του εἶναι ἁπλουστάτη: ἡ ἱστορία μιᾶς ἐρωτικῆς ἀπαγωγῆς στὴν Κρήτη, ποὺ καταλήγει σὲ γάμο. Τίποτε ἄλλο. Κι' ὅμως τίποτε ἄλλο δὲν ἐχρειάστηκε ὁ συγγραφεύς, γιὰ νὰ μᾶς δώση ἕνα ζωντανὸ κομμάτι 'Ελληνικῆς ζωῆς, νὰ μᾶς κάμη ν' ἀκούσουμε καθαρὰ τὸν παλμὸ τῆς 'Ελληνικῆς ψυχῆς, νὰ δοῦμε ἀπὸ κοντὰ καὶ νὰ γνωρίσουμε βαθύτερα ἕνα μέρος ἀπὸ τὸν 'Ελληνικὸ λαὸ κι' ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό μας, νὰ χαροῦμε μιὰ μορφὴ τῆς 'Ελλάδος μας.

—'Ηθογραφία! θὰ ποῦν μερικοὶ περιφρονητικά. Γι' αὐτὸ τὸ κατώτερο λογοτεχνικὸ εἶδος μιλᾶτε;

Γι' αὐτό, ναί. Μὰ δὲν εἶναι καθόλου «κατώτερο». Κατώτερο εἶναι κάθε εἶδος τέχνης στὰ χέρια ἑνὸς κατωτέρου συγγραφέως. Στὰ χέρια ἑνὸς ἀνώτερου, ὅπως ὅλα τὰ λογοτεχνικὰ εἴδη, κι' ἡ ἠθογραφία γίνεται μιὰ ἀνώτερη μορφὴ τέχνης. 'Ηθογραφίες ἔγραψε κι' ὁ Παπαδιαμάντης, μὰ εἶναι ἀριστουργήματα. Γιατὶ μιὰ καλὴ ἠθογραφία εἶναι μιὰ ἀληθινὴ καὶ ζωντανὴ ἐκδήλωσις τῆς ψυχῆς τοῦ Λαοῦ, καὶ δὲν χρειάζεται τίποτε ἄλλο γιὰ νὰ θεωρηθῆ ἀνώτερη μιὰ τέχνη ποὺ κατορθώνει νὰ ἐκφράζη γνήσια καὶ ὡραῖα τὴν ψυχὴ ἑνὸς Λαοῦ.

Καὶ τὸ βιβλίο τοῦτο τὴν ἐκφράζει γνήσια καὶ ὡραῖα. Εἶχα τὴν εὐτυχία ὄχι μόνο νὰ τὸ διαβάσω, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸ ἀκούσω νὰ τὸ διαβάζουν φωναχτά. "Ε λοιπόν, τὴν ὥρα ποὺ ἄκουα τὶς κουβέντες τῶν προσώπων του, ἔνοιωθα καθαρὰ ὅτι δὲν ἄκουα ἁπλῶς ἕναν διάλογο, ἀλλὰ ἄκουα τὴν βοὴ τῆς ἴδιας τῆς ζωῆς, τῆς δικῆς μας, τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς, ποὺ κυλοῦσε ἐκεῖ μπροστά μου ὁλοζώντανη. Καὶ κλείνοντας τὰ μάτια, παρακολουθοῦσα, αἰσθανόμουν, ἔβλεπα, ἔζουσα κι' ἐγὼ ὁ ἴδιος τὰ περιστατικά της καὶ τὰ πρόσωπά της, ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις της, νοιώθοντάς τα ὅλα τόσο γνώριμα, τόσο κοντά μου, τόσο δικά μου.

'Ο ἐθνικός μας ποιητής, ὁ Σολωμός, εἶπε: «Κλεῖσε μέσα στὴν ψυχή σου τὴν 'Ελλάδα καὶ θὰ αἰσθανθῆς κάθε εἴδους μεγαλεῖο». Καὶ ὁ 'Αρχηγός, ἀπευθυνόμενος στοὺς "Ελληνες λογοτέχνες καὶ χρησιμοποιῶντας τὰ ἴδια αὐτὰ λόγια τοῦ Ποιητοῦ, εἶπε: «Βοηθῆστε τὸ Λαό μας νὰ κλείση μέσα στὴν ψυχή του τὴν 'Ελλάδα, γιὰ νὰ νοιώση κάθε εἴδους μεγαλεῖο». Αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν σκοπὸ ἐκπληρώνει ἡ καλὴ 'Ελληνικὴ 'Ηθογραφία, αὐτὸν τὸν σκοπὸ πρέπει νὰ ἐκπληρώνη καὶ γενικώτερα ἡ καλὴ 'Ελληνικὴ Τέχνη.

Μὲ ὅλη μου τὴν ἀγάπη
Μελῆς Νικολαΐδης

ΤΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

'Ο 'Αρχηγός, ἡ κ. Λέλα Μεταξᾶ, ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια Θηλέων Πρωτευούσης κ. Λ. Μαντζούφα καὶ ἡ Διοικήτρια τῆς Δ.Α.Σ. Δὶς Κλειὼ Μαντζούφα, κατὰ τὸ κόψιμο τῆς πήττας εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Διοικήσεως 'Ανωτάτων Σχολῶν.

'Ο 'Αρχηγὸς κόπτων τὴν πῆττα τῆς Κεντρ. Διοικήσεως τῆς Ε.Ο.Ν.

Αἱ Φαλαγγίτισσαι τῆς Π.Δ.Θ.Π. ὑποβάλλουσαι τὰς εὐχάς των εἰς τὸν 'Αρχηγὸν εἰς τὴν ἐν Κηφισιᾷ οἰκίαν του τὴν ἡμέραν τοῦ 'Αγίου 'Ιωάννου.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΙ ΘΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΘΗΚΟΝΤΟΣ

Ένα επάγγελμα πλήρες κινδύνων

Όπως θά θυμοῦνται, ἀσφαλῶς, τὰ μεγαλύτερα ἀπὸ τὰ παιδιὰ ποὺ διαβάζουν τὴν «Νεολαίαν», δὲν ἦσαν λίγοι οἱ πολεμικοὶ ἀνταποκριταὶ ποὺ ἐσκοτώθηκαν στὴν Ἱσπανία κατὰ τὸν ἐμφύλιο πόλεμο. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τὸν σημερινὸ πόλεμο. Ἀπὸ τὰ διάφορα μέτωπα — καὶ χθὲς ἀκόμα — ἀναγγέλλονται θάνατοι πολεμικῶν ἀνταποκριτῶν, στὴν προσπάθεια ν' ἀγρεύσουν τὴν εἴδησι γιὰ τὴν ἐφημερίδα τους, γιὰ τὸ ἀδηφάγον κοινὸν ποὺ δὲν ξέρει τί θὰ πῆ κίνδυνος καὶ τὸ μόνο γιὰ τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρεται εἶναι ἡ εἴδησις.

Τὸ δημοσιογραφικὸ ἐπάγγελμα ἀπαιτεῖ ἕνα διαρκῆ ἡρωϊσμό, ὅσο ἴσως κανένα ἄλλο. Σὲ σεισμούς, καταποντισμούς, πλημμύρες, σ' ὁποιεσδήποτε θεομηνίες, σὲ πολέμους, στὴ δίωξι κακοποιῶν, ὅπου ἐμφωλεύει ὁ κίνδυνος ἐκεῖ πρέπει νὰ βρεθῆ ὁ δημοσιογράφος, ἕτοιμος νὰ ἐκτεθῆ σὲ κάθε στιγμὴ σὰν τὸν γενναιότερο στρατιώτη. Κι' εἶναι πρὸς τιμὴν τοῦ δημοσιογραφικοῦ ἐπαγγέλματος ὅτι δὲν εὑρέθη ποτὲ δημοσιογράφος νὰ ὀρρωδήσῃ πρὸ τοῦ κινδύνου. Τὰ ἀναφερόμενα παραδείγματα εἶναι ἴσως τὰ δραματικώτερα καὶ ἡ συγκέντρωσίς τους εἰς ἕνα βιβλίο θ' ἀποτελοῦσε τὴν πιὸ ἐνδιαφέρουσα καὶ τὴν πιὸ συναρπαστικὴ ἱστορία.

Ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ποὺ εἶναι σποραδικῶς δημοσιευμένα θ' ἀναφέρωμε κι' ἐμεῖς ἐδῶ μερικά, γιατὶ ἀποδεικνύουν ἕναν ψύχραιμο καὶ ἀληθινὰ ἀνδρικὸ ἡρωϊσμὸ καὶ διότι διατρανώνουν ἀκόμη ὅτι ὁ δημοσιογράφος πρέπει νὰ εἶναι ἕνα εἶδος Ὀδυσσέως, ἄνδρας δηλαδὴ γενναῖος καὶ ἡρωϊκός, ἀλλὰ καὶ μαζὶ εὐφυὴς καὶ παρατηρητικός.

Ἂς ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὸν Ρωσσοϊαπωνικὸ πόλεμο τοῦ 1904.

Ἐξεδίδετο τότε στὴν Πετρούπολι, στὴν ἁγία Πετρούπολι, ὅπως ἐλέγετο, ἡ ἐφημερὶς «Ρούσκοϊε Σλόβο» (Ρωσικὸς λαός), τῆς ὁποίας ὁ ἀρχισυντάκτης μόλις ἀνηγγέλθη ἡ ἔκρηξις τοῦ πολέμου ἐκάλεσε τὸν συνεργάτην της, κ. Κραϊέβσκυ καὶ εἶχε μαζί του τὴν ἀκόλουθη στιχομυθία.

— Ἔχω νὰ σοῦ κάνω μία πρότασι, γιὰ τὴν ὁποία πρὶν ἀπαντήσετε σᾶς παρακαλῶ νὰ σκεφθῆτε καλά.

— Σᾶς ἀκούω.

— Θέλομε νὰ στείλωμε ἕναν ἀνταποκριτή, ὄχι σὲ ξένους τόπους, ἀλλὰ σ' αὐτὸν τὸν ἐχθρό μας. Θὰ πάη στὴν Ἰαπωνία, θὰ τὴν ἐπισκεφθῆ ἀπ' ἄκρου σ' ἄκρον, θὰ ἰδῆ τί γίνεται ἐκεῖ καὶ ὅταν ἐπιστρέψη θὰ μᾶς περιγράψη τί εἶδε ὡς αὐτόπτης μάρτυς.

— Πολὺ ἐνδιαφέρον.

— Ἂν ἀναλαμβάνατε τὴν ἀποστολή;

Ὁ Κραϊέβσκυ ἐσκέφθη δυὸ λεπτὰ καὶ ἀπήντησε ἁπλῶς:

— Μάλιστα, μ' εὐχαρίστησι.

Ὅταν ὁ ἀρχισυντάκτης εἶπε δυὸ λέξεις γιὰ τοὺς κινδύνους τῆς ἀποστολῆς, ὁ συνεργάτης του τὸν παρεκάλεσε νὰ μιλήσουν μᾶλλον γιὰ τὰ σχέδια τοῦ ταξιδιοῦ.

— Ἔστω! Πότε λογαριάζετε νὰ φύγετε;

— Σὲ μισὴ ὥρα θἆμαι ἕτοιμος.

— Ἀκοῦστέ με, εἶπε πάλι ὁ ἀρχισυντάκτης, ποὺ ἐδίσταζε νὰ ἐκθέση σὲ βέβαιο σχεδὸν θάνατο τὸν Κραϊέβσκυ, ἕνα νέον μόλις τριάντα ἐτῶν, ἐκάματε τὸ γῦρο τῆς Εὐρώπης, ἐζήσατε στὴ Σαγγάη, στὴ Σιγγαπούρη, στὸ Χαρμπίν, στὸ Μοῦκδεν, στὸ Πὸρτ Ἄρθουρ... Ἴσως κανεὶς γνωστός...

— Βέβαια, τὸ ἐγχείρημα, εἶπε ὁ Κραϊέβσκυ, παρουσιάζει κινδύνους, ἔχει ὅμως καὶ θέλγητρα.

Οἱ κίνδυνοι αὐτοὶ συνίσταντο ἁπλούστατα εἰς τὸ νὰ συλληφθῆ ὡς κατάσκοπος καὶ νὰ κρεμασθῆ, χωρὶς πολλὰς

διαδικασίας. Τὸ μόνο ποὺ παρεῖχε μερικὰς ἐλπίδας ἐπιτυχίας εἰς τὸν Κραϊέβσκυ ἦτο ὅτι εἶχε ζήσει πολὺν καιρὸν μαζὶ μὲ Ἄγγλους καὶ Ἀμερικανοὺς καὶ θὰ μποροῦσε κατὰ συνέπειαν νὰ προσποιηθῆ τὸν Ἄγγλον ἢ τὸν Ἀμερικανόν.

Δυὸ ἡμέρας μετὰ τὴν συνομιλία αὐτή, στὶς 18 Σεπτεμβρίου 1904, ἔφυγε ἀπὸ τὴν Πετρούπολι στὴ Μόσχα. Μετὰ δέκα μέρες, δηλαδὴ στὶς 28 Σεπτεμβρίου ἐτηλεγραφοῦσεν ἀπὸ τὴν Νέαν Ὑόρκη: «Ἔφθασα, συμμορφοῦμαι πρὸς ὁδηγίας». Αἱ ὁδηγίαι αὐταὶ συνίσταντο εἰς τὴν μεταμόρφωσίν του εἰς Ἄγγλον. Ἄλλαξε ὄνομα, ταυτότητα, ροῦχα καὶ τὴν 22αν Ὀκτωβρίου ἦταν στὸν Ἅγιο Φραγκίσκο. Ἐκεῖ ὅμως δὲν ἦτο πλέον ὁ Ρῶσος Κραϊέβσκυ, ἀλλὰ ὁ σὲρ Πέρσυ Πάλμερ. Καὶ ἂν βρισκόταν κανεὶς περίεργος νὰ τὸν ρωτήση τί ἐζητοῦσε στὴν Ἀμερική, εἶχε πρόχειρη τὴν ἀπάντησι:

— Οἱ Πάλμερ εἶναι Ἄγγλοι, κατάγονται ὅμως ἀπὸ τὴν Ἀμερικανικὴ Πενσυλβανία. Ὁ ἀδελφός μου Τζαίημς ἔχει ἐργοστάσια στὴν Πενσυλβανία.

Καὶ ἂν ὁ περίεργος τηλεγραφοῦσε καὶ στὸν Τζαίημς Πάλμερ θἄπαιρνε τὴν ἀπάντησι:

— Ναί, ἔχω ἕναν ἀδελφὸ Πέρσυ, ποὺ ταξιδεύει συχνὰ στὴν Ἀνατολή, δὲν ἔχω ὅμως ἀλληλογραφία μαζί του.

Μὲ ἄλλους λόγους εἶχε τακτοποιήσει τὸ ζήτημα μὲ τὸν Τζαίημς Πάλμερ.

Καὶ ἔτσι, στὶς 25 Ὀκτωβρίου, ὁ Πέρσυ Πάλμερ ἔφευγε μὲ τὸ ὑπερωκεάνειο «Κίνα», ἀπὸ τὸν Ἅγιο Φραγκίσκο καὶ μετὰ δεκαοχτὼ ἡμέρες ἔφθανε στὴν παραλία τῆς Ἰαπωνίας. Κανεὶς δὲν τὸν ἀνεγνώρισε. Κατὰ τὰ συμφωνημένα μὲ τὸν ἀρχισυντάκτη τοῦ ἐτηλεγράφησεν ἀπὸ τὴν Γιοκοχάμα στὸ Λονδῖνο σ' ἕνα φίλο τῆς ἐφημερίδος: «Arrived Palmer» (Ἔφθασα Πάλμερ). Ὅπως καταλαβαίνει ὁ καθεὶς τὸ γεγονὸς καὶ μόνο νὰ παίρνη μιὰ ἐφημερίδα ρωσικὴ τηλεγράφημα ἀπὸ τὴν Ἰαπωνία ἐνῷ ἐξακολουθοῦσεν ὁ πόλεμος δὲν ἦταν πρᾶγμα τόσο εὔκολο.

Στὶς 17 Νοεμβρίου ἔφθανε νέον τηλεγράφημα, ἀπὸ τὸ Τόκιο τὴ φορὰ αὐτὴ καὶ περισσότερο ἐνθαρρυντικὸ ἀκόμη: «Συνεχίζω, Πάλμερ», πρᾶγμα ποὺ ἐσήμαινε κατὰ τὰ συμφωνημένα ὅτι τὰ πάντα ἐπήγαιναν καλὰ καὶ ὅτι ὁ Πάλμερ ἐθεωρεῖτο παντοῦ ἕνας Ἄγγλος περιηγητὴς καὶ τίποτε ἄλλο. Μετὰ ὀκτὼ ἡμέρες ἕνα ἄλλο τηλεγράφημα ἀπὸ τὴν Ναγκασάκι ἀνήγγελλε: «Συγχαρητήρια Πάλμερ». Αὐτὴ τὴ φορὰ ἦτο ὁ πλήρης θρίαμβος. Τὸ τηλεγράφημα ἐσήμαινε εἰς τὴν πραγματικότητα: «Ἡ ἀποστολὴ ἐπραγματοποιήθη ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον». Ὁ Πάλμερ ἐπεσκέφθη κατόπιν ἄλλες πόλεις ἰαπωνικές, παρηκολούθησε τὰ πάντα ἐν λεπτομερείᾳ καὶ ἀφοῦ ἔμεινε δύο μῆνες στὴν Ἰαπωνία, ἐγύρισε ἥσυχα καὶ χωρὶς καμμιὰ ἐνόχλησι στὸν Ἅγιο Φραγκίσκο, στὶς 31 Δεκεμβρίου. Ἐκεῖ μόλις ἐπάτησε τὸ πόδι του στὸ ἀμερικανικὸ ἔδαφος, ἐξηφανίσθη ὁ Ἄγγλος Πάλμερ καὶ τὴ θέσι του κατέλαβε ὁ ρῶσος Κραϊέβσκυ πολεμικὸς ἀπεσταλμένος τοῦ «Ρούσκοϊε Σλόβο», ὁ ὁποῖος ἐτηλεγράφησε αὐθημερὸν στὴν ἐφημερίδα του: «Ἅγιος Φραγκῖσκος, 21 Δεκεμβρίου, διέμεινα εἰς Γιοκοχάμα, Τόκιο, Σιμονοσάκι, Ναγκασάκι, Ματσουγιάμα, ἐφωτογράφισα τοὺς Ρώσους αἰχμαλώτους, ἐπεσκέφθην νοσοκομεῖα, φρούρια, στρατῶνες. Παρηκολούθησα συλλαλητήρια, ἔλαβα συνεντεύξεις μὲ Ἰάπωνας βαθμούχους. Μεταφέρω πλῆθος φωτογραφιῶν. Ἐπιστρέφω εἰς Ρωσίαν. Κραϊέβσκυ».

Ἐπέστρεψε, πράγματι καὶ ἔτσι ἐτερματίσθη ἡ ἀποστολὴ αὐτή, ποὺ ἀπῄτησεν ἡρωϊσμόν, ἀποφασιστικότητα καὶ εὐφυΐαν.

* * *

Ἂς τελειώσουμε, γιὰ σήμερα τοὐλάχιστον, μ' ἕνα ἀκόμη ἐπεισόδιο ποὺ δείχνει πόσο ἡρωϊσμὸ χρειάζεται ἡ ἐξάσκησις τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ δημοσιογράφου. Ἥρως τοῦ ἐπεισοδίου εἶναι ὁ Ἀμερικανὸς Στάγχοπ, ἀπεσταλμένος διαφόρων ἀμερικανικῶν ἐφημερίδων στὴν Εὐρώπη, τὴν ἐποχὴ ποὺ τὸ Ἀμβοῦργο τὸ ἐθέριζε ἡ χολέρα. Δὲν ἐδίστασεν ὁ ἀθεόφοβος ὄχι μόνο νὰ πάη στὸ Ἀμβοῦργο, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπιδιώξη νὰ προσβληθῆ ἀπὸ τὴν φοβερὴ ἀρρώστεια, γιὰ νὰ μπορέση νὰ περιγράψη ἐκ τοῦ φυσικοῦ τί αἰσθάνεται ὁ χολεριῶν.

Εὐτυχῶς δὲν προσεβλήθη, παρὰ τὴν... λύπη τοῦ ἰδίου.

Α.

Τίς λένε κλάπες.

Είναι κάτι στεφάνια φτιασμένα ἀπὸ δυνατὲς βέργες καὶ πλεγμένα στὴ μέση μὲ ἄλλες βέργες ἢ μὲ σχοινιά. Προσαρμόζονται αὐτὰ τὰ στεφάνια εἰς τὰ παπούτσια καὶ οἱ ἄνθρωποι τῶν ὀρεινοτάτων χωριῶν τῆς Ἑλλάδος, ἐκεῖ ποὺ τὰ χιόνια διατηροῦνται πολλοὺς μῆνας, κατορθώνουν καὶ περπατοῦν. Ἰδίως τὰ χρησιμοποιοῦν οἱ κυνηγοί.

Εἶναι τὸ παλαιότερο εἶδος τῶν χιονοπεδίλων. Αὐτὸ τὸ εἶδος χρησιμοποιεῖται καὶ εἰς πολλὰ μέρη τῆς Εὐρώπης. Καὶ οἱ Φινλανδοὶ μεταχειρίζονται ἐπίσης ἀνάλογον εἶδος. Τὰ ἄλλα ξύλινα χιονοπέδιλα, ποὺ λέγονται σκί, δὲν τὰ ξέρουν οἱ Ἕλληνες χωρικοί. Εἶναι μακρόστενα καὶ χρησιμοποιοῦνται εἰς τὰς χιονοδρομίας. Καὶ ἔχομε καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁμάδας χιονοδρόμων καὶ γίνονται κάθε χρόνο ἀγῶνες χιονοδρομίας μὲ σκὶ εἰς τὸ Βέρμιον ὄρος τῆς Μακεδονίας ἢ εἰς τὰ Τρίκκαλα τῆς Κορινθίας ποὺ εἶναι εἰς τὸ ὄρος τῆς Κυλλήνης. Λέγεται δὲ ἡ Κυλλήνη, κοινῶς Ζήρεια καὶ εἶναι τὸ ὑψηλότερο βουνὸ τῆς Πελοποννήσου. Ἔχει ὕψος ἡ Κυλλήνη 2375 μέτρα. Τὸ Βέρμιον ἔχει ὕψος 2060. Οἱ χωρικοὶ ὅμως χιονοδρόμοι οὔτε ἔχουν ἰδῆ αὐτὰ τὰ ἀριστοκρατικὰ σκί. Χρησιμοποιοῦν ἀπὸ πάππου πρὸς πάππον τὶς κλάπες. Δὲν τὸ κάνουν γιὰ ἀγώνισμα. Μόνο μὲ τὸ μέσον αὐτὸ μποροῦν νὰ πᾶνε εἰς τὸ κυνῆγι, ἢ νὰ βγοῦν ἔξω καὶ νὰ ἀναζητήσουν ἀνθρώπους ποὺ ἐχάθησαν μέσα εἰς τὸ χιόνι.

Ἀπὸ τὰ ὀρεινότερα χωριὰ τῆς Ἑλλάδος εἶναι τὸ Μέτσοβο τῆς Ἠπείρου. Θὰ εἰποῦμε τὸ Μέτσοβο ὅμως μεγάλην κωμόπολιν. Χρησιμοποιοῦν οἱ Μετσοβῖται τὶς κλάπες καὶ πηγαίνουν κυνῆγι ἢ βγαίνουν νὰ σώσουν ἀνθρώπους ποὺ ἐχάθησαν στὰ χιόνια εἰς τὰ βουνὰ τοῦ Ζυγοῦ.

Ὀρεινότατα χωριὰ γεμᾶτα χιόνι εἶναι πολλὰ εἰς τὸν νομὸν Τρικκάλων. Τὰ χωριὰ τοῦ δήμου Ἀργιθέας σκεπάζονται ἐπὶ μῆνες ἀπὸ χιόνι καὶ τὸν χειμῶνα σταματᾶ ἡ συγκοινωνία. Ἀπὸ τὸ καλοκαῖρι προμηθεύονται οἱ ἄνθρωποι τρόφιμα, ἰδίως δὲ καλαμπόκι. Γιατὶ στὰ ὀρεινὰ χωριὰ τῆς Ἑλλάδος τὸ ψωμὶ τὸ κάνουν κυρίως ἀπὸ καλαμπόκι. Σιτάρι τρώγουν λιγοστό. Καλαμπόκι τρῶνε καὶ οἱ ποιμενικοὶ πληθυσμοί. Τὸ ψωμὶ ἀπὸ καλαμπόκι, λέγεται συνήθως μπομπότα. Ὅταν εἶναι ἀνακατεμένο μὲ σιτάρι ψήνεται εἰς τὸν φοῦρνο. Ὅταν εἶναι μόνο, ἀνακατεύεται τὸ ἀλεῦρι τοῦ καλαμποκιοῦ μὲ νερό. Γίνεται πολτὸς καὶ τὸν χύνουν σὲ ἕνα ταψί. Βάζουν τὸ ταψὶ στὴν φωτιὰ καὶ σὲ λίγο τὸ ψωμὶ αὐτὸ εἶναι ἕτοιμο. Τρώγεται δὲ τὴν ἴδια ἡμέρα ζεστό. Καὶ τὴν ἄλλην ἡμέρα πάλι ψήνουν ἄλλο ψωμί.

Εἶναι ἡ μπομπότα τὸ ψωμὶ τῶν ὀρεινῶν χωριῶν ποὺ τὰ πιάνει πολὺ κρύο καὶ χιόνι. Τὸ καλαμπόκι θεωρεῖται ὅτι εἶναι θερμαντικό. Αὐτὴ ἡ ἰδέα ἐπικρατεῖ. Μᾶλλον ὅμως τὸ προτιμοῦν τὰ φτωχὰ ὀρεινὰ χωριὰ ὡς φθηνότερο. Αὐτὸ τὸ ξεύρει τὸ Κράτος καὶ φροντίζει ἐγκαίρως καὶ στέλλεται εἰς τὰ ὀρεινὰ χωριὰ ποὺ τὰ ἀποκλείνει τὸ χιόνι καλαμπόκι, σὲ φθηνὴ τιμή.

Γιὰ νὰ ἀντεπεξέλθουν οἱ κάτοικοι τῶν ὀρεινῶν χωριῶν κατὰ τοῦ κρύου καὶ τοῦ χιονιοῦ, χρησιμοποιοῦν πολλὰ μάλλινα καὶ τρίχινα στρωσίματα καὶ ὑφάσματα. Ἡ φωτιὰ καίει διαρκῶς εἰς τὸ τζάκι. Δὲν σταματᾶ οὔτε ἡμέρα οὔτε νύχτα. Εἰς τὰς πόλεις ποὺ εἶναι λιγώτερο κρύο, κρυώνομε περισσότερο. Δὲν ἔχουν ὅλα τὰ σπίτια τῶν πόλεων θέρμανσι καὶ στρωσίματα. Εἰς τὰ ὀρεινὰ ὅμως χωριὰ καὶ τὰ πτωχότερα σπίτια εἶναι στρωμένα μὲ μάλλινες ἐγχώριες κουβέρτες. Καὶ τὰ ξύλα εἶναι ἄφθονα, καὶ οἱ ἄνθρωποι φοροῦν μάλλινες μακριὲς κάλτσες, χονδρὲς μάλλινες φανέλλες, χονδροὺς ἀμπάδες ἀπὸ μαλλὶ ἢ μανδύας καὶ οἱ τσοπάνηδες κάπες τρίχινες. Τὸ τρίχινο ὕφασμα ἔχει τὴν ἰδιότητα νὰ μὴ δέχεται νερό. Ἡ βροχὴ γλυστρᾶ καὶ φεύγει. Καὶ εἰς τοὺς χωροφύλακας τῶν ἀποσπασμάτων τῆς ὑπαίθρου καὶ εἰς τοὺς φρουροὺς χορηγοῦνται πολλάκις κάπες ἀπὸ τρίχα. Οἱ μανδύαι ὅμως εἶναι ἀπὸ μαλλί. Καὶ αἱ σκηναὶ τῶν ποιμένων εἶναι συνήθως ἀπὸ τρίχινο ὕφασμα. Καὶ εἰς τοὺς ὀρεινοὺς σταθμοὺς τῆς χωροφυλακῆς καὶ τῶν συνόρων ὑπάρχουν χονδρὲς κάπες ἀπὸ τρίχα.

Ἀλλὰ τὸ κρύο χρειάζεται πολλὰ ὅπλα γιὰ νὰ πολεμηθῆ. Οἱ σωφὲρ εἰς πολλὰ μέρη τῆς Μακεδονίας ποὺ τὸ κρύο εἶναι δυνατώτερο, φοροῦν μανδύας μὲ φόδρα ἀπὸ δέρμα λύκου. Εἶναι πολὺ ζεστὸ τὸ δέρμα τοῦ λύκου καὶ ἡ τρίχα ἀνθεκτική. Πολὺ κρύο κάνει εἰς τὴν Κοζάνην καὶ εἰς τὴν Φλώρινα, καὶ εἶναι συνηθισμένο πρᾶγμα αὐτοῦ νὰ βλέπετε ἀνθρώπους ποὺ ἔχουν παλτὰ ἢ μανδύας φοδραρισμένους μὲ δέρματα λύκων ἢ μὲ δέρματα προβάτων. Παλαιότερα δὲ ποὺ ὑπῆρχαν πολλοὶ ἀγωγιάται, ἐχρησιμοποιοῦντο ἀκόμη περισσότερο τὰ δέρματα τῶν ζώων εἰς τοὺς μανδύας

καὶ τὰ παλτὰ καὶ πολὺ ἀνεπτυγμένο ἦτο τὸ ἐπάγγελμα τοῦ γουναρᾶ.

Ἔχουμε λοιπὸν τὰ φορέματα καὶ τὰ στρωσίματα γιὰ νὰ προφυλαχθῶμεν ἀπὸ τὸ κρύο· ἔχομε τὴν ἄφθονη φωτιά· ἔχομε καὶ τὴν ζεστὴ τροφὴ καὶ τὰ ζεστὰ ποτά.

Ἀλλὰ ὑπάρχουν εἰς τὰ χωριὰ καὶ ἄλλα μέσα θερμάνσεως. Ἕνα ἀδάπανο καὶ ἀρχαιότατο μέσο εἶναι ἡ θερμότης ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὰ ζῶα.

Ὅπως σὲ μιὰ αἴθουσα ποὺ εἶναι μαζεμένος πολὺς κόσμος λιγοστεύει τὸ κρύο, ἀπὸ τὴν θερμότητα τῶν ἀναπνοῶν, ἔτσι δημιουργεῖται μεγαλυτέρα ἀκόμη ζέστη εἰς τὰ χωρικὰ σπίτια ἀπὸ τὴν θερμότητα τῶν ζώων. Γιατὶ εἰς πολλὰ χωριὰ εἰς τὸ ἴδιο σπίτι εἶναι καὶ ὁ σταῦλος. Συνήθως εἰς τὸ κάτω πάτωμα εἶναι ὁ σταῦλος ποὺ βάζουν τὰ βόδια καὶ τὰ ἄλογα καὶ τὰ μικρότερα ζῶα. Εἰς τὸ ἐπάνω πάτωμα μένουν οἱ ἄνθρωποι. Ἂν τὸ σπίτι ἔχη ἕνα πάτωμα, ἕνα χώρισμα διατίθεται διὰ τὰ ζῶα. Μεγάλη δὲ ἡ ζέστη ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὰ ζῶα τὸν χειμῶνα. Εἶναι σὰν νὰ ὑπάρχη μία σόμπα εἰς τὸ σπίτι. Τότε βλέπετε μὲ ἄλλο μάτι τὰ ἀγαθὰ βόδια καὶ τὰ ἄλογα καὶ τὶς κατσίκες καὶ τὰ πρόβατα, ποὺ ἐκτὸς τῆς ἄλλης ὠφελιμότητός των προσφέρουν καὶ τὴν ζέστη των δωρεάν.

Χρησιμοποιεῖται δὲ καὶ ἡ κόπρος τῶν βοδιῶν ὡς καύσιμος ὕλη εἰς πολλὰ μέρη τῆς πεδινῆς Θεσσαλίας καὶ εἰς τὴν πεδινὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Θράκην, εἰς τὰ χωριὰ ποὺ τὰ δάση εἶναι μακριά.

Ὁ χειμῶνας καὶ τὰ χιόνια εἰς τὰ χωριά μας δὲν εἶναι τόσο δυσάρεστα ὅσον εἰς τὰς πόλεις. Γύρω δὲ ἀπὸ τὸ τζάκι μαζεύονται τὰ παιδιὰ καὶ ἡ γιαγιὰ ἢ ὁ παπποῦς τοὺς λένε παραμύθια, ἐνῶ οἱ γυναῖκες γνέθουν ἢ πλέκουν. Ψήνουν δὲ κάστανα, καλαμπόκια, κουκιά, ρεβύθια...

Ἡ ποίησις τοῦ χειμῶνος εἶναι εἰς τὰ χωριὰ περισσότερη παρὰ εἰς τὰς πόλεις. Καὶ πέφτει μὲν πολὺ χιόνι, εἰς τὰ ὀρεινὰ χωριά, ἀλλὰ οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὸ καλοκαῖρι ἔχουν φροντίσει γιὰ ὅλα. Ἔχουν λάβει τὰ μέτρα των ἀπὸ τὸ καλοκαῖρι. Ὅσοι κάθονται εἰς τὰς πόλεις δὲν εἶναι τόσο προβλεπτικοί.

Κ. Φαλτάιτς

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Ὅταν συνάπτης χρέος δίδεις εἰς ἄλλον τὸ δικαίωμα νὰ προσβάλη τὴν ἐλευθερίαν σου. Ἂν δὲν δυνηθῆς νὰ πληρώσης εἰς τὴν προθεσμίαν θὰ ἐντρέπεσαι τὸν δανειστήν σου. Ὅταν θὰ ὁμιλῆς πρὸς αὐτὸν θὰ τρέμης καὶ θὰ ἐξευτελισθῆς λέγων πρὸς αὐτὸν ψεύδη.

Ὅταν συνάπτης χρέος δὲν ἀνησυχεῖς διὰ τὴν πληρωμήν. Νομίζεις ὅτι ἡ ἡμέρα τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ χρέους δὲν θὰ ἔλθη ποτέ. Καὶ ὅμως ἔρχεται αὐτὴ πολὺ συντομώτερον ἀπὸ ὅ,τι φαντάζεσαι. Νομίζεις τότε ὅτι ὁ χρόνος εἶχε φτερά. Δι' ἐκεῖνον ὅστις ὀφείλει νὰ πληρώσῃ κατὰ τὸ Πάσχα ἡ σαρακοστὴ εἶναι πολὺ σύντομος.

Ὁ Μεθώνης Γρηγόριος Παπαθεοδώρου

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Μιὰ ἱστορικὴ μονογραφία τοῦ κ. ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΑΝΤΖΗ

Οἱ Ἕλληνες δὲν ἄργησαν νὰ τοὺς βάλουν μαχαίρι. Τὰ γιαταγάνια ἄστραψαν στὸν Αὐγουστιάτικο ἥλιο, τὰ καρυοφύλλια ξαναβρόντηξαν, καὶ οἱ φαρμακερές τους γλῶσσες θανάτωσαν μὲ μιᾶς τοὺς αἰχμαλώτους. Δὲν εἶχε περάσει ὥρα ἀπὸ τὴν παράδοσι ποὺ καὶ ἄρχισε κιόλας ἡ σφαγή, ποὺ μένει ἀληθινὰ σημάδι μαῦρο στὴν ἱστορία καὶ ποὺ θυμίζει κάτι παρόμοιες Βυζαντινὲς σελίδες.

Οἱ Μανιάτες πέσανε πάνου στοὺς Τούρκους καὶ τοὺς περάσανε πέρα γιὰ πέρα μὲ τὰ γιαταγάνια τους. Τριάντα ξεκοίλιασε μὲ τὸ γιαταγάνι του ὁ σημαιοφόρος τοῦ Μαυρομιχάλη.

Ὁ κάθε Ἕλληνας ἔπιανε τὸν Τοῦρκο, ποὺ τὸν εἶχε ἀδικήσει, τὸν Ἀγᾶ ποὺ τοῦ εἶχε ἀτιμάσει τὴν ἀδερφὴ καὶ τὴ γυναῖκα καὶ τὸν πετσόκοβε. Ὅσοι πέθαιναν ἀμέσως, γλύτωναν. Ὅσοι λαβωνόντανε ἔτρεχαν ὅπως μπορούσαν γιὰ νὰ γλυτώσουν. Πῶς ὅμως νὰ προφυλαχτῇ κανεὶς σὲ τέτοιες ὧρες ἀπὸ τὰ ἅρματα τοῦ ὀλέθρου; Πολλοὶ ἀναγκάστηκαν τότε νὰ πέσουν στὴ θάλασσα. Ἀλλὰ καὶ μέσα σ' αὐτὴν τὰ βόλια τῶν Ἑλλήνων τοὺς κυνήγαγαν. Οἱ γυναῖκες φώναζαν, γύρευαν ἔλεος.

—Ἀλλὰχ ἰτασοῦν, ἀτζιηνὶς μπενί.

Κανένας ὅμως δὲν τὶς ἄκουγε. Καμμία ψυχὴ δὲν λύγιζε, καὶ κανένα μάτι δὲν δάκρυζε. Σὰν ἔβλεπαν τότε κι' αὐτὲς τὴ σκληράδα, κλείνανε τὰ μάτια καὶ πέφτανε στὴ θάλασσα, κρατῶντας σφιχτὰ στὴν ἀγκαλιὰ τὰ παιδιά τους.

Ὅλοι εἶχαν παραφρονήσει καὶ κανένας δὲν ἤξερε τί ἔκανε. Στὸ ἐγκεφαλικὸ αὐτὸ θόλωμα πολλοὶ πιάνανε τὰ παιδιά τους καὶ τὰ χτυπούσανε δυνατὰ ἀπάνω στὶς πέτρες γιὰ νὰ πεθάνουν μιὰ ὥρα ἀρχήτερα καὶ νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὰ μαρτύρια. Γῆς καὶ θάλασσα εἴχανε κοκκινίσει ἀπὸ τὸ ἄφθονο αἷμα, μᾶς διηγεῖται ὁ ἀκριβοδίκαιος Φραντζῆς.

Πάνου σ' αὐτὲς τὶς φρικιαστικὲς στιγμὲς ὁ Παπατσώρης ἔτρεξε στὸ Κάστρο γιὰ νὰ βρῇ τὸν Μεθώνης. Τοῦπε βιαστικὰ τὰ θλιβερὰ καὶ μακάβρια νέα.

Κέρωσε ὁ Δεσπότης. Πάγωσε τὸ αἷμά του, σταμάτησε ἡ καρδιά του. Τίποτα δὲν ἔβλεπε. Τίποτα δὲν ἄκουγε. Στὴ θέσι αὐτὴ ἔμεινε ἀρκετὰ δευτερόλεπτα. Μετὰ συνῆλθε κάπως καὶ ἔτρεξε κατὰ τὸ μέρος ποὺ ἀκούγονταν ντουφεκιὲς καὶ κλάματα. Ἀπὸ ψηλὰ φώναξε:

«Ἀδέρφια γιὰ τὸ Θεό! Σταματᾶτε τὶς σφαγές! Μὴ ντροπιάζετε τὴ Χώρα μας. Μὴ λερώνετε τὸν εὐλογημένο μας ἀγῶνα».

Πολλοὶ στὸ ἄκουσμα τῆς φωνῆς τοῦ Δεσπότη σταμάτησαν. Μὰ καὶ πολλοὶ ξακολούθαγαν. Πηλαλῶντας ἔφτασε στὸ μέρος ποὺ γίνονταν οἱ σφαγές. Ἔπεσε πάνω σ' ἕναν, ποὺ σημάδευε νὰ ρίξῃ σὲ μιὰ τουρκάλα, ποὺ ἔσφιγγε στὴν ἀγκαλιὰ τὸ σπλάχνο της. Τὸν ἅρπαξε ἀπὸ τὸ σβέρκο καὶ τὸν ἔφερε σβούρα σὰν κοκορόπουλο.

Στὸ λεφτὸ διαδόθηκε ὁ ἐρχομὸς τοῦ Δεσπότη κι' ἡ ὀργή του.

Ἔτρεξαν ὅλοι καὶ σὰ λαγοὶ κρυφτήκανε δῶθε καὶ κεῖθε, γιὰ νὰ ἀποφύγουν τὸ ὠργισμένο του βλέμμα.

Ἡ γῆς ὅμως τώρα ἤτανε πτωματοσπαρμένη. Ἀνοιγμένα κεφάλια, σκορπισμένα μυαλά, χέρια σπασμένα καὶ πόδια κομμένα. Ὁ Μεθώνης δὲν φανταζότανε ποτὲ ὅτι θάβλεπε μὲ τὰ μάτια του τέτοιες φριχτὲς εἰκόνες.

Δὲν εἶχε χαρῇ σὰν ἀρχηγὸς τὸ πέσιμο τοῦ Νιόκαστρου, ποὔπεσε τόσο γρήγορα καὶ διατηρήθηκε τόσα σφιχτὰ ἡ πολιορκία του, πρᾶγμα ποὺ δὲ συνέβηκε μὲ ἄλλα Κάστρα, καὶ νά τώρα τὸ λέρωμα τῶν ἀγώνων, τὸ μαῦρο συντρόφεμα στὴν ἱστορία.

Νόμισε κείνη τὴ στιγμὴ πῶς ἄνοιξαν οἱ οὐρανοί. Καὶ πῶς σχίστηκαν στὰ δυό. Κι' ἀκόμα πῶς ξεπρόβαλε ὁ ἴδιος ὁ Θεός. Κι' ἔλεγε, ὅλο ἔλεγε. Καὶ κουνοῦσε τὸ χέρι του σὰν πυρωμένο σπαθὶ πάνου κάτου.

Δὲν εἶχε ἡ μορφή του τώρα κείνη τὴ θεϊκὴ γλύκα. Φαινότανε ὠργισμένος, πολὺ ὠργισμένος. Καὶ ζύγωνε πρὸς τὴ γῆ, ὅλο καὶ ζύγωνε. Σαστισμένα κύτταγε ὁ Δεσπότης τὸ δράμα. Εἶχε δεθῇ ἡ γλῶσσα του, εἶχε σβήσει ἡ λαλιά του. Βουβὸς νόμισε πῶς ἤτανε καὶ σὰ φάντασμα νόμισε πῶς ἔμοιαζε. Ἕνα φάντασμα ποὺ τὸ βαραίνουν χίλιες δυὸ ἁμαρτίες καὶ ποὺ δὲ βρίσκει γαλήνη πουθενά. Ποὺ γυρίζει ἀδιάκοπα στὶς σκοτεινὲς νύχτες, τὶς νύχτες ποὺ δὲν ἔχουνε ἀστέρια καὶ φεγγάρι.

Ἄξαφνα ἀπὸ τὴ θάλασσα ἀκούστηκε μιὰ φωνή. Ἤταν ἡ φωνὴ ποὺ τὸν ἔφερε στὰ συγκαλά του. Γυναῖκες λαβωμένες γύρευαν βοήθεια.

Ἔβγαλε τὰ παπούτσια του, πέταξε τὰ ράσα του καὶ ρίχτηκε μὲ μιᾶς στὸ πέλαγος. Τράβηξε μιὰ γυναῖκα. Τὸ παιδάκι της μόλις τὄχαν ἁρπάξει ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά της τὰ κύματα καὶ τὸ εἴχανε κάνει παιχνίδι. Τὄπιασε καὶ κεῖνο καὶ τὄβγαλε στὴ στεριά.

Μιὰ ὥρα σωστὴ πάλαιψε μὲ τὰ κύματα, ἔσωσε πολλοὺς λαβωμένους καὶ μὲ στοργὴ τοὺς ἀπίθωσε στὰ χείλια τῆς θάλασσας. Τοὺς πρόσφερε κάθε βοήθεια. Τοὺς νεκροὺς τοὺς ἔκλαψε. Ἄπειρα δάκρυα χυθήκανε ἀπ' τὰ μάτια του, ποὺ μοιάζανε σὰν ἀστέρευτες βρύσες.

Μετὰ θέλησε νὰ βρῇ τὸν ὑπεύθυνο. Ἔκανε ἀνακρίσεις. Κάλεσε τοὺς ἀρχηγούς. Κάλεσε τοὺς στρατιῶτες. Κανένας ὅμως δὲν παραδεχότανε ἐνοχή. Ὅλοι σηκώνανε τοὺς ὤμους.

Καὶ ἡ φράσις: Δὲν εἶμαι ἐγώ! προφερότανε ἀπ' ὅλα τὰ στόματα.

Πεισματικὰ ρώτησε τότε ὁ Μεθώνης.

Καὶ κεῖνοι ἀπαντήσανε τότε μὲ μιὰ φωνή:

— Τὸ μῖσος, τὸ μεγάλο μῖσος, ποὺ τόσα χρόνια μᾶς χωρίζει!

Ὁ Δεσπότης δαγκώθηκε σὰν ἄκουσε τοῦτο τὸ λόγο τὸ φαρμακερό.

—Ἄχ! ψιθύρισε. Γιατὶ αὐτὸ τὸ μῖσος νὰ χωρίζῃ ἔτσι τοὺς ἀνθρώπους; Γιατί; Γιατί;

Στρατιῶτες καὶ καπετανέοι παρακολούθησαν τὴν ἀγωνία του. Ἡ μετάνοια εἶχε ἀρχίσει νὰ τοὺς κυριεύῃ.

— Δὲ φταῖμε ξανάπαν ὅλοι σὲ τόνο πιὸ μαλακό. Μᾶς εἶπαν σκλάβους. Μᾶς ὕβρισαν. Μᾶς ξανασγάρλισαν τὶς πληγές. Δὲν μπορέσαμε νὰ κρατηθοῦμε. Πέσαμε πάνου τους καὶ γίνηκε μέσα σὲ λίγη ὥρα τὸ κακό. Τόσα χρόνια μᾶς δέρνανε, μᾶς βρίζανε καὶ μᾶς ἀτιμάζανε μπροστὰ στὰ μάτια μας. Δὲν δεχτήκαμε νὰ μᾶς βρίσουν καὶ τώρα ποὺ εἴμαστε νικητές.

Καὶ γονατίζοντας τοῦ γυρέψανε ὅλοι μὲ τὴν καρδιά τους συγχώρεσι. Ὁ Δεσπότης τοὺς κύτταξε. Εἶδε ὁλοζώντανη στὰ μοῦτρα τους τὴν εἰκόνα τῆς μεταμέλειας καὶ τῆς συντριβῆς. Μουρμούρισε μερικὰ λόγια, ποὺ δὲν μπόρεσε νὰ τ' ἀκούσῃ κανείς. Καὶ μετὰ γονατίζοντας καὶ κεῖνος, ἔστρεψε κατὰ τὸν τὸν οὐρανὸ τὸ πρόσωπό του.

Οἱ πολεμισταὶ σηκωθήκανε κι' ἄρχισαν νὰ φεύγουν ἀπὸ κοντά του. Ἡ στιγμὴ τοὺς φάνηκε ἱερή. Ὁ Δεσπότης μίλαγε μὲ τὸ Θεό. Κεῖνοι ἔπρεπε νὰ φύγουν, νὰ χαθοῦν. Τὰ αἵματα ἀκόμα ἄχνιζαν. Φανερώνανε τοὺς φόνους. Τὰ πτώματα τοὺς φανήκανε πῶς ἀναδεύονταν, πῶς εἴχανε τάχα φωνὴ καὶ τοὺς καταριῶντανε. Μπορεῖ ποτὲ κανεὶς μὲ τέτοια ἁμαρτήματα νὰ στέκεται δίπλα σὲ ἕναν ἄνθρωπο ποὺ μιλάει μὲ τὸ Θεό;

Ἡ σφαγὴ τῶν αἰχμαλώτων σχολιάστηκε. Καὶ πολλοί, δίχως νὰ πολυσκεφτοῦν, ἔρριξαν τὴν εὐθύνη στὶς πλάτες τοῦ Μεθώνης. Αὐτὸ ἤτανε ἀρκετὸ γιὰ νὰ τοῦ χαρίσῃ τὸν ἠθικὸ θάνατο. Αὐτός, ἕνας Δεσπότης, νὰ ὀνομάζεται δολοφόνος!

Ὁ Ἀμβρόσιος Φραντζῆς, ποὺ σὲ δική του πρωτοβουλία ὀφείλεται καὶ τὸ κάψιμο τῶν πτωμάτων ποὺ θὰ χολέριαζαν τὸν τόπο, παράστησε πῶς εἶχαν τὰ γεγονότα, διέλυσε ὅσο μπόρεσε τὴ συκοφαντία. Πολλοὶ πειστήκανε. Μὰ κεῖνοι, ποὺ πρόγραμμά τους ἔχουνε νὰ μαυρίζουν σελίδες καὶ νὰ σκεπάζουν ἥρωες ξερνάγανε ἀδιάκοπα κατηγορίες. Ἀνακάτεψαν κι' ἄλλους ἀρχηγοὺς ποὺ τόσα ἡρωϊκὰ καὶ ἀνυστερόβουλα πολέμησαν κεῖ κάτου.

Γιατὶ οἱ πολιορκητὲς τοῦ Νιόκαστρου δὲν πήρανε πλιάτσικα, δὲν πήρανε τσιφλίκια, οὔτε ἐξαιρετικὰ ἀξιώματα. Κι' ἂς εἴχανε κερδίσει ἕνα τόσο σπουδαῖο κάστρο.

* * *

Μετὰ ἀπ' αὐτά, κλείστηκε ὁ Μεθώνης στὴ Μητρόπολί του. Ἄδικα ἀγωνίζονταν οἱ δικοί του νὰ τὸν τονώσουν καὶ νὰ τὸν ἀναγκάσουν νὰ ἡγηθῇ καὶ πάλιν τῶν ἡρωικῶν του πολεμιστῶν. Μὰ κεῖνος ἀπὸ τὴ μέρα κείνη δὲν ἀνεμείχθηκε πουθενά. Συχάθηκε τοὺς ἀνθρώπους ποὺ κάνανε τοὺς πολέμους. Τώρα, περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά, θυμώτανε ἐκεῖνα τὰ σοφὰ καὶ καλοζυγισμένα λόγια τοῦ Ναζωραίου. Κεῖνο τὸ «Εἰρήνη ὑμῖν» τοὔρχονταν πάντα στὸ νοῦ καὶ τοῦ τριβέλιζε νύχτα μέρα τὴ σκέψι. Ἄχ ἔλεγε. Γιατὶ ἔτσι ἄδικα νὰ σκοτώνουνται οἱ ἄνθρωποι! Γιατὶ ὁ ἕνας νὰ παίρνῃ τὴν εὐτυχία τοῦ ἄλλου, καὶ γιατὶ νὰ μὴ ζοῦνε ἀγαπημένοι δίχως ξεσινέριες, δίχως κακίες καὶ μίση! Ἕνας Θεὸς τοὺς ἔπλασε. Ἕνας ἥλιος τοὺς φωτάει. Κι' ὅλοι ζοῦνε κάτου ἀπὸ τὴν ἴδια στέγη.

Τοῦτα τὰ θεωρήματα πίστευε μετὰ τὴν σφαγὴ καὶ πέρασε μ' αὐτὰ κάμποσα χρόνια.

ΤΟ ΦΤΑΣΙΜΟ ΤΟΥ ΙΜΠΡΑΗΜ

Οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι, ποὺ ἐμεσολάβησαν ἀπὸ τὸ 22 μέχρι τὸ 25, εἴχανε στὸ ἐξωτερικὸ τὸν ἀντίχτυπό τους. Οἱ ξένες ἐφημερίδες σχολιάσανε εἰρωνικὰ τὰ γεγονότα, καὶ οἱ ἐχθροὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ πιστοὶ φίλοι τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας διέδιδαν παντοῦ πῶς οἱ Ἕλληνες δὲν εἶναι λαὸς ποὺ μπορεῖ νὰ ζήσῃ χωρὶς κηδεμονία. Νὰ κυβερνηθῇ μόνος του. Νὰ δημιουργήσῃ πολιτισμὸ καὶ νὰ ρθῇ στὴν ἴδια μοῖρα μὲ τὰ ἄλλα κράτη.

Ἡ κίνησι αὐτὴ ἔδωκε θάρρος στὸ Σουλτάνο. Καὶ ἀποφάσισε νὰ τὴν ἐκμεταλλευτῇ καὶ ὑποδουλώσῃ ξανὰ τοὺς ἀντάρτες Ἕλληνες. Θὰ ἔκανε τώρα μιὰ καινούργια ἐκστρατεία. Καὶ μ' ἕνα του διάταγμα διάταξε τὸν Μεχμὲτ Ἀλῆ τῆς Αἰγύπτου νὰ ἐκστρατεύσῃ γιὰ τὸν Μωριᾶ μὲ τὶς ἰσχυρότερες δυνάμεις του.

Οἱ Αἰγύπτιοι βρισκόντανε σὲ δειλία. Τὰ Ἑλληνικὰ κατορθώματα τοὺς εἶχαν φοβίσει. Τὸ τραγικὸ τέλος τόσων καὶ τόσων στρατηγῶν τοὺς ἐτρόμαζε. Ἕνας Δράμαλης, ἕνας Κεχαγιᾶ μπέης, ἕνας Μαχμοὺτ καὶ ἕνας Χουρσὶτ καὶ νὰ μὴ μπορέσουν νὰ κάνουν τίποτα τὸ σοβαρὸ διὰ τὴν Ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία. Ἀλλὰ τὸ φιλόδοξο παιδὶ τοῦ Μεχμέτ, ὁ Ἰμπραήμ, ἤθελε νὰ δημιουργήσῃ ἱστορία. Καὶ προπαγάνδισε τὴν ἐκστρατεία. Τοῦ δινότανε τώρα μιὰ μεγάλη εὐκαιρία. Σπάνια δίνουντε τέτοιες στοὺς ἀνθρώπους. Σκέφτηκε πῶς μποροῦσε μ' αὐτὴ νὰ ἐπιβληθῇ σὲ μιὰ ὁλάκερη χώρα, ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ καὶ τελειώνει στὴ Δύσι.

Κεῖνο ποὺ ἄλλοι Πασάδες δὲ μπόρεσαν νὰ τὸ φέρουν σὲ πέρας, θὰ τὸ κατώρθωνε αὐτός. Γιὰ μιὰ ἀκόμα φορὰ θὰ ὑποδούλωνε αὐτὸς τὴν Ἑλλάδα. Τὸ μυαλὸ τοῦ Ἰμπραὴμ πέταξε πίσω, σὲ παληοὺς ἱστορικοὺς χρόνους. Θυμήθηκε τὶς ἄλλες ἐκστρατεῖες τῶν στρατηγῶν τῆς Ἀνατολῆς. Θὰ γινότανε τώρα κι' αὐτὸς ἕνας Ξέρξης. Ἀλλὰ μὲ περισσότερες ἐπιτυχίες ἀπὸ κεῖνον. Γι' αὐτὸν τὸ νεαρὸ στρατηγὸ δὲν ἤτανε δυνατὸ νὰ ὑπάρξουν στρατηγοὶ σὰν τὸ Μιλτιάδη καὶ ναύαρχοι σὰν τὸ Θεμιστοκλῆ. Θὰ τοὺς ταπείνωνε ὅλους, αὐτὸς ὁ τολμηρὸς καὶ θερμὸς Αἰγύπτιος. Θὰ τοὺς σύντριβε. Θὰ τοὺς ἔκανε σκόνη, ψιλὴ σκόνη ποὺ νὰ διαλυθῇ στὸ ἄπειρο καὶ νὰ μὴ μπορῇ ποτὲ πιὰ νὰ ξαναγίνῃ σῶμα.

Μὲ δραστηριότητα ἑτοίμασε τὰ χρειαζούμενα γιὰ τὴν ἐκστρατεία. Μίσθωσε πλοῖα γιὰ

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΠΟΜΕΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἰσερχομένου τοῦ Ἰησοῦ εἴς τινα κώμην ἀπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἳ ἔστησαν πόρρωθεν· καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνήν, λέγοντες, Ἰησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. Καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς, πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσι. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτούς, ἐκαθαρίσθησαν. Εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ἐπέστρεψε, μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν Θεόν· καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρείτης. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ δὲ ἐννέα ποῦ; Οὐχ εὑρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ Θεῷ, εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος; Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀναστὰς πορεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε.

Ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς μὲ τὴν ἀπέναντι περικοπὴν τοῦ Εὐαγγελίου του μᾶς διηγεῖται ἓν ἀπὸ τὰ πολλὰ θαύματα τοῦ Σωτῆρος, τὴν θεραπείαν τῶν δέκα λεπρῶν. Ὁ βίος τοῦ Θεανθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς γνωρίζομεν ὅτι ἦτο [illegible] πρὸς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τοῦτο μόλις αὐτὸς ἤκουσε τὴν φωνὴν τῶν λεπρῶν ἀμέσως τοὺς ἐθεράπευσε. Ἀλλὰ τί ἔγινε μετὰ τὴν θεραπείαν των; [illegible] ὁ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ἐσπευσε νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ. Οἱ ὑπόλοιποι [illegible] ἀγνώμονες.

Ἀλλὰ ποία εἶναι ἡ αἰτία τῆς ἀχαριστίας των; Αὐτοὶ μόνον ἐφάνησαν ἀχάριστοι· [illegible] ἀσυναισθήτως ὅλοι ἀκολουθοῦμεν τὸ παράδειγμα τῶν ἀχαρίστων λεπρῶν. Ἡμεῖς σήμερον ἀπέναντι τοῦ μεγαλυτέρου εὐεργέτου μας, τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ, ποίαν διαγωγὴν φανερώνομεν; Ὄχι μόνον [illegible] ἀλλὰ μὲ τὴν ἀχαριστίαν μας τὸν [illegible]. Διότι [illegible] του καὶ μὲ τὰς πράξεις μας λησμονοῦμεν τὴν [illegible] εἰς αὐτό. Ἡ μεγαλυτέρα αἰτία εἶναι ἡ ἀπιστία. [illegible] στεύομεν ἢ εἴμεθα ὀλιγόπιστοι εἰς αὐτόν. Ἐκεῖνος [illegible] καὶ εἰς τὰς εὐεργεσίας του, ἀποδίδει αὐτὰς εἰς τὴν φύσιν, εἰς τὴν προστασίαν τῶν συνανθρώπων του, ἢ καὶ εἰς τὰς ἰδικάς του μόνον δυνάμεις.

Ἡ ἀχαριστία ὅμως κάμνει τὸν ἄνθρωπον κατώτερον καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ ζῶα. Διότι αὐτὰ γνωρίζομεν ὅτι κάθε στιγμὴν προσπαθοῦν νὰ μᾶς δείξουν τὴν εὐγνωμοσύνην των καὶ πολλὰ ἀπ' αὐτὰ θυσιάζονται χάριν τοῦ κυρίου των.

Ἀλλὰ εἶναι φυσικὸν ὁ ἄνθρωπος νὰ καταντήσῃ χειρότερος ἀπὸ τὰ ζῶα. Τὸ τελειότερον τοῦ Θεοῦ δημιούργημα γιατὶ νὰ καταντήσῃ [illegible]. Τί [illegible] γικώτερον [illegible] ἀλογώτερον καὶ αὐτῶν τῶν ἀλόγων ζώων. Ἀφοῦ αὐτὰ εὐγνωμονοῦν τοὺς εὐεργέτας των καὶ ἀποφεύγουν τὴν ἀχαριστίαν, ἡμεῖς πῶς θὰ φανῶμεν κατώτεροι των;

Ὅθεν ἔχομεν ὑποχρέωσιν ὄχι μόνον νὰ μὴ εἴμεθα ἀχάριστοι, ἀλλὰ συνεχῶς καὶ ἀδιαλείπτως νὰ προσπαθοῦμεν νὰ φανερώνωμεν τὴν [illegible] μας πρὸς τὸν [illegible] μας εὐεργέτην, τὸ ἐπουράνιον ἐκεῖνο ὂν τὸ ὁποῖον κάθε στιγμὴν μᾶς παρέχει ἀπείρους εὐεργεσίας. Πρέπει νὰ μὴ λησμονοῦμεν ὅτι «πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον» ἀπ' αὐτὸν καὶ μόνον ἀπ' αὐτὸν προέρχεται.

τὴ μεταφορὰ τοῦ στρατοῦ καὶ τῶν πολεμοφοδίων. Κι' ἀκριβοπλήρωσε Γάλλους ἀξιωματικοὺς καὶ τοῦ ὀργάνωσαν τὴν στρατιά. Μιὰ στρατιὰ ποὺ ἀπαρτίστηκε ἀπὸ 25 χιλιάδες ἄντρες διαλεχτοὺς καὶ γενναίους. Ὁ ἀθέρας τῶν Ἀράβων καὶ τῶν Ὀθωμανῶν. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς ὁ στρατὸς δὲν εἶχε τὰ ἴδια ὄνειρα. Κάποιος φόβος φώλιασε ἀπὸ τὶς πρῶτες μέρες στὰ στήθεια τοῦ στρατοῦ ἐκείνου. Κάποιο δάγκωμα — φαρμακεροῦ φειδιοῦ δάγκωμα — τοῦ μάτωνε τὴν καρδιά. Μὰ ὁ Ἰμπραήμ τοὺς ἔδινε θάρρος. Καὶ τοὺς τόνιζε πὼς οἱ Ἕλληνες δὲν εἶναι τόσο ἀντρεῖοι ὅσο τοὺς ἔχουνε παραστήσει. Κι' ἀκόμα τοὺς ζωγράφιζε τὸ πολιτικό τους ξεχαρβάλωμα, τὴν κριτικὴ τους ἀποσύνθεσι. Θὰ τοὺς εὕρισκαν πάντα σὲ σκληρὲς πολιτικὲς διαμάχες καὶ ποὺ ἀπ' αὐτὲς εἴχανε ξοριστῇ τὰ καλύτερά τους στρατιωτικὰ μυαλά.

Τοὺς ἔλεγε πὼς γρήγορα θὰ τοὺς ὑποδούλωναν καὶ θὰ γύριζαν μετὰ στὰ σπίτια τους νικητὲς καὶ τροπαιοῦχοι. Ἥρωες θὰ ἤτανε ὅλοι, ποὺ δὲν θὰ πέθαιναν πιὰ ποτέ!... Γιατὶ θὰ ὑποδούλωναν μιὰ χώρα μὲ τέτοια ἱστορία καὶ μὲ τέτοια παράδοσι.

Μ' αὐτὲς τὶς σκέψεις ἄφηκε ὁ Ἰμπραὴμ τὴν Αἴγυπτο. Τὰ καράβια του ἔσκιζαν ὁρμητικὰ τὴ θάλασσα, λὲς κι' ἄνοιγαν τάφους. ἀπείρους τάφους!

Ὁ στρατός του στὸ τέλος ἐνθουσιάστηκε κι' ἄρχισε τοὺς ἀλαλαγμούς. Πηγμένη ἤταν ἡ παραλία ἀπὸ τοὺς φίλους ποὺ δίνανε στὸν Ἰμπραὴμ καὶ στὴ στρατιά του τὶς πιὸ θερμὲς εὐχές.

Χιλιάδες μαντήλια ἀνέμισαν καὶ χιλιάδες γυναικεῖα μάτια δακρύσανε, τὰ ἠδυπαθῆ μάτια τῶν γυναικῶν τῆς Ἀνατολῆς.

Καὶ οἱ γυναῖκες δὲν εἴχανε δεῖ μὲ μάτι καλὸ τὸν πόλεμο. Ἔνοιωθαν πὼς κάτι ἀπὸ κοντά τους χανόντανε γιὰ πάντα καὶ θαβόντανε στὰ ἀνεξερεύνητα βάθια τῆς θάλασσας. Κι' αὐτὲς θὰ μείνανε μόνες, ναὶ μόνες, καὶ θὰ καρτέραγαν ἀδιάκοπα κείνους ποὺ ἔπαιρναν κιόλα μαζί τους σ' αὐτὴ τὴν ἐκστρατεία τὴν καρδιά τους, τὰ νειάτα τους, τὴν ἀληθινὴ χαρὰ τῆς ζωῆς τους. Ἀνενόχλητοι οἱ στόλοι τοῦ Ἰμπραὴμ περάσανε τὶς Ἑλληνικὲς θάλασσες. Στὶς 10 τοῦ Φλεβάρη τοῦ 1825 ἔκανε τρεῖς ἀποβάσεις στὴ Μεθώνη καὶ στὴν Κορώνη. Μόνος του ὁ Ἰμπραὴμ εἶδε τὰ κάστρα κι' ἑτοίμασε ἀπὸ κείνη τὴ γωνιὰ τῆς Ἑλληνικῆς γῆς τὴ θύελλα κατὰ τοῦ Μωρηᾶ.

Τράνταγμα δυνατὸ δοκίμασε ὁ Μεθώνης σὰν πρωταντίκρυσε στὴ γαλάζια Ἑλληνικὴ θάλασσα τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα. Κι' ἔμοιαζε τὸ τράνταγμά του αὐτὸ σὰν τὸ τράνταγμα τὸ συγκλονιστικό, ποὺ δοκιμάζει ἡ γῆ σὲ μεγάλο σεισμό.

Ἀναθεώρησε μὲ μιᾶς τὶς εἰρηνιστικὲς σκέψεις του ἀπὸ χρόνια — ἀπὸ τὴν τραγικὴ σφαγὴ τῶν αἰχμαλώτων — τριβέλιζαν τὸ κεφάλι του. Νέο κακὸ ἀπειλοῦσε τώρα τὴν πατρίδα. Θὰ [illegible], θὰ [illegible], θὰ ἐξαφανιζότανε. Ἡ χώρα ποὺ τὸν γέννησε καὶ τοῦ χάρισε ὅ,τι καλύτερο εἶχε σὲ πνεῦμα καὶ σὲ ἱστορία, βρισκότανε πάλι σὲ κίνδυνο.

Θυμήθηκε τοὺς κόπους του καὶ τὰ δάκρυα ποὺ γι' αὐτὴν εἶχε χύσει παληότερα.

Δὲν ἤτανε τάχα αὐτὸς ποὺ παρακαλοῦσε τὸν Τσάρο τῆς Ρωσσίας γιὰ τὴ λευτεριά της; Γιατὶ τώρα νὰ σταθῇ [illegible]. Γιατὶ νὰ μὴν ἀρχίσῃ τὸν ἀγῶνα. Γιατὶ νὰ μὴ ζωσθῇ τὸ μακρὺ γιαταγάνι του παραπονημένο τόσο καιρὸ τὸν καρτέραγε;

Ἀκουμπισμένος στὸ παράθυρο τοῦ σπιτιοῦ του σκεφτότανε ὅλα αὐτὰ κι' ἀγνάντευε τὴ θάλασσα ποὺ τῆς ἔγδερναν τὶς πλάτες τὰ Ὀθωμανικὰ πλοῖα.

Δειλινὸ ἤτανε ποὺ ἀποφάσισε νὰ πολεμήσῃ. Κάλεσε ἀμέσως τὸν φίλο του τὸ Φραντζῆ, τ' ἀδέρφια του, καὶ τοὺς [illegible] καπεταναίους Γρηγοριάδη, Παπατσώρη, τὸν ἀδερφὸ τοῦ [illegible] καὶ τοὺς εἶπε τοὺς σκοπούς του. Τὸν φίλησε ὁ Φραντζῆς, τὸν [illegible] οἱ ἄλλοι. Ὅλοι τώρα ἤτανε γύρω του [illegible] καὶ [illegible]. Ἕτοιμοι νὰ [illegible] χίλιες φορὲς γιὰ τὴν πατρίδα. Κι' ἔγραψε ἀμέσως μιὰ [illegible] στοὺς [illegible] Ἕλληνες σὲ κείνους ποὺ [illegible] ἀναμεταξύ τους ἀκόμα τοὺς [illegible] καὶ τοὺς ἔδειξε τὰ ἀληθινά τους καθήκοντα.

ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ

Ὁ Ἰμπραὴμ ἔκαψε τὴ Μεθώνη καὶ τὴν Κορώνη. Τὰ κάστρα τους, τὰ ἀπαρτα ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες, ἀπὸ σφάλματα τῶν [illegible] καὶ τῶν Ἀργείων, τὰ ὠχύρωσε. Εἶχε γίνει καὶ σ' αὐτὰ ὅ,τι ἔγινε μὲ τὴν Πάτρα. Ἀνεμπόδιστα λοιπὸν τὰ κατέλαβε ὁ Ἰμπραήμ.

Ἔμενε ὅμως τὸ Νιόκαστρο. [illegible] ματωμένες καὶ τραγικὲς ἱστορίες. Προχώρησε γιὰ κεῖ. Νίκησε τοὺς Ρουμελιῶτες στὸ Κρεμμύδι, καὶ τὸ θαλασσινὸ [illegible] διοίκησι ἡ κυβέρνησι, τὸν Σκουρτιώτη, Ζυγωνε στὸ Νιόκαστρο. Σὲ κεῖνα τὰ χώματα θὰ γινότανε τώρα οἱ πολύνεκρες μάχες. Παλληκάρια διαλεχτὰ εἴχανε φτάσει κεῖ κάτω. Μαζὶ καὶ ὁ [illegible] Ἀναγνωσταρᾶς, ὅπως χαρακτηριστικὰ τὸν ὀνομάζει Ἄγγλος ἱστορικός. Στὰ χώματα κεῖνα ἤταν γραφτὸ ν' ἀφήσῃ τὴν τελευταία πνοή του ὁ μεγάλος ἥρωας. Ἐκεῖ, στὴ Σφακτηρία, ἀνάμεσα θάλασσας καὶ στεριᾶς. Ὁ στρατὸς τοῦ Ἰμπραὴμ εἶχε ἁπλώσει μέχρι τὴ Γιάλοβα, χωριουδάκι μικρὸ ποὺ ἀπέχει κάπου μισὴ ὥρα ἀπὸ τὸ Νιόκαστρο. Στὴ Σφακτηρία ἤταν μαζεμένοι ἀρκετοὶ Ἕλληνες, ὁ ἐπίσκοπος Μεθώνης, ὁ Ἀναγνωσταρᾶς, ὁ Τσαμαδός, ὁ Α. Μαυροκορδάτος καὶ ὁ Σανταρόζας. Ἄλλοι πάλι χίλιοι ἑξακόσιοι ἤταν τοποθετημένοι στὸ Νιόκαστρο.

Στὶς 20 τ' Ἀπρίλη τοῦ 1825 70 ἐχθρικὰ πλοῖα ζύγωσαν στὰ νερὰ τῆς Πύλου. Παρατέρα ἤτανε 14 Ἑλληνικά. Ὁ Μαυροκορδάτος, [illegible] κράτησε ἡ ναυμαχία. Πλοῖο ἐχθρικὸ δὲν μπόρεσε νάμπῃ στῆς Πύλου τὸ λιμάνι. Ὁ Μεθώνης πηγαινοερχότανε στὰ στρατόπεδα. Ἤτανε ὁ ὁλο-[illegible] Σφακτηρία [illegible] φησε τὴν τελευταία του πνοὴ στὴν [illegible].

Τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα ἀναγκάστηκαν τὴν τέταρτη μέρα νὰ ἀποσυρθοῦν στὴ νῆσο Πρώτη. [illegible]

(Ἀκολουθεῖ)

Τὴ μέρα ἐκείνη εἶχε φύγει νωρίς, μὲ τἄλλα κορίτσια τοῦ χωριοῦ της... Γυρνοῦσε ὡς τὸ βράδι ἀκόμα τὸ κάθε σπίτι, ποὺ τὸ ἤξερε σὰν τὸ δικό της. Κι' ἂν τὴν ἀντάμωνε κανένας στὸ δρόμο, δὲν θὰ τὴ γνώριζε, καθὼς ἦταν σκεπασμένη ὡς τὸ λαιμὸ μὲ μιὰ ζώνη ἀπὸ πολυτρίχια κι' ἀγριόχορτα, ποὔπεφταν ἀπάνω της, σὰν ἕνα πράσινο, ἐξωτικὸ φόρεμα. Ζητοῦσε κι' αὐτὴ ἀπ' τὸ Θεὸ νὰ στείλῃ τὴν εὐεργετικιὰ βροχή του, νὰ μουσκέψῃ καὶ νὰ λυώσῃ τὸ ξεραμένο χῶμα, ποὔχε σὰν πέτρα γίνει στὸ λιοπύρι ἐκεῖνο, καὶ νὰ ποτίσῃ τὰ καημένα τὰ στάχυα, ποὔχαν κιόλας κιτρινιάσει, προτοῦ μεστώσουν.

Βερβερίτσα περπατεῖ,
τὸ Θεὸ παρακαλεῖ...

Οἱ ἄλλοι, οἱ δικοί της, τὸν παρακαλοῦσαν κι' αὐτοί, ὄξω στὸ μαραμένο κάμπο, γονατισμένοι, μὲ τὶς εἰκόνες τῆς ἐκκλησιᾶς μπροστά τους καὶ τὰ χρυσοκεντημένα λάβαρα, σκυμμένα, κι' αὐτά, σὰν ἀπὸ λύπη. Τὰ παιδαρέλια τοῦ χωριοῦ φώναζαν ὅλα μαζί, μὲ μιὰ κλαψάρικη φωνὴ κάθε ποὺ ὁ παπᾶς τελείωνε μιὰν εὐχή: «Κύριε ἐλέησον». Ὕστερα ἀκούγονταν, ἀνακατεμένα, κομμένα, κλάματα ἀπὸ γέρους καὶ γυναῖκες, ποὺ φοβοῦνταν τὴν ὀργὴ τοῦ Θεοῦ. Γιὰ ν' ἀφήσουν σὲ λίγο νὰ σηκωθῇ ἡ προσευχή τους, σὰ νάβγαινε ἀπὄνα στόμα, στὸν ἀνοιχτὸν ἐκεῖνο τόπο, ποὔτριζε ἀπ' τὴν ξεραΐλα. Ἀλλὰ ἡ Βερβερίτσα (*) ἦταν ἀκόμα πιὸ ἁγνὴ κι' ἡ δικιά της ἡ φωνὴ θὰ μποροῦσε νὰ φτάσῃ ἴσαμ' ἐκεῖ ἀπάνω, στὸν οὐρανό, ποὺ λαμποκοποῦσε, μὲ τὸ ἀνοιχτογάλαζο χρῶμα του, τὸ ἴδιο πάντα τόσον καιρὸ τώρα, ποὺ δὲν τὸν ἴσκιωνε κανένα σύγνεφο. Πετοῦσε κι' αὐτός, θἄλεγες, μιὰ σκόνη διάφανη, ἀπὸ φωτιὰ ἀναλυτή, που πλανιῶταν στὸν ἥσυχο ἀγέρα, σκέπαζε τὴ γῆς ὅλη, κι' ἔκαιγε ὡς τὴν τρούφαντη ρίζα του τὸ κάθε χορταράκι, που θὰ κοτοῦσε νὰ βγάλη τὸ κεφάλι του ὄξω στὴν ἁπλωσιά. Γιὰ νὰ μὴν ἔχουν νὰ γελάσουν τὴν πεῖνα τους, οὔτε κι' αὐτὰ τὰ καημένα τὰ χαϊβάνια, ποὺ δὲν ἔχουν βλάψει κανένα!

Βρέξε, Θεέ μου, μιὰ βροχή,
μιὰ βροχὴ βασιλική.
Νὰ γενοῦν τὰ στάρια μας,
καὶ τὰ παρασπόρια (**) μας...

Τραγουδοῦσε ὅπου σταματοῦσε. Καὶ τὸ νερὸ ποὺ ζητοῦσε νὰ πέσῃ ἀπὸ ψηλά, ὅπου τὄριχναν ἀπάνω της, καλόβουλα, μὲ τοὺς γκουβάδες, ἡ κάθε μιὰ γειτόνισσα, γιὰ τὸ καλό. Οἱ πρασινάδες ποὔζωναν τὸ νιὸ κορμάκι της ἔσταζαν σὰ νἄχαν βροχὴ καὶ γυάλιζαν στὸν ἥλιο ποὺ πάσκιζε νὰ τὶς στεγνώσῃ ἀπάνω της... Κι' αὐτή, περπατοῦσε ἀκόμα, γιὰ νὰ μὴν ἀφήσῃ καμμιὰ πόρτα. Γελοῦσε, μουσκεμένη ὁλόκληρη, τινάζονταν τὸ πράσινο ροῦχο της, σὰν ἕνα πουλάκι που βγαίνει ἀπ' τὸ νερὸ κι' ἰσιάζει τὰ βρεμένα φτερά του.

Τὴν ἴδια νύχτα γύρισε στὸ σπίτι της, μὲ τὶς τσέπες γιομᾶτες ἀπὸ χαρτζιλίκι!... Ἄλλη χαρὰ αὐτή, ποὔκανε νὰ μὴ μπορῇ νὰ μάσῃ τὸ μυαλό της!... Ἀγόρασε ζαχαρωτά, κάτι κόκκινα χαριτωμένα κοκοράκια, στηριγμένα στὄνα τους ξύλινο πόδι μ' ἕνα ὕφος σκεφτικό, κοιτάζοντας τὴν τάβλα τοῦ ζαχαρτζῆ, γιὰ νὰ τὰ δώσῃ στὰ μικρά της ἀδερφάκια, νὰ παίζουν λιγάκι, κι' ὕστερα νὰ τὰ σκοτώσουν μὲ τὰ δοντάκια τους! Γιὰ τὸν πατέρα της πῆρε ἕνα κομπολόι, μὲ μαῦρες μεγάλες χάντρες, ἀπὸ κεῖνα ποὺ φκιάνουν οἱ φυλακισμένοι γιὰ νὰ περάσουν τὴν ὥρα τους καὶ νὰ βγάλουν κι' αὐτοὶ κάτι. Καὶ γιὰ τὴν ἀγαπημένη βάβω της, ποὔχε γίνει σὰν ἕνα κουβαράκι ἀπὸ νῆμα ἄσπρο, εἶχε καὶ γι' αὐτὴ μιὰ μικρούτσικη ἀπὸ μαῦρο ξύλο γυαλιστερὴ ταμπακέρα, γιομάτη ταμπάκο.

Μιλοῦσε, μιλοῦσε γρήγορα, χωρὶς τελειωμό, σὰν ἕνα χελιδονάκι, σὰ νὰ φοβοῦνταν μήπως τῆς ξεφύγῃ ἡ εὐτυχία ποὔνοιωθε μέσα της, καὶ βιαζόνταν νὰ τὴν ἀπολάψῃ ὡς τὴν τελευταία σταλιά. Ἀνάφερνε τὸ κάθε σπίτι που τῆς εἶχε δώσει τὸ περισσότερο καὶ τῆς εἶχε ρίξει ἀπάνω της τὸ περισσότερο νερό. Κι' ἡ φωνή της βράχνιαζε ὅσο μιλοῦσε. Ἡ ὑγρασία ποὔχε μπῆ μέσα στὴ σάρκα της ἐπίβουλα, τῆς εἶχε πιάσει ὅλο τὸ κορμί της, τὴν ἔσφιγγε τώρα σὰν ἕνα φίδι τεράστιο καὶ πολεμοῦσε νὰ τὴν πνίξῃ.

Κι' αὐτή, ἄρρωστη ἀκόμα, γελοῦσε μέσα στὸ παραμίλημά της. Ἔβλεπε τὸ νερὸ ποὔπεφτε ἀπάνω της σὰ μιὰ βροχὴ βασιλικιὰ ποὺ τὴ δρόσιζε.

— Νά! πατέρα, βροχή! βροχή! Ἔγινα μούσκεμα.

Ἔτρεμε τώρα, μιὰ κρύβοντας τὰ χέρια της κάτω ἀπ' τὴν κουβέρτα καὶ μιὰ σφουγγίζοντας μ' αὐτὰ τὰ μαλλιά της, ποὺ πάσκιζε νὰ τὰ ἰσιάσῃ τραβῶντάς τα ἀπ' τὶς ἄκρες.

Ὕστερα τιναζόντανε ἀπάνω της, ἀπὸ μιὰ ξαφνικιὰ δύναμι, ποὺ τὴ συνέπαιρνε στὰ γερά της χέρια, γιὰ νὰ τὴν ἀφήσῃ σὲ λίγο. Σήκωνε τὰ γυμνά της μπράτσα — ὡς τὶς ἀμασχάλες — ψηλὰ ἀπ' τὸ κεφάλι της, σὲ μιὰ κίνησι ρυθμικιά, σὰ νὰ λίχνιζε στάρι, σὲ μιὰ σίτα μεγάλη, καθαρίζοντάς το ἀπὸ τ' ἄχυρα! Κλειοῦσε τὰ μάτια της μηχανικά, σὰ νἄτανε μπροστὰ σ' ἕνα ἀνεβοστρόβιλο, ποὺ ἄνοιγε τὴν ἀγκαλιά του γιὰ νὰ τὴν ἁρπάξῃ ξαφνικά. Ὕστερα τἄρριχνε κάτω, στὴν ἴδια τὴ γραμμὴ ποὔπαιρνε τὸ μακρὺ λεπτὸ κορμί της, ξαπλωμένο, ἔτσι, σὰν ἕνα ἄψυχο πρᾶμα.

— Ν' ἀφήσῃς λίγα γιὰ τὶς φτωχὲς σταχολογίστρες, ποὺ θὰ περάσουνε, νὰ πάρουν κι' αὐτὲς τὸ μερδικό τους. Θυμᾶσαι ἐκείνη τὴ γριά, ποὺ δὲν εἶχε οὔτ' ἕνα σπειρὶ σιτάρι στὸ τσουβάλι της; Ἔκλαιγε ἡ κακομοίρα, σὰ νἄχε μπῆ στὸ χωράφι της καὶ τὄβρισκε θερισμένο ἀπὸ τοὺς ξένους! «Νὰ μὴ χορτάσουν ψωμί! Ὅπως δὲ βρῆκα κι' ἐγώ, νὰ μὴν ἀπαντήσουν κι' αὐτοὶ στὸν ἄλλο θέρο τους!» ἔλεγε κάθε τόσο μουρμουρίζοντας. Κι' ἐγὼ πῆρα ἕνα δεμάτι ἕτοιμο, ἀπ' τὸ σωρὸ κι' ὅλας, καὶ τῆς τὄδωσα νὰ τῆς βουλλώσω τὸ στόμα, τῆς καταρίστρας! Κι' ἐσὺ μὲ μάλωνες γι' αὐτό, ποὔδινα στὴ φτωχολογιά!

Σὲ λίγο ἡ σκέψι της, σὰ νἄτανε λαγαρισμένη, ἔμπαινε στὸ δρόμο πάλι μὲ κόπο, τρέχοντας πίσω ἀπ' τὴν ἴδια ἰδέα ποὺ τὴ βασάνιζε πρωτήτερα! Κι' ἔλεγε μ' ἕνα τόνο ἀλλοιώτικο, σηκώνοντας τὴ φωνή της, σὰ νὰ μάλωνε μὲ τὴ σκληράδα τοῦ πατέρα της!

— Νά! τώρα κοίταξε! Δὲν θὰ βρεθῇ οὔτε καὶ γιὰ μᾶς τὴ χρονιὰ αὐτή! Οὔτ' ἕνα σπειρὶ γιὰ σημάδι! Καὶ θὰ πέσῃ ἡ πεῖνα καὶ τὸ θανατικό, νὰ μᾶς ξεπατώσῃ ὅλους! Νὰ μὴν ἀφήσῃ κανένα. Θὰ φαγωθοῦμε ἀναμεταξύ μας, σὰν πεινασμένοι λύκοι!

Τὰ λόγια αὐτὰ τῆς ἄρρωστης ἔκαναν νὰ τρομάζουν τοὺς ἀνθρώπους ποὔσαν μαζωμένοι στὴν ὑγρὴ παλαμισμένη κάμαρα, τὴ στρωμένη μὲ μιὰ ψάθα. Τὴν τραβοῦσαν ἀνήσυχα μὲ τὰ πόδια τους, ποὺ ἔκαναν ἔτσι νὰ πετάγωνται τὰ βότσαλα τοῦ βάλτου ἀπ' τὴν ἀράδα ποὺ τἄχαν οἱ ἴδιοι βάλει, πλέκοντάς την μὲ τὰ χέρια τους στὰ μεγάλα νυχτέρια τοῦ χειμῶνα! Καὶ βούλλωναν μὲ τὴν παλάμη τους τ' αὐτιά τους, νὰ μὴν τ' ἀκούσουν τώρα, σὰ μιὰ βαρειὰ βλαστήμια. Κλειοῦσαν τὰ μάτια ἀπὸ φόβο, νὰ μὴν ἀντικρύσουν τὸ σκελεθρωμένο φάντασμα τῆς Πείνας, ποὺ σεργιανάει ὄξω, στὸν ξεραμένο κάμπο, κι' ὕστερα ἔρχεται τρεχάτο, μὲ τὰ σφιγμένα καλαμένια πόδια του καὶ τὰ κολλημένα στὸ καύκαλο μαλλιά του, νὰ δρασκελίσῃ σὰ νοικοκύρης τὰ ρημαγμένα κατώφλια της... Καὶ νὰ κοιτάξῃ ἕνα - ἕνα τὰ μεγάλα κοφίνια τους, ποὺ φτάνουν ὡς ἀπάνω, νὰ βρῇ κανένα σκουληκιασμένο σπειρὶ σιτάρι, γιὰ νὰ τὸ μάσῃ στὸν τουρβᾶ του, σὰν ἕνας πεινασμένος ζητιάνος! Κι' ἔπειτα, χαρούμενο, νὰ χτυπάῃ τὰ σκελετωμένα ξεκλείδια του μ' ἕνα γέλιο σαρκαστικό.

Ἀλλὰ ἡ Βερβερίτσα, σὰ νὰ τοὺς λυπήθηκε τὴ φορὰ αὐτή, σὲ μιὰ κρίσι τοῦ πυρετοῦ, ποὺ τὴν πετοῦσε μὲ μιᾶς στὰ μεσουράνια, φώναζε τώρα δείχνοντας μὲ τὸ χέρι της σ' ἕνα σημάδι μακρινό, ποὺ χανόνταν στὸν κάμπο.

(*) **Βερβερίτσα**, λέξι σλαυϊκὴ ποὺ σημαίνει βροχή. Ἀπ' αὐτοῦ πῆρε τ' ὄνομα κι' ἡ χωριατοποῦλα, ποὺ βγαίνει στὶς μεγάλες ἀναβροχιὲς τοῦ καλοκαιριοῦ, ντυμένη μὲ φυλλωσιές, σὰ μιὰ Ἁμαδρυάδα, γιὰ νὰ παρακαλέσῃ κι' αὐτὴ γιὰ τὴ βροχή.

(**) **Παρασπόρια**, χωράφια τῶν φτωχῶν κολλήγων, ποὺ δὲν ἔχουν ζευγάρι. Γι' αὐτὸ συγχωριανοί τους ἀναλαμβάνουν αὐτοὶ νὰ τὰ ὀργώσουν γιὰ ψυχικό τους, τὶς Κυριακὲς καὶ τὶς γιορτάδες, ποὺ δὲν ἔχουν δουλειά.

(Σημ. τοῦ Συγγραφέα)

— Καταπράσινα τὰ στάχυα, καταπράσινα! Πότε κιόλας μεγάλωσαν, πατέρα!

Κοιτοῦσε μ' ἕνα βλέμμα θαμπό, σὰ νἄβλεπε πίσω ἀπὸ μιὰ γκρίζα γάζα... Καὶ θαύμαζε κι' αὐτή, καὶ δὲν πίστευε τὰ μάτια της τὰ ἴδια γιὰ τὸ πράσινο αὐτὸ θαῦμα... Σώπασε ξαφνικά, ψάχνοντας νὰ βρῆ κάτι μέσα της, ποὺ ὣς τὰ τότες εἶχε ξεχάσει κιόλας, νὰ τὸ ζητήση... Κι' ὕστερα, γυρίζοντας πρὸς τὸ γέρο - πατέρα της, ποὺ στεκόνταν ἐκεῖ κοντά της, βουβός, μὲ σταυρωμένα χέρια, ἀκίνητος, τοὔλεγε μ' ἕνα ὕφος ἐμπιστευτικό, ποὔχε κάτι σὰν παράκληση.

— Θάρθῆς νὰ μοῦ πῆς, πατέρα, δὲν εἶναι ἔτσι;... Πότε θὰ μπῆς νὰ θερίσης!... Μονάχος σου τὸ χρόνο αὐτό!... Ἐγὼ πιὰ δὲν μπορῶ!...

Κι' ἔρριχνε τὰ χέρια της μὲ κούρασι στὸ πλάϊ της, γιὰ νὰ ξαναρχίση σὲ λίγο.

— Θὰ μοῦ δώσης τὸ λόγο σου! Μὴν ξεχάσης!... Ἡ ψυχή μου θ' ἀγαλλιάση ἐκεῖ που θὰ βρίσκεται ψηλά! Θἆναι πάντα στὸ πλευρό σου, στὴν κάθε αὐλακιὰ ποὺ θὰ μπαίνης μὲ τὸ δρεπάνι στὰ χέρια!... Θὰ κελαϊδάη κοντά σου, σὰν ἕνα πουλάκι ξέβγαλτο, που σηκώνεται ξαφνιασμένο στὸν οὐρανό!... Κι' ἀφίνει τὴ φωλίτσα του ἀνυπεράσπιστη στὸ χῶμα, κάτω ἀπὸ μιὰ μάζα κρυμμένη!...

. . . .

Ὅταν τὴν πήγαιναν στὸ κοιμητήρι, τὸ χλωμὸ κρύο μέτωπό της, μέσα στὸ ξεσκέπαστο τριανταφυλλένιο κουτί της, γυάλιζε τώρα, σὰ νἆχε ἱδρώσει!... Μιὰν ἀόρατη λεπτὴ βροχούλα τὄχε ραντίσει μυστικά, ποὺ ἔκανε νὰ λάμπουν λιγοστὲς σταγόνες, σὰν σπειρὶ μαργαριτάρι, γύρω ἀπ' τὸ παρθενικό, νεκρικὸ στεφάνι ποὔσφιγγε τὰ μηλίγγια της.

Στὸ γύρισμα ἄρχισε νὰ ψιχαλίζη... Καὶ τὴν ὥρα κιόλας ποὺ τὴν κατέβαζαν στὸ μνῆμα μιὰ βροχὴ ἀδιάκοπη ἔπεφτε, κι' ἕνα μαῦρο βουρκωμένο σύγνεφο, ποὔρθε ξαφνικά κυνηγημένο ἀπὸ μιὰν ἄγρια μπόρα, ἐπλανιῶταν στὸν οὐρανό, βαρύ, γιομάτο ἀπελπισία καὶ λύπη!... Κι' ἔσταζε, σὰ νἄτανε μούσκεμα, ἀπὸ δάκρυ.

Τὰ στάχυα λύγιζαν τώρα σὰν ἕνας στρατοκόπος διψασμένος, ποὺ γονατίζει στὸ δρόμο του μπροστὰ σὲ μιὰ δροσερὴ πηγή, πλάγιαζαν κι' αὐτὰ στὸ βρεμένο χῶμα, γιὰ νὰ ρουφήξουν ἔτσι ἀχόρταγα νερὸ ἀπ' τὴ μητέρα μας Γῆ, ποὺ τοὺς ἅπλωνε πλέρια τὴ χούφτα της

Οἱ ἄνθρωποι τοῦ χωριοῦ της τὸ ἐξήγησαν σαν ἕνα θαυμα που γινότανε μπροστὰ στα μάτια τους. Ὁλοφάνερο! Ἡ μικρὴ Βερδερίτσα πῆγε μονάχη της στὸν οὐρανό, για να τοὺς στείλη βροχή, ποὺ ἡ ἴδια παρακαλοῦσε στὸ κάθε σταυροδρόμι. Ἡ ψυχή της εἶχε σκορπιστῆ σ' ἕνα μεγάλο σύγνεφο, ποὺ περνοῦσε τώρα ἀπάνω ἀπ' τὸν μαραμένο ἀπέραντο κάμπο, σὰ μιὰ εὐλογία θεοῦ, σὰν ἕνα πλατὺ χάδι στὰ σπαρτά τους!

Τὴν ἔκλαιγαν σὰ νἄτανε κορίτσι τους. Καὶ τῆς εἶχαν στείλει κόλυβα ἀπ' τὸ δικό τους στάρι.

— Ὅταν ἔχουν οἱ ζωντανοὶ θἄχουν κι' αὐτοὶ τὸ μερτικό τους! Ποιὸς θα τους τὸ κρατήση; Ὁ δίσκος τους θἆναι πάντα γιομάτος ἀπὸ σταρι, τὸ καλύτερο τῆς χρονιᾶς! Οἱ πεθαμένοι εἶναι παραπονιάρηδες! Θελουν κι' αὐτοὶ τὸ δικό τους, καὶ μὲ τὸ παραπάνω κιόλας! Νὰ μὴ τοὺς λείψη τίποτε ἐκεῖ που βρισκονται, στὸν κάτω κόσμο! Ἀλλοιῶς ἔρχονται τὴ νύχτα οἱ ἴδιοι νὰ τὸ ζητήσουν μοναχοί τους, γιὰ νὰ τοὺς τὸ δώσουμε!

Κι' ὁ γέρο - πατέρας πῆγε κι' αὐτὸς νὰ τὴ δῆ κρατωντας τὸ λόγο του.

Τὰ πόδια του χώνουνταν ὣς τὸ γόνα μέσα στὸ χορταρι, ποὔχε θεριέψει ἀπ' τὴ βροχή! Τρομαξε νὰ γνωριση τὸν τάφο της! Κι' ἔσκυψε τώρα νὰ κουβεντιάση μ' αὐτὴν ἀπὸ τόσο μακριὰ ποὺ βρισκόνταν! Θαρροῦσε πὼς ἔφτανε ὣς αὐτὸν μιὰ φωνὴ ἀπὸ τὰ βαθη τῆς γης, παντα χαρουμενη, μ' ἕνα γέλιο κρυσταλλινο, σὰ νἄπεφτε νερὸ ἀπὸ μιὰ καθάρια βρύση!

— Ἔγιναν τὰ σταχυα πατέρα;

Κι' αὐτὸς ἄκουγε γιομάτος ἀπὸ κατάπληξι καὶ φόβο, δὲν εἶχε τὴ δύναμι ν' ἀπαντήση. Ἡ φωνή του πνίγονταν μέσα στὸ λαρύγγι του! Ὕστερα, μὲ μιὰ προσπάθεια ὑπέρτατη, ἔβαλε τ' αὐτιά του κολλημένα στὸ χῶμα, σὰ νὰ ἀφουγκραζονταν κάτι κρυφό, ποὔρχονταν ἀπὸ τόσο μακριά, ἀπὄναν ἄλλον κόσμο! Ἡ ἴδια φωνὴ ἀνέβαινε σιγά - σιγά, σὰ νὰ μὴν ἤθελε νὰ ταράξη τὴ σιωπὴ ποὔπεφτε στὸ μελαγχολικὸ ἐκεῖνο χῶρο καὶ γίνονταν σὲ λίγο ἀλλοιώτικη, παιχνιδιάρικη, γιομάτη ἀπ' ἀγαπη.

Ἔγιναν τὰ στάχυα πατέρα;

Κι' αὐτὸς ἄνοιξε τὴν καρδιά του νὰ τῆς πῆ ὅσα δὲν εἶχε προφτάσει, ὅταν ἀκόμα ἦταν σιμά του!

— Μεγάλωσαν Βαΐα μου! Ἔγιναν σὰν τὸ μπόϊ σου ψηλά!... Χάνεται κανένας μέσα! Ἴσα δὲν ξανάγιναν ἄλλη χρονιά! Κρύβουν καὶ τὸν καβαλλάρη ἀκόμα.

Κι' ὕστερα μὲ μιὰ κλαψάρικη φωνή, ποὺ χάνονταν μέσα του, προτοῦ βγῆ...

— Ποιὸς θὰ μπῆ νὰ τὰ θερίση; Τὰ γόνατα μου τρέμουν. Δὲ βαστοῦν! Πονοῦν σὰ νὰ μπαίνουν σ' ἕνα χέρσο χωράφι, σπαρμένο ἀπ' ἀγκάθι! Ἡ πεῖνα εἶναι φοβερὸ κακό! Νὰ φυλάη ὁ Θεὸς καὶ τὸ σκυλὶ τὸ ξένο! Νὰ φεύγη ἀπὸ κάθε τόπο καὶ τοῦ ὀχτροῦ ἀκόμα νὰ μὴ ζυγώνη, σὰ μιὰ καταραμένη. Τὸ ψωμὶ εἶναι γλυκό, γλυκό. Τὸ κάθε ψίχουλο, κι' αὐτὸ ἀκόμα ποὺ παίρνουν στὸ στόμα τους τὰ μερμήγκια, μετριέται μὲ τὸ μάλαμα! Ζυγίζεται περισσότερο!... Μὰ γιὰ μένα αὐτὸ που μοὔστειλες τὸ χρόνο αὐτὸ εἶναι πικρό, φαρμάκι, Βαΐα μου... Ποιὸς θὰ τὸ βάλη στὸ στόμα του!

Ἀλλὰ ἡ φωνὴ ἐκείνη ἔφτανε σὰ μακρινὸς ἀντίλαλος, ξεχωρίζοντας τώρα βαριὰ μὲ τὴν κάθε λέξι, ποὺ ἔστελνε ἀργά, σὰ μιὰ δυνατὴ σφυριὰ ποὔπεφτε ἀλύπητα!... Ἀκούγονταν ἀδιάφορη, σὰ νὰ γελοῦσε μὲ τὸν πόνο τοῦ ἀνθρώπου ἐκεινου.

— Ἔγιναν τὰ στάχυα πατέρα;

Κι' αὐτὸς ἔμενε ἐκεῖ καρφωμένος, μὲ τὰ ματια του στηλωμένα μακριὰ σὰ θαμπωμένα ἀπὄνα ὄραμα, ποὺ τραβιῶνταν σιγά - σιγά στὸν ἀνοιχτὸν ὁρίζοντα, χαϊδεύοντας μὲ τ' ἀδύνατα γεροντικά του χέρια τ' ἀγκαθια τοῦ τάφου τοῦ παιδιοῦ του, σὰ νἆταν μπροστα του μιὰ καταπράσινη θάλασσα ἀπὸ σταχυα.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΒΑΛΤΑΔΩΡΟΣ

Τὰ νέα βιβλία

ΣΑΛΠΙΣΜΑΤΑ

Τὸ βιβλίον τοῦ κ. Δ. Ἀλιμπράντη «Σαλπίσματα», που ἀπευθύνεται προς τὴν νεαν ἑλληνικὴν γενεάν, εἶναι ἀπὸ κάθε ἄποψι ἀξιοπρόσεκτον. Περιέχει πέντε ὁμιλίας ποὺ μετεδόθησαν κατά καιρους ἀπὸ τὸν Ραδιοφωνικὸν Σταθμὸν Ἀθηνῶν: 1) Γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ μεγάλου σκοποῦ, 2) Γιὰ ἕνα ἀνώτερο πνευματικὸ κόσμο, 3) Γιὰ τὴν σημασία τῆς ἐθνικῆς ἀγωγῆς στὴ νέα Ἑλληνικὴ γενεά, 4) Γιὰ τὴν ἠθικὴ ἀποστολὴ τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογενείας καὶ 5) Γιὰ τὴν ἐργασία ὡς παράγοντα Ἐθνικῆς ἐξελίξεως καὶ ἀτομικῆς δημιουργίας. Ὡς φαίνεται καὶ μόνον ἀπὸ τὸν τίτλον που ἔχουν αἱ ὁμιλίαι του, ὁ συγγραφεὺς ἀσχολεῖται μὲ τὰ σπουδαιότερα ζητήματα ἐξ ὅσων ἀπασχολοῦν τὸν Μεταυγουστιανὸν κόσμον. Μὲ ὕφος γλαφυρὸν καὶ ρέουσαν γλῶσσαν ἀναπτύσσει σαφῶς τὰς ἰδέας του καὶ ἐξαντλεῖ τὸ ἑκάστοτε θέμα του συνδυάζων τὴν γνῶσιν τῶν πραγμάτων μὲ βαθὺ πατριωτικὸν αἴσθημα. Δίδει τὴν δέουσαν σημασίαν εἰς τὴν ἠθικὴν διαπαιδαγώγησιν τῆς νέας γενεᾶς, διότι αὐτή, ὡς λέγει, «θὰ ὑποδειγματίση τὴν ψυχικὴν ζωὴν καὶ θὰ τὴν ὁδη[illegible] σταθερῶς πρὸς τὸν μεγάλον ἐκεῖνον προορισμόν, πρὸς τὸν ὁποῖον τὸν καλοῦν οἱ αἰώνιοι δραματισμοὶ καὶ τὰ πεπρωμένα τῆς Ἐθνικῆς Ἑλληνικῆς ζωῆς».

Τὸ βιβλίον τοῦ κ. Ἀλιμπράντη ἀποτελεῖ πολύτιμον ἐγκόλπιον διὰ τοὺς νέους, οἱ ὁποῖοι ἐπιζητοῦν ὀρθὴν κατεύθυνσιν καὶ ἀξιολόγησιν τῶν διαφόρων ὑγιῶν ἀρχῶν ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ Νέου Κράτους.

Κ.

ΤΑ ΧΕΛΙΔΟΝΙΑ

[illegible] Νεολαίας, τῆς ὁποίας τυγχάνει καὶ ἐνεργὸν μέλος. Γιὰ τὸ βιβλίο αὐτὸ θὰ γράψωμε σὲ προσεχὲς τεῦχος ἐκτενέστερα.

Μ.

«Πέταξε μακράν σου τὰ ἐλεεινὰ ἀναγνώσματα, τὰ ὁποῖα σὲ διδάσκουν τὴν ἀνηθικότητα καὶ τὴν ἀνανδρίαν, ἀκόμα καὶ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα, δῆθεν φιλολογικὰ ἔργα, σὲ διδάσκουν νὰ φοβᾶσαι τοὺς ἀγῶνας τῆς ζωῆς καὶ νὰ μὴν σκέπτεσαι παρὰ τὴν ὑλικὴν ἀπόλαυσίν σου».

I. ΜΕΤΑΞΑΣ

ΤΟ ΔΗΛΗΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

Νέο κορίτσι,

Ἀγαπητὴ Φαλαγγίτισσα,

Χωρὶς νὰ νοιώθουμε πότε καὶ πῶς, εἰσχωρεῖ λαθραῖα καὶ ὕπουλα μέσα στὴν ψυχή μας τὸ φαρμάκι τῆς ἀποσυνθέσεως τῶν πατροπαραδότων ἀξιῶν, ὅταν λάχη κι' ἀφήσουμε τὴν πύλη της ἀνοιχτὴ καὶ χωρὶς φρουρό. Ὑπῆρξε μιὰ ἐποχή, ποὺ μόνοι ἀνοίγαμε τὴν πόρτα μας τὴν ψυχικὴ στὰ φθοροποιὰ στοιχεῖα καὶ δηλητηρίαζαν τὴν ἑλληνικὴ ὀντότητά μας.

Μὲ λόγια καὶ μὲ ἀναγνώσματα προσπαθοῦσαν νὰ μᾶς μεταγγίσουν τὸ δηλητήριο. Μᾶς ἔδιναν στὰ χέρια βιβλία, ποὺ διαβάζοντάς τα νοιώθαμε νὰ κλονίζωνται μέσα μας τὰ ἠθικὰ βάθρα τῶν ἐθνικῶν μας παραδόσεων. Μᾶς μάθαιναν ὕπουλα καὶ κρυφὰ νὰ περιφρονοῦμε τὰ φυλετικά μας δεδομένα καὶ νὰ μιμούμεθα ξένα ἤθη καὶ συνήθειες. Μᾶς δίδασκαν ὅτι εἴμεθα ὅλοι πάνω στὴ γῆ μόνο «ἄνθρωποι» κι' ὅτι οἱ λαοὶ καὶ τὰ ἔθνη δὲν ἔχουν σημασία. Μᾶς ὡδηγοῦσαν νὰ σπάζουμε τὶς ἀξίες πάνω στὶς ὁποῖες αἰῶνες στηρίχτηκε ἡ φυλή μας καὶ μεγαλούργησε. Μᾶς ὑπόσχονταν παραδείσους εὐτυχίας καὶ μᾶς συνήθιζαν νὰ θεραπεύουμε μόνο τὶς ὀρέξεις μας καὶ τὶς ἐπιθυμίες μας ὡς ἄτομα καὶ νὰ μὴ συλλογιζώμαστε τὸ σύνολο μέσα στὸ ὁποῖο ζοῦμε. Αὐτὰ τὰ βιβλία μᾶς δώριζαν στὶς γιορτές, γι' αὐτὰ τὰ βιβλία συζητούσαμε στὶς συντροφιές μας, γι' αὐτὰ τὰ βιβλία μιλοῦσαν οἱ διανοούμενοι γύρω μας. Κι' ὅταν δείχναμε ἄγνοια, μᾶς ἔδειχναν μὲ τὸ δάχτυλο ὡς «ἀμόρφωτα θηλυκά», γιατὶ δὲν ἤτανε τὸ μυαλό μας πρόσφορο γιὰ τὶς «μεγάλες ἰδέες».

Καὶ μεῖς στεκόμαστε σὰν ἀνυπεράσπιστα πουλιὰ μέσα στὴ φουρτοῦνα καὶ στὸ μπουρίνι καὶ δὲν ξέραμε ἂν ἔπρεπε νὰ μιλᾶμε ὑπὲρ ἢ κατά. Δὲν ξέραμε ποιὸ βιβλίο νὰ πετάξουμε μακριά μας καὶ ποιὸ νἀγαπήσουμε σὰν φίλο μας πιστό.

Εἴχαμε σαστίσει, γιατὶ μέσα στὸν οὐρανὸ τῆς ψυχῆς μας εἶχε πλακώσει ἡ νεφέλη καὶ τὸ σούρουπο ἐκεῖνο ποὺ γεννοῦσε ὁ φαρμακερὸς καὶ θολὸς γραπτὸς λόγος. Ἔσταζε μέσα μας ἀπὸ κάθε σελίδα ἡ ἀποσύνθεσι καὶ ὁ θάνατος τῆς ἁγνότητός μας. Γιατὶ εἴχαμε χάσει τὴ συναίσθησι τῆς μεγάλης αὐτῆς γυναικείας ἀξίας.

Ποιὸς φρόντιζε νὰ μᾶς ἀνοίξη τὸ δρόμο, νὰ μᾶς στείλη τὸ ζωηφόρο ἄνεμο ποὺ νὰ καθαρίση τὴν ψυχική μας ἀτμόσφαιρα ἀπὸ τὰ μιάσματα; Κανείς, ὡς ποὺ ἦρθε ὁ Ἀρχηγός μας καὶ δυνατὰ μᾶς φώναξε: «Πετάξτε μακριά σας τὰ ἐλεεινὰ ἀναγνώσματα. Θὰ σᾶς κάνουν νὰ πεθάνετε προτοῦ ἀκόμα ζήσετε!»

Νέο κορίτσι,

Πόσο εἶχε δίκιο ὁ Ἀρχηγός μας! Δὲν μπορεῖς νὰ φανταστῆς τί ἐπίδρασι ἔχει πάνω στὴ νεαρὴ ψυχὴ ἕνα καλὸ βιβλίο. Μπορεῖ νὰ μᾶς γεννήση τὴν ἀγάπη πρὸς ἀρετὲς ποὺ δὲν μαντεύαμε μέσα μας πρίν. Μπορεῖ νὰ μᾶς κινήση ἐνθουσιασμούς, ποὺ θὰ μᾶς φτερώσουν στὶς πράξεις μας. Μπορεῖ νὰ μᾶς δημιουργήση παραδείγματα ποὺ σὰν φάροι νὰ μᾶς φέγγουν σ' ὅλη μας τὴ ζωή. Μπορεῖ νὰ μᾶς ὁδηγήση σὲ δρόμους καὶ σὲ κορφὲς ποὺ δὲν πιστεύαμε ὅτι θὰ ἦτο δυνατὸ νὰ ἀνεβοῦμε. Μπορεῖ νὰ μᾶς ξυπνήση μέσα μας δύναμι, ποὺ δὲν ὑπωψιαζόμαστε ὅτι κατέχουμε.

Ὅμως ἕνα εὐλαβικὰ γραμμένο βιβλίο μπορεῖ ἀλήθεια νὰ μεταγγίση τὴν ἱερή του δύναμι στὴν ψυχὴ τοῦ ἀναγνώστη. Μόνο ἕνα βιβλίο ποὺ δημιούργησε ὁ συγγραφέας του μὲ ἱερὴ συγκίνησι, σὰν νὰ λάξευε μὲ τὴ σμίλη του μιὰ ψυχή, μπορεῖ νὰ μᾶς φτερώση καὶ νὰ μᾶς ἀνεβάση. Μόνο τέτοιο βιβλίο πιάνε στὰ χέρια σου ἀγαπητὸ νέο κορίτσι, γιατὶ μόνο τότε θὰ δώσης τὴν κατάλληλη στὴν ψυχή σου τροφή. Τὰ ἄλλα ἀπόφευγέ τα σὰν μιὰ ἐπιδημικὴ ἀρρώστια.

Σ. Καρ.

ΣΩΜΑ ΚΑΙ ΨΥΧΗ

Βλέποντας σήμερα τὴν ἀπέναντι εἰκόνα δὲν μποροῦμε νὰ μὴ χαμογελάσουμε γιὰ τὴν ἰδέα ποὺ εἴχανε οἱ περασμένες γενεὲς γιὰ τὸν ἀθλητισμό. Ὁ περασμένος αἰώνας ἄρχισε καὶ σὲ μᾶς νὰ φέρνη τὸ ροδοχάραμα στὸ μυαλὸ ὅτι καὶ ἡ γυναῖκα ἤτανε ἕνα ζωντανὸ ὄν, ποὺ ἔπρεπε νὰ κινηθῆ, ὅτι εἶχε ἀνάγκη ταχύτερης κυκλοφορίας τοῦ αἵματος γιὰ νὰ ζωηρέψη καὶ νὰ ἀφήση ἐκεῖνο τὸ κιτρινοπράσινο χρῶμα «τὸ χλωμὸ καὶ φθισικό», ποὺ τόσο ἀρέσκονταν νὰ τραγουδοῦν οἱ ποιηταί.

Πόσο ὅμως ἀστεῖα ἄρχισε τότε τὸ καϋμένο τὸ κορίτσι. Σφιγμένο καὶ παραφουσκωμένο προσπαθοῦσε νὰ «ἀθλητεύση» κι' ὅταν μποροῦσε νὰ γυρίζη στὰ χέρια της τὰ «γυμναστικὰ αὐτὰ ὄργανα» ἔπαιρνε φήμη κοριτσιοῦ νεωτεριστικοῦ, ποὺ ἀγαποῦσε τὰ σπὸρ καὶ ποὺ ξέφευγε ἀπὸ τὴ ρουτίνα τῶν κοριτσιῶν μὲ τὶς παλιὲς ἰδέες. Ἆραγε μποροῦμε νὰ ποῦμε πὼς τὸ κορίτσι ἔτσι σκλαβωμένο σὲ λουριὰ καὶ ροῦχα ξεσκλάβωνε τὸ κορμί του ἀπὸ τὴν ἀδράνεια;

Οἱ τότε καιροὶ δὲν εἴχανε νοιώσει καθόλου τὸ πνεῦμα τοῦ γνήσιου ἀθλητισμοῦ. Δὲν ἤξεραν πὼς σκοπός του δὲν εἶναι μοναχὰ ἡ ἀπελευθέρωσι τῶν μυῶν ἀπὸ τὴν ἀκινησία καὶ ἡ ἐπιτάχυνσι τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος, ἀλλὰ μέσῳ αὐτῶν ἡ ἀπελευθέρωσι τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύματος ἀπὸ τὴν ἀδράνεια καὶ τὴν ἀπαισιοδοξία.

Σήμερα ξέρουμε ὅτι ἡ ψυχὴ ἀναγαλλιάζει καὶ μεθᾶ, ὅταν τὸ κορμὶ νοιώθη γερὸ καὶ λαστιχένιο σ' ὅλες του τὶς λεπτομέρειες, ὅτι τὸ πνεῦμα εἶναι πιὸ γενναῖο καὶ ἱκανό, ὅταν τὸ αἷμα γυρίζη τὸν κύκλο του πιὸ ὁρμητικὰ μέσα στὰ κανάλια τῶν ἀρτηριῶν. Τὸ ὀργανικὸ εἶναι τόσο στενὰ συνδεδεμένο μὲ τὸ [illegible], τὸ ὑλικὸ μὲ τὸ ἄϋλο, τὸ φυσικὸ μὲ τὸ μεταφυσικό, τὸ σῶμα μὲ τὴν ψυχή.

Μόνο ὅταν τὸ ἐσωτερικό μας φτερούγιζε πρὸς τὰ [illegible] κίνδυνα, μόνο τότε ἀτσαλώθηκαν τὰ νεῦρα μας καὶ νίκησε ἡ θέλησί μας, τότε μονάχα ἀσκοῦμε ἀθλητισμὸ στὸν ὑψηλὸ καὶ γνήσιό του προορισμό.

[illegible]

Η ΑΫΠΝΙΑ ΚΑΙ Ο ΚΑΛΟΣ ΥΠΝΟΣ

Θὰ σᾶς ἔτυχε καμμιὰ φορά, ἀγαπημένες μου ἀναγνώστριες, νὰ μὴ μπορέσετε νὰ κοιμηθῆτε γιατὶ τὰ νεῦρα σας ταράχτηκαν ἀπὸ ἕνα εὐχάριστο ἢ δυσάρεστο γεγονὸς ἢ ἀπὸ καμμιὰ ἀρρώστια. Ξέρουμε ὅλες μας ὅτι ὁ ὕπνος εἶναι ἀναγκαῖος στὴ ζωή μας ὅπως καὶ ἡ τροφή.

Πάρα πολλὰ ἔχουν γραφῆ γιὰ τὸν ὕπνο καὶ τὴν ἀϋπνία, πάρα πολλοὶ ἐπιστήμονες καὶ μὴ ἔχουν καταπιαστῆ μὲ τὸ θέμα αὐτό,

γιατὶ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ βασικώτερα ζητήματα τῆς ὑγείας μας.

Ὁ ὕπνος εἶναι μιὰ κατάστασι ποὺ οἱ σωματικὲς καὶ γενικὰ ὅλες μας οἱ δυνάμεις ἡσυχάζουν.

Εἶναι ἀποδειγμένο πὼς μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ ζήση χωρὶς τροφὴ ἀκόμα καὶ ὁλόκληρες ἑβδομάδες, ἐνῷ χωρὶς ὕπνο καταβάλλεται καὶ ξεφτίζει σὲ μερικὲς μέρες. Λένε πὼς ὁ περίφημος στρατηγὸς Μέγας Ἀλέξανδρος ἀντεῖχε σὲ ὅλα, σὰν νὰ ἦτανε ἀπὸ ἀτσάλι: στὴν πεῖνα, στὴν κόπωσι, στὴ δίψα. Μόνο δὲν ἀντεῖχε καθόλου στὴν ἀϋπνία.

Ὅσο καλὸς καὶ ὠφέλιμος εἶναι ὁ ὕπνος, τόσο βλαβερὴ εἶναι ἡ ἀϋπνία. Ὅταν μείνουμε ἄϋπνες μερικὲς ἡμέρες, νοιώθουμε μιὰ μεγάλη ἀνωμαλία στὴ λειτουργία ὅλου τοῦ ὀργανισμοῦ μας, καὶ μιὰ κατάπτωσι σωματικὴ ποὺ φαίνεται ἀμέσως στὸ πρόσωπό μας.

Καμμιὰ φορά, χωρὶς νὰ λάβουμε ὑπ' ὄψι τὰ κακά, ποὺ μπορεῖ νὰ μᾶς προξενήση ἡ ἀϋπνία, τὴν προκαλοῦμε μὲ τὴν συμπεριφορά μας. Ὅταν ξενυχτήσουμε ἕνα - δυὸ βραδυὲς τότε συνηθίζει ὁ ὀργανισμός μας καὶ ὅταν τὴν τρίτη βραδυὰ θελήσουμε νὰ κοιμηθοῦμε στὴν συνηθισμένη ὥρα μας δὲν μποροῦμε νὰ τὸ κατορθώσουμε. Στὴν περίπτωσι αὐτὴ μᾶς χρειάζεται λίγη κούρασι, λίγη γυμναστικὴ πρὶν πλαγιάσουμε.

Στὴ νεαρὴ ἡλικία χρειάζεται ὁ ἄνθρωπος 12 ὧρες ὕπνο, ἐνῷ ἀργότερα μπορεῖ νὰ ἀρκεσθῆ καὶ μόνο σὲ 8. Ἂς φροντίζουμε νὰ πλαγιάζουμε ὄχι πολὺ ἀργὰ καὶ νὰ σηκωνώμαστε ἐπίσης ὄχι ἀργά.

Πόσο εὐχάριστη εἶναι ἡ μέρα μας ὅταν τὴ νύχτα ὁ ὕπνος μας εἶναι ἥσυχος καὶ κανονικός. Πόσο δροσερὸ καὶ γεμᾶτο νεότητα φαίνεται τὸ πρόσωπο, ὅταν ὁ Θεὸς τοῦ ὕπνου ὁ Μορφεὺς ἅπλωσε ἀπάνω του τὴν εὐεργετική του σκέπη.

Ἂς μὴ θελήσουμε ποτὲ νὰ ὑποβάλουμε τὸν ἑαυτό μας στὸ μαρτύριο τῆς ἀϋπνίας, ξαγρυπνῶντας ἀνώφελα καὶ ἀπερίσκεπτα σὲ γλέντια καὶ διασκεδάσεις.

Ἀργότερα, ὅταν περάση ἡ πρώτη νιότη, θὰ μετανοιώσουμε πικρά, γιατὶ ἡ ὑγεία εἶναι σὰν τὸ γυάλινο βάζο, ποὺ δὲν πρέπει νὰ τὸ κακομεταχειρισθοῦμε, γιατὶ ἢ θὰ ραγίση ἢ θὰ σπάση. Ξέρουμε ὅτι ἡ σωματική μας ὑγεία εἶναι στενὰ δεμένη μὲ τὴν ψυχική μας εὐημερία. Ἂς μὴν τὸ ξεχνοῦμε αὐτὸ ποτέ! Γιατὶ μόνο ἡ σωματική μας γερωσύνη θὰ μᾶς βοηθήση νὰ ἐπιτύχουμε ὅ,τι καλὸ καὶ ὡραῖο ἡ ψυχή μας ποθεῖ. Τότε θὰ μπορέσουμε ἐπίσης νὰ [illegible] ὅ,τι ἀπὸ μᾶς σήμερα ζητᾶ ἡ ἐποχὴ καὶ ὁ λαός μας.

Η ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ ΤΗΣ ΕΞΟΧΗΣ

Ὅταν [illegible] συντροφιά. Ἀφοῦ κατασκηνώσαμε, ἀρχίσαμε [illegible] ἐκεῖ γύρω δὲν ὑπῆρχε. [illegible] τοὺς ἐξεύρω τρόπον νὰ [illegible]

[illegible] κλαδί, ἔσχισε τὸ ἄκρον τοῦ ξύλου ἕως δέκα [illegible] τὸν πιστοπλύτην αὐτὸν χρησιμοποιήσαμε ὕστερα καὶ γιὰ τὸ [illegible]

[illegible] τὴ ἕνα πρόχειρο ἐπίσης ἐργαλεῖο ποὺ ἔκαμε [illegible] τὸ μαγείρευμα.

Ἡ μεγαλύτερη ὅμως προσοχὴ χρειάζεται [illegible] τελείωση τὸ μαγείρευμα. [illegible] ἴση μὲ ἔγκλημα. [illegible] παιδιά.

Μ' αὐτὸν τὸν τρόπον λοιπὸν [illegible]

[illegible]

Ν. Τσιλεμεντὲς

Ἀπὸ τὴ Βυζαντινὴ Ἐποποιΐα

ΜΕ ΤΟ ΝΙΚΗΦΟΡΟ ΦΩΚΑ

ὑπὸ : Μ. ΑΝ.-

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὕστερα σηκώθηκε ἀπάνω κι' ἄρχισε νὰ ξερωτᾶ τὸ Γρηγόρη γιὰ τὸ κάθε τί... Πῶς καταστράφηκε ὁ πύργος τῶν Κομιτάδων, πῶς σώθηκε αὐτός, πῶς βρέθηκε στὸ μοναστήρι τοῦ Ἄθωνα κλπ.

Ὁ Γρηγόρης ἀπαντοῦσε θαρρετὰ μὲ λίγα λόγια μετρημένα χωρίς νὰ μακραίνη ἀπὸ τὴν οὐσία καὶ κοιτάζοντας μέσα στὰ μάτια τὸ δομέστικο.

Διηγήθηκε πῶς βρέθηκε στὴν αὐλὴ τοῦ μοναστηριοῦ τὴ νύχτα ποὺ ριχτήκαν οἱ κουρσάροι· δὲν προσπάθησε καθόλου νὰ κρύψη ποιὸς ἦταν ὁ πραγματικός του σκοπὸς κι' οὔτε κἂν ν' ἀλαφρύνη τὴ θέσι του ἀναφέροντας ποιοὶ λόγοι τὸν ἔσπρωξαν σ' αὐτὴ τὴν ἀπόφασι...

Ἔτσι ἔφτασε στὸ θαῦμα...

— Τὸ φεγγάρι πήγαινε νὰ δύση... Εἶδα τὸν πάτερ Εὐτύχιο τότε ποὺ γύρισε τὰ μάτια του κατὰ τὸν οὐρανὸ κι' ὅσο κι' ἂν ἤμουν παιδὶ κατάλαβα τὴ δύσκολη θέση μας. Μόνο ἡ βοήθεια τοῦ Θεοῦ μποροῦσε νὰ μᾶς σώση, γιατὶ ὕστερα ἀπὸ λίγο τὸ σκοτάδι θ' ἁπλωνόταν παντοῦ. Πῶς νὰ ἐμποδίσουμε πιὰ τοὺς κουρσάρους νὰ σιμώσουν καὶ νὰ πηδήξουν ὁλοῦθε τὸν περίβολο; Τότε, ἀκριβῶς τότε, ἔλαμψε μπροστὰ στὰ μάτια του τὸ καντήλι τῆς Παναγίας μέσα ἀπὸ τὸ παραθυράκι τῆς κόγχης... Ἡ σκέψη του ὡδηγημένη ἀπὸ τὴ θεία Πρόνοια πέταξε ἀπὸ τὸ φῶς ἐκεῖνο σ' ὅλους τοὺς τρόπους ποὺ οἱ ἄνθρωποι σοφίστηκαν γιὰ νὰ φωτίζωνται τὶς μεγάλες σκοτεινὲς νύχτες τοῦ χειμῶνα... Εὐτὺς λοιπὸν στράφηκε σὲ μένα: «Κουβαλῆστε δαδιὰ ἀπὸ τὸ ὑπόγειο ὅσο μπορεῖτε περισσότερα... Περιχύστε τα μὲ λάδι... Βάλτε φωτιὰ καὶ ρίχτε τα ἔτσι ποὺ νὰ πέσουν ἀνάμεσα στὸν περίβολο καὶ τὸ δάσος...». Αὐτὸς πρόσταζε καὶ μεῖς ἐκάναμε κατὰ τὴν προσταγή του.

Διηγήθηκε ὕστερα πῶς ἄναψε ἡ πυρκαγιὰ καὶ φωτίστηκαν οἱ πλαγιὲς μὲ τὴ λάμψη τῆς φλόγας καὶ πῶς ἀναπήδησε ξαφνικὰ ὁ ὕμνος τῆς Παναγίας ἀπὸ τὶς καρδιὲς κι' ἀντιλάλησε στὶς ἀκρογιαλιὲς τὶς ἔρημες καὶ τὶς σπηλιὲς τοῦ κακοτράχαλου βουνοῦ.

— Κι' ἦταν συνταιριασμένες ὅλες τοῦτες οἱ φωνές, ἐξακολούθησε, σὰν ἀπὸ ἀσκημένο χορὸ ποὺ ἔψελνε.... Καὶ ξέχωρα δυνατές... γιατὶ ἀκούονταν πάνω ἀπὸ τὸ φουφούλιασμα καὶ τὸ τρίξιμο τῆς πυρκαγιᾶς. Θαρρεῖς πῶς ἦταν βροντὴ ποῦ κατρακυλοῦσε ἀπὸ τὶς ψηλὲς χιονισμένες κορφὲς τοῦ Ἄθωνα ὡς κάτω στὴ θάλασσα...

Ἀνατρίχιασαν οἱ ἄρχοντες καθὼς ἄκουαν τὰ λόγια τοῦτα. Αὐτιὰ καὶ μάτια ἦσαν γυρισμένα κατὰ τὸ παιδὶ ποὺ ἥσυχο στεκόταν ἐκεῖ ἀνάμεσά τους καὶ μιλοῦσε... Τὸ πρόσωπό του τὸ ἐκστατικὸ ἔδειχνε πὼς τὴν ἴδια στιγμὴ ξανάβλεπε ὅλη τὴ σκηνή, σὰν δρᾶμα μπροστά του, καὶ ὄχι τὸ μυαλό, μὰ ἡ καρδιὰ εὕρισκε τὰ λόγια καὶ τὰ ταίριαζε τὸ ἕνα πίσω ἀπὸ τ' ἄλλο μ' ὅλη τὴν ξέχωρη ἐκείνη μαστοριὰ ποὺ ἔχει ἡ ἀφεντιά της σὰν ἀποφασίση νὰ μιλήση.

Ἀκόμα καὶ ὁ τυφλὸς τραγουδιστὴς ἀπὸ τὴ γωνιά του σκύβοντας λιγάκι μὲ τὸ πρόσωπο ριγμένο μπροστὰ ἄκουε τὴ διήγηση, λὲς κι' ἄκουε κανένα πρωτόβγαλτο τραγούδι καὶ προσπαθοῦσε νὰ τυπώση στὸ νοῦ του τὸ νειόφαντο σκοπό· μέσα στὸν παλμὸ τῆς παιδιάστικης φωνῆς εἶχε ξεχωρίσει κεῖνο τὸ ἀξετίμητο, ποὺ δίχως του, ὅση μαστοριὰ κι' ἂν ἔχης, δὲν ἀξίζει τίποτα γιατὶ τὰ λόγια καὶ οἱ ἦχοι πέφτουν ἄχαροι σὰ χοντρὰ πουλιὰ ποὺ δὲν τὰ σηκώνουν τὰ φτερά τους.... κεῖνο μὲ μιὰ λέξη ποὺ τ' ὀνοματίζουν αἴστημα, μὰ ποὺ εἶναι ἀτόφια ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ.

Ὁ ἔπαρχος σηκώθηκε κι' ἔκανε τὸ σταυρό του ἐπιδεικτικά.

— Δόξα σοι Κύριε, δόξα σοι, εἶπε καὶ τὰ χείλη του τρέμανε· μὰ καθὼς τὴν ἄλλη μέρα εἶπαν μερικοὶ ποὺ σχολιάσανε μεταξύ τους ὅλα τὰ περιστατικὰ τῆς βραδυᾶς αὐτῆς, πολὺ λίγα πράματα κατάφερε ν' ἀκούση κι' ἂν ἄκουσε πολὺ λίγα κατάλαβε στὴν κατάσταση ποὺ βρισκόταν. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ λόγια του δὲν εἶχαν καμμιὰ ἀπήχηση καὶ ἡ διακοπή του πιότερο δυσαρέστησε τοὺς ἀκροατὲς σὰν κάτι ἄκαιρο κι' ἐνοχλητικό.

«Παράξενος εἶναι τοῦτος ὁ ἄγουρος» σκέφτηκε κι' ὁ Φωκᾶς. Εἶχε ἀκούσει πολλὲς φορὲς τὴν ξέχωρη ἐκείνη ράτσα τῶν παλατιανῶν ποὺ τοὺς ἔλεγαν εὐνούχους, νὰ μιλάη γιὰ τὰ ζητήματα τῆς αὐτοκρατορίας, πρῶτο καὶ καλύτερο μάλιστα τὸν παρακοιμώμενο Βρίγκα. Εἶχε θαυμάσει τὴν ἐξυπνάδα καὶ τὴν πονηριά τους· πῶς κατάφερναν μέσα σὲ μαστορεμένα λόγια ποὺ ἔδειχναν ταπεινοσύνη καὶ ὑπακοὴ νὰ σκεπάζουνε τὸν ἀληθινὸ σκοπὸ ποὺ τοὺς κινοῦσε... Μὰ τοῦτο δῶ πέρα ἀπόψε — θὲς τὸ λίγο κρασὶ ποὖπιε ἔδωσε ψεύτικη θωριὰ στὰ πρόσωπα καὶ τὰ πράματα, θὲς τὸ τραγούδι γήτεψε τὶς καρδιὲς καὶ βλέπανε μὲ μάτια διαφορετικὰ — ὄχι, δὲν ἦταν κάτι συνηθισμένο... Ἕνα παιδὶ μιὰ ὥρα σωστὴ κρατοῦσε κρεμασμένους ἀπὸ τὰ χείλη του τριάντα ἀνθρώπους ποὺ εἴδανε κι' ἀκούσανε καὶ πάθανε τόσα στὴ ζωή τους, ὥστε τίποτα πιὰ δὲν τοὺς ξιπάζει καὶ μόλις ἀρχίσης νὰ τοὺς πῆς κάτι κουνᾶνε βαρετὰ τὸ κεφάλι σὰ νὰ ξέρουνε κιόλας τὸ τέλος.

Ὁ Γρηγόρης ξεχώριζε τώρα ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ περιστατικὰ τὰ πρόσωπα κι' ἔδινε στὸ καθένα τὸν πρεπούμενο ἔπαινο. Καὶ θάρρεψε πὼς ἦταν ἡ πιὸ καλὴ στιγμὴ γιὰ νὰ διακηρύξη, νὰ ποῦμε, ἔτσι ἐπίσημα τὴν εὐγνωμοσύνη ποὺ κρατοῦσε κλεισμένη στὴν καρδιά του γιὰ τὸν πάτερ Εὐτύχιο... Μὲ τί ὑπομονὴ καὶ ἀγάπη τὸν δασκάλευε καὶ πῶς φύτεψε μέσα του τὴ λαχτάρα γιὰ τὰ μεγάλα ἔργα, ὄχι γιὰ ὄφελος προσωπικό, μὰ σὰν ἕνα χρέος στὸ Θεό, στὴν Πατρίδα καὶ στὸν Αὐτοκράτορα!

Ἡ φωνή του ἔτρεμε λιγάκι ἀπὸ τὴ συγκίνηση καὶ τὰ μάτια του λάμπανε περισσότερο... Θαρρεῖς καὶ δὲ μιλοῦσε πιὰ στὸ Δομέστικο τῆς Αὐτοκρατορίας καὶ τὸ τρανὸ ἀρχοντολόϊ τῆς Θεσσαλονίκης ποὺ ὁ καθένας εἶχε ὁλόκληρη σειρὰ ἀπὸ προγόνους ἐνδόξους ν' ἀραδιάση, πρωτοσπαθάριους καὶ δουγγάριους καὶ κόμητες καὶ ἀκόμα πατρίκιους καὶ συγκλητικούς... Σὰ νὰ εἶχε νὰ κάνη μὲ τοὺς δυό του φίλους καὶ τοὺς ἄνοιγε τὴν καρδιά του σὲ μιὰ ὥρα ζεστή, σὰν ἐκεῖνες ποὺ ἔζησαν στὸ περιβόλι τοῦ κὺρ Γρηγορᾶ, ὅταν κατὰ τὸ σούρουπο, τὶς μεγάλες καλοκαιριάτικες μέρες ξαπλώνονταν κάτω ἀπὸ τὴ φυλλωσιὰ τοῦ πλατάνου. Ἔτσι εἶπε καὶ γιὰ τὰ τρία σφραγισμένα πιτάκια ποὺ τούδωσε ὁ πάτερ Εὐτύχιος καὶ γιὰ τὶς στερνές του παραγγελίες μπροστὰ στὴν πόρτα τοῦ μοναστηριοῦ, τὴν ὥρα ποὺ τὸν ἀποχαιρετοῦσε.

— Ὅ,τι καὶ νὰ μοῦ συμβῆ, θαρρῶ πὼς βλέπω πάντα τὰ μάτια του νὰ μὲ κοιτάζουν ἐξακολούθησε ὁ Γρηγόρης... «Ἡ ζωὴ εἶναι ἀγώνας» μούλεγε συχνά, «κι' ἔτσι πρέπει νὰ τὴν ἀντικρύζη ὁ ἄντρας σὰν ἀγώνα ἀτέλειωτο ἂν θέλη τὴν ὥρα τῆς κρίσης νὰ δικαιωθῆ...».

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ὁ Φωκᾶς τινάχτηκε μὲ μιᾶς ὀρθός.

— Μὰ τὸν τροπαιοφόρο Γεώργιο, φώναξε μὲ τὴ χοντρή του φωνὴ ποὺ

Ὁ Γρηγόρης ἀπαντοῦσε θαρρετὰ στὸ Δομέστικο.

ἀπ[illegible] στό [illegible], τά λόγια τοῦτα ἔπρεπε ν' ἀκουστοῦν σ' ὁλόκληρη τήν αὐτοκρατορία, κι' ἔτσι [illegible] καταλάβαιναν πώς πιότερο ἀπό μισθοφόρους καί πλεούμενα ἔχουμε ἀνάγκη ἀπό δασκάλους πού νά φυτέψουν τέτοια λόγια χρυσᾶ στίς καρδιές τῶν ἀγουρων. Ξέπεσε θαρρεῖς τό κράτος τῶν Ρωμαίων καί σάν ἄρχοντας μεθυσμένος παραμιλᾶ μέσα στούς καπνούς τοῦ κρασιοῦ καί χάνεται σέ ἀνάξιες ἔγνοιες καί σαλιαρίζει. Οἱ καλόγεροι στά μοναστήρια κουβεντιάζουν γιά τά μυστήρια τοῦ Θεοῦ, πού ἄν ρωτήσετε τή γνώμη μου, δέ δόθηκε στόν ἄνθρωπο νά ξεδιαλύνη, κι' ἀνάβουν στήν ἀντιγνωμία τους καί γυρίζουν τήν ἀγάπη, πού εἶναι τό κήρυγμα τοῦ Χριστοῦ, σέ μῖσος. Οἱ ἄρχοντες πάλι ἀφίνουν τή φιλοδοξία, τήν ἀχόρταγη τούτη σκύλα τῆς ἁμαρτίας, νά οὐρλιάζη στήν καρδιά τους καί δέν ἀκοῦνε πιά καμμιά φωνή ἐξόν ἀπό τή δική της. Δές τους, πῶς καμώνονται μπροστά στόν κύριο κι' ἀφέντη τους καί πῶς δείχνουν νἆναι τό ὑπόδειγμα κάθε ἀρετῆς! Μά τήν ἴδια [illegible] ρεῖς το [illegible] τους πῶς [illegible] δλοῦθε πονηρό κι' ἄ[illegible]. [illegible] ἀλεπούς, πού ξέρει [illegible] σκοπό της κι' ὑπο[illegible] τή δίκαιη τιμωρία...

Ὅλοι κοίταζαν σ[illegible] καί [illegible] τό Δομεστικό καθώς [illegible]. Προσπαθοῦσαν νά μή χάσουν οὔτε [illegible] καί ἀπό τά λόγια του... Ποιός λίγο ποιός πολύ καταλάβαιναν πώς ἦταν τό ξέσπασμα [illegible] γενναίας ἁπλῆς ψυχῆς... Κρατήθηκε, κρατήθηκε ὅσο μποροῦσε καί ξαφνικά [illegible] κι' ἀσήμαντο [illegible] σταθηκε ἀφορμή νά ξεχειλίση πιά καί σάν τ' ὁρμητικό θολό ρέμα τοῦ ποταμοῦ [illegible] σπάση τά φράγματα πού θέλησαν νά τοῦ βάλουν καί νά χυθῆ στή ξερή [illegible] τη μέ βουή παρασέρνοντας πέτρες, κοπριές καί σάπια [illegible]...

Πρίν ἀπό λίγο ὁ Πρωτοσπαθάριος δέν μποροῦσε νά πάρη μιά λέξη ἀπό το στόμα του πού νά δείχνη ποιά ἦταν ἡ ἀληθινή κατάσταση στή Βασιλεύουσα καί να πού ξαφνικά, ἐκεῖ πού κανένας δέν τό περίμενε, ἄρχισε νά ξεγύνη ὅλη του τήν ἀγανάκτηση [illegible] τήν παλατιανή φάρα... Γιατί ὅσο κι' ἄν δέν ἀνάφερε ὀνόματα ὅλοι κατάλαβαν πώς γι' αὐτήν μιλοῦσε.

Ὁ Φωκᾶς σταμάτησε μιά στιγμή, γέμισε ἕνα ποτήρι μαῦρο κρασί καί τ' ἄδειασε μονορούφι.... Ὕστερα ἐξακολούθησε:

Ὁ δίκαιος καί ὁ καλός χάνεται ἀνάμεσα τους. Γιατί, ἄν εἶναι ἄξιος, ἕνα ἀπό τα δυό, ἤ παίρνει τα [illegible] του καί φεύγει καί [illegible] μοναστήρι νά [illegible] καί [illegible] τήν ἀνθρώπινη κατάντια [illegible] σιγά σιγά καί [illegible] τους... Κι' ἄν τύχη κι' εἶναι δυνατός, τότε πιά βλέπεις ὅλα το[illegible] τά [illegible] νά [illegible] σάν ἕνα καταραμένο κοπάδι καί νά χύνωνται κατ' ἀ[illegible]...

Πάλι σταμάτησε... [illegible] γύρω [illegible] ἀνάμεσα [illegible] ἄκουγαν. βρίσκονταν κάτι [illegible] καλ[illegible].. Μά εἶδε ὅλα τα [illegible] λωμένα ἀπίσω του νά τό [illegible] ζουν βουβά καί ξανάρχισε:

(Ἀκολουθεῖ)

Ἀπό τήν ἀρχαία ἱστορία

"ΜΗΔΕΝΑ ΠΡΟ ΤΟΥ ΤΕΛΟΥΣ ΜΑΚΑΡΙΖΕ„

Βρισκόμαστε στόν [illegible] αἰῶνα πρό Χριστοῦ. Στίς Σάρδεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας τή μεγα[illegible] [illegible] ζῆ στό [illegible] [illegible] βασιληάς ὁ Κροῖσος.

[illegible] ὁ Κροῖσος [illegible] κράτος τοῦ κόσμου.

[illegible]

[illegible] εὐτυχής γιατί [illegible] ἴδιος σώρευε ἀμύθητους θησαυρούς. Τό θα[illegible] βρισκόταν στά χέρια [illegible]

Οἱ Σάρδεις [illegible]

Ὁ Κροῖσος [illegible]

Ἔπειτα [illegible] βασιληάς ὁ Κροῖσος, νά [illegible] σάν τόν πιό εὐτυχισμένο θνητό πάνω στή γῆ.

[illegible] μποροῦσαν [illegible] αὐτό κι' ὅταν ὁ Σόλων ὁ σοφός νομοθέτης τῶν Ἀθηνῶν, βρέθηκε αὐτοεξόριστος στίς Σάρδεις καί φιλοξενήθηκε ἀπό τόν Κροῖσο, ὁ τελευταῖος ξαφνιάστηκε γιά τήν ἀδιαφορία τοῦ σοφοῦ μπροστά στή λάμψη τῶν πλούτων του καί τό ἄφθαστο μεγαλεῖό του. Καί στό τέλος, μή μπορώντας νά συγκρατήση τήν κατάπληξή του ἀπό τήν ψυχρή κι' ἀσυγκίνητη στάσι τοῦ σοφοῦ Ἕλληνος μπροστά στήν τόση [illegible] πάνω στή γῆ [illegible] ἔμενε ἀδιάφορος στό τόσο μεγαλεῖο πού ἀ[illegible]. Κι' ὁ σοφός Ἀθηναῖος [illegible] χωρίς νά χάση καιρό, τοῦ ἀποκρίθηκε [illegible] κανένας θνητός δέν ἤξερε τό τέλος του, [illegible] ὅλ' αὐτά τά πλούτη ἦταν πρόσκαιρα, πώς ἡ εὐτυχία δέν διαρκεῖ. «Μηδένα πρό τοῦ τέλους μακάριζε» εἶπεν ὁ σοφός στόν πλούσιο βασιληᾶ.

[illegible] φτωχοῦ σοφοῦ πού δέν [illegible] τή δύναμη καί τήν εὐτυχία [illegible]

[illegible]

Ὁ Κῦρος [illegible]

Οἱ [illegible]

[illegible] Κῦρος [illegible]

ΓΙΑΝΝΗΣ [illegible]

Ο ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ

Μεγάλος εἶναι ὁ θαυμασμὸς ποὺ εἶχε ἡ Ἀρχαιότητα γιὰ τὸν Ἱπποκράτη. Τὴν καταγωγή του τὴν ἀνεβάζουν εἰς τὸν Ἀσκληπιό, τὸ Θεὸ τῆς Ἰατρικῆς, ὅπως ἔκαμαν γιὰ ὅλους τοὺς μεγάλους βασιλιάδες ἢ ἥρωες, ὄχι τόσο γιὰ νὰ τοὺς τιμήσουν, ὅσο γιὰ νὰ δικαιολογήσουν τὸ ἔργο τους, ποὺ τὸ ἔκριναν ὑπεράνθρωπο. Εἶναι λοιπὸν ὁ Ἱπποκράτης ἕνας ἡμίθεος καὶ συμβαίνει τοῦτο τὸ ἐξαιρετικό, ὅτι μόνος αὐτὸς ὑψώνεται σ' αὐτὴ τὴ θέσι ἐξ αἰτίας τῆς καθαρὰ ἐπιστημονικῆς του σοφίας, ἐνῶ οἱ ἄλλοι, ποὺ τιμήθηκαν παρόμοια, εἶναι νομοθέτες ἢ πολεμιστὲς ἢ ἱδρυτὲς διαφόρων ἀποικιῶν.

Μὰ καὶ σήμερα ἀκόμη, ποὺ ἡ ἰατρικὴ ἔχει κάνει τόση πρόοδο, τὸ ἔργο του, τὸ τόσο ὀγκῶδες καὶ πολυμερές, κάνει κατάπληξι καὶ μεγάλες σύγχρονες ἰατρικὲς σχολὲς δὲν διστάζουν νὰ διακηρύξουν πὼς πρέπει νὰ ξαναγυρίσουμε, σὲ ὡρισμένα τουλάχιστον σημεῖα, στὸν Ἱπποκράτη.

Ὁ Ἱπποκράτης εἶχε σπάνια μόρφωσι καὶ θαυμαστὴ παρατηρητικότητα· τὰ δύο αὐτὰ προσόντα εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ τὸν ἐπιστήμονα, ποὺ δὲν ἀρκεῖ νὰ συγκεντρώση μόνο ὅ,τι εἶναι γνωστὸ σχετικὰ μὲ τὴν ἐπιστήμη του, μὰ καὶ στηριζόμενος ἐπάνω σ' αὐτὰ νὰ προχωρῆ πιὸ πέρα, νὰ παρατηρῆ, νὰ πειραματίζεται, νὰ συνδυάζη.

Ὡς τότε ἡ ἰατρικὴ δὲν ἦταν ἐπιστήμη, μὰ τέχνη. Μὰ γιὰ νὰ καταλάβουμε ποιὰ σημασία ἔχει τὸ ἔργο τοῦ Ἱπποκράτη εἶναι ἀνάγκη νὰ ξεχωρίσουμε πρῶτα τί εἶναι τέχνη καὶ τί ἐπιστήμη.

Ὁ τεχνίτης λοιπὸν συγκεντρώνει διάφορες ἱκανότητες καὶ γνώσεις, ποὺ ἀπόχτησε ἔτσι πρακτικὰ ἀπ' τὸ δάσκαλό του καὶ ἐνεργεῖ μηχανικά, χωρὶς νὰ ξέρη γιατί ἐνεργεῖ ἔτσι. Ἡ τέχνη εἶναι κάτι στάσιμο, ἐπειδὴ ὁ τεχνίτης ἀρκεῖται σ' αὐτὸ ποὺ ξέρει, τὸ σέβεται ἀπόλυτα καὶ τὸ θεωρεῖ σὰ μιὰ θεϊκὴ ἀποκάλυψι, νὰ ποῦμε, μὰ καὶ δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ἐξηγήση, δὲν τολμᾷ νὰ κάνη ἕνα βῆμα πιὸ πέρα. Πρὶν ἀπὸ τὸν Ἱπποκράτη π. χ. τὴν ἰατρικὴ τὴν εἶχαν στὰ χέρια τους οἱ γόητες, οἱ ἱερεῖς τοῦ Ἀσκληπιοῦ, διάφοροι πρακτικοί, οἱ γυμναστὲς κλπ. Ὁ Ἱπποκράτης δὲν καταφρόνεσε τίποτα. Ἔτρεξε παντοῦ, τὰ ἔμαθε ὅλα, μελέτησε ὕστερα τὸν ἀνθρώπινο ὀργανισμὸ καὶ τὸν ἄνθρωπο, σὰν ἕνα ὂν ποὺ ζῆ στὴ φύσι καὶ ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὴ φύσι, προσπάθησε νὰ βρῆ τὴν αἰτία τοῦ κάθε φαινομένου, τὴν ἐξακρίβωσε μὲ τὸ πείραμα καί, συνδυάζοντας ὕστερα μὲ θαυμαστὴ μεγαλοφυΐα ὅλα τοῦτα, κατάφερε νὰ φτάση σὲ γενικὲς ἀρχές, σὲ αἰώνιες ἀλήθειες.

Ὁ Πρύτανις τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου κ. Φωτεινός, προλογίζοντας μιὰ ἔκδοσι τοῦ Ἱπποκράτη, γράφει: «Τὴν μέχρι τοῦδε πολλαπλῆν, πολυσχιδῆ καὶ πολύμορφον ἰατρικὴν κατέστησεν ὁ δαιμόνιος οὗτος ἀνὴρ μίαν ἑνιαίαν καὶ αὐστηρῶς οὐχὶ τέχνην καὶ ἐμπειρίαν, ἀλλὰ καθαρὰν ἐπιστήμην, τοῦτ' αὐτὸ διὰ τοῦ λόγου ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας».

Γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἀνθρώπου ξέρουμε πολὺ λίγα πράγματα δυστυχῶς. Ἔζησε φαίνεται περὶ τὸ 460 ἕως 375 π. Χ. καὶ γεννήθηκε στὴν Κῶ· πολλὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του εἶναι Ἀσκληπιάδες, δηλαδὴ ἱερεῖς τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Πέθανε στὴ Λάρισα σὲ ἡλικία 85 χρόνων. Ὅλα τὰ ἄλλα ποὺ ἀναφέρονται γι' αὐτὸν ἀπ' τοὺς βιογράφους του εἶναι θρῦλοι μονάχα καὶ δείχνουν τὸ σεβασμὸ τῆς ἀρχαιότητος γιὰ τὸν ἥρωα αὐτόν, ποὺ ἀφιέρωσε τὴ ζωή του καὶ τὴ μεγαλοφυΐα του γιὰ νὰ εὐεργετήση τὸν ἄνθρωπο.

Ὁ Ἱπποκράτης (μικρογραφία τοῦ ΙΔ' αἰῶνος, κοσμοῦσα χειρόγραφον τῶν ἔργων του).

Ὡς τόσο ἀνάμεσα στοὺς θρύλους αὐτοὺς εἶναι καὶ μερικοὶ ποὺ θίγουν τὴν ὑπόληψί του. Λέγεται δηλαδὴ πὼς ὁ Ἱπποκράτης, ἀφοῦ μελέτησε ὅλα τὰ ἰατρικὰ βιβλία ποὺ ὑπῆρχαν στὸ Ἀσκληπιεῖον τῆς Κῶ, τὰ ἔκαψε ὕστερα γιὰ νὰ μὴν μποροῦν οἱ μεταγενέστεροι νὰ ἐξακριβώσουν ἀπὸ ποῦ προμηθεύτηκε τόση σοφία καὶ νὰ φαντάζη αὐτὸς γιὰ κάτι ὑπεράνθρωπο. Μιὰ τέτοια κατηγορία δὲ στέκει καθόλου στὸ χαρακτῆρα τοῦ Ἱπποκράτη.

Λέγεται ἀκόμη πὼς ὁ Ἱπποκράτης πρόσφερε μεγάλες ὑπηρεσίες στοὺς Ἀθηναίους στὴν ἐποχὴ τοῦ λοιμοῦ, γιατὶ πρόσταξε ν' ἀνάψουν μεγάλες φωτιὲς στὴν πόλι, ἐπειδὴ παρατήρησε πώς, ὅσοι εἶχαν νὰ κάνουν μὲ τὴ φωτιά, ὅπως π. χ. οἱ χαλκιάδες, δὲν προσβάλλονται ἀπὸ τὴν ἀρρώστια. Ἀκόμα πρόσταξε νὰ κρεμάσουν παντοῦ στεφάνια καμωμένα μὲ λουλούδια ποὺ ἔχουν πολὺ δυνατὴ μυρωδιά. Ὡς τόσο ὁ Θουκυδίδης δὲν ἀναφέρει τίποτα σχετικό, κι' αὐτὸ πάλι μᾶς κάνει νὰ πιστέψουμε πὼς καὶ τοῦτο εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ πολλὰ παραμύθια ποὺ ἔπλασαν γύρω ἀπὸ τ' ὄνομά του.

Τὰ ἔργα τοῦ Ἱπποκράτη ἄλλοι λένε πὼς εἶναι 53, ἄλλοι 59, κι' ἄλλοι τ' ἀνεβάζουν σὲ 72. Δὲν εἶναι ὅμως ὅλα γνήσια δικά του. Μερικὰ ἀπ' αὐτὰ γράφτηκαν ἀπὸ μαθητές του, κι' ἄλλα πάλι, φαίνεται, πρὶν ἀπ' αὐτόν. Ἐπειδὴ ὅμως τ' ὄνομά του συνδέθηκε τόσο πολὺ μὲ τὴν ἰατρική, συνέβη τοῦτο, ποὺ δὲν εἶναι ἄλλως τε καὶ μοναδικό, ὅλα τὰ ἰατρικὰ βιβλία δηλαδή, ποὺ εἶναι σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα τῆς σχολῆς του, νὰ τ' ἀποδίδουν σ' αὐτόν.

Τὰ ἔργα τοῦ Ἱπποκράτη ἀφοροῦν ὅλους τοὺς κλάδους τῆς ἰατρικῆς. Τὴν ἐπιστήμη τὴ θεωρεῖ ἱερὴ κι' ἐκεῖνος ποὺ τὴν ἀσκεῖ πρέπει νὰ στολίζεται φυσικὰ μὲ ἀνάλογες ἀρετές. Ἰδιαίτερα ὁ γιατρὸς ποὺ συγκεντρώνει στὰ χέρια τεράστια δύναμι, γιατὶ σ' αὐτὸν καταφεύγουν ὅλοι σὲ στιγμὲς κρίσιμες νὰ τοῦ ἐμπιστευθοῦν ὅ,τι πολυτιμότερο ἔχουν, τὴν ὑγεία τους καὶ τὴ ζωή τους. Ἡ γνῶσι καὶ ἡ δύναμι ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὴ γνῶσι εἶναι ἐπικίνδυνη ὅταν βρίσκεται στὰ χέρια ἀνθρώπων ποὺ δὲν κανονίζουν τὰ ἔργα τους σύμφωνα μὲ μιὰ ἀνώτερη ἠθική, μὲ μιὰ ἀγάπη ποὺ δὲν ἔχει πιὰ ἀντικείμενό της τὸ φίλο καὶ τὸ συγγενῆ μονάχα καὶ τὸν συμπατριώτη, μὰ γενικώτερα τὸν ἄνθρωπο.

Θαυμαστὰ εἶναι τὰ παραγγέλματα ποὺ δίνει στοὺς νέους γιατρούς. Ὁ γιατρός, λέει, πρέπει νὰ εἶναι σεμνός, καλότροπος, ἁπλός. Τὸ ἐπάγγελμα εἶναι ἅγιο κι' ἔτσι ὁ φθόνος ἀνάμεσα στοὺς συναδέλφους καὶ ἡ φιλοχρηματία εἶναι ἔγκλημα. Δὲν μπορεῖ ὁ καθένας νὰ εἶναι γιατρός. Ξέχωρα ἀπὸ τὴν κλίσι, χρειάζεται νὰ ἔχη, ἢ νὰ μπορῆ ν' ἀναπτύξη μέσα του τὴν ἀνώτερη τούτη ἠθική. Τὰ δύο αὐτὰ πράματα ὁ Ἱπποκράτης τὰ θεωρεῖ ἐξ ἴσου ἀπαραίτητα.

Νὰ καὶ ὁ ὅρκος ποὺ πρέπει κατὰ τὸν Ἱπποκράτη ὁ νέος γιατρὸς νὰ δίνη:

«Ὁρκίζομαι στὸ μεγάλο Θεὸ ποὺ βρίσκεται ἀνάμεσα στοὺς ἀθάνατους πὼς δὲ θὰ μολύνω ποτὲ μὲ ἀρρώστια κανένα οὔτε ξένο οὔτε ντόπιο κάνοντας καταραμένο ἔργο. Οὔτε θὰ μὲ πείση ποτὲ κανεὶς μὲ χρήματα νὰ βγῶ ἔξω ἀπὸ τὸ χρέος μου καὶ νὰ δώσω σὲ ἄνθρωπο φαρμάκι, ποὺ θὰ τὸν θανατώση· μὰ καὶ οὔτε θ' ἀνεχθῶ χάριν φιλίας νὰ δοθῆ ἀπὸ ἄλλον. Σηκώνω τὰ καθαρά μου χέρια πρὸς τὸ λαμπρὸ οὐρανὸ καὶ μὲ τὴν καρδιὰ καὶ τὴ σκέψι ἀμόλεφτη ἀπὸ κακία, ὁρκίζομαι νὰ κάνω ὅ,τι χρειάζεται γιὰ νὰ ξαναδῆ ὁποιος καὶ νἆναι τὴν ποθητή του ὑγεία».

• • •

Τέτοια λόγια ἀκούστηκαν τώρα καὶ δυόμιση χιλιάδες χρόνια ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Ἕλληνα γιατροῦ. Καὶ ζοῦν ἀκόμα τὰ λόγια αὐτὰ καὶ θὰ ζοῦν ὅσο ὑπάρχουν ἄνθρωποι ἀπάνω στὴ γῆ.

μ. α.

Ἕνα χαρακτηριστικό ἐνσταντανέ τῶν ἀκριτῶν μας τό ὁποῖο ἔστειλαν ἀπό τά σύνορα μέ τήν ἀκόλουθη σημείωσι: «Στό μόνο μας σύντροφο, τό ἐκλεκτό μας περιοδικό, «Νεολαία». Τρεῖς Ἀκρίτες».

Ἀπό τήν ἐκδρομήν τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἀθηνῶν εἰς Οἰοι (Μπον.στ.) Ἡ εἰκών μας παρουσιάζει τούς Φαλαγγίτας ἀσκουμένους στό στήσιμο σκηνῶν.

1) Ἑορτὴ δενδροφυτεύσεως ὑπὸ τῆς Ε.Ο.Ν. Κυπαρισσίας
2) Φαλαγγῖται Πασιᾶ Κορινθίας
3) Φαλαγγίτισσαι Προσωτσάνης Δράμας.
4) Καλλιεργητικὴ ὁμὰς Ναυτοπροσκόπων Ὕδρας ἐπὶ τὸ ἔργον.

5) Φαλαγγῖται Καταπόλων Ἀμοργοῦ ἐργαζόμενοι εἰς τὸ ἐκεῖ πρότυπον κτῆμα.
6) Φαλαγγῖται Χίου εἰς τὴν ἀναδάσωσιν.
7) Παρέλασις τμημάτων Ε. Ο. Ν. εἰς τὸ χωρίον Μαρκόπουλον τῆς Ἀττικῆς.
8) Ἀπὸ τὴν ἐπέτειον τῆς ἱδρύσεως τῆς Ε. Ο. Ν. εἰς Τρίπολιν.

ΠΡΩΤΗ: Οἱ Περιφερειακοὶ Διοικηταὶ Λέσβου καὶ Χίου μετὰ τῶν ἐπιτελείων των. ΔΕΥΤΕΡΑ: Ἡ ὁρκωμοσία τῶν ἐκ τῆς Σχολῆς ἐξελθόντων Βαθμοφόρων Ε.Ο.Ν. Ἀργοστολίου. ΤΡΙΤΗ: Εἰς τὸ Ἱστορικὸν Κοῦγκι. Ὁ Νομάρχης Θεσπρωτίας μετὰ τοῦ Περ. Διοικητοῦ καὶ Ὑποδιοικητοῦ Παραμυθιᾶς ἐν μέσῳ Φαλαγγιτῶν τμήματος Σουλίου.

Τό Βῆμα τῶν νέων

Τ' ΑΓΝΑΝΤΕΜΑ

Τὸ λιμάνι τῆς πατρίδας μου ἔχει γύρω του ὅλο βράχια. Ἐκεῖ τὸ κῦμα ξεσπᾶ καὶ ξεθυμώνει.

Σ' ἕνα ἀπ' αὐτὰ τὰ ψηλὰ βράχια ἔβλεπες πάντα ἐκεῖ νὰ κάθεται μιὰ γρηοῦλα, ἀγναντεύοντας τὴν θάλασσα.

Τὸ σούρουπο κατέβαινε ρίχνοντας μιὰ τελευταία ματιὰ στὸν ἀνοιχτὸ ὁρίζοντα, καὶ πήγαινε στὴν καλύβα της, κοντὰ στὴν ἀκροθαλασσιά, νὰ κοιμηθῆ. Πολλὲς φορὲς τὴ μέρα ψηλὰ ἐκεῖ στὸ βράχο κοιτάζοντας τὴν θάλασσα, τῆς ξέφευγε ἀπὸ τὰ γέρικά της μάτια ἕνα δάκρυ, ἀλλὰ κοίταζε στὸ βάθος γεμάτη ἐλπίδα. Περίμενε!! Περίμενε χρόνια νὰ ρθῆ ἕνας ποὺ δὲν ἐρχόταν, μὰ οὔτε θὰ ἐρχόταν!!

Ὁ ἥλιος ἔπεφτε καὶ ξανάβγαινε. Ἔτσι περνοῦσαν μέρες καὶ μέρες, χρόνια καὶ χρόνια, κι' ἡ γρηὰ περίμενε μὲ μιὰ κρύφια ἐλπίδα ὅτι θὰ ἔβγαινε καὶ γι' αὐτὴ κάποια μέρα ὁ ἥλιος [illegible] καπνός, κάθε πανὶ στὸ βάθος τοῦ ὁρίζοντα τῆς φούντωνε μέσα στὴν ψυχή της μιὰ λέξι, «Μπορεῖ». Ποῦ ξέρεις καμμιὰ φορά; Κι' ἔτσι καράβια καὶ καράβια πέρασαν. Μὰ τίποτα! Κι' ἡ νύχτα ἔπεφτε, κάθε φορὰ στὴν καρδιά της, ἀκόμη βαρύτερη......

Ὥσπου ἕνα σούρουπο δὲν τὴν εἶδα νὰ κατεβαίνη ἀπὸ τὰ ἀπόκρημνα βράχια!! Τί εἶχε γίνει; Ἡ θάλασσα, ποὺ τόσα κρύβει μέσα της, τὴν εἶχε πάρει καὶ αὐτή. Ἀνεβαίνοντας μιὰ μέρα στὸν ψηλὸ τὸ βράχο, γλίστρησε κι' ἔπεσε μέσα στὴν βαθειὰ τὴ θάλασσα......

Μερικοὶ βαρκάρηδες πῆραν τὸ πτῶμα της καὶ τὄθαψαν στὴν παραλία. Ἀκόμα καὶ τώρα μένει ἐκεῖ περιμένοντας ν' ἀρθῆ ἐκεῖνος. Δὲν τὸν βρῆκε ἄραγε;;

Α. ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΘΕΑ

Ἐμπρὸς στὸ ἀκυβέρνητο πλοῖο, πρὶν ἀπὸ τέσσερα χρόνια, ἐπρόβαλε ξαφνικὰ καὶ στάθηκε ἀγέρωχη κάποια ἄγνωστη θεὰ καὶ ὑψώνοντας τὸ γιγαντιαῖο ἀνάστημά της, ἐφώναξε μ' ὅλη τὴ δύναμι τῆς ζωογόνου φωνῆς της πρὸς τοὺς τρομοκρατημένους καὶ ἀπροστατεύτους ἐπιβάτας τοῦ πλοίου:

«Ὄχι, τὸ καράβι σας δὲν θὰ χαθῆ μέσα στὶς τρικυμίες, δὲν θὰ ναυαγήση ἐπάνω στοὺς κρυφοὺς σκοπέλους τοῦ τωρινοῦ του δρόμου, θὰ σᾶς δώσω ἕναν Κυβερνήτη, ἕναν ἅγιο πλοίαρχο, [illegible] γμένου [illegible] για τῆς θεᾶς.

Τὸ πλοῖο, στὴν ἀρχὴ σιγὰ-σιγὰ καὶ κατόπιν γρηγορώτερα, ἄλλαξε δρομολόγιο κάτω ἀπὸ τὰ στιβαρὰ χέρια τοῦ Κυβερνήτου του, πρὸς τὸ ἀγαπημένο του λιμάνι τῆς ἡσυχίας, πρὸς τὸ λιμάνι τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς δόξης.

Δὲν πιστεύω νὰ ρωτᾶ κανεὶς ποιὸ ἦταν τὸ πλοῖο καὶ ποιοὶ οἱ ἐπιβάτες του, ὅλοι τὸ ξέρουμε, ἡ Ἑλλάς, ἡ Πατρίς μας, ἐμεῖς.

Ποιὰ ὅμως ἦταν ἡ θεά;

Ἡ 4η Αὐγούστου.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΗΝΙΑΔΗΣ

ΠΕΤΑΛΟΥΔΙΤΣΑ

Μέσ' στὰ λουλούδια τοῦ κήπου
ξεχωρίζει ἕνας ἀνθός.
Μοιάζει μὲ τὴ μαργαρίτα,
μὰ εἶναι ἀκόμη πιὸ ξανθός

Μ' ἀστρολούλουδα ταιριάζει
μά ἔχει πιότερη ὀμορφιά.
Κι' εἶναι μέσ' στὰ χορταράκια
κεντημένη ζωγραφιά.

[illegible]
[illegible]
Ἦταν μιὰ πεταλουδίτσα
μὲ φτερὰ μεταξωτά.

ΒΑΡΒΑΡΑ Γ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΝΙΚΗ ΜΑΣ ΑΓΚΑΛΙΑΖΕΙ

Εἴμαστε οἱ νέοι! Ἀγκαλιάζουμε μὲ Ἐθνικὴ ἀγαλλίασι τὸ παρόν. Σφυρηλατοῦμε ἀνεξίτηλα στὴν σφραγίδα τῶν Ἐθνικῶν καὶ τῶν κοινωνικῶν μας ἐπιδιώξεων τὸ μέλλον. Εἴμαστε ἀνυπέρβλητοι σὲ πίστι πρὸς ὅλες τὶς αἰώνιες Ἐθνικές μας ἀξίες καὶ ἀκαταβλητοι σὲ ψυχικὸ [illegible]ναμισμό.

[illegible]ἀπτοι ἐνθουσιασμό, ἀντικρύζουμε θαρρετὰ τὴν ζωὴ καὶ ἐργαζόμαστε νὰ ἀνεβάσουμε τὶς ἠθικὲς καὶ τὶς πνευματικὲς ἀξίες στὸ μεγάλο [illegible] τους, δίδοντας ἔτσι σ' αὐτὴ ἕνα βαθύτερο [illegible]

[illegible]ωσμένοι ἀπ' τὸ βάραθρο, στὸ ὁποῖο μᾶς [illegible]γοῦσαν ἀσφαλῶς οἱ πρὶν ἀπ' τὴν ἱστορικὴ [illegible]ρα τῆς 4ης Αὐγούστου τοῦ 1936 καθοδηγητές μας, μὲ τὴν ἐγκληματική τους ἀδιαφορία, βγαλμένοι ἀπ' τὸν βόρβορο τοῦ πιὸ χυδαίου δλισμοῦ καὶ βαλμένοι στὸν δρόμο, ποὺ τὸ διάβα του τὸ ὁδηγεῖ στὴν πραγμάτωσι τῶν πιὸ τρανῶν ἰδανικῶν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, στρέφουμε τὰ μάτια καὶ τὴν ψυχή μας πρὸς Ἐκεῖνον, ποὺ στάθηκε ὁ σωτήρας μας καὶ ὁ πραγματικὸς καὶ σωστὸς καθοδηγητής μας γιὰ νὰ τοῦ εἰποῦμε: «Ὕμνος σ' Ἐσέ, ποὺ δὲν φοβήθηκες κανένα ἐμπόδιο καὶ καμμιὰ ἀντιξοότητα κι' ἅρπαξες στὰ δυνατά σου χέρια τὸ πολύτιμο, πλὴν ἀκατέργαστο, πετράδι, ποὺ λέγεται Ἑλληνικὴ νειότη, γιὰ νὰ τὸ δουλέψης καὶ νὰ τοῦ δώσης τὴν ὀμορφότερή του μορφή!

Δόξα σ' Ἐσέ, ποὺ φώτισες μὲ τὶς εὐεργετικὲς προβολὲς τῆς ἠθικῆς ὀμορφιᾶς χιλιάδες νεα[illegible] στὴν τρεμουλιαστὴ βελόνα τῆς ἠθικῆς πυξίδος τοῦ χαρακτῆρα των καὶ τὶς ὁπλίσεις γιὰ τῆς ζωῆς τὸ ἀντίκρυσμα τὸ ἄφοβο!

Πίστι σ' Ἐσέ, ποὺ [illegible] Ἀρχηγός, καὶ μὲ τὸν προβολέα στὰ χέρια ἔρριξες ἀπάνω μας πλούσιο Ἐθνικό, αἰώνιο Ἑλληνικὸ φῶς!!!— Κι' αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος, γιὰ τὸν ὁποῖο σὲ ἀκολουθήσαμε. Ναί!, θεληματικὰ [illegible] ἀκούσουν [illegible] στὸ ἐσωτερικό μας καὶ στὰ κηρύγματά σου βρῆκαν τὴν ἀποκρυστάλλωσι καὶ τὸν ἀντίλαλο οἱ ἀμορφοποίητες ἀκόμα ἰδέες μας, προϊόντα τοῦ ἁγνοῦ μας ψυχικοῦ κόσμου!

Ὑπακοὴ σ' Ἐσέ, ποὺ μᾶς ἔδωσες ὁλόκληρη τὴν ὠκεανώδη πνοή σου κι' ἀκούραστος πάν[illegible] Ἑλληνικοῦ [illegible]

• • •

[illegible] ν θρησκεία [illegible] στὸν ἑαυτό μας.

Καὶ τὸ φαινόμενο αὐτὸ εἶναι, θαρροῦμε, τρανὸ σημάδι ὅτι ἡ Νίκη μᾶς ἀγκαλιάζει.

ΑΠΟΣΤ. ΣΤ. ΣΚΛΕΙΔΗΣ

Ο ΟΥΡΑΝΟΣ κατά τόν Ἰανουάριον

Κατὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον τοῦ ἀρξαμένου ἔτους θὰ δύνανται οἱ φίλοι τοῦ ἐνάστρου οὐρανοῦ νὰ παρακολουθήσουν τὰ ἀκόλουθα φαινόμενα.

ΟΨΙΣ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ

Τὴν περίοδον αὐτήν, τὸν ἑσπερινὸν οὐρανὸν κοσμοῦν οἱ καλλίτεροι ἀστερισμοὶ καὶ οἱ λαμπρότεροι ἀστέρες. Εὐθὺς μετὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ λυκόφωτος πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ ὁρίζοντος προβάλλεται ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Ὠρίονος μὲ τοὺς τέσσαρας (τετράπλευρον) λαμπροὺς ἀστέρας καὶ μὲ τὸν Τελαμῶνα εἰς τὸ μέσον, ποὺ σὲ πολλὰς ἐπαρχίας τὸν ὀνομάζουν σιδηροστιάν.

Ὀλίγον κατωτέρω λάμπει ὁ Σείριος (α Μεγάλου Κυνός), που εἶναι ὁ λαμπρότερος ἐξ ὅλων τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ. Εἰς τὸν ἀστερισμὸν αὐτὸν εὑρίσκεται ὁ Ἥλιος τὸν Ἰούνιον-Αὔγουστον, ἐξ οὗ καὶ ἡ ζέστη τῆς περιόδου ἐκείνης λέγεται κυνικὰ καύματα. Ὀλίγον ἀριστερὰ τοῦ Σειρίου λάμπει ὁ Προκύων καὶ βορειότερον φαίνονται καὶ διακρίνονται εὐκόλως οἱ Δίδυμοι (Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης). Περὶ τὸ Ζένιθ λάμπει ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Ἡνιόχου μὲ τὴν λαμπρὰν καὶ ἐρυθρωπὴν Αἶγα, καὶ ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Ταύρου μὲ τὸν εὐδιάκριτον Λαμπαδίαν.

ΠΛΑΝΗΤΑΙ

Ἐκτὸς ὅμως τῶν λαμπρῶν ἀπλανῶν ἐντύπωσιν κάμνουν καὶ 4 ἄλλοι λαμπροὶ ἀστέρες που φωτίζουν πρὸς τὸ Ν.Δ. μέρος τοῦ οὐρανοῦ. Αὐτοὶ εἶναι πλανῆται:

Εὐθὺς μετὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ λυκόφωτος πρὸς Δ. εἶναι ἡ Ἀφροδίτη, κοινῶς καλουμένη Ἕσπερος. Ἄνωθεν αὐτῆς εἶναι ὁ Ἄρης, μικρότερος κατὰ τὸ μέγεθος. Ἕπεται ὁ Ζεὺς λαμπρότερος τοῦ Ἄρεως καὶ εἰς τὴν πραγματικότητα μεγαλύτερος τῆς Γῆς κατὰ 1300 φορὰς καὶ μετ' αὐτὸν ἔρχεται ὁ Κρόνος ποὺ προκαλεῖ ἐντύπωσιν ἐξαιρετικὴν ὁ δακτύλιος ἢ μᾶλλον οἱ δακτύλιοι ποὺ τὸν περιβάλλουν, καὶ οἱ ὁποῖοι φαίνονται μὲ τὸ τηλεσκόπιον.

Ο [illegible] ἀστὴρ καὶ περὶ τὸ τέλος τοῦ μηνός, βλέποντας μὲ προσοχὴν πρὸς Ν.Δ., θὰ ἦτο ἴσως δυνατὸν νὰ παρατηρηθῆ.

ΚΟΜΗΤΑΙ

Θὰ ἐνθυμοῦνται οἱ ἀναγνῶσται τῆς «Νεολαίας» ὅτι τὸν περασμένο χρόνο εἴχαμε πολλοὺς κομήτας [illegible] 14 [illegible] 6 καὶ μὲ ἄλλας 14, [illegible] ἦσαν ὁρατοὶ καὶ μὲ τὸ γυμνὸ μάτι. [illegible] 8 [illegible] νὰ μᾶς [illegible] ἀλλὰ δὲν εἶναι [illegible] τηροφορήσουμεν ἐγκαίρως τοὺς ἀναγνώστας

ΕΚΛΕΙΨΕΙΣ

Τὸ 1940 θὰ ἔχωμεν δύο ἐκλείψεις τοῦ Ἡλίου, ἀλλὰ καμμία δὲν θὰ φανῆ ἀπὸ τὴν Εὐρώπη, ἄρα καὶ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Ἡ μία θὰ γίνη τὴν 7 Ἀπριλίου, [illegible] τὴν 1 Ὀκτωβρίου. [illegible] Τοῦτο εἶναι φαινόμενον σπάνιον.

Ο ΑΣΤΡΟΝΟΜΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Τὸ βαγονάκι κατεβαίνει. Τότε σηκώνοντας τὸ κεφάλι σ' ἐκεῖνον ποὺ τοῦ εἶχε δώσει τὸ ρολόγι του προσθέτει:

— Νὰ τῆς πῆς πὼς ὁ πατέρας της τὴν φιλεῖ.

Τὸ βαγόνι κατέβηκε. Ὁ μηχανικὸς φωνάζει. Πέντε ἐργάτες τρέχουν. Τοὺς μπάζει στο βαγονάκι. Κι ἐνῶ αὐτοὶ ἀνεβαίνουν, ὁ μηχανικὸς ξαναφωνάζει. Τοῦ κάκου. Οἱ φωνές του δὲν ἀκούγονται πιά. Τὶς πνίγουν οἱ κρότοι τῶν νερῶν καὶ τῶν γκρεμισμάτων.

Τὰ νερὰ φθάνουν τώρα στη στοὰ κι ὁ μηχανικὸς διακρίνει λυχνίες.

Τρέχει σ' αὐτὲς βουτηγμένος ὡς τὰ γόνατα καὶ παίρνει ἄλλους τρεῖς ἐργάτες.

Τὸ βαγονάκι ξανακατέβηκε, τοὺς βάζει μέσα καὶ θέλει νὰ γυρίση στὰ φῶτα ποὺ βλέπει.

Μὰ οἱ ἐργάτες ποὺ ἔσωσε τὸν σηκώνουν μὲ τὴ βία, τὸν παίρνουν μαζί τους καὶ τὸ βαγονάκι ξανανεβαίνει. Ἦταν καιρός. Τὸ νερὸ εἶχε πλημμυρίσει τὰ πάντα.

Ἀδύνατο νὰ ἐξακολουθήση νὰ σώζη κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Ὁ μηχανικὸς πρέπει νὰ βρῆ κανέναν ἄλλον. Μὰ ποιόν;... Τί; Δὲν ἔχει οὔτε ἀνθρώπους κοντά του.

Ἑκατὸν πενήντα ἐργάτες κατέβηκαν, γιατὶ ἑκατὸν πενήντα λυχνίες μοιράσθηκαν τὸ πρωί.

Ἀπ' αὐτὲς μόνο τριάντα γύρισαν στὸ λυχνιοστάσιο. Ἑκατὸν εἴκοσι λοιπὸν ἄνθρωποι εἶχαν μείνει στὸ ἀνθρακωρυχεῖο. Πνιγήκαν; ζοῦσαν;... Κατώρθωσαν νὰ βροῦν καταφύγιο; Αὐτὰ τὰ ἐναγώνια τὰ φοβερὰ ζητήματα παρουσιάζονταν στὸ νοῦ τοῦ κατατρομαγμένου μηχανικοῦ. Κι' ἐνῶ αὐτὸς ἐξακριβώνει πὼς ἑκατὸν εἴκοσι ἄνθρωποι ἔμειναν κλεισμένοι στὸ ἀνθρακωρυχεῖο ἀρχίζουν ἔξω οἱ ἐκρήξεις.

Χώματα καὶ πέτρες σφεδονίζονται ψηλά. Τὰ σπίτια κουνιοῦνται σὰν ἀπὸ σεισμό. Γιὰ τὸ μηχανικὸ τὸ φαινόμενο δὲν εἶναι ἀνεξήγητο. Τὰ ἀέρια καὶ ὁ ἀτμοσφαιρικὸς ἀέρας σπρώχνονται ἀπὸ τὰ νερά, πιέζονται μέσα στ' ἀδιέξοδα ἀνεβάσματα, καὶ ὅπου ὁ φλοιὸς νὰ ποῦμε τῆς γῆς δὲν εἶναι πολὺ χοντρὸς — ὅπως στὶς ἀρχὲς τῶν κοιτασμάτων — τὸν ἀνατινάζουν σὰν καζάνι ἀτμομηχανῆς. Τὸ ἀνθρακωρυχεῖο εἶναι γεμάτο. Ἡ καταστροφὴ συμπληρώθηκε. Ἡ εἴδησις διαδόθηκε ἀμέσως στὴ Βάρση. Ἀπ' ὅλα τὰ μέρη, τὸ πλῆθος φθάνει στὸν Τρουγέρα: ἐργάτες, περίεργοι, γυναῖκες καὶ παιδιὰ τῶν ἀποκλεισμένων ἐργατῶν. Ρωτοῦν μὲ ἀγωνία γιὰ τὴν τύχη τους. Κι' ἐπειδὴ τίποτα δὲν ξέρουν νὰ τοὺς ἀπαντήσουν ἡ ἀγανάκτησις ἀνακατεύεται μὲ τὴ λύπη. Τοὺς κρύβουν τὴν ἀλήθεια! Φταίει ὁ μηχανικός! Θάνατος στὸ μηχανικό, θάνατος... Κι' ἑτοιμάζονται νὰ εἰσβάλουν στὰ Γραφεῖα, ὅπου ὁ μηχανικὸς σκυμμένος στὸ σχέδιο, κουφὸς στὰ παράπονα καὶ στὶς φοβέρες, γυρεύει σὲ ποιὰ μέρη μπορεῖ νὰ βρῆκαν καταφύγιο οἱ ἐργάτες, γιὰ ν' ἀρχίση ἀπ' αὐτὰ ἡ σωτηρία...

Εὐτυχῶς πὼς οἱ μηχανικοὶ τῶν γειτονικῶν μεταλλείων ἔτρεξαν μὲ τοὺς ἐργάτες τους καὶ μαζί μ' αὐτοὺς καὶ οἱ ἐργάτες τῆς πόλης.

Προσπαθοῦν νὰ κρατήσουν τὸ ἐξαγριωμένο πλῆθος, νὰ τοῦ μιλήσουν. Ἀλλὰ τί μποροῦν νὰ τοῦ ποῦν; Ἑκατὸν εἴκοσι ἄνθρωποι λείπουν, ποῦ εἶναι;

— Ποῦ εἶναι ὁ πατέρας μου;— Ποῦ εἶναι ὁ ἄνδρας μου; - Ποῦ εἶναι ὁ γυιός μου;...

Καὶ οἱ φωνὲς κόβονται, οἱ ἐρωτήσεις πνίγονται μέσα σὲ λυγμούς. Τί ν' ἀπαντήση κανεὶς σὲ κεῖνα τὰ παιδιά, σὲ κεῖνες τὶς γυναῖκες, σὲ κεῖνες τὶς μητέρες; «Θὰ προσπαθήσουμε, θὰ κάμουμε τ' ἀδύνατα δυνατά», ἀπαντοῦν οἱ μηχανικοί.

Κι' οἱ ἐργασίες γιὰ τὸ γλυτωμὸ ἀρχίζουν. Ἀπὸ τοὺς ἑκατὸν εἴκοσι ἀνθρώπους θὰ βροῦν ἕναν ζωντανό; Ποιὸς τὸ ξέρει;

Ἡ ἀμφιβολία εἶναι μεγάλη κι' ἡ ἐλπίδα μικρή. Ἀδιάφορο, θὰ ἐργασθοῦν.

Καὶ στὰ τρία πηγάδια τοποθετοῦνται τὰ βαγονάκια, ποὺ θ' ἀντλήσουν τὸ νερό.

Οἱ ἀντλίες αὐτὲς δὲν θὰ σταματήσουν πιά, οὔτε μέρα οὔτε νύχτα, ὥσπου νὰ χυθῆ καὶ ἡ τελευταία στάλα τοῦ νεροῦ στὸν Διβόνα.

Συγχρόνως,—καλὰ τὰ ἐμάντευσε ὅλα αὐτὰ ὁ Δάσκαλος — ἀρχίζουν νὰ σκάβουν, ν' ἀνοίγουν στοές. Ποῦ πᾶνε; Δὲν τὸ ξέρουν καλά· λιγάκι στὴν τύχη, πᾶνε ὅμως, προχωροῦν. Στο συμβούλιο τῶν μηχανικῶν γεννήθηκε διαφωνία γιὰ τὴν χρησιμότητα τῶν στοῶν αὐτῶν, ποὺ ἔπρεπε ν' ἀνοιχθοῦν στὴν τύχη, μὲ τὴν ἀβεβαιότητα ποὺ ἔχουν γιὰ τὴ θέσι, ποὺ μποροῦσαν νὰ βρίσκωνται οἱ ζωντανοὶ ἀκόμα ἐργάτες.

Ἀλλὰ ὁ μηχανικὸς τοῦ ἀνθρακωρυχείου εἶχε τὴν βεβαιότητα πὼς πολλοὶ θὰ κατέφυγαν στὸ Παληό, ὅπου ἡ πλημμύρα δὲν θὰ μπόρεσε ἴσως νὰ τοὺς φτάση, κι' ἐπέμενε ν' ἀνοιχθῆ ἀμέσως μιὰ τρύπα, πρὸς τὸ Παληὸ κατ' εὐθεῖαν, ἔστω κι ἂν δὲν ἐπρόκειτο νὰ σωθῆ οὔτ' ἕνας. Ἡ τρύπα αὐτὴ γίνεται ὅσο τὸ δυνατὸ λιγώτερο πλατειά, γιὰ νὰ μὴ χάνεται καιρὸς κι' ἕνας μόνο σφυρῆς σκάβει μέσα.

Τὸ κάρβουνο ποὺ ρίχνει βγαίνει ἀμέσως σὲ καλάθια, ποὺ τὸ παίρνουν ἐργάτες, σχηματίζοντες ἅλυσίδα. Καὶ μόλις κουρασθῆ ὁ σκαφτιὰς ἀμέσως πάει στὴ θέσι του ἄλλος. Ἔτσι χωρὶς ἀνάπαυσι, χωρὶς διάλειμμα μέρα καὶ νύχτα ἐξακολουθεῖ ἡ διπλὴ αὐτὴ ἐργασία: Τὸ ἄντλημα καὶ συγχρόνως τὸ τρύπημα....

∴

Ἂν ὁ καιρὸς ἦταν μακρὺς γιὰ κείνους ποὺ ἐργάζονταν ἀπ' ἔξω γιὰ τὴ σωτηρία μας, πόσο μακρύτερος ἦταν γιὰ μᾶς ἐκεῖ μέσα ποὺ δὲν κάναμε ἄλλο παρὰ νὰ περιμένουμε φυλακισμένοι χωρὶς κἂν νὰ ξέρουμε ἂν θὰ πρόφταιναν νὰ μᾶς σώσουν.

Ὁ κρότος τῶν βαγονιῶν ποὺ ἄδειαζαν τὸ νερὸ δὲν μᾶς κράτησε πολὺ στὸν πυρετὸ τῆς χαρᾶς ποὺ μᾶς προξένησε στὴν ἀρχή. Ἡ ἀντίδρασι ἦλθε μὲ τὴ σκέψι: Ναὶ δὲν ἤμασταν ἀπαραίτημένοι, καταγίνονταν γιὰ τὴ σωτηρία μας. ἐδῶ ἦταν ἡ ἐλπίδα· τὸ ἄδειασμα ὅμως ἔνα γινόταν ἀργά, πολὺ ἀργά, ἐδῶ ἦταν ἡ ἀπελπισία.

Μὰ τὸ μαρτύριο αὐτὸ τὸ μελανὸ γνωρίσαμε τώρα καὶ τὰ βάσανα τοῦ σώματος. Ἡ θέσι ποὺ ἤμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ κρατοῦμε στὴ σκάλα μας, ἦταν ἀπ' τὶς πιὸ κουραστικές.

Δὲν μπορούσαμε νὰ κινηθοῦμε γιὰ νὰ ξεμουδιάσουμε καὶ ὁ πονοκέφαλός μας εἶχε γίνει πολὺ δυνατὸς κι' ὀχληρός.

Ἀπ' ὅλους μας ὁ Καρρορῆς ὑπέφερε λιγώτερο.

— Πεινῶ, ἔλεγε συχνὰ πυκνά. Δάσκαλε θέλω ψωμί!

Ἐπὶ τέλους ὁ Δάσκαλος ἀποφάσισε νὰ μᾶς δώση λιγάκι ἀπ' τὴ φέτα ποὺ εἶχε βγῆ ἀπ' τὸ γούνινο σκοῦφο.

Ἡ φέτα πρόκειται νὰ βαστάξη πολύ.

Οἱ ἄλλοι μὲ πολλή τους εὐχαρίστησι θὰ μοιράζονταν μαζί μας τὸ ψωμὶ ἐκεῖνο μὰ εἶχαν ὁρκιστῆ ν' ἀκοῦνε καὶ κρατοῦσαν τὸν ὅρκο τους.

Ἂν μᾶς ἀπαγορεύετε νὰ τρῶμε μᾶς ἐπιτρέπετε ὅμως νὰ πιοῦμε εἶπε ὁ Καμπουροῦ.

— Ὅσο θέλεις, ἀπὸ νερὸ ἐδῶ μέσα ἄλλο τίποτα.

Δὲν πίνεις κι' ὅλη τὴ στοά;

Ὁ Παγῆς ἔκαμε νὰ κατεβῆ μὰ ὁ Δάσκαλος τὸν ἐμπόδισε.

— Ὄχι ἐσὺ τοῦ εἶπε, θὰ μᾶς γκρέμιζες τὴ σκάλα. Ἄσε τὸ Ρεμῆ ποὺ εἶναι ἐλαφρὸς κι' ἐπιτήδειος, θὰ κατεβῆ καὶ θὰ μᾶς φέρη νερό.

— Σὲ τί;

Στὸ παποῦτσι μου.

Μοῦ ἔδωσαν ἕνα παποῦτσι κι' ἑτοιμάστηκα νὰ γλιστρήσω στὸ νερό.

Στάσου πρῶτα νὰ σοῦ δώσω τὸ χέρι μου, μοῦ εἶπε ὁ Δάσκαλος.

— Μὴ φοβᾶσθε γιατὶ κι' ἂν πέσω, ξέρω κολύμπι.

— Στάσου νὰ σοῦ δώσω τὸ χέρι μου.

Τὴ στιγμὴ ὅμως ποὺ ὁ Δάσκαλος ἔσκυφτε νὰ μοῦ δώση τὸ χέρι του, εἴτε γιατὶ δὲν ἐλογάριασε καλὰ τὸ κίνημά του, εἴτε γιατὶ τὸ σῶμα του ἦταν μουδιασμένο ἀπὸ τὴν ἀκινησία, εἴτε τέλος γιατὶ τὸ κάρβουνο ὑποχώρησε στὸ βάρος του, γλίστρησε στὴν κλίσι τοῦ ἀνεβάσματος κι' ἔπεσε στὸ νερὸ μὲ τὸ κεφάλι. Ἡ λυχνία ποὺ εἶχε πάρει γιὰ νὰ μοῦ φέξη, κύλησε κατόπι του καὶ χάθηκε κι' αὐτή. Ξαφνικὰ βυθιστήκαμε σ' ἕνα μαῦρο σκοτάδι καὶ μιὰ κραυγὴ πόνου ἀναδόθηκε συγχρόνως ἀπ' ὅλα τὰ στήθεια.

Εὐτυχῶς ποὺ ἐγὼ καθὼς ἤμουν πιὰ ἕτοιμος νὰ κατεβῶ, ἀφέθηκα νὰ γλιστρήσω μὲ τὴ ράχη κι' ἔφθασα στὸ νερὸ μιὰ στιγμὴ μόλις ὕστερα ἀπὸ τὸ Δάσκαλο.

Τότε ποὺ ταξίδευα μὲ τὸ Βιτάλη εἶχα μάθει καλὰ νὰ κολυμπῶ καὶ νὰ βουτῶ, ὥστε μπορῶ νὰ πῶ πὼς βρισκόμουν τόσο καλὰ στὸ νερὸ ὅσο καὶ στὴν ξηρά. Ἀλλὰ πῶς θὰ κολυμποῦσα στὴ σκοτεινὴ ἐκείνη τρύπα. Αὐτὸ δὲν τὸ συλλογίστηκα ὅταν ἀφέθηκα νὰ γλιστρήσω. Συλλογίστηκα μόνο τὸ Δάσκαλο, ποὺ θὰ πνιγόνταν καὶ μὲ τὸ ἔνστικτο τοῦ σκύλου τῆς Νέας Γῆς ἔπεσα στὸ νερό.

Ποῦ νὰ ψάξω, καὶ ποῦ ν' ἁπλώσω τὸ χέρι; Πῶς νὰ βουτήξω. Αὐτὰ συλλογιζόμουνα ὅταν αἰσθάνθηκα νὰ μὲ γραπώνη ἀπ' τὸν ὦμο ἕνα χέρι καὶ νὰ μὲ τραβᾶ μέσ' στὸ νερό.

Μὲ μιὰ δυνατὴ κλωτσιὰ μπόρεσα νὰ ξανανέβω στὴν ἐπιφάνεια.

Τὸ χέρι δὲν μὲ εἶχε ἀφήσει.

— Κρατᾶτέ με καλὰ Δάσκαλε, καὶ γλυτώσατε. Ψηλὰ τὸ κεφάλι.

Ἀλλὰ οὔτε ἐκεῖνος εἶχε γλυτώσει οὔτε ἐγώ· γιατὶ δὲν ἤξερα κατὰ ποῦ νὰ κολυμπήσω.

Μοῦ ἦλθε τότε μιὰ ἰδέα.

— Μιλᾶτε λοιπόν! Μιλῆστε μου σεῖς! Ἐφώναξα.

Ποῦ εἶσαι Ρεμῆ;

Ἦταν ἡ φωνὴ τοῦ θείου Γάσπαρου. Αὐτὴ μοῦ ἔδειξε τὸ δρόμο. Ἔπρεπε νὰ κολυμπήσω ἀριστερά.

Ἀνάψτε μιὰ λάμπα!

Σχεδὸν ἀμέσως φάνηκε μιὰ φλόγα. Ἔφθασα ν' ἁπλώσω τὸ χέρι γιὰ ν' ἀγγίζω τὴ ξηρά.

Πιάσθηκα σφιχτὰ ἀπὸ ἕνα κομμάτι κάρβουνο καὶ μὲ τὸ ἄλλο χέρι τράβηξα τὸ Δάσκαλο.

Ἦταν καιρός, γιατὶ αὐτὸς εἶχε πιῆ κι' ἡ ἀσφυξία εἶχε ἀρχίσει. Ἀλλὰ τοῦ κράτησα τὸ κεφάλι ἔξω ἀπ' τὸ νερὸ καὶ πολὺ γρήγορα συνῆλθε. Ὁ θεῖος Γάσπαρος κι' ὁ Καρρορῆς, σκυμμένοι μπροστά, μᾶς ἔτειναν τὰ χέρια, ἐνῶ ὁ Παγῆς, κατεβασμένος ἀπ' τὸ σκαλί του στὸ δικό μας μᾶς ἔφεγγε. Ὁ Δάσκαλος ποὺ ἀπ' τὸ ἕνα χέρι τὸν ἔπιασε ὁ θεῖος Γάσπαρος κι' ἀπὸ τὸ ἄλλο ὁ Καρρορῆς τραβήχτηκε ὡς τὸ σκαλὶ ἐνῶ ἐγὼ τὸν ἔσπρωχνα ἀπὸ πίσω. Εἶχε συνέλθει πιὰ στὴν ἐντέλεια κι' ἅμα ἀνέβηκα κι ἐγὼ κοντά του, μοῦ εἶπε:

— Ἔλα νὰ σὲ φιλήσω μοῦ ἔσωσες τὴ ζωή.

— Μὰ σεῖς πιὸ μπροστὰ ἐσώσατε τὴ δική μου!

Μ' αὐτὰ καὶ μ' αὐτὰ ὅμως, εἶπε ὁ Καρρορῆς — ποὺ οὔτε ἐσυγκινοῦνταν εὔκολα, οὔτε

Ὁ Δάσκαλος πῆρε τὸ κεφάλι μου κάτω ἀπ' τὴ μασχάλη του.

τὰ συμφιροντάκια του ξεχνοῦσε — ἐγὼ καὶ τὸ παπούτσι μου ἔχασα καὶ νερὸ δὲν ἤπια.

— Νὰ πάω νὰ σοῦ βρῶ τὸ παπούτσι σου. Ἀλλὰ δὲν μ' ἄφησαν.

— Σοῦ τὸ ἀπαγορεύω, μοῦ εἶπε ὁ Δάσκαλος.

Ἂς μοῦ δώσουν λοιπὸν ἕνα ἄλλο γιὰ νὰ φέρω τοὐλάχιστον νὰ πιοῦμε.

Δὲν διψῶ πιὰ εἶπε ὁ Καμπουροῦ.

— Νὰ πιοῦμε στὴν ὑγειὰ τοῦ Δασκάλου! Κι' ἀφέθηκα νὰ γλιστρήσω ἄλλη μιὰ φορὰ ἀλλὰ πιὸ σιγὰ καὶ πιὸ προσεκτικὰ ἀπ' τὴν πρώτη.

Ἂν καὶ γλυτώσαμε ἀπ' τὸ πνίξιμο, ὁ Δάσκαλος κι' ἐγὼ ἤμαστε μουσκεμένοι ἀπ' τὴν κορφὴ ὡς τὰ νύχια.

Στὴν ἀρχὴ δὲν τὸ συλλογιστήκαμε, τὸ κρύο ὅμως ποὺ μᾶς ἔκαναν τὰ βρεγμένα μας ροῦχα μᾶς τὸ θύμησε γρήγορα.

— Πρέπει νὰ δώσετε ἕνα σακκάκι στὸ Ρεμῆ, εἶπε ὁ Δάσκαλος. Ἀλλὰ κανένας δὲν ἀποκρίθηκε σ' αὐτὴ τὴν πρόσκλησι, ποὺ ἐπειδὴ ἀπευθυνόνταν σ' ὅλους δὲν ὑποχρέωνε οὔτε τὸν δεῖνα οὔτε τὸν τάδε.

— Κανένας δὲν μιλᾶ;

—Ἐγὼ κρυώνω εἶπε ὁ Καρρορῆς.

— Καλά, καὶ μεῖς ποὺ βραχήκαμε, ζεσταινόμαστε;

—Ἂς μὴν πέφτατε στὸ νερὸ ἐσεῖς.

—Ἀφοῦ εἶναι ἔτσι, εἶπε ὁ Δάσκαλος, θὰ βάλουμε κλῆρο νὰ δοῦμε ποιὸς θὰ δώσῃ ροῦχα. Δὲν ἤθελα νὰ ἐπιμείνω, ἀλλὰ τώρα ζητῶ ἰσότητα.

Ἐπειδὴ ὅλοι μας εἴχαμε βραχῆ ὅταν περνούσαμε τὴ στοά, ἐγὼ ὡς τὸ λαιμό, οἱ μεγαλύτεροι ὡς τὴ μέση, τὸ ν' ἀλλάξουμε τώρα ροῦχα δὲν ἦταν καὶ σπουδαία ὠφέλεια.

Ὁ Δάσκαλος ὅμως ἐπέμεινε νὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ ἀλλαγὴ κι' ὁ κλῆρος θέλησε νὰ πάρω ἐγὼ τὸ σακκάκι τοῦ Καμπουροῦ. Ἀλλὰ τὰ πόδια τοῦ Καμπουροῦ ἦταν τόσο μακριὰ ὅσο σχεδὸν ὅλο μου τὸ σῶμα, ὥστε τὸ σακκάκι ἦταν στεγνό.

Τυλίχθηκα λοιπὸν ὅλος καὶ δὲν ἄργησα νὰ ζεσταθῶ.

Ὕστερα ἀπὸ τὸ δυσάρεστο αὐτὸ περιστατικὸ που γιὰ μιὰ στιγμὴ μᾶς ξεκούνησε ξαναπέσαμε στὴν ἀπελπισία καὶ στὸν φόβο τοῦ θανάτου. Φαίνεται ὅμως πὼς ἐγὼ φοβόμουν λιγώτερο ἀπὸ τοὺς συντρόφους μου, γιατὶ ἐνῶ αὐτοὶ ἔμειναν ἄγρυπνοι, ἐμένα στὸ τέλος με πῆρε ὁ ὕπνος. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ θέσις μου δὲν ἦταν κατάλληλη καὶ ἐκινδύνευα νὰ πέσω στο νερὸ ὁ Δάσκαλος πῆρε τὸ κεφάλι μου κάτω ἀπ' τη μασχάλη του. Δὲν μοῦ τὸ σφιγγε πολὺ δυνατά, ἀρκετὰ ὅμως γιὰ νὰ μ' ἐμποδίζῃ νὰ πέσω, κι' ἔτσι κοιμόμουν σὰν τὸ παιδὶ στὰ γόνατα τῆς μητέρας του. Τί καλὴ καρδιὰ ἔχει ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς μὲ τὸ γερὸ κεφάλι;... Κάθε φορὰ ποὺ μισοξυπνοῦσα ἄλλαζε μόνο τὴ θέσι τοῦ μουδιασμένου του μπράτσου, ὕστερα ἔμενε ἀκίνητος καὶ μούλεγε σιγά:

— Κοιμήσου παιδί μου, μὴ φοβᾶσαι, κοιμήσου μικρὲ σὲ κρατῶ.

Καὶ ξανακοιμώμουν χωρὶς φόβο, γιατὶ ἤμουν βέβαιος πὼς δὲν θὰ μ' ἄφηνε.

Ὁ καιρὸς περνοῦσε κι' ὅλο τὰ ἀκούγαμε τὰ βαγονάκια που βουτοῦσαν κανονικὰ στο νερό. Ἦταν ἡ μόνη μας ἐλπίδα κι' ἡ μόνη μας παρηγοριά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

Γιὰ τὴ σωτηρία μας.

Ἀνυπόφορη εἶχε γίνει ἡ θέσι μας ἀπάνω στὰ στενὰ ἐκεῖνα σκαλιά. Ἀποφασίσαμε νὰ τὰ πλατύνωμε κι' ὁ καθένας βάλθηκε στη δουλειὰ μὲ τὰ σωστά του. Ξαναρχίσαμε με τὰ μαχαίρια μας νὰ σκάφτευμε τὸ κάρβουνο καὶ νὰ πετᾶμε τὰ τρίμματα.

Ἐπειδὴ τώρα εἴχαμε στερεὸ ὑποστήριγμα γιὰ τὰ πόδια μας ἡ ἐργασία ἦταν πιὸ εὔκολη καὶ καταφέραμε γρήγορα νὰ σκάψουμε ἀρκετά, ὥστε νὰ μεγαλώσουμε τὴ φυλακή μας. Καὶ ἦταν πραγματικὰ μεγάλη ἀνακούφισι γιὰ μᾶς ὅταν μπορέσαμε νὰ ξαπλώσουμε ὁλόκληρο τὸ κορμί μας στὰ σκαλιὰ ἐκεῖνα ποὺ πρῶτα καθόμασταν μόνο μὲ τὰ πόδια κρεμασμένα.

Ἂν καὶ ἡ φέτα τοῦ Καρρορῆ εἶχε μοιρασθῆ με τη μεγαλύτερη οἰκονομία ὅμως τη φάγαμε ὅλη. Μπορῶ μάλιστα νὰ πῶ πὼς το τελευταῖο κομματάκι μᾶς δόθηκε μὲ τὴν ὥρα για νὰ τὸ πάρουμε καὶ νὰ τὸ φάμε: γιατὶ ἀπὸ τὰ βλέμματα τῶν ἄλλων πεινασμένων καταλάβαμε πὼς ἂν ἔμενε ἄλλο [illegible] θὰ μᾶς τ' ἁρπάζαν μὲ τη βία γιὰ νὰ φάν ἐκεῖνοι. [illegible] Ὅσο στην ἀρχὴ ἦταν [illegible] τώρα [illegible] φυλακή μας. Ἀλλά [illegible] ἀπ' τὰ δυὸ θὰ ρωτοῦσε: ἢ τι ἔκαναν ἀπ' ἔξω γιὰ νὰ μᾶς σώσουν, ἢ πόσον καιρὸ θὰ εἴμαστε κλεισμένοι ἐκεῖ μέσα. Ἦταν τὰ μόνα θέματα, τὰ μόνα προβλήματα που μᾶς ἀπασχολοῦσαν.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΝΥΦΗ ΠΟΥ ΚΑΚΟΤΥΧΙΣΕ

Πρὶν ἀπὸ λίγες ἡμέρες μιλήσαμε, στὶς σελίδες αὐτές, γιὰ τὸ «γυρισμὸ» τοῦ ξενητεμένου συζύγου. Σήμερα θ' ἀσχοληθοῦμε μὲ κάποιον ἄλλο ἐξ ἴσου περίφημο θρῦλο, τὸ θρῦλο «Τῆς νύφης ποὺ κακοτύχισε», ποὺ κι' αὐτός, ὅπως κι' ὁ προηγούμενος, ἀνήκει στὸν ἴδιο κύκλο τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν μας. Ἀλλὰ ἂς δοῦμε τί ἀναφέρει

τὸ σχετικὸ τραγοῦδι ποὺ περιέχει τὸ θρῦλο.

Ἡ κυρὰ Ρήνη τοῦ Σκληροῦ, τοῦ Δούκα ἡ θυ|γατέρα
χρόνους τῆς γράφαν τὰ προικιὰ χρόνους τ' ἀ|πανωπροίκια
καὶ τὰ «κρυφὰ τῆς μάνας της λογαριασμὸ |δὲν ἔχουν
τῆς δίνει κι' ὁ πατέρας της καράβι ἁρματω|μένο
τῆς δίνει κι' ἡ μανούλα της τάσι μαργαρι|τάρι,
χρυσὸ θρονὶ νὰ κάθεται, μῆλο χρυσὸ νὰ παίζῃ
καὶ μούλα χρυσοκάπουλη νὰ περπατῇ κα|βάλλα

Ἔτσι κατὰ τὸ θρῦλο ἡ ὄμορφη Ρήνη παντρεύτηκε καὶ πῆγε στὴν ξενητειά, μακριὰ στὴ Δύσι.

Μὰ ἦρθ' ὁ καιρὸς ὁ δίσεχτος, χρονιὰ κατα|καϋμένη
πῆραν τὰ χρέγια τὰ προικιά, χρέγια τ' ἀπα|νωπροίκια.

Κι' ἡ ἀρχοντοπούλα ἡ Ρήνη φτωχὴ πιά, δυστυχισμένη στὴν ξενητειά, νοσταλγεῖ τους δικούς της, τὸ σπίτι το πατρικό, τὴν οἰκογενειακὴ εὐτυχία. Παρακαλεῖ, λοιπόν, τὸν ἄντρα της νὰ τῆς ἐπιτρέψῃ νὰ φύγῃ γιὰ τὴ μακρινή της πατρίδα.

Ἐκεῖνος μως ἀρνεῖται.

Μὲ τὰ πολλὰ ὅμως παρακάλια κατορθώνει τέλος νὰ τὸν πείσῃ νὰ τῆς ἐπιτρέψῃ νὰ φύγῃ. Κι' ἡ Ρήνη φεύγει.

Περπατῶντας ράχι σὲ ράχι — ὅπως ἀναφέρει ὁ θρῦλος — φτάνει ἔξω ἀπ' το πατρικὸ σπίτι. Ἐκεῖ τὴν δέχονται οἱ δοῦλες της, ποὺ, χωρὶς νὰ τὴν ἀναγνωρίσουν, τὴ ρωτοῦν σὲ τί μποροῦν νὰ τῆς φανοῦν χρήσιμες. Ἐκείνη ζητάει νὰ μεσολαβήσουν στὴν τρανὴ ἀρχόντισσα τοῦ σπιτιοῦ νὰ τὴν πάρῃ δούλα, γιατί, ὅπως τοὺς ἀναφέρει, «ξέρει νὰ ὑφαίνῃ τὸ βλατί, νὰ ὑφαίνῃ τὸ βελοῦδο...». Πράγματι οἱ δοῦλες μεσολαβοῦν στὴν ἀρχόντισσα, ποὺ κατεβαίνει ρωτῶντας μὲ ἀπορία:

Ποιὰ εἶναι ποὺ ὑφαίνει τὸ βλατὶ ποὺ ὑφαίνει |τὸ βελοῦδο;
Κείνη ποὺ ὑφαίνει τὸ βλατὶ ποὺ ὑφαίνει τὸ |βελοῦδο
εἶναι μακριὰ στὴν ξενητειά, εἶναι μακριὰ στὴ |Δύσι.

Ἀλλά, παρ' ὅλη τὴ δυσπιστία της, θέλησε νὰ δοκιμάσῃ τὶς ἱκανότητες τῆς ξένης ποὺ οὔτε αὐτὴ τὴν ἀναγνώρισε πὼς εἶναι ἡ κόρη της ἡ Ρήνη καὶ πρόσταξε τὶς δοῦλες της: «Σύρτε νὰ τήνε βαλετε στὸν ἀργαλειὸ τῆς Ρήνης, γιὰ ν' ἀποϋφάνῃ τὸ χρυσὸ ποὔχε μισοφτειασμένο...».

Οἱ δοῦλες ἐκτελῶντας τὶς παραγγελίες τῆς ἀρχόντισσας ἐγκατέστησαν τὴ νέα στὸν ἀργαλειό. Αὐτὴ ἄρχισε νὰ ὑφαίνῃ τραγουδῶντας ἕνα τραγοῦδι ποὺ κείνη τὴ στιγμὴ αὐτοσχεδίασε:

Διασοῦδι πολυδιάσυδο πολησοῦ καιροῦ διασοῦδι
διασοῦδι ὅταν σὲ διάζομουν ἦρθαν οἱ συμ|πεθέροι...

Ἡ ἀρχόντισσα, καθὼς εἶδε τὴ νέα νὰ ὑφαίνῃ μὲ τὸν ἴδιο ἀριστοτεχνικὸ τρόπο ποὺ κι' ἡ κόρη της ὕφαινε, καὶ καθὼς ἄκουσε τὸ τραγοῦδι, κάτι ὑπωψιάστηκε καὶ ρωτάει τὴν κόρη:

Κόρη μ' ποιὰ εἶν' ἡ μάνα σου; Ποιὰ εἶν' τὰ |γονικά σου;

Κι' ἡ ὄμορφη Ρήνη τῆς ἀποκρίνεται:

Ἡ μάνα μου Γιαννιώτισσα κι' ὁ κύρης μου |ἀπ' τὴν Πόλι.

Ἔκπληκτη ἀπ' αὐτὴ τὴν ξαφνικὴ ἀποκάλυψι ἡ ἀρχόντισσα τὴν προσέχει καλύτερα καὶ τὴν ἀναγνωρίζει. Τὴν ἀγκαλιάζει με στοργὴ κι' ἀφοῦ ἡ Ρήνη τῆς διηγεῖται τὶς ἀτυχίες της, προστάζει τὶς ἐπίσης ἔκπληκτες δοῦλες:

Ἀλλάχτε την, στολίστε την τὴ πρώτη τη |στολή της
καὶ νὰ βαρέσουν τ' ἄργανα γλυκὰ καὶ τὰ |παιχνίδια...

Ἔτσι «ἡ Ρήνη ἡ ὄμορφη, ἡ Ρήνη ἡ μαυρομάτα» πῆρε τὴν πρώτη θέσι της στὸ πατρικὸ ἀρχοντικό.

Τὸ τραγοῦδι αὐτό, ἐκτὸς ἀπ' τὴν τρυφερότητα καὶ τὴ στοργὴ τὴν οἰκογενειακὴ ποὺ ἀποπνέει, ἔχει καὶ σημαντικὲς λογοτεχνικὲς ἀρετές.

Μέσα στοὺς στίχους του συναντᾶμε μιὰ ξεχωριστὴ ἁπλότητα κι' ἕναν ἐντελῶς ἰδιάζοντα τρόπο ἐκφράσεως τῶν ψυχικῶν συναισθημάτων. Ὅπως θὰ πρόσεξε ὁ ἀναγνώστης μου, δὲν ὑπάρχουν στὸ τραγοῦδι αὐτὸ ξεκαθαρισμένες καταστάσεις, κι' ἀκόμα δὲν ὑπάρχουν καὶ αἴτια, ἴσως, ἕνεκα τῶν ὁποίων συνέβησαν τὰ γεγονότα. Γιατὶ π. χ. ἡ κόρη ἐγκατέλειψε τὸν ἄντρα της, ἐνῶ ἀποκαλῶντάς τον «καλό της» δείχνει πὼς δὲν ἔπαψε νὰ τον ἀγαπάῃ; Ἢ γιατὶ γυρίζοντας στὸ πατρικὸ σπίτι δὲν ἀποκαλύπτει ἀμέσως στη μητέρα τὴν ταυτότητά της. Γιατὶ δὲ λέει ἀμέσως τ' ὄνομά της.

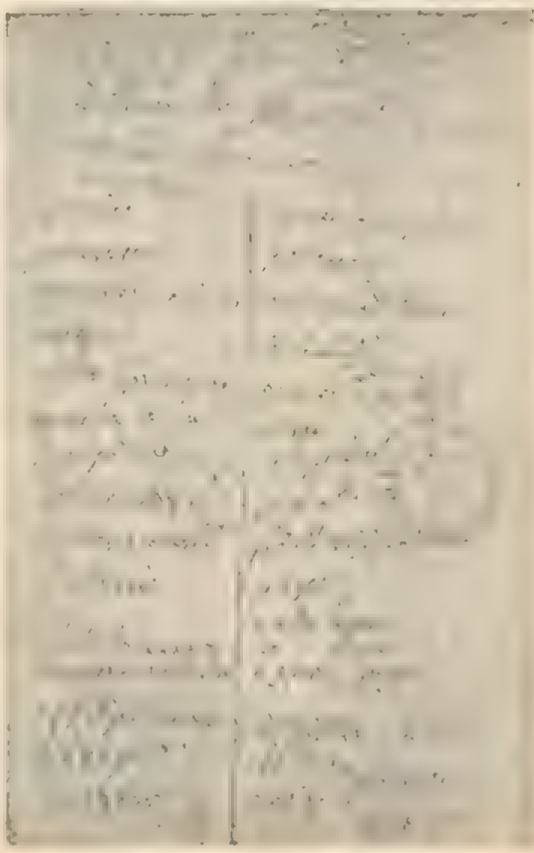
Ἐδῶ ἀκριβῶς βρίσκεται ἡ μεγάλη δύναμι τῆς λαϊκῆς φαντασίας, κι' ἀκόμα περισσότερο ἡ δημιουργικὴ δύναμι τῆς δημοτικῆς ψυχῆς.

Πολὺ καλὰ ξέρει ὁ λαός μας ὅλες αὐτὲς τὶς λεπτομέρειες, κι' ἡ παράλειψή τους δὲν προέρχεται ἀπὸ ἀδυναμία ἐκφράσεως, ὅπως λέμε σὲ παρόμοιες περιπτώσεις. Ὁ λαὸς παραβλέπει τὶς λεπτομέρειες, γιατί, μέσα στη συγκίνησι ποὺ τοῦ δημιουργεῖ ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία, ἐκφράζεται περισσότερο συναισθηματικά. Ἡ λογικὴ τῆς λεπτομέρειας ὑποχωρεῖ μπροστὰ στὰ συναισθήματα ποὺ γεννάει ἡ συγκίνησι. Ἀπόδειξιν τούτου ἀποτελεῖ τὸ ὅτι μέσα σ' ὅλη αὐτὴ τὴ ἀτμόσφαιρα τοῦ ἀκαθόριστου δὲν λείπει ἡ ποίησι κι' ἡ μεγαλοπρέπεια τῆς ἐκφράσεως ποὺ διακρίνει τὴ λαϊκὴ ποίησι.

Δ. Σιατ.

Ο ΜΑΡΚΟΣ ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ

ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ ΚΑΙ ΛΕΞΙΚΟΓΡΑΦΟΣ

Πανομοιότυπον τῆς πρώτης σελίδος τοῦ αὐτογράφου λεξικοῦ τοῦ Μαρκου Μπότσαρη

Ποιός θὰ μποροῦσε ποτὲ νὰ φαντασθῇ ὅτι ἕνας ἀπὸ τοὺς ἡρωϊκώτερους καὶ σεμνότερους ἀρχηγοὺς τῆς Ἐπαναστάσεως, ὁ ἔνδοξος γόνος τοῦ Σουλίου Μάρκος Μπότσαρης, ἦταν συγγραφεύς, καὶ μάλιστα λεξικογράφος!

Καὶ τὸ γεγονὸς παίρνει τὰ ὅρια τῆς ἐκπλήξεως ἂν σκεφθῇ κανεὶς ὅτι ὁ Μάρκος Μπότσαρης ἦταν ἀγράμματος, ὅπως ἦταν καὶ ἡ πλειονότης τῶν ἡρώων ποὺ ἔπαιξαν τὸν ρόλο τοῦ πρωταγωνιστοῦ τῆς Ἑλληνικῆς ἐλευθερίας. Τὸ δείχνει καθαρὰ καὶ ἡ παρατιθεμένη πανομοιότυπος ὑπογραφή του.

Δὲν μποροῦσε βέβαια νὰ εἶναι καὶ καλύτερη μὲ τὴ λίγη ἀνάγνωσι καὶ γραφὴ ποὺ εἶχε διδαχθῆ στὰ παιδικά του χρόνια ἀπὸ τὸν ἁγιασμένο καλόγηρο, τὸν Σαμουήλ, ποὺ ἀργότερα ἀνατίναξε στὸν ἀέρα τὸ Κοῦγκι καὶ ἔγραψε μιὰ ἀπὸ τὶς ἡρωϊκώτερες καὶ ἐνδοξότερες σελίδες τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ μας ἀγῶνος.

Παιδὶ ἀκόμα, δεκατριῶν περίπου χρονῶν, ὁ Μάρκος Μπότσαρης, ἐκπατρίζεται μὲ τοὺς δικούς του καὶ τοὺς λοιποὺς συμπατριῶτες του καὶ καταφεύγει στὴν Κέρκυρα, γιὰ νὰ ἀποφύγουν τὴ δουλεία τοῦ Ἀλῆ πασᾶ.

Ἐκεῖ ὁ Μάρκος Μπότσαρης παρακολουθεῖ καὶ συντρέχει τὸν πατέρα του στοὺς μακρότατους ἀγῶνες του κατὰ τοῦ Ἀλῆ. Δίπλα ὅμως ἀπὸ τὸν ἔξοχο καὶ ἀνδρεῖο πολεμιστὴ βαδίζει καὶ σκέπτεται ταὐτοχρόνως γενικώτερα ὁ συγγραφεύς.

Δὲν παραβλέπει τοὺς ἀδελφικοὺς δεσμοὺς ποὺ ἀπὸ αἰώνων ὡδήγησαν εἰς κοινὸν ἀγῶνα Ἕλληνας καὶ Ἀλβανούς. Ζητάει νὰ συσφίγξῃ μ' ἕνα καθολικώτερο τρόπο τοὺς δεσμοὺς αὐτοὺς καὶ ἀρχίζει, αὐτὸς ὁ ἀγράμματος σχεδόν, τὴ σύνταξι λεξικοῦ «Τῆς Ρομαῖκοις καὶ Ἀρβανητηκοίς Ἀπλῆς» ὅπως τὸ ἐπιγράφει ὁ ἴδιος.

Τὴν ἐποχὴ ἀκριβῶς ἐκείνη περασε ἀπὸ τὴν Κέρκυρα ὁ ἀπὸ τοῦ 1805 διορισθεὶς γενικὸς Πρόξενος τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως στὰ Ἰωάννινα Φραγκῖσκος Pouqueville. Εἶναι γνωστὴ ἡ δρᾶσις τοῦ φιλέλληνος διπλωμάτου καὶ συγγραφέως τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, ὁ ὁποῖος συνετέλεσε κατὰ πολὺ εἰς τὴν Δύσιν διὰ νὰ γνωρίσουν καὶ νὰ ἀγαπήσουν τὴν Ἑλλάδα. Ὁ Pouqueville ἐγνώριζε τοὺς Σουλιῶτες καὶ τὸ γενναῖον ἔργον τῆς ἀπελευθερώσεως ποὺ εἶχαν ἀναλάβει καὶ δὲν παρέλειψε κατὰ τὴν ἐκ Κερκύρας διέλευσίν του νὰ ἐπισκεφθῇ τοὺς ἐπιφανεστέρους ἐκ τῶν φυγάδων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸν Μᾶρκο Μπότσαρη, τὸν συγγραφέα τοῦ Ἑλληνο - ἀλβανικοῦ Λεξικοῦ, τὸ ὁποῖον καὶ πῆρε μαζί του, πιθανῶς ἀναλαβὼν τὴν ἔκδοσίν του.

Ἀργότερα, μετὰ 10 χρόνια περίπου, ὁ Pouqueville δωρίζοντας τὸ πολύτιμον τοῦτο χειρόγραφον εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῶν Παρισίων ἐβεβαίωνεν ἐνυπογράφως: «Τὸ Λεξικὸν τοῦτο ἐγράφη διὰ τῆς χειρὸς τοῦ Μάρκου Μπότσαρη ἐν Κερκύρᾳ τῷ 1809 ἐνώπιόν μου».

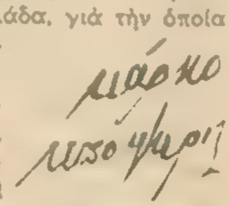
Τὸ Λεξικὸν εἶναι δίστηλον καὶ χωρίζεται διὰ μιᾶς καθέτου γραμμῆς σὲ κάθε σελίδα. Καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην στήλην ὑπάρχουν αἱ ἁπλαῖ Ἑλληνικαὶ λέξεις, εἰς δὲ τὴν δευτέραν αἱ ἀντίστοιχοι Ἀλβανικαὶ γραμμέναι μὲ Ἑλληνικὰ στοιχεῖα. Στὴν ἀρχὴ δὲ κάθε σελίδος ἡ ἐπιγραφὴ ΛΕΞΙΚΟΝ ἢ ΛΕΞΙΚΟΝ ΔΙΓΛΟΣΣΟΝ ἢ ΔΙΓΛΩΣΣΟΝ.

Ἡ σημασία τοῦ ἔργου τοῦ Μπότσαρη δὲν εἶναι μόνο φιλολογική. Πολὺ μεγαλύτερη εἶναι ἡ βαρύτης τὴν ὁποίαν ἔχει τὸ ἁπλὸ αὐτὸ λεξικὸ ἀπὸ ἀπόψεως Ἐθνικῆς.

Ὁ κάθε Σουλιώτης αἰσθανόταν ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶχε μέσα του ἀπὸ ἀπόψεως μορφώσεως, ἔστω καὶ στοιχειώδους, ἦταν Ἑλληνικό. Ἡ γλῶσσα δὲ αὐτὴ τοῦ Ἔθνους, μετὰ τοῦ ὁποίου ἐπὶ αἰῶνες ὁλοκλήρους εἶχε ζυμωθῆ ὁ Ἀλβανισμός, εἶχε καταστῆ ἡ κρατοῦσα γλῶσσα τῶν Σουλιωτῶν. Δὲν ἔγραψε λοιπὸν ὁ Μπότσαρης τὸ Λεξικὸ χάριν φιλολογικῆς εὐχαριστήσεως καὶ ἀσχολίας, οὔτε γιὰ νὰ διδάξῃ εἰς τοὺς συμπατριώτας του τὴν Ἑλληνικήν. Τοῦτο θὰ ἦταν ἄλλως τε περιττὸν γιὰ τοὺς διγλώσσους Ἑλληνοαλβανοὺς τῶν Σουλιωτικῶν ὀρέων, οἱ ὁποῖοι, ὅπως καὶ οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἐξελληνισθέντας Ἀλβανούς, εἶχαν μίαν μὲν καὶ τὴν αὐτὴν Ἐθνικὴν ἰδέαν, διπλῆν δὲ γλῶσσαν, θὰ ἔλεγε κανείς, ἀπαράλλακτα σὰν τὸ δικέφαλο ἀετὸ τοῦ Βυζαντίου ποὺ εἶχε δύο κεφαλὲς ἀλλὰ σῶμα ἕνα.

Ἄλλος λοιπὸν ἦταν προφανῶς ὁ σκοπὸς καὶ ἡ ἔννοια τοῦ ἐνδόξου προμάχου τῆς Ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας.

Εἰς τὴν ἀγαπημένη του πατρίδα, τὴν ἀθάνατη Ἑλλάδα, γιὰ τὴν ὁποία ἔμελλε νὰ θυσιασθῇ, ἤθελε νὰ παράσχῃ τὶς πολύτιμες ὑπηρεσίες του, ὄχι μόνον ὡς στρατιώτης, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς φτωχικῆς του πέννας νὰ προπαρασκευάσῃ καὶ διαδώσῃ μερικὰς στοιχειώδεις καὶ ἀναγκαίας γνώσεις τῆς Ἀλβανικῆς εἰς τοὺς Ἕλληνας μᾶλλον, παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τοὺς Ἀλβανούς, διὰ τὴν μέλλουσαν νικηφόρον συνεννόησιν καὶ σύμπραξιν Ἑλλήνων καὶ Ἀλβανῶν εἰς τὸν Ἐθνικὸν ἀγῶνα

Η υπογραφή του Μάρκου Μπότσαρη

Κ. Ι. Βέρρ.

Φαναριῶται

Η λέξις «Φαναριώτης» πῆρε στοὺς νεωτέρους χρόνους τὴν ἔννοια τοῦ ἀριστοκράτης. Ἀκόμα καὶ τώρα, ὅταν λέμε πὼς ὁ δεῖνα εἶναι «Φαναριώτης», ἐννοοῦμεν ἕνα ἄνθρωπο ἀπὸ εὐγενικὴ γενιὰ καὶ ἀνώτερη κοινωνικὴ τάξι.

Στὴν πραγματικότητα ὅμως «Φαναριῶται» ἐκαλοῦντο, μετὰ τὴν κατάληψι τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τοὺς Τούρκους, ἀκόμη δὲ καὶ πρίν, οἱ κάτοικοι μιᾶς παραθαλασσίας συνοικίας τῆς Πόλης, τοῦ «Φαναριοῦ», ποὺ βρισκόταν ἀπέναντι ἀπ' τὸν Τουρκικὸ Ναύσταθμο.

Ἄνθρωποι, κατὰ τὸ πλεῖστον φτωχοί, μετήρχοντο, οἱ περισσότεροι ἀπ' αὐτοὺς κοινὰ ἐπαγγέλματα.

Περισσότερους ψαράδες, βαρκάρηδες, παπουτσῆδες, ἢ ραφτάδες συναντοῦσε κανεὶς ἐκεῖ, παρὰ δασκάλους ἢ γιατρούς.

Πῶς ὅμως αὐτὴ ἡ φτωχικὴ καὶ ἄσημη συνοικία ἀπέκτησε τέτοια φήμη, ὥστε νὰ θεωρῆται, ἀργότερα, μιὰ ἀριστοκρατικὴ γειτονιά;

Ὁ λόγος αὐτῆς τῆς ἐξελίξεως ἴσως φανῇ σὲ πολλοὺς παράξενος, πάντως ὅμως εἶναι ἀληθινός.

Τὴν αἴγλη της τὴν ὀφείλει στὴ νεολαία της.

Εἶναι παρατηρημένο καὶ ἱστορικῶς ἀποδεδειγμένο πὼς μιὰ κοινωνία δὲν μπορεῖ νὰ προοδεύσῃ ἂν ἡ νεολαία της δὲν εἶναι ὑγιὴς καὶ ἀνεπτυγμένη, σύμφωνα μὲ τὰ ἐθνικὰ ἰδεώδη.

Τὰ παιδιὰ εἶναι οἱ ρίζες ἀπ' τὶς ὁποῖες θὰ ξεπεταχθῇ μιὰ μέρα τὸ ἐθνικὸ σύνολο.

Τὸ Φανάρι εἶχε τὴν τύχη νὰ φιλοξενῇ τὰ Πατριαρχεῖα καὶ τὶς μεγάλες Σχολές, ὅπου ἡ νεολαία τοῦ γένους ἔπαιρνε μιὰ ἐπιμελημένη μόρφωσι. Ἐκτὸς ἀπ' τὰ ἑλληνικά, κύριον καὶ πρῶτον μάθημα, ἐδιδάσκοντο καὶ δύο ἢ τρεῖς ξένες γλῶσσες, ἰδίως τὴν Γαλλικὴν καὶ Ἰταλικήν, κατηρτίζοντο δὲ καλὰ στὰ ἐμπορικά.

Τὰ ἐφόδια αὐτὰ ἦταν σπουδαῖα, γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη.

Σὰν ὅμως ἡ Ὑψηλὴ Πύλη πληροφορήθηκε πὼς σ' αὐτὴ τὴ φτωχικὴ συνοικία τῶν μικροεπαγγελματιῶν μποροῦσε νὰ βρῇ ἀνθρώπους μορφωμένους καὶ ἠθικοὺς — ἡ ἠθικὴ ἦταν τὸ κύριον στοιχεῖο τῆς ἀνατροφῆς — προτίμησε νὰ χρησιμοποιῇ τὰ παιδιὰ τῶν Φαναριωτῶν.

Στὴν ἀρχὴ ὁ τίτλος τοῦ διερμηνέως ἦταν ἀσημότατος, ἰσοδύναμος μὲ τοῦ σημερινοῦ «γραφιᾶ».

Τὸ 1669 ὅμως, κατὰ πρότασιν τοῦ τότε «γραμματικοῦ» Παναγιωτάκη, ἡ θέσις ἔγινε μόνιμη κι' ἄρχισε νὰ λαμβάνῃ σημαντικὴ σπουδαιότητα.

Ὁ Παναγιωτάκης ἢ Παναγιώτης, ὅπως τὸν λένε πολλοὶ ἱστορικοί, ἦταν ὁ πρῶτος Ἕλλην μόνιμος διερμηνεὺς τοῦ Διβανίου. Ἐξαιρετικὰ μορφωμένος, συγχρόνως δὲ καὶ συγγραφεὺς πολλῶν θρησκευτικῶν βιβλίων, ἐξετιμᾶτο ἐξαιρετικὰ ἀπὸ τοὺς Τούρκους.

Πατριώτης μὲ ὅλη τὴ σημασία τῆς λέξεως καὶ πιστὸς ὀρθόδοξος Χριστιανός, ὑπεστήριξε μὲ φανατισμὸ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν.

Τέτοια δὲ ἦταν ἡ ἐκτίμησι ποὺ εἶχαν γι' αὐτὸν οἱ Τοῦρκοι, ὥστε τοῦ παρεχώρησαν πολλὰ προνόμια, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἕνα σπουδαιότατον: τὸ νὰ τρέφῃ μακρὰ γενειάδα, διάκρισις ἐξαιρετική, γιατὶ ἔτσι ἐξωμοιοῦτο μὲ τοὺς Μουσουλμάνους ἀξιωματούχους.

Μὲ τὸν καιρὸ ὅμως οἱ διερμηνεῖς ἐπέτυχον καὶ ἄλλας παραχωρήσεις. Ὅπως, λόγου χάριν, νὰ βγαίνουν ἔφιπποι σὰν τοὺς Τούρκους τιτλούχους καὶ ἄλλα πολλά.

Ὕστερα ἀπὸ χρόνια δὲ ἡ θέσις αὐτὴ ἐξειλίχθη σὲ μεγάλη περιωπή, ἰδίως ἀφ' ὅτου δημιουργήθηκε ὁ θεσμὸς τοῦ Διερμηνέως τοῦ στόλου. Αὐτὸς συνώδευε τὸν ἀρχιναύαρχο τοῦ τουρκικοῦ στόλου ὅταν κατέβαινε στὴ Μεσόγειο, γιὰ νὰ εἰσπράξῃ ἀπὸ τὰ διάφορα τελωνεῖα τῆς Αὐτοκρατορίας τὰς προσόδους τῶν φορολογιῶν. Ἦτο δηλ. ἰσοδύναμος μὲ θησαυροφύλακα, γιατὶ οἱ εἰσπράξεις ἀνέβαιναν εἰς ἰλιγγιώδη ποσά.

Ὁ τίτλος ὅμως τοῦ Διερμηνέως, σιγὰ-σιγὰ ἄρχισε νὰ μὴν εἶναι ἀρκετὸς γιὰ τοὺς Φαναριῶτες. Ἡ φιλοδοξία τους εἶχε κεντηθῆ, εἶχαν δὲ καταλάβει πὼς χάρις στὴ μόρφωσί τους μποροῦσαν νὰ βασιλεύσουν μέσα στὴ γενικὴ τότε ἀμάθεια.

Οἱ βλέψεις τους στράφηκαν στὶς ἡγεμονίες τῆς Βλαχίας καὶ τῆς Μολδαυΐας.

Θέλησαν νὰ γίνουν ἄρχοντες καὶ τὸ κατώρθωσαν χάρις στὴν ἀναμφισβήτητη ἀξία τους.

Καὶ ἔτσι βλέπουμε, ἀπὸ ἀσήμους γονεῖς, χάρις στὴ συστηματικὴ διαπαιδαγώγησι τῆς νεολαίας, δημιουργήθηκαν ἡγεμονικὲς οἰκογένειες.

Β. Ν. Νικολετόπουλος

ΤΟ ΚΟΨΙΜΟ ΤΗΣ ΠΗΤΤΑΣ ΣΤΗΝ Π.Δ.Θ.Π.

Τὸ κέφι ἦταν τὸ χαρακτηριστικὸ τῆς γιορτῆς τῆς Βασιλόπηττας στὴν Περιφερειακὴ Διοίκησι Θηλέων Πρωτευούσης! Κέφι, χαρά, γέλια!... Οἱ καλεσμένοι βρῆκαν μέσα στὴ θαλπωρὴ τῶν αἰθουσῶν τῆς Διοικήσεως, ποὺ τὶς ἔκανε πιὸ ζεστὲς ἡ παρουσία τοῦ Ἀρχηγοῦ μας μὲ τὴν κυρία Μεταξᾶ, τὴν ἔκπληξι.

Σὲ κάτι τέτοιες περιστάσεις σύντροφος τῶν καλεσμένων εἶναι ἡ...ἀνία καὶ ἡ ἀκεφιά... Στὴν Περιφερειακὴ κι' οἱ πιὸ βλοσυροὶ ἀφῆκαν τὸ χαμόγελο νὰ γλυκάνῃ τὸ πρόσωπό τους κι' οἱ ἄλλοι ξέσπασαν σὲ γέλια ἀκράτητα...

Ὁ Ἀρχηγὸς γελοῦσε, γελοῦσε διαρκῶς μὲ τὰ ἀστεῖα τῶν κοριτσιῶν, κι' ἔνοιωθε κι' αὐτὸς τὴν ἱκανοποίησι τῆς ἐπιτυχίας τοῦ μεγάλου του ἔργου!.. Γιατὶ πραγματικὰ ἡ γελαστὴ ἀτμόσφαιρα ποὺ δημιουργήθηκε στὴν γιορτὴ τῆς περασμένης Τρίτης στὴν Περιφερειακὴ Διοίκησι Θηλέων εἶναι ἀκριβῶς ὅ,τι ἔδωσε τὴ ζωή, τὴν αἰσιοδοξία στὰ ἄλλοτε μαραζωμένα, τὰ κατσούφικα, τὰ ψόφια παιδιὰ τῆς λεγόμενης Ἑλληνικῆς Νεότητος...

Ἂς εἶναι!...

Ἡ γιορτὴ ἄρχισε μὲ τὸν ὕμνο τῆς Νεολαίας καὶ τὰ κάλανδα.

Ὕστερα μπῆκε ὁ Ἅγιος Βασίλειος, ποὺ πίσω ἀπὸ τὴ μάσκα του κρυβόταν ἡ δὶς Τζάθα, ἡ ὁποία ἀπήγγειλε σατυρικοὺς στίχους ποὺ γράφτηκαν τῇ συνεργασίᾳ πολλῶν λογίων τῆς περιφερειακῆς...

Μεταξὺ ἄλλων εἶπε κι' ἕνα τετράστιχο, χαρισμένο στὴν κ. Γλυκοφρύδη:

Ἄδικα σώνεται ἡ καρδούλα σου μικρούλα μου,
σὲ βεβαιῶ στενοχωριέσαι εἰς μάτην
τὸν ξέρω μὲ καλὰ τὸν ἄντρα σου γιὰ Γλυκο-
|φρύδιο
καὶ ὄχι ἀγαπητὴ γιά... γλυκομάτην!

Ἀλλὰ ὁ ἅγιος Βασίλειος τὰ ἔψαλε καὶ τῆς κυρίας Περιφερειακῆς:

Τὶς διαταγές της δὲν κρατεῖ ἡ Διοικήτριά μας
γι' αὐτὸ κι' ὁ Μπόμπης βρίσκεται ὁλημερὶς
|μπροστά μας
Μ' αὐτὰ εἶναι ἀνθρώπινα καὶ τῶν θνητῶν κα-
|πρίτσια
Μπέλλα, Μπόμπης καὶ Μπελίτσα...
Στὰ ραντεβού της ἀκριβὴς μὲ ρολόι στὸ χέρι
σᾶς δίνει αἴφνης ραντεβοῦ τ' ἀπόγευμα στὶς
|τέσσαρες
πάτε τὴν περιμένετε ἀπὸ τὸ μεσημέρι
καὶ καταφθάνει βιαστικὴ μεθ' ὥρας εἰκοσιτέσ-
|σαρες.

Ἐπίσης παραλαβαίνει καὶ τὸν κύριον Τόγκαν, τὸν διευθυντὴν τῆς ψυχαγωγίας τῆς Περιφερειακῆς καὶ συγγραφέα τοῦ βιβλίου τῶν παιγνιδιῶν...

Καὶ κατέληξε μὲ τοὺς ἑξῆς στίχους!...

Στὸν ἀρχηγό μας εὔχομαι
χρόνια πολλὰ νὰ ζήσῃ
καὶ τὸ μεγάλο ἔργο του
νὰ ἐξακολουθήσῃ!...
Εἰς τὴν Ε.Ο.Ν. π' ὅλ' ὀμορφιὰ
καὶ φήμη!.. τὴν ξακουσμένη
γίναμε κι' ἐμεῖς προχωρῇ
πάντοτε τιμημένη
στὸ δρόμο ποὺ τῆς ἄνοιξες
ὁδηγητὴ Πατέρα
τ' Α[illegible] τὴν ὁλόφωτη
κι ἀξέχαστη ἡμέρα

Ὁ Ἀρχηγὸς ἔκοψε κατόπιν τὴν πῆττα μὲ τυχερὴ τὴν Α. Β. Υ. τὴν Πριγκήπισσα Φρειδερίκη, εἰς τὴν ὁποίαν ἔτυχε τὸ χρυσὸ νόμισμα...

Μικρὰ κοριτσάκια τραγούδησαν μπροστὰ στὸν Ἀρχηγὸ κι' ἔπειτα ἐγύρισαν ὅλες τὶς αἴθουσαν τῆς ὁποίας οἱ τοῖχοι ἦταν γεμᾶτοι ἀπὸ γελοιογραφίες, γεμᾶτες χιοῦμορ, φρεσκάδα, πνεῦμα καὶ σάτιρα...

Στοὺς προσκεκλημένους προσεφέρθη σαμπάνια μὲ ἐκλεκτοὺς μεζέδες καὶ ὁ Ἀρχηγὸς ἔφυγε ἀπὸ τὶς ἐπευφημίες τῶν κοριτσιῶν εὐχαριστημένος.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι τὰ κορίτσια διωργάνωσαν καλὰ τὴ γιορτή τους. Ἂς εἶναι καλὰ καὶ τοῦ χρόνου!...

Ἕνας θεατὴς

ΟΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ ΤΟΥ ΑΓ. ΟΡΟΥΣ

Δέν εἶναι εὔκολο νά μιλήση κανείς γιά Βιβλιοθῆκες τῶν μοναστηρίων, χωρίς νά εἶναι εἰδικός. Βιβλιοθῆκες πού ἐπί ἕνα αἰῶνα ἐξακολουθοῦν νά κινοῦν ἀμείωτο τό φιλέρευνο ἐνδιαφέρον τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου, πού περιλαμβάνουν χιλιάδες χειρόγραφα μαζί μέ ἄλλες σπανιώτατες ἀρχέτυπες ἐκδόσεις, καί πού ἡ ὕλη τους ἀκόμα καλά - καλά δέν ἔχει ἐρευνηθῆ. Γιατί ἄν μετά τήν ἱστορική ἐξερεύνησί της ἀπό τόν καθηγητή τοῦ Πανεπιστημίου Σπυρίδωνα Λάμπρο, πού θεωρήθηκε σάν ἀνακάλυψι νέας Πομπηΐας, ὁ ὡς τότε νομιζόμενος «θαμμένος θησαυρός» χαρακτηρίστηκε ὁριστικά ὡς στενά ἐκκλησιαστικοῦ περιεχομένου, καί φροῦδα ἡ ἐλπίδα πώς μποροῦσαν νά βρεθοῦν πλέον ἄγνωστα τυχόν ἀρχαῖα κείμενα, ὅμως χίλια δυό ζητήματα ἐπί μέρους καί γενικώτερα, τῆς Ἱστορίας τοῦ Βυζαντίου, θά μποροῦσαν νά καθοριστοῦν, μέ τήν πολύτιμη γιά μᾶς τούς μεταγενεστέρους συνήθεια πού εἶχαν οἱ κάτοχοί τους μοναχοί ν' ἀναγράφουν ἀπάνου στά ξώφυλλα, σύγχρονά τους γεγονότα, ἀνέκδοτα καί χρονικά. Δέν θά ξεχάσω ποτέ τή συγκίνησι πού μέ κατέλαβε ὅταν διάβαζα ἀπάνου στό ξώφυλλο ἑνός χειρογράφου τῆς Μονῆς Βατοπεδίου, τήν ἁπλῆ πληροφορία, πού ἐξέφραζε ὅλη τήν κατάπληξι πού δοκίμασαν οἱ πατέρες τῶν Ἁγιορείτικων μοναστηριῶν καί γενικώτερα ο Ἑλληνικός κόσμος ἀπό τήν πτῶσι τῆς Κωνσταντινουπόλεως: «Αὐτή τή στιγμή μάθαμε πώς ἔπεσε ἡ Πόλι». Οὔτε πάλι τή χαρά, ὅταν πρωτόβρισκα πληροφορίες ἀπό χειρόγραφα τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγ. Νικάνωρος τῆς Ζαμπούρδας τῆς περιφερείας Βενιζίων τῶν Γρεβενῶν γιά τήν ἅγια μορφή τοῦ νεομάρτυρος Κοσμᾶ: «1776. Ἐνθύμιον τόν καιρόν, ὁποῦ βγῆκε ἕνας ἀσκητής θαυμαστός καί ἅγιος ἄνθρωπος καί δίδαξε τόν κόσμο καί πολλούς ἔβαλλε εἰς θεογνωσίαν καί κανείς δέν τόν ἐγνώριζε· ἀπό τί μέρος καί ἀπό τί τόπον, καί τό ὄνομά του Κοσμᾶς, ὀλίγον κοντακιανός καί μελαχροινός καί τά γένια του μαῦρα καί δασιά»' κι' ἄλλη: «1778. Ἐνθύμιον ὁποῦ βγῆκεν ἕνας ἀσκητής τό ὄνομά του Κοσμᾶς μοναχός καί ἐδίδαξεν ὅλον τόν κόσμον. Ὁ τρόπος του τόσο θαυμαστός ὁποῦ ἦταν ὁποῦ ὁ κόσμος ἔτρεμε, καί ἔβαλεν πολλούς καί τούς ἔκανε καλόψυχους καί γράφω δι' ἐνθύμιον. 1778. Μαΐου», ἢ ἄλλες πού μιλοῦσαν γιά ἱστορικά γεγονότα ἢ γιά συμβάντα μετεωρολογικά, μέ κεῖνο τόν λακωνικό καί τόσο γοητευτικό στήν παραστατικότητά του λόγο. «1745. Αὐτόν τόν χρόνον ἐστείψαν τά νερά καί λακκώματα καί βρύσες καί σταμάτησαν οἱ μύλοι παντοῦ, σ' ὅλον τόν κόσμο καί ἦταν μεγάλη δυστυχία ἀπό ἀλεῦρι, καί πήγαιναν μία καί δύο μέρες εἰς ἄλλον τόπον καί ἄλεθαν καί πάλιν δέν εὕρισκαν. Στήν ἀκρίβεια ἐψόφησαν καί τά πρόβατα καί τά γίδια καί τά ἄλογα κι' ἐγώ τά ἔγραψα δι' ἐνθύμιον» ἢ «1754 ἔγινε ἁμάχη μέ τούς ἀγάδες εἰς τό Γρεβενόν καί κάψαν τό Βαρόσι καί ὅλο τό κάστρο, καί σκοτώθηκαν 190 νομάτοι Ἀρβανιτᾶδες» ἢ «εἰς τόν καιρόν ἀπό μάλωσαν οἱ Γεροντάδες μέ τό Μουλᾶ - Χουσεΐνη τόν υἱό ἀπό τόν Ὀσμάν - ἀγᾶ. Καί τότε ἐκάησαν τά Ἰωάννινα μαζί μέ τό Δεσπότη καί σέβηκαν εἰς τόν κύρ - Πασιᾶ καί εἰς τόν Μπραΐμ Μπέη καί τούς ἔβγαλαν ἀπό τό Ζαπτιλίκι. 1785».

Καί μόνον αὐτά; Ἐδῶ μέσα στά μοναστήρια ὑπάρχει ὑλικό γιά θεολόγους, γιά δημοσιονόμους, γιά φιλολόγους, γιά γλωσσολόγους, γιά ἱστορικούς, γιά μουσικούς, γιά ἀρχιτέκτονας, γιά καλλιτέχνας γιά αἰσθητικούς. Καί ὅμως μάταια οἱ εὐπαίδευτοι πατέρες τῶν Μοναστηριῶν πού διεφύλαξαν — ἀπό τή στιγμή τοὐλάχιστο πού πῆραν συνείδησι τῆς ἀξίας της — μέ ἀπαράμιλλο ζῆλο τήν ἐθνική αὐτή παρακαταθήκη, περιμένουν τούς Ἕλληνες ἐπιστήμονες καί εἰδικούς. «Ἔρχονται οἱ Εὐρωπαῖοι καί ἐργάζονται εἰς τάς Βιβλιοθήκας μας καί οἱ δικοί μας μεταβαίνουν εἰς τήν Εὐρώπην καί παίρνουν τά ἰδικά μας» γράφει μέ παράπονον εἰς φίλον του ὁ σοφός ἰατρός, μοναχός Ἀθανάσιος (πρώην Σπυρίδων ὁ Καμπανάος) ὁ Λαυριώτης. Κι' εἶναι τό παράπονο ὅλων τῶν μοναχῶν πού βλέπουν τούς Εὐρωπαίους νά καταφθάνουν κάθε χρόνο καί νά περισυλλέγουν μέχρι ψιχίου ὅ,τι αὐτοί προώρισαν γιά τό Ἔθνος. Γιατί ἐδῶ ὑπάρχει θαμμένος σπόρος γιά πολλούς θερισμούς. Ὁλόκληρο τεχνικό ἐπιτελεῖο πού θά δούλευε ἐπί χρόνια μόλις θά μποροῦσε νά φέρῃ σέ πέρας τό κολοσσιαῖο ἔργο του.

Οἱ ἐργασίες αὐτές, που σκοπό τους θα εἶχαν νά ἐρευνήσουν ἐξαντλητικά αὐτά τα χριστιανικά καί Βυζαντινά μουσεῖα ὡς παρακαταθήκη, ὡς παράδοσι καί ὡς ζωή, θα μποροῦσαν νά φέρουν μιάν ἀληθινή ἀναγέννησι στή μεγάλη [illegible] Ἑλληνική τέχνη καί Ἐπιστήμη. Ἀλλά ἂς προχωρήσουμε στό θέμα μας.

* * *

Ἡ πνευματικώτερη ἀπασχόλησι ἑνός βίου θεωρητικοῦ ὅπως ὁ μοναχικός, ἦταν ἀνέκαθεν ἡ ἀνάγνωσις. Δέν εἶναι λοιπόν καθόλου παράξενο πῶς μέσα στά μοναστήρια περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλοῦ συνεχίστηκε ἡ παράδοσι τῶν μεγάλων Ἀλεξανδρινῶν βιβλιοθηκῶν, ὅπου διάφορα ἀπό παντοῦ συρρέουν χειρόγραφα, στενά ἐκκλησιαστικῆς ἴσως ὕλης, γιά σοβαρές θεολογικές μελέτες ἢ γιά πνευματική τέρψι καί ψυχική σωτηρία τῶν μοναχῶν. Ἀλλά κι' αὐτές οἱ ἴδιες Βυζαντινές μονές, λόγῳ τῆς καθιστικῆς ζωῆς τῶν μοναχῶν ἐνωρίτατα ἀποβαίνουν σπουδαῖα κέντρα ἀντιγραφῆς. Ἡ μεγάλες Λαῦρες τῆς Αἰγύπτου καί τῆς Συρίας μποροῦν νά ὑπολογιστοῦν ὡς πολυσήμαντες καί πρωταρχικές ἑστίες τοῦ Βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ, πού συντηροῦσαν ἀληθινά ἐργαστήρια ἀντιγραφῆς χειρογράφων καί πολλῶν ἄλλων εἰδῶν τέχνης. Κατά τούς Μεταϊουστινιανείους χρόνους, καί κυρίως μετά τήν Ἀραβική κατάκτησι, οἱ ἐκπολιτιστικοί αὐτοί πυρῆνες μετατοπίζονται πρός τή Μ. Ἀσία, μέ κέντρο τήν Κωνσταντινούπολι, ἀπό τήν ὁποία μεταπηδᾶ κατά τόν 10ον αἰῶνα ἡ ὠργανωμένη πλέον αὐτή μοναχική δραστηριότης εἰς τόν Ἄθω, ὁ ὁποῖος ἦταν πεπρωμένο νά γίνη καί ἡ ἱερά μέχρι σήμερα τοῦ πολιτισμοῦ αὐτοῦ κειμηλιοθήκη.

Ἤδη ἀπό ἕνα ἔγγραφο τοῦ 9ου αἰῶνος ἀναφέρεται μιά μικρά συλλογή χειρογράφων βιβλίων καί σέ ἄλλο τῆς Μονῆς «Ξυλουργοῦ» (1141) μιά λίγο μεγαλειτέρα. Εὐθύς ἀμέσως ἀρχίζει ὁ καταρτισμός καί ἡ χρῆσις εἰδικῶν βιβλιοθηκῶν, πού ἡ πρόοδος κι' ὁ πλουτισμός των σέ χειρόγραφα αὐξάνει ἀδιάκοπα μέ τήν πάροδο τοῦ καιροῦ, ὥς πού φάνηκεν ἡ τυπογραφία.

Μέ τήν ἐπικράτησί της, ὅλος αὐτός ὁ μέ τόσο κόπο συλλεγμένος πλοῦτος καταντᾶ δύσχρηστος μέ τόν καιρό καί εἰς τό τέλος ἄχρηστος εἰς τούς πατέρας.

Ἐκτεθειμένος λοιπόν στήν ὑγρασία τῶν κατάκλειστων βιβλιοθηκῶν τῶν μονῶν, στίς συχνές λόγῳ τῆς πολυκατοικήσεως πυρκαϊές, κι' ἀκόμα, ἂς τό ποῦμε, στήν ἀμάθεια τῶν τότε πατέρων, πού τόν μεταχειρίζονταν ὅπως ἦταν πιά γι' αὐτούς ὕλη ἄχρηστη, γιά τούς φούρνους των, τήν περίφραξι τῶν ὀρνιθώνων τους, γιά τό ψάρεμα, καί ἄλλες ἀκόμα πιό παράξενες βιωτικές τους ἀνάγκες, κατά δέ τούς σκοτεινούς χρόνους καί τή φιλοχρηματία τῶν μοναχῶν ὑπέστη τρομακτικές καταστροφές καί ἀπώλειες πού δέν μποροῦν κἄν νά ὑπολογισθοῦν. Μονάχα στή Συνοδική βιβλιοθήκη τῆς Μόσχας εἶναι ἐξακριβωμένο πῶς ὑπάρχουν περί τούς 500 χειρογράφους Ἁγιορείτικους κώδικες, κι' εἶναι γνωστό πῶς ὁ Κῶρζον διηγεῖται, κυνικώτατα, τήν καλή ψουνισιά πού ἔκανε ἀπό πολύτιμους ἁγιορείτικους κώδικες, καθώς καί τήν κατάστασι εἰς τήν ὁποίαν βρῆκε τίς περισσότερες βιβλιοθῆκες ὁ Λάμπρος, ὁ ὁποῖος μεγάλως συνέτεινε γιά τή φροντίδα καί ἐπιμέλεια πού δεῖξαν

(Συνέχεια στή σελίδα 480)

'Από τά παληά χρόνια ώς σήμερα

Η ΔΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ

Ο σημερινός πόλεμος έδωσε πλατύτερη δράσι στή γυναίκα. 'Αγγλίδες, Γερμανίδες, Γαλλίδες, Φινλανδές καί στούς πρώτους μήνες τοῦ πολέμου καί Πολωνέζες, προσέφεραν καί προσφέρουν ύπηρεσίες, πού μποροῦν περίφημα νά ἰσοζυγίσουνr, μέ τίς ὑπηρεσίες τῶν μαχομένων στρατῶν. Ὡς τά προχθές ἀκόμα ξεύραμε, ὅτι οἱ γυναῖκες μόνο ὡς νοσοκόμες μποροῦνε νά χρησιμεύσουν στόν πόλεμο, σκορπῶντας μέ τίς ὑγειονομικές φροντίδες τους καί μέ τό τρυφερό χαμόγελο τῆς καλωσύνης τους, τό βάλσαμο τῆς παρηγοριᾶς σ' ἐκείνους, πού πληγώθηκαν γιά τήν τιμή τῆς πατρίδος. Μά ἄν ρίξωμε μιά ματιά στά παλαιότερα χρόνια τῆς Ἱστορίας τῆς ἀνθρωπότητος, βλέπουμε πῶς καί τότε οἱ γυναῖκες πολεμοῦσαν σάν ἄνδρες καί χρειάστηκε νά ἐπικρατήσουν συνήθειες καί ἔθιμα, ὄχι τόσον εὐνοϊκά, γιά τή δρᾶσι τῆς γυναίκας, γιά νά τήν περιορίσουνε, γιά νά πνίξουνε κάθε πρωτοβουλία της, κάθε ὡραῖον καί εὐγενικόν ἡρωϊσμόν της... Ποιός δέν θά θυμᾶται ἀπό τήν Ἱστορία τή δρᾶσι τῆς 'Αρτεμισίας, στήν ἐν Σαλαμίνι ναυμαχίαν, ποιός μπορεῖ ποτέ νά ξεχάση τή δρᾶσι τῆς Μπουμπουλίνας καί τῆς Τζαβέλλαινας καί τόσων ἄλλων ἡρωϊκῶν γυναικῶν τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς ἱστορίας; Ποιός δέν θά ἔτυχε νά θαυμάση τά κατορθώματα καί τήν πολύτιμη συμβολή τῆς 'Ιωάννας Ντ' Ἄρκ στή Γαλλία, τόν καιρό πού ἡ Γαλλία ἐπολεμοῦσεν; 'Αργότερα ἡ δρᾶσι τῆς γυναίκας στόν πόλεμο περιωρίσθηκε στά νοσοκομειακά καθήκοντα μόνο.

Στήν ἀρχαία ἐποχή ἐξ ἄλλου, μοναδικό παράδειγμα νοσοκομειακῆς περιθάλψεως ἀπό μιά γυναῖκα ἀναφέρεται ἀπό τόν Ὅμηρο, στήν «'Ιλιάδα» (Ε. 381). Διηγεῖται ἐκεῖ ὁ Ὅμηρος ὅτι ἡ θεά τῆς ὀμορφιᾶς ἡ 'Αφροδίτη, θέλοντας νά σώση τό παιδί της τόν Αἰνείαν, πού τόν κατεδίωκεν ὁ Διομήδης τόν ἐσκέπασε μέ τό πέπλο της καί τόν ἀπομάκρυνεν ἀπό τό πεδίον τῆς μάχης.

Σέ μιά στιγμή ὅμως ἡ 'Αφροδίτη ἐπληγώθηκε στήν παλάμη ἀπό τό δόρυ τοῦ Διομήδη, πού προωριζότανε γιά τόν Αἰνεία. Ἡ Ἶρις τότε ἀνέλαβε τό ἔργο τῆς νοσοκόμου - τραυματιοφορέως. Καί ἀφοῦ ἐδανείσθηκε ἀπό τόν Ἄρη τό ἅρμα του, μετέφερε τήν 'Αφροδίτη στόν Ὄλυμπο, ὅπου ἡ μητέρα της ἡ Διώνη τῆς ἔπλυνε καί τῆς ἐπέδεσε τό τραῦμα.

* * *

'Αργότερα στόν μεσαίωνα, βλέπομε τίς πυργοδέσποινες νά σχίζουν τίς πολυτελεῖς τουαλέττες τους, γιά νά ἐπιδέσουν τραύματα τῶν ἱπποτῶν, πού ἐπληγώνονταν κατά τίς μονομαχίες.

Οἱ Φαλαγγίτισσες ἀσκοῦνται κανονικά εἰς τά ὅπλα τοῦ πολέμου.

Στήν πατρίδα μας, ὅταν στά 1877 ἦταν νά γίνη ἐπιστράτευσι, ἡ Βασίλισσα Ὄλγα ἀνέλαβε τήν προεδρίαν τοῦ συσταθέντος τότε στήν Ἑλλάδα 'Ερυθροῦ Σταυροῦ καί ἀμέσως πολλές Ἑλληνίδες ἔτρεξαν νά ἐγγραφοῦν μέλη, γιά νά προσφέρουν τίς ὑπηρεσίες τους, πρός περίθαλψιν τῶν τραυματιῶν.

'Επίσης στήν ἐπιστράτευσι τοῦ 1886, πολλές Ἑλληνίδες ἔσπευσαν νά δηλώσουν ὅτι ἦταν πρόθυμες ν' ἀναλάβουν τό ἔργον τῆς περιθάλψεως τῶν τραυματιῶν τοῦ πολέμου.

Κατά τούς πολέμους ὅμως τοῦ 1912 καί 1913 καί στούς κατοπινούς πολέμους, οἱ Ἑλληνίδες ἐφάνησαν ἀντάξιες τῶν γενναίων προγόνων τους, ἀποδεικνύοντας ὅτι θερμαίνει τά στήθη τους ὁ ἴδιος πατριωτισμός, πού ἐθέρμαινε καί τίς καρδιές τῶν ἀρχαίων Σπαρτιατίδων.

* * *

Στόν σημερινόν πόλεμο ἡ δρᾶσις τῆς γυναίκας εἶναι περισσότερο ἀποδοτική. Ὁ γυναικεῖος βοηθητικός στρατός δέν χρησιμεύει σήμερα μόνον στήν ὑγειονομική ὑπηρεσία, ἀλλά ἀντικαθιστᾶ στά δημόσια καί δημοτικά γραφεῖα, στά πολεμικά ἐργοστάσια καί στίς στρατιωτικές ἀκόμα ὑπηρεσίες τόν μαχόμενο πληθυσμό τῆς ἐμπόλεμης χώρας. Ἔτσι, χάρις στήν πλατύτερη δρᾶσι τῆς γυναίκας, οἱ στρατοί δέν στεροῦνται ἑνός μεγάλου ἀριθμοῦ πολεμιστῶν, ὅπως συνέβαινεν ἄλλοτε, ὅταν οἱ ἐπίστρατοι ἦταν ὑποχρεωμένοι νά παραμένουν στά διάφορα γραφεῖα, τηλεγραφεῖα, ταχυδρομεῖα, σιδηροδρομικάς ἑταιρείας καί στίς βοηθητικές ἀκόμα ὑπηρεσίες τοῦ στρατοῦ. Ὅλους αὐτούς μάλιστα, πού ἔμεναν μακριά ἀπό τή ζώνη τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων, τούς ἔλεγαν παλαιότερα περιφρονητικά: κουραμπιέδες. Μέ τή σημερινή πολεμική δρᾶσι της ὅμως ἡ γυναίκα κατήργησε τούς κουραμπιέδες τοῦ στρατοῦ καί μέ τήν ἀφοσίωσί της στό ἱερό καθῆκον τῆς πατρίδος, ἀπέσπασε τήν εὐγνωμοσύνην τῆς χώρας της. Οἱ ἐπερχόμενες γενεές θά θυμοῦνται μ' εὐλάβεια τή δρᾶσι τους καί θά τήν τοποθετοῦν κοντά στή δρᾶσι ἐκείνων πού πασχίσανε γιά τή δόξα καί τήν τιμή τῆς πατρίδος.

'Αδ. Παπαδήμας

Η ΣΤΗΛΗ τοῦ Ἰατροῦ

Η ΓΡΙΠΠΗ

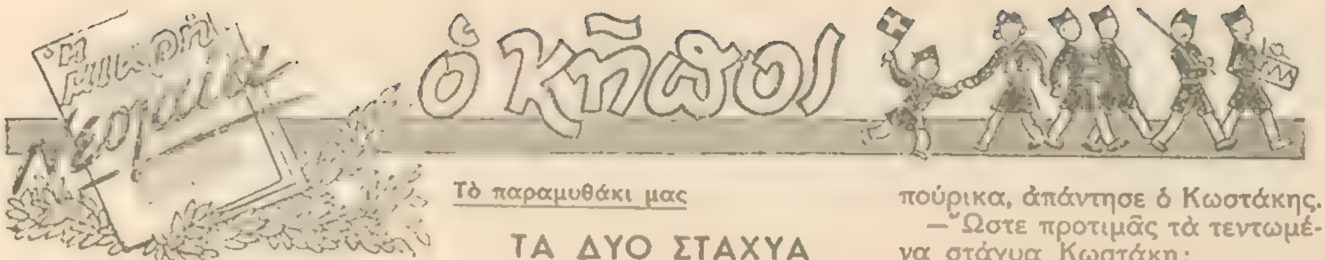
(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἰδιαιτέρως δέ ἀγαπᾶ τίς ἀμυγδαλές, τούς πνεύμονας καί τόν ἐντερικόν σωλῆνα, χωρίς, ἐννοεῖται, νά ἀφήση ἥσυχο καί κανένα ἄλλο ὄργανο. Ἄς μή μᾶς φαίνεται λοιπόν παράξενο ὅταν ἀκοῦμε, γριππώδης ἐγκεφαλῖτις, γριππώδης ἐνδοκαρδῖτις, νεφρῖτις κλπ., διότι τά ἐλεεινά αὐτά μικρόβια ἐγκαθίστανται στά ὄργανα αὐτά καί δημιουργοῦν τάς ἐπικινδύνους ἐπιπλοκάς πού αὐξάνουν τούς θανάτους ἐκ γρίππης. Ἡ γρίππη μεταδίδεται ἀπό ἀνθρώπου εἰς ἄνθρωπον μέ τήν ὁμιλία, τό πτάρνισμα καί τόν βῆχα καί ὄχι ὅπως νομίζουν μέ τόν ἀέρα. 'Επίσης ἡ γρίππη προσβάλλει εὐκολώτερα τούς ἀδυνάτους καί μικρούς ὀργανισμούς.

Ὁ καλλίτερος λοιπόν τρόπος προφυλάξεως ἀπό τῆς γρίππης εἶναι ἡ ἀποφυγή συνωστισμῶν, τῶν ἀσθενῶν καί ἡ τόνωσις τοῦ ὀργανισμοῦ μέ ἄφθονη καί θρεπτική τροφή. Τά ἄλλα μέσα, πού μεταχειρίζονται ὡς προληπτικά τῆς γρίππης, μαντόλ, κάφουρα κλπ., εἶναι ἄχρηστα καί μᾶς θυμίζουν τόν μεσαίωνα, πού τά περίεργα καί ἀστεῖα προληπτικά μέσα ἐναντίον τῆς γρίππης ἔδωσαν ἀφορμή νά γίνουν τά ὡραιότερα εὐφυολογήματα καί γελοιογραφίαι.

Τό μικρόβιο τῆς γρίππης δέν ἔχει ἀνακαλυφθῆ ἀκόμη παρ' ὅλας τάς προσπαθείας τῶν ἐρευνητῶν. Τοῦτο ὅμως ἄς μή φαίνεται παράξενο, ὅπως καί γιά τοῦ καρκίνου κ. ἄ., διότι δέν ὑπάρχει δυσκολώτερο πρᾶγμα στήν Ἰατρική ἀπό τήν ἀνακάλυψι τῶν μικροβίων. Γιά νά βρεθῆ πρέπει νά χρωματισθῆ καταλλήλως, ὥστε νά ξεχωρίζη στό μικροσκόπιο, ἀλλά πῶς; Δέν ἐβοήθησε ἀκόμη ἡ τύχη, διότι περί τύχης πρόκειται, ἀφοῦ τά περισσότερα μικρόβια ἀνεκαλύφθησαν τυχαίως. Ἔπειτα πολλά μικρόβια εἶναι ἐξαιρετικά μικρά, ὥστε δέν φαίνονται διά συνήθους μικροσκοπίου, ὀνομάζονται δέ αὐτά διηθητός ἰός. Φαίνεται λοιπόν ὅτι καί τό μικρόβιο τῆς γρίππης ὑπάγεται σ' αὐτή τήν κατηγορία. 'Αφοῦ λοιπόν δέν ξέρουμε ποιό εἶναι τό μικρόβιο τῆς γρίππης, πῶς νά ξέρωμε καί τό φάρμακο; Ἰδού λοιπόν γιατί συνιστᾶμε γιά τό συνάχι μαντήλια καί μόνον μαντήλια. Στό ἑπόμενο θά μιλήσωμε γιά τάς διαφόρους μορφάς τῆς γρίππης.

Γ. Μπαμπούρης
Παιδίατρος

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Τώρα μὲ τὶς γιορτὲς πῆρα μιὰ μέρα τὸν φίλο μου τὸν Πᾶνο καὶ κάναμε μιὰ ἐκδρομούλα ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι. Ἐκεῖ σὲ κάποιο χωράφι σταθήκαμε νὰ καμαρώσουμε ἕνα γέρο λεβέντη ποὺ ἔσκαβε γεμᾶτος κέφι καὶ χαρά. Θάτανε πάνω ἀπὸ 75 χρονῶν καὶ ὅμως ἔδειχνε πολὺ νεώτερος, ροδοκόκκινος καθὼς ἦταν καὶ καλοστεκούμενος.

—Ἐλᾶτε σὰν σᾶς βαστάῃ νὰ σκάψετε καὶ σεῖς, μᾶς εἶπε γελαστὸς καθὼς μᾶς εἶδε.

— Εἴμαστε Σκαπανεῖς τοῦ εἶπα καὶ σὰν... σκαπανεῖς... μποροῦμε βέβαια νὰ σκάβουμε. Ὅμως ἐκεῖνο ποὺ καμαρώνουμε εἶναι τὰ ὡραῖα γηρατειά σου ποὺ δὲν τὰ τσάκισαν τὰ χρόνια!

— Αὐτὸ ἔγινε παιδιά, μᾶς εἶπε, γιατὶ ἀπὸ μικρὸς σὰν καὶ σᾶς ἔβαλα ἕνα πρόγραμμα στὴ ζωή μου, ποὺ δὲν τὸ παραβίασα ποτέ! Κι' αὐτὸ ἦταν:

Δὲν φόρτωσα ποτὲ μὲ πολὺ φαγητὸ τὸ στομάχι μου. Ἔπινα πάντα καθαρὸ νερό. Ἤμουν πάντα καθαρός. Ντυνόμουνα πάντα μὲ ὑγιεινὰ κι' ἁπλόχωρα ροῦχα καὶ μοῦ ἄρεσε νὰ ζῶ στὸν ἥλιο καὶ στὸν καθαρὸ ἀέρα. Ἐδούλευα πάντα, μὰ ὄχι πάρα πάνω ἀπὸ τὶς δυνάμεις μου. Κοιμώμουνα πάντα ἐνωρὶς καὶ ξυπνοῦσα τὴν αὐγὴ μὲ τὰ πουλιὰ καὶ μὲ τὸν ἥλιο. Μὰ εἶναι περιττὸ νὰ σᾶς τὰ λέω αὐτά, γιατὶ σὰν Σκαπανεῖς θὰ τὰ ξέρετε. Σᾶς τὰ λέει κάθε τόσο καὶ ὁ Ἀρχηγός.

Ὅταν φύγαμε εἶπα στὸν Πᾶνο: Πάω νὰ γράψω στὴ στήλη μου αὐτὲς τὶς σοφὲς συμβουλὲς ποὺ ὅλοι πρέπει νὰ τὶς ξέρουμε μὰ καὶ νὰ τὶς ἐφαρμόζουμε.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Τὸ παραμυθάκι μας

ΤΑ ΔΥΟ ΣΤΑΧΥΑ

Ὁ Κωστάκης καθὼς πήγαινε μιὰ μέρα περίπατο μὲ τὸν πατέρα του στὴν ἐξοχή, ἐπέρασε καὶ ἀπὸ ἕνα σπαρμένο χωράφι. Ὁ Κωστάκης κοντοστάθηκε.

—Γιατὶ στάθηκες; τὸν ἐρώτησε ὁ πατέρας του.

— Βλέπω τὰ στάχυα, πατέρα... Γιὰ κοιτάξετε καὶ σεῖς... ἄλλα εἶναι γυρτά, τόσο γυρτὰ μάλιστα ποὺ λίγο καὶ θ' ἀγγίξουν τὴ γῆ κι' ἄλλα πάλι κρατιοῦνται

τεντωμένα... Τί κρῖμα ποὺ δὲν εἶναι ὅλα ἔτσι...Πόσο πιὸ ὄμορφο θάτανε τὸ σπαρτό, ἂν ὅλα τὰ στάχυα ἦταν ἴσια κι' ὄχι καμπούρικα, ἀπάντησε ὁ Κωστάκης.

—Ὥστε προτιμᾶς τὰ τεντωμένα στάχυα Κωστάκη;

—Μὰ θέλει καὶ ρώτημα, πατέρα;

— Κι' ὅμως, παιδί μου, πέφτεις ἔξω, εἶπε ὁ πατέρας. Κι' ἔκοψε δυὸ στάχυα, καὶ τὰ ἔτριψε στὸ χέρι του. Τὸ ἕνα ἦταν σχεδὸν ἄδειο καὶ δὲν ἄξιζε τίποτα. Τὸ ἄλλο ἦταν γεμᾶτο μὲ χονδροὺς σπόρους.

— Βλέπεις, Κωστάκη; Τὸ στάχυ αὐτό, ποὺ κρατοῦσε ψηλὰ τὸ κεφάλι του κι' ὑπερηφανευότανε, σὰ νὰ εἶχε μεγάλη ἀξία καὶ ποὺ σοῦ ἔκαμε τόση ἐντύπωσι, εἶναι σχεδὸν ἄδειο!.. Ἐνῶ αὐτό, ποὺ ἦταν γυρτὸ καὶ ποὺ τὸ περιφρόνησες εἶναι γεμᾶτο μὲ διαλεχτοὺς σπόρους!..

Ὁ Κωστάκης ἐκοίταξε τὸν πατέρα του κι' ἐκούνησε τὸ κεφάλι.

— Καταλαβαίνω, εἶπε.

— Ναί, παιδί μου... Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ μὲ τοὺς ἀνθρώπους... Ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν ἄδειο κεφάλι καὶ δὲν ἀξίζουν τίποτα καμαρώνουν, κορδώνονται καὶ εἶναι ἀκατάδεχτοι. Ἐνῶ ἐκεῖνοι, ποὺ ἔχουν πραγματικὴ ἀξία εἶναι σεμνοί, ἀνοιχτόκαρδοι, καταδεχτικοί...

Τὸ μαγικὸ ταξίδι...

Μυθιστορηματάκι παραμύθι....

(Συνέχεια...)

ΜΕΣΑ ΣΤΗ ΖΟΥΓΚΛΑ...

Τί ὄμορφο βιβλίο, λοιπόν, αὐτὸ ποὺ εἶχε στὰ χέρια του ὁ Λεμονῆς!..

Κάθε ἀράδα του ἦταν καὶ μιὰ ἔκπληξις, κάθε σελίδα του καὶ μιὰ περιπέτεια.

Κι' ὁ Λεμονῆς διάβαζε, διάβαζε συνεχῶς ὡς ποὺ αἰσθάνθηκε νὰ γίνεται ἐλαφρὸς σὰν πούπουλο ἢ σὰν φτερό

Ἀνοιγόκλεισε λίγο τὰ ματοκλαδά του, ἔγειρε τὸ κεφαλάκι του πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ ἀκούμπησε... ἡ μύτη του στὴν ἀνοιχτὴ σελίδα τοῦ βιβλίου!...

Μὰ κοιμήθηκε λοιπὸν τὸ καλό μας παιδὶ ἐνῷ διάβαζε;

Δὲν ξέρω οὔτε ἐγὼ ἀλλὰ μιὰ φορὰ ὁ Λεμονῆς... ροχάλιζε...

* * *

Καὶ νὰ ἐπὶ τέλους ποὺ τὰ ὄνειρα τοῦ Λεμονῆ πραγματοποιήθηκαν...

Σὰν νὰ ἔπεσε ἀπ' τὰ σύννεφα ὁ Λεμονῆς βρέθηκε σκαρφαλωμένος πάνω στὴν πιὸ ψηλὴ κορφὴ ἑνὸς μεγάλου δέντρου...

Τί ὄμορφα ποὺ ἦταν ἐκεῖ...

Γύρω τριγύρω ἁπλωνόταν τὸ δάσος, ἡ ζούγκλα..

Χιλιάδες πουλιὰ φτεροκοποῦσαν καὶ κελαϊδοῦσαν ὁλόγυρα.

Λίγο πιὸ ἐκεῖ μιὰ παρέα ἀπὸ μαϊμοῦδες φαίνεται πὼς εἶχαν... συμβούλιο καὶ χαλοῦσαν τὸν κόσμο ἀπὸ τὶς φωνές των .

Ὁ Λεμονῆς ὅμως ἔπρεπε νὰ κατεβῇ ἀπὸ τὸ δέντρο.

Πῶς ὅμως; Ἄ, ναὶ ὁ Λεμονῆς θυμήθηκε μὲ ποιὸ τρόπο πετιώταν ἀπ' τὄνα δέντρο στὸ ἄλλο... ὁ Ταρζάν.

Δὲν ἔχασε λοιπὸν καιρό, ἅρπαξε ἕνα δεντρόσχοινο ποὺ βρέθηκε μπροστά του καὶ ρίχτηκε πρὸς τὰ κάτω...

Τί περίεργο ὅμως! Ἐνῷ ὁ Ταρζὰν στὸ ἴδιο κόλπο δὲν ἐπάθαινε τίποτα, ὁ Λεμονῆς γκρεμοτσακίστηκε κυριολεκτικῶς. Πρόφταξε ὅμως στὸ πέσιμό του καὶ ἅρπαξε τὴν... οὐρὰ μιᾶς μαϊμοῦς καὶ ἔτσι δὲν ἔφτασε ὡς τὴ γῆ...

Ἡ μαϊμοῦ τοῦ ἔδωσε τὸ χέρι της καὶ ὁ Λεμονῆς πήδησε σὲ λίγο μαζί

Ο ΣΚΑΠΑΝΕΥΣ

Ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι ἦταν ἕνα ὡραῖο προάστειο, μὲ μικρὰ καὶ κομψὰ σπιτάκια. Μιὰ γριούλα ἀπὸ τὴν πόλι προχωροῦσε πρὸς τὰ ἐκεῖ. Στὸ ἕνα χέρι κρατοῦσε ἕνα δίχτυ γεμᾶτο ψώνια καὶ στ' ἄλλο ἕνα βαρὺ καλάθι γεμᾶτο πατάτες.

Εἶναι ὡραῖα νὰ κάθεται κανεὶς σὲ προάστειο, μὰ ὁ δρόμος εἶναι πολὺ μακρινός. Προχωροῦσε ἀργὰ - ἀργὰ κι' ὅλο στεκόταν ἀκουμπῶντας κάτω τὰ ψώνια της γιὰ νὰ ξεκουραστῇ.

Ξαφνικὰ τῆς ἅρπαξε κάποιος τὸ καλάθι. Τρόμαξε καὶ σκέφθηκε μήπως ἦταν κανεὶς κακὸς ἄνθρωπος. Ὁ δρόμος ἦταν ἔρημος καὶ καθόλου παράξενο νὰ ἦταν κανένας κλέφτης.

Μὲ τὰ χέρια της κρατοῦσε ὅσο μποροῦσε γερὰ τὸ καλάθι καὶ ἦταν ἕτοιμη νὰ φωνάξῃ. Ἀκούει ὅμως μιὰ χαρούμενη φωνὴ ποὺ τῆς εἶπε:

— Μὴ φοβᾶσαι, κυρούλα. Ἄφησε τὸ καλάθι νὰ τὸ κουβαλήσω ἐγώ. Γιὰ σένα εἶναι πολὺ βαρύ.

Τότε γύρισε καὶ εἶδε πῶς ἦταν ἕνας σκαπανέας. Αὐτὸς τῆς πῆρε καὶ τὸ δίχτυ καὶ ἡ γριούλα μ' εὐχαρίστησι τὸ ἄφησε.

Ἔτσι πήγανε ὡς τὸ σπιτάκι τῆς γριούλας.

— Σ' εὐχαριστῶ πολύ, παλληκάρι μου.

— Τίποτα, κυρούλα, ἔκαμα τὸ χρέος μου. Δὲν κοιτάζεις πῶς εἶμαι παιδὶ τῆς Ἐθνικῆς μας Νεολαίας;

Γιάννης Π. Κούτρας

Οἱ τέσσαρες ἀδελφοὶ Ροζάκη. Σκαπανάκια τῆς Ε.Ο.Ν. Γυθείου.

ξύπνια κουτιά

Ὁ Τοτὸς ρωτᾶ τὸν καραμελοπώλη:

— Πόσο ἔχουν οἱ καραμέλες;

— Πέντε δεκάρες οἱ ἕξη!

Καὶ ὁ Τοτός, ἀφοῦ κάνει τοὺς λογαριασμούς του, λέει:

— Καλά, θέλω... μιὰ καραμέλα!

Η ΠΕΤΑΛΟΥΔΙΤΣΑ

Μιὰ μικρὴ πεταλουδίτσα
μὲ μυριόχρωμα φτερὰ
πάνω ἀπ' τοὺς ἀνθοὺς πετοῦσε
κι' ἔνοιωθε, μὰ τί χαρά!...

Ξάφνου νάσου ἕνα παιδάκι
—Θέ μου τί κακὴ ψυχὴ—
δώστου καὶ τὴν κυνηγάει.
Τὴν καϋμένη! Τὴ φτωχή!..

Καὶ στὸ τέλος τὴν τσακώνει
πάνω σ' ἕνα γιασεμί.
Μέσ' στὴν τσέπη του τὴν βάζει
καὶ στὸ σπίτι πάει γραμμή.

—Ἔπιασα μιὰ πεταλούδα,
— φώναζε ὅλο χαρὰ —
Θέλετε νὰ σᾶς τὴ δείξω;
Ἔχει ὁλόχρυσα φτερά.

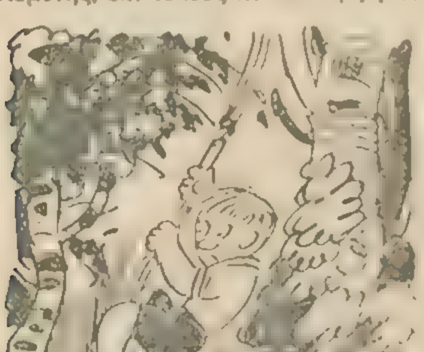
Μὰ ἡ μικρὴ πεταλουδίτσα
μέσ' στὴν τσέπη εἶχε τριφτῆ,
τὰ ὡραῖα χρώματά της
ὅλα εἴχανε χαθῆ.

Κι' εἶπε τὸ κακὸ παιδάκι:
—τάχατες τ' ἄλλα τ' ἀκοῦν;—
—Εἶν' χρυσὲς οἱ πεταλοῦδες
μοναχὰ ὅταν πετοῦν.

ν. τ.

της πάνω στὰ μαλακὰ ξερόφυλλα στὴ ρίζα τοῦ δέντρου, μὲ κουρελιασμένα ροῦχα.

— Δόξα τῷ Θεῷ... πῆγε νὰ πῇ ὁ Λεμονῆς, ἐπὶ τέλους πατῶ στὴ γῆ...

Ἄρπαξε τὸ δενδρόσχοινο καὶ ρίχτηκε κάτω.

Τὴν ἴδια στιγμὴ ὅμως δέχτηκε στὸ κεφάλι ἕνα δυνατὸ χτύπημα καὶ ἔχασε τὶς αἰσθήσεις του...

Ἕνα μεγάλο ἰνδοκάρυδο τὸν εἶχε βρῆ στὸ κεφάλι!

Ὅταν συνῆλθε βρέθηκε στὴν ἄκρη μιᾶς λιμνούλας...

Πλάϊ του στεκόταν ἡ φιληνάδα του ἡ μαϊμοῦ καὶ τοῦ ἔκανε... ἀέρα μὲ ἕνα μεγάλο φύλλο δέντρου καὶ τριγύρω του εἶχαν μαζευτῆ ὅλα τὰ μικρὰ ζούδια τοῦ δάσους καὶ τὸν κύτταζαν μὲ περιέργεια. Λαγοί, κουνέλια, μικρὰ κατσικάκια, λαφῖνες, μικρὰ ζαρκάδια, παγώνια καὶ παπαγάλοι καὶ πουλιὰ σὲ χίλια μύρια χρώματα.

Ὁ Λεμονῆς ἦταν εὐτυχὴς παρ' ὅλο ποὺ τὸ χτύπημα τοῦ κεφαλιοῦ του τοῦ πονοῦσε.

Κι' εἶχε καὶ μιὰ πεῖνα!

Τριγύρω του ὑπῆρχανε ὅλων τῶν εἰδῶν τὰ φροῦτα. Ποῦ νὰ τὰ φτάσῃ ὅμως ποὺ τὰ δέντρα ἦσαν πολὺ ψηλά:

Ἑλληνικὰ δὲν ἤξερε ἡ μαϊμοῦ γιὰ νὰ συνεννοηθῇ μαζί της. Ὅσο κι' ἂν τῆς μιλοῦσε μὲ λόγια καὶ μὲ νοήματα ἡ μαϊμοῦ ἔκανε τὸν... βλάκα καὶ ξεφώνιζε μόνο: «Γουάτς... γουῖτς» σάν... νευρικός!

Ὡς ποὺ στὸ τέλος ὁ Λεμονῆς ἀναγκάστηκε νὰ ζητήσῃ μόνος του τὴν τροφή του.

Ἀποφάσισε νὰ σκαρφαλώσῃ σ' ἕνα δέντρο καὶ νὰ κόψῃ μπανάνες.

Πιάστηκε λοιπὸν ἀπὸ ἕνα «κλαδὶ» καὶ προσπάθησε νὰ ἀνεβῇ.

Περίεργο ὅμως τὸ «κλαδὶ» ποὺ εἶχε πιάσει κουνιῶταν παράξενα καὶ ἡ μαϊμοῦ ξεφώνιζε καὶ χτυπιῶταν σὰν τρελλὴ ἀπὸ κάτω.

«Κάτι συμβαίνει», σκέφθηκε ὁ Λεμονῆς. Δὲν πρόφταξε ὅμως νὰ τὸ σκεφθῆ αὐτὸ καὶ κατάλαβε ὅτι τὸ «κλαδὶ» ποὺ κρατοῦσε ἦταν τὸ κορμὶ ἑνὸς βόα...

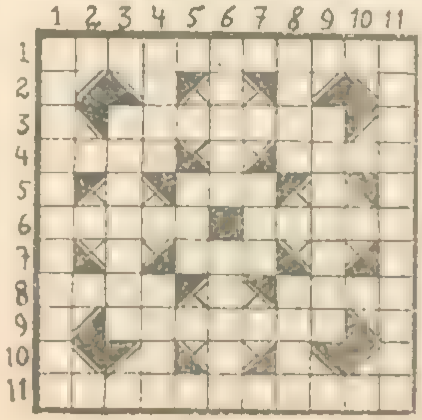
Γουάτς - γουῖτς!..

(Ἡ συνέχεια στὸ ἑπόμενο)

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

Ὁ ρ ι ζ ο ν τ ί ω ς : 1 Χρόνος ρήματος 3 [illegible] εἰς δύο σημεῖα τῆς Εὐρώπης. 4 Ὑπάρχει εἰς τὰς λαϊκὰς κατοικίας ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἀνάκτορα, [illegible] —«Ἡ...: κόσμον φέρει». 5 Εἶναι ἀπαραίτητος εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ εἰς ὅλους γενικῶς τοὺς ζωντανοὺς ὀργανισμούς. 6 Ἀπογευματινὴ Ἀθηναϊκὴ ἐφημερίς καὶ σύμβολον τῆς οἰκογενείας. —Εἶναι τὰ μέλλοντα. 7 Ὄργανον αἰσθήσεως. 8 Εἶναι σεβαστὴ καὶ προσκυνεῖται ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς. — Ὑποφέρω σωματικῶς, ἀλλὰ καὶ ψυχικῶς. 9 Εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνάλατος... 11 Τὰ μὴ δυνάμενα νὰ ἀποχωρισθοῦν, τὰ συνδεδεμένα ἀρρήκτως μεταξύ των.

Κ α θ έ τ ω ς : 1 Τοποθετεῖται εἰς τὰ παράθυρα. 3 Ἀποτελεῖ τὸ κέντρον τῆς κινήσεως τῶν πόλεων καὶ μάλιστα τῶν χωρίων. 4 Πικρὸν χόρτον. — Δὲν εἶναι παιδὶ οὔτε γυναῖκα... 5 Ποταμὸς τῆς Εὐρώπης, διαρρέων πολλὰ κράτη. 6 Εἶναι ἡ ἀνδρεία, ὁ σεβασμός, ἡ φιλαλήθεια, ἡ ἐργατικότης καὶ κάθε τι ἄλλο.— Προσπαθεῖ νὰ τὴν ἐπιτύχη ὁ ἰατρὸς (ὀνομ.). 7 Τίτλος Ἀθησσυνοῦ φυλάρχου. 8 Ὁμοίων διαστάσεων. — Πίνονται... 9 Μέταλλον τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖται εὐρέως εἰς τὴν βιομηχανίαν. 11 Εἶναι ἀπαραίτητος εἰς τὸν στρατιώτην, ἀλλὰ καὶ εἰς κάθε πολίτην. Εἰς αὐτὴν ὑπεβάλλοντο οἱ ἀρχαῖοι Σπαρτιᾶται, ἀπὸ πολὺ μικρὰν ἡλικίαν.

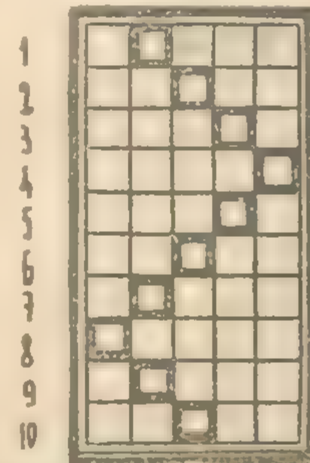
Δ. Σ. ΓΕΡΜΑΝΙΤΗΣ

Δικτυωτόν.

Ὁ ρ ι ζ ο ν τ ί ω ς : 1) Στὴ [illegible] εἶναι [illegible]. 2) Γέλασμα, 3) Μὲ αὐτὴν [illegible] στὸ σπίτι [illegible]. 4) [illegible] 5) Γίνεται στὰ δικαστήρια καὶ δίδεται στὰ σχολεῖα καὶ στὴν Ε. Ο. Ν., 6) Ἀφθονεῖ εἰς τοὺς πόλους..., 7) Ὕμνος, ἔπαινος, 8) Τὸ φαινόμενον ποὺ λυώνει ὁ πάγος, ὅταν εἶναι ζέστη, 9) Φωτιστικὴ ὕλη.

Δ ι α γ ω ν ί ω ς, εἰς τὰ τονισμένα τετραγωνίδια: Ἐνσαρκώνει τὰς ἐλπίδας τοῦ Νέου Κράτους.

Μ. Ε. ΜΑΤΣΑΚΗΣ

Ἀκροστιχίς.

Τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων, ἀποτελοῦν πόλιν τῆς Ἑλλάδος:

1) Μοῦσα, 2) Ποταμὸς τῆς Γερμανίας, 3) Ὄρη τῆς Ἀσίας, 4) Νῆσος τοῦ Σαρωνικοῦ, 5) Ὄρος τῆς Βαλκανικῆς, 6) Νομὸς τῆς Ν. Ἑλλάδος, 7) Ἱερὰ πόλις, 8) Νῆσος τῶν Κυκλάδων.

Μ. Κ. ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ

Αἴνιγμα

Ἀπὸ πόλι τῆς Ἑλλάδος
ἂν πετάξης ἕνα γράμμα
ὄργανο ξυρίσματος
θὰ προβάλη ἐν τῷ ἅμα.

Ν. Λ. ΞΟΥΡΑΦΑΣ

Κρυπτογραφικόν.

12345671894	= Ποιητής
3456231	= Ἐπιστήμη
6268594	= Ποταμός
6271864	= Ἀπώλεσε κάτι πολύτιμον.
1234564	= Πολὺ καλός
34564	= Ὑπάρχει στὰ πλοῖα
1831	= Πλῆξις
921	= Θεά

Γ. Γ. ΚΑΡΚΑΝΗΣ

Μαγικὴ εἰκὼν

— Τὸ μεσημέρι μὲ τὴν καμπάνα νάρθῃς στὸ σπίτι νὰ φᾶμε μαζὶ Ἀντιγόνη. Θὰ σοῦ ἔχω καὶ κάτι ἐκτακτο.

— Τί;

— Τὸ φροῦτο ποὺ σοῦ εἶπα.

Ἡ εἰκών.

Ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Μαρία ἔβλεπαν ἕνα ὡραῖο βιβλίο μὲ εἰκόνες. Σὲ μιὰ σελίδα παρετήρησαν μιὰ ὡραία εἰκόνα, τὴν ὁποία μπορεῖτε νὰ βρῆτε καὶ σεῖς.

Για νὰ [illegible] δὲν ἔχετε παρὰ νὰ ἑνώσετε μὲ τὸ μολύβι σας τὶς κουκκίδες τοῦ σχεδίου, ἀπὸ τὸν ἀριθμὸ 1 μέχρι τοῦ 4[illegible]. Ἐξαιρετικῶς, ὅταν φθάσετε στὸ 2[illegible], θὰ τραβήξετε γραμμὴ ἀπὸ 28 καὶ ἔπειτα συνεχεῖα στοὺς ἄλλους ἀριθμούς.

ΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚ. ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Ἀπὸ τῆς 1ης Φεβρουαρίου γίνονται δεκταὶ πνευματικαὶ ἀσκήσεις ἄνευ περιορισμοῦ. Οἱ ἀναγνῶσται μας μποροῦν νὰ μᾶς στέλλουν ἀκροστιχίδας, κρυπτογραφικὰ καὶ γενικῶς πάσης φύσεως πνευματικὰς ἀσκήσεις, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν των τὰ ἑξῆς:

1) Αἱ ἀσκήσεις πρέπει νὰ εἶναι ὀλίγαι καὶ διαφόρων εἰδῶν. Νὰ ἀποφεύγωνται τὰ τρίγωνα, τὰ τετράγωνα, οἱ ἀστέρες καὶ γενικῶς τὰ σχήματα.

2) Αἱ λύσεις πρέπει νὰ γράφωνται καθαρά, κάτω ἢ δεξιὰ [illegible] τὰς ἀσκήσεις. Μὴ γράφετε ποτὲ [illegible].

Τὰ σταυρόλεξα ἐξ ἄλλου, πρέπει νὰ εἶναι τετράγωνα, μὲ λίγα μαῦρα τετραγωνίδια καὶ αὐτὰ σκορπισμένα, κατὰ προτίμησιν μεγεθῶν 9×9, 10×10, 11×11. Αἱ λύσεις θὰ γράφωνται μὲ μολύβι, ἐπάνω στὸ σταυρόλεξο.

Ὀλίγη εὐθυμία

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Ἡ μ η τ έ ρ α : Τοτό, δὲν ντρέπεσαι νὰ μὴ διαβάζῃς; Δὲ βλέπεις τὰ ξαδελφάκια σου; Ἡ θεία σου δὲν τοὺς εἶπε ποτὲ νὰ διαβάσουν.

Ὁ Τ ά κ η ς : Βλέπεις; Κάν'το λοιπὸν καὶ σύ.

ΤΑ ΓΕΝΕΘΛΙΑ

— Πατέρα γιατὶ ἐγὼ εἶμαι μεγαλύτερος ἀπὸ τὸ Νίκο, ἔχω τὰ γενέθλιά μου ὕστερα ἀπ' αὐτόν, ποὺ εἶναι μικρότερος;

[illegible]

ΑΠΟΡΙΑ

Ὁ μικρὸς Τάσος, ἀκούοντας [illegible]

ΣΥ ΕΙΠΑΣ...

[illegible]

ΣΑΦΗΣ ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

— Ποῦ κάθεσαι, Πέτρο;
— Στοῦ ἀδελφοῦ μου.
— Κι' ὁ ἀδελφός σου;
— Μαζί μου.
— Κι' οἱ δυό σας;
— Μαζί!

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ

Ὁ Νίκος χτυπάει τὸ γάϊδαρό του.

— Τί τὸν χτυπᾶς ἔτσι; τὸν παρατηρεῖ κάποιος.

[illegible]

ΤΟ ΟΝΟΜΑ...

Ὁ Παῦλος πῆγε γιὰ πρώτη [illegible]

[illegible] ὁ δάσκαλος [illegible]

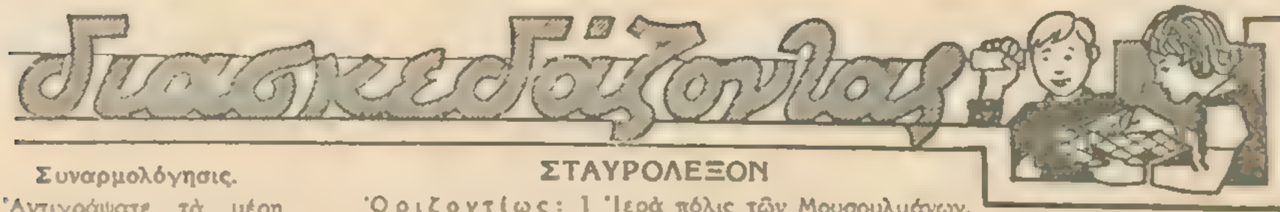
— [illegible] ὁ Παῦλος

ΤΟ ΓΙΑΤΙ ..

[illegible] γιὰ τοὺς δρόμους τῶν Ἀ[illegible]

[illegible] λέγεται [illegible]

[illegible]

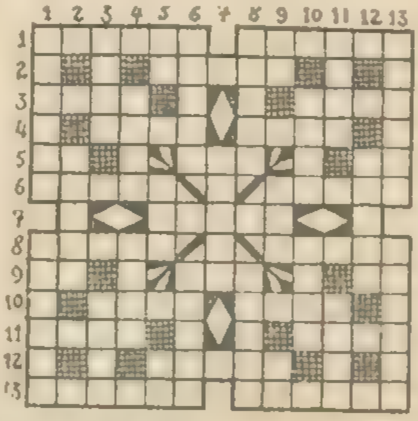
Συναρμολόγησις.

Ἀντιγράψατε τὰ μέρη τοῦ σχεδίου μὲ διαφανὲς χαρτί, μαυρίσατέ τα καὶ ἔπειτα κόψτε τα μὲ τὸ ψαλίδι. Ἐὰν τὰ συναρμολογήσετε καταλλήλως, θὰ παρουσιασθῇ ἡ εἰκόνα ποὺ φαίνεται ἄνω δεξιά. Μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἡ εἰκόνα θὰ εἶναι λευκή. Ἡ συναρμολόγησις θὰ γίνῃ δηλαδὴ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ σχηματισθῇ στὴ μέση ἕνα κενό, τὸ ὁποῖον θὰ ὁμοιάζῃ μὲ τὴν ἄνω δεξιὰ εἰκόνα.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

Ὁριζοντίως: 1 Ἱερὰ πόλις τῶν Μουσουλμάνων. — Ἑορτάζει τὴν 25ην Νοεμβρίου. 2 Πτωχά. 3 Ὁ... τοῦ ποταμοῦ.—Ὁμοιοκαταληξία. 4 Τὸ φοροῦν οἱ γυναῖκες στὴν πλάτη τους. — Μῆνας (δημ.). 5 Μικρὰ νῆσος (αἰτ.) — Ἀβλαβῆ, ἀκέραια. — Βυζαντινὴ νότα. 6 Ἀρσενικός.—Νῆσος τοῦ Α. Αἰγαίου. 7 Ἡρωῒς τῆς Ἰλιάδος. 8 Πόλις τῆς Πολωνίας ἀποδοθεῖσα εἰς τὴν Λιθουανίαν. — Δημητριακόν. 9 Θεότης τοῦ Ἡλίου.— Υἱός τοῦ Νῶε.— Δική σου. 10 Χαλινάρια. — Μέρος μελοδράματος. 11 Γὴν πατοῦμε.—Ὄρος τῆς Γραφῆς. 12 Πολλὰ πολεμικὰ πλοῖα. 13 Ὁμοιάζει καταπληκτικά. — Βασίλισσα.

Καθέτως: 1 Γυναικεῖον ὄνομα (δημ.).— Χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὸ κόχλασμα τοῦ νεροῦ. 2 Ἦτο ἡ Θεὰ Ἀφροδίτη. 3 Εἶδος δένδρου χρησιμοποιούμενον εἰς τὴν ἐπιπλοποιΐαν. — Καρφί. 4 Ἐπαρχία καὶ κωμόπολις τῆς Κεφαλληνίας. — Ἡ ἀνάδοχος (δημ.). 5 Μόριον τῆς ὑποτακτικῆς. — Καινά. — Προτάσσεται τοῦ ὅρκου (δημ.). 6 Δὲν ἔχει παιδιὰ (καθαρ.). — Τροφὴ τῶν ζώων. 7 Ὀστοῦν τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος. 8 Ἁμαρτία (δημ.).—Τὰ τείχη τῶν Ἀρχ. Ἀθηνῶν. 9 Δύο ὅμοια φωνήεντα. — Καταστρεπτικὸν διὰ τὰ ἐνδύματα ἔντομον. — Ὑποθετικόν. 10 Μέρος τοῦ λόγου. — Ἀγγελιαφόρος τῶν Θεῶν. 11 Γένος πτηνῶν τὰ ὁποῖα ἐθεωροῦντο ἱερὰ ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Αἰγυπτίους. — Ἥρως τοῦ Ὁμήρου. 12 Εἶναι σωματικὸς καὶ ψυχικός. 13 Πολύτιμος λίθος. — Ἔχει καὶ ἡ Ε.Ο.Ν. τὸ ἰδικόν της (πληθ.).

Π.—Α. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Ποικίλη ἀκροστιχίς.

Τὸ 1ον γράμμα τῆς πρώτης λέξεως, τὸ 2ον τῆς δευτέρας, τὸ 3ον τῆς τρίτης κ. ο. κ., ἀποτελοῦν ὄνομα ἥρωος, ὁ ὁποῖος θὰ μείνῃ αἰωνίως εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Ἑλλήνων.

1) Πόλις τῆς Πελοποννήσου, 2) Δὲν εἶναι πόλις, 3) Κάνει δροσερὸ νερό, 4) Κάτοικος Ἀσιατικοῦ Κράτους, τὸ ὁποῖον ἐπολέμησε κατὰ τὴν ἀρχαιότητα μὲ τὴν Ἑλλάδα, 5) Ὁ υἱὸς τοῦ Ἀγαμέμνονος, 6) Περίφημος Ἕλλην ποιητής, 7) Διασχίζει τὰς ἐρήμους, 8) Πολεμᾶ, 9) Συνήθως εἶναι θεστρική, 10) Ἀπαραίτητος εἰς τὰς μοδίστας, 11) Χώρα τῆς Ἑλλάδος, 12) Ἥρως τοῦ 1821.

Μ. Ε. ΜΑΤΣΑΚΗΣ

Τρίγωνον.

● ● ● ● ● ● ● ●
● ● ● ● ● ● ●
● ● ● ● ● ●
● ● ● ● ●
● ● ● ●
● ● ●
● ●
●

1η σειρά: Πε[illegible] Μωρία. 3η σειρά: Ἀνάδοχος (δημ.). 4η σειρά: Νῆσος τῶν Κυκλάδων. 5η σειρά: Οὔτε ὀλιγώτερος, οὔτε περισσότερος. 6η σειρά: Γένος ἐντόμων τῆς οἰκογενείας τῶν Κισιδῶν. 7η σειρά: Δύο ὅμοια φωνήεντα. 8η σειρά: Σύμφωνον.

x

ΤΑ ΠΟΥΚΑΜΙΣΑ

Ὁ [illegible] νὰ εἶναι ἐπιμελής, φιλόπονος, οἰκονόμος, γιὰ νὰ προοδεύσῃ καὶ νὰ γίνῃ πλούσιος.

— Νά, τοῦ εἶπε, βλέπεις τὸν κὺρ-Σταμάτη; Θαρρεῖς πὼς αὐτὸς ἦταν πάντα πλούσιος; Μ' ἕνα [illegible] ἀλλὰ μὲ τὴν ἐργατικότητα καὶ τὴν οἰκονομία κατώρθωσε ν' ἀποκτήσῃ ὅ,τι ἔχει.

Ὁ μικρὸς ἔμεινε μερικὲς στιγμὲς σκεπτικός. [illegible] βρῆκε τὸ συμπέρασμα τῶν λ[illegible] τοῦ πατέρα του, ρώτησε:

— Καὶ τώρα, πατέρα, [illegible] πουκάμισα ἔχει ὁ κὺρ-Σταμάτης;

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ἡ Μαρία γράφει στὴν Κατίνα: [illegible] πρέπει νὰ μελετήσω. Αὔριο μὲ [illegible]

[illegible]

νουν αὔριο.

ΠΩΣ ΤΟ ΕΓΝΩΡΙΖΕ:

— Γιατρέ, [illegible] τὸ σκότι[illegible]

— Γιατί μὲ ρωτᾶς..

— Γιατί μὲ πονᾶ...

Παιδικὸν πνεῦμα.

Στὸ ἑστιατόριο:

—Ἀκόμα, παιδί μου, αὐτὰ τὰ παϊδάκια; Μιὰ ὥρα τὰ περιμένω!

—Ἀλήθεια; Τί γρήγορα ποὺ περνᾷ ἡ ὥρα!

• • •

Ὁ ἄρρωστος, στὸ χειροῦργο:

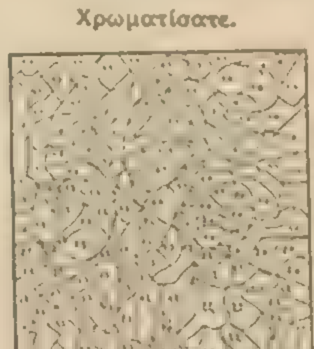
— Εἶναι δύσκολη αὐτὴ ἡ ἐγχείρησις, γιατρέ;

— Γιὰ σᾶς διόλου. Θὰ σᾶς κοιμήσω καὶ δὲν θὰ αἰσθανθῆτε τίποτα. Ἐνῶ γιὰ μένα...

— Τί;

—Ἐ[illegible] θὰ ζῶ σὲ μιὰ ὀγδοάρη ἀγωνία, γιατὶ αὐτὴ ἡ [illegible] ἀποτυγχάνει 99 τοῖς ἑκατόν.

Χρωματίσατε.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸν πρῶτο ἀριθμὸ κάθε κομματιοῦ τοῦ σχεδίου, χρωματίσατε τὴν εἰκόνα ὡς ἑξῆς: 1) Μπλὲ ἀνοιχτό, 2) Πράσινο, 3) Κίτρινο, 4) Γκρὶ ἀνοικτό, 5) Καφετί, 6) Μπλὲ σκοῦρο, 7) Κόκκινο σκοῦρο. Τὰ μέρη ποὺ ἔχουν 0 θὰ μείνουν λευκά.

Ἂν χρωματίσετε ὁδηγούμενο ἀπὸ τὸν δεύτερο ἀριθμὸν κάθε κομματιοῦ, θὰ παρουσιασθῇ ἄλλη εἰκών.

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 14ου ΦΥΛΛΟΥ

Ἀκροστιχίς [illegible] (Γρανικός, [illegible]

Ὁ χορευτὴς φαίνεται εἰς τὸ ἄνω δεξιὰ μέρος τῆς εἰκόνος. Ἡ ἀρκουδίτσα, στὴ ρίζα τοῦ δένδρου, ἂν ἀναποδογυρίσετε τὴν εἰκόνα [illegible] Σία, 31 ὅση.

Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ

Κατὰ τοὺς τελεσθέντας ἀγῶνας πετοσφαίρας τῆς Δ. Α. Σ., ἡ ὁμὰς Β' τάξεως Ὑπ)σεως Πολυτεχνείου νικᾷ ὁμάδα Α' τάξεως τῆς ἰδίας Ὑπ)σεως διὰ 15—5, 11—15, 15—1.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ.— Κατὰ τοὺς τελεσθέντας ποδοσφαιρικοὺς ἀγῶνας τῆς 24 παρελθόντος μηνὸς ἡ ὁμὰς τῆς 136ης Φάλαγγος ἐνίκησε τὴν ὁμάδα 135ην μὲ 1—0.

Κατὰ τοὺς τελευταίους ἀγῶνας ἀνωμάλου δρόμου 4 χιλιομ. ἀνεδείχθησαν οἱ κάτωθι νικηταί:

α') Λιβανὸς Γ. Μηχαν. Τάγματος 14' 36'' 3)5. β') Ἰσμιρλόγλου Γ. 135 Φάλ. 15'. 45''. γ') Φράγκος Μηχαν. Τάγματος. δ') Καλησόρας 272 Φάλ. ε') Μωυσίδης Μηχ.. Τάγματος καὶ στ') Μπόσκος Μηχ. Τάγματ.

Ἐπίσης τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἀνωμάλου δρόμου 2.500 μέτρων (Β. κατηγορίας) ἔχουν ὡς ἑξῆς:

α') Γεωργουλίδης 272 Φάλ. 9'. 20''. β') Γιαννακούδης 272 Φάλ. 9'. 23'' 3)5. γ') Δρίτσας 136 Φάλαγ. 9'. 36''. δ') Σταφυλαράκης 271 Φάλαγ. ε') Μπότας 136 Φάλαγ. καὶ στ') Μακρῆς 136 Φάλαγγος.

ΝΑΥΠΛΙΟΝ.— Κατὰ τοὺς τελεσθέντας ἀγῶνας ποδοσφαίρου τῆς Δ. Ἀργολίδο - Κορινθίας ἡ ὁμὰς Ὑποδιοικήσεως Ναυπλίας ἐνίκησε τὴν ὁμάδα τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἄργους μὲ 2—0. Ὁμοίως ἡ ὁμὰς Ὑποδιοικήσεως Κορινθίας ἐνίκησε τὴν ὁμάδα τῆς Ὑποδιοικήσεως Ναυπλίας μὲ 1—0.

ΧΑΛΚΙΣ.— Τὰ ἀποτελέσματα τῶν τελευταίων ποδοσφαιρικῶν συναντήσεων τῆς Π. Δ. Ε. Ο. Ν. Εὐβοίας, εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

Ἡ ὁμὰς 47 Φάλαγ. νικᾷ ὁμάδα 46 Φάλαγ. διὰ τερ. 1—0. Ἐπίσης ἡ ὁμὰς 45 Φάλαγ. νικᾷ τὴν ὁμάδα 354 Φαλαγ. διὰ τερμ. 5—0. Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ τελεσθέντος ἀνωμάλου δρόμου, ἔχουν ὡς ἑξῆς:

α') Κοντογιάννης Φρῖξος 35 Φαλ. 11'. 45'. β') Μπαλᾶνος Παρασκευᾶς 353 Φάλαγ. 11'. 45'. γ') Παλαιολόγος Ἀναστάσιος 45 Φάλ. 11'. 50'. δ') Ταυλαρίδης Ἰωάννης 45 Φαλ. 12'. ε') Τσιμπουρῆς Χρῆστος 353 Φάλ. καὶ στ') Τσαγγάρης Χαράλαμπος 45 Φάλαγγος.

ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ.— Κατὰ τὴν τελευταίαν ποδοσφαιρικὴν συνάντησιν ὁμάδων

Γιαννιτσῶν—Ἐδέσσης αἱ δύο ὁμάδες ἀνεδείχθησαν ἰσόπαλοι.

ΡΕΘΥΜΝΟΝ.— Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἀνωμάλου δρόμου Α' κατηγορίας 4.000 μέτρων ἔχουν ὡς κάτωθι:

α') Σαΐτης Γεώργιος. β') Φωτάκης Πέτρος. γ') Δεληγιώργης Κωνσταντῖνος, ἅπαντες τῆς 255 φάλαγγος.

Β'. Κατηγορία 2.500 μ. α') Χνάρης Βασίλ. β') Κατσιᾶς Νικόλαος. γ') Γιαγιαδάκης Γεώργ.

Ἀνώμαλος δρόμος 258 Φάλ. Α' κατηγορίας (4.000 μ.) α') Λουτριανάκης Ἐμμαν. β') Βρανᾶς Γεώργ. γ') Ταταράκης Ἰωάν.

Β' κατηγορίας (2.500 μ.) α') Κουτελιδάκης Κωνσταντῖνος. β') Γιαννακουδάκης Δημήτρ. καὶ γ') Ἀκουμιανάκης Κωνσταντῖνος.

Ποδόσφαιρον. Ἡ ὁμὰς ἀνεξαρτήτου Λόχου Ἐργατῶν νικᾷ ὁμάδα 255 Φαλ. 2—1. Καλαθόσφαιρα. Ἡ ὁμὰς 1ου Λόχου 255 Φάλ. νικᾷ ὁμάδα 2ου Λόχου ἰδίας Φάλαγγος διὰ 17—11 τερμάτων.

ΧΑΝΙΑ.— Κατὰ τοὺς τελευταίους γενομένους ἀγῶνας ποδοσφαίρου ἡ ὁ-

μὰς Τομέως Βάκου ἐνίκησεν ὁμάδα 248 Φάλ. διὰ 2—1 τερ. Ἡ ὁμὰς 249 Φάλ. ἐνίκησεν ὁμάδα Ἀλικιανοῦ διὰ 4—0 τερμ.

ΖΑΚΥΝΘΟΣ.— Κατὰ τοὺς τελεσθέντας ἀγῶνας ἀνωμάλου δρόμου 4 χιλιομέτρων ἀνεδείχθησαν κατὰ σειρὰν ἐπιτυχίας οἱ κάτωθι:

α') Μποζίκης Ἰωάννης 13'. 54''. β') Κοντόπουλος Ἀναστάσιος 13'. 59''. γ') Μάργαρης Πέτρος 14'. 4''.

Εἰς τὸν ἀνώμαλον δρόμον 2.500 μέτρων, νικηταὶ ἀνεδείχθησαν οἱ ἑξῆς:

α') Δημητρόπουλος Χρῆστος 9'. 40''. β') Μποτώνης Μηλτιάδης 9'. 40''. γ') Μαρκόπουλος Νικόλαος 9'. 41''.

ΚΕΡΚΥΡΑ.— Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἀνωμάλου δρόμου 4 χιλιομέτρων ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Α') Ἀγὼν ἀτομικός. α') Γαγγάδης. β') Κοντοσῶρος καὶ γ') Περδικομάτης. Β') Ἀγὼν ὁμαδικός. α') 117η Φάλαγξ β') 120η Φάλαγξ καὶ γ') 118η Φάλαγξ.

ΧΙΟΣ.— Τὰ ἀποτελέσματα τῶν τελευταίων ποδοσφαιρικῶν ἀγώνων Χίου ἔχουν ὡς ἑξῆς:

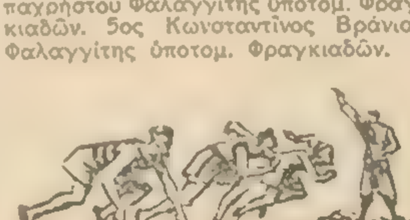
α') Ἀνεξάρτητον τάγμα Χαλκειοῦς νικᾷ 265ην Φάλ. μὲ 2—0.

ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ.— Τὸ τελευταῖον δεκαήμερον τοῦ παρελθόντος μηνὸς ἐτελέσθησαν μετὰ πάσης ἐπιβλητικότητος καὶ τάξεως οἱ ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς Ε. Ο. Ν. διαταχθέντες ἀγῶνες ἀνωμάλου δρόμου 4 χιλιομέτρων.

Εἰς τοὺς ἀγῶνας ἔλαβον μέρος ὁμάδες τῶν ὑποτομέων Βασιλικοῦ, Δελβινακίου καὶ Πωγωνίου, παρέστησαν δὲ κατ' αὐτοὺς αἱ ἀρχαὶ καὶ πλῆθος κόσμου.

Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἀγῶνος ἔχουν ὡς ἑξῆς:

1ος Δημήτριος Χατζηνικολάου Φαλαγγίτης Δελβινακίου. 2ος Παναγιώτης Στρατάκος Φαλαγγίτης Βασιλικοῦ. 3ος Χρῆστος Στεφανᾶτος Φαλαγγίτης Βασιλικοῦ. 4ος Σωκράτης Παπαχρήστου Φαλαγγίτης ὑποτομ. Φραγκιαδῶν. 5ος Κωνσταντῖνος Βράνιας Φαλαγγίτης ὑποτομ. Φραγκιαδῶν.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν. ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΟΡΤΑΣΜΟΝ ΤΗΣ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗΣ ΕΟΡΤΗΣ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ὀνομαστικῆς ἑορτῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ἰωάννου Μεταξᾶ ἐτελέσθη εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἁγ. Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου δοξολογία, πρωτοβουλίᾳ τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας.

Ἀπὸ ἐνωρὶς τμήματα τῶν Σχηματισμῶν τῆς Πρωτευούσης εἶχον παραταχθῆ κατ' ἀντιζυγίαν ἐπὶ τῶν πεζοδρομίων, τῶν ἔμπροσθεν τοῦ Ναοῦ ὁδῶν, ἅτινα καὶ ἀπέδιδον τιμὰς εἰς τοὺς προσερχομένους.

Εἰς τὴν δοξολογίαν παρέστη ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ἀλέξ. Κανελλόπουλος, ὁ Ἐπιτελάρχης κ. Θεοχαρόπουλος, οἱ Διευθυνταὶ καὶ Τμηματάρχαι τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, ἅπαντα τὰ ἐπιτελεῖα τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ἀρρένων καὶ Θηλέων Πρωτευούσης, ὡς καὶ οἱ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν διαφόρων τμημάτων τῆς Ε.Ο.Ν.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς δοξολογίας τὰ συντεταγμένα τμήματα παρήλασαν διὰ τῶν Κεντρικῶν ὁδῶν τῆς Πρωτευούσης, γενόμενα ἀντικείμενα θερμοτάτων ἐκδηλώσεων.

Εἰς τὴν ἐν τῇ Μητροπόλει τελεσθεῖσαν δοξολογίαν ἀντεπροσωπεύθη ἡ Ε.Ο.Ν. διὰ τῶν Διευθυντῶν Γραφείων καὶ Διευθύνσεων τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως.

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΝ ΓΕΥΜΑ ΕΙΣ ΤΟ «ΜΑΞΙΜ»

Τὴν 1.30 μ.μ. τῆς παρ. Κυριακῆς παρετέθη ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. Κανελλοπούλου εἰς τὸ «Μαξίμ» γεῦμα, εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν ἅπαντες οἱ ἀνώτεροι βαθμοφόροι τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, τὰ Ἐπιτελεῖα τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ἀρρένων καὶ Θηλέων Πρωτευούσης, ὡς καὶ ἅπαντες οἱ ὑποτομεάρχαι τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ἀρρένων καὶ Θηλέων Πρωτευούσης. Περὶ τὸ τέλος τοῦ γεύματος ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος κ. Ἀλέξανδρος Κανελλόπουλος ὡμίλησεν, ἐξάρας τὴν Ἐθνικὴν σημασίαν τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τὰς ὑποχρεώσεις ὅλων ἔναντι αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἐθνικοῦ ἔργου Του. Ὁ λόγος τοῦ κ. Ἐπιτρόπου τὸν ὁποῖον θὰ δημοσιεύσωμεν εἰς τὸ προσεχὲς τεῦχος διεκόπτετο ἀπὸ τὰς συνεχεῖς ζητωκραυγὰς καὶ παντοίας ἐκδηλώσεις, εἰς ἃς προέβαινον οἱ παρακαθήμενοι εἰς τὸ γεῦμα ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς 4ης Αὐγούστου.

Ἀκολούθως ἀπηγγέλθησαν ὑπὸ Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν διάφορα ποιήματα ἀφιερωμένα εἰς τὸν Ἀρχηγόν.

Μετὰ τὸ γεῦμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπεκράτησεν ἐθνικὸς ἐνθουσιασμός, χορῳδία Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν ὑπὸ τὸν κ. Γλυκοφρύδην ἐξετέλεσεν ἐπιτυχέστατα ὡραιότατα τραγούδια, καταχειροκροτηθεῖσα, ἀκολούθως δὲ ἐχορεύθησαν διάφοροι ἑλληνικοὶ χοροί.

Ἀρρένων

Εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Διοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν Ἀρρένων ἐτελέσθη μετὰ πάσης ἐπισημότητος ἡ ἑορτὴ τῆς [illegible] πήττας.

Τὴν ἑορτὴν ἐτίμησε διὰ τῆς παρουσίας του ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γεν. Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ἰωάννης Μεταξᾶς καὶ ἡ κ. Λέλα Μεταξᾶ, πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ «Οἴκου Φοιτητριῶν» μετὰ τῶν μελῶν αὐτοῦ. Ἐπίσης παρέστησαν οἱ Πρυτάνεις καὶ Καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν ἱδρυμάτων, ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος Ε.Ο.Ν. κ. Ἀλέξ. Κανελλόπουλος, ὁ Ἐπιτελάρχης, ὁ Γενικὸς γραμματεὺς τῆς Ε.Ο.Ν., ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια Θηλέων Πρωτευούσης, ἡ Διοικήτρια Ἀνωτάτων Σχολῶν Θηλέων καὶ πολλοὶ ἀνώτεροι βαθμοφόροι τῆς Ὀργανώσεως. Ἡ ἄφιξις τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως ἐχαιρετίσθη διὰ θερμοτάτων ἐκδηλώσεων ὑπὸ τῶν ἐνθουσιώντων φαλαγγιτῶν, οἵτινες κατέκλυζον τὰς αἰθούσας τῆς Διοικήσεως. Εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὴν ἄφιξίν του προσεφώνησε τὸν Ἀρχηγὸν ἐξ ὀνόματος τῶν Φαλαγγιτῶν ὁ Διοικητὴς τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν κ. Δ. Ρεδιάδης, εἰπὼν τὰ ἑξῆς: «Μὲ βαθειὰ συναίσθησι τῆς ἐξαιρετικῆς σημασίας ποὺ προσδίδεται στὴ γιορτὴ τῆς Διοικήσεώς μας ἀπὸ τὴ μεγάλη τιμὴ τῆς παρουσίας Σας, ὑποδεχόμεθα τὴν στιγμὴν αὐτὴν μαζὶ Σας, Ἀρχηγέ, τὸν καινούργιο ποὺ μᾶς ἦλθε χρόνο. Ὅλοι μας σὲ στάσι [illegible] προσοχῆς καὶ μὲ τὰ στήθη [illegible] καὶ τὸ κεφάλι ψηλά, καλωσορίζομεν τὸν ἐρχομό του μὲ τὴ ταυτόχρονη ζωηρὴ μὰ καὶ ὑπεύθυνη κίνησι τοῦ [illegible]

[illegible] Ἀρχηγέ μας, κι ἀτενίζοντας πρὸς τοῦ ὁρίζοντα τὴν εὐθεία, βλέπομε παντέτοιμοι τὴν συνέχεια τοῦ δρόμου ποὺ τρία χρόνια τώρα ἀκολουθοῦμε πατῶντας στ' ἀχνάρι τῶν ἰδικῶν Σας βημάτων. Καὶ γι' αὐτὸ μὲ ἀκριβῆ τὴν ἐπίγνωσι τῶν προσθέτων τώρα πλέον εὐθυνῶν μας, ἀντλοῦντες τὴν ὥρα αὐτὴ ἀπὸ τὸ φῶς καὶ τὴ δύναμι τοῦ βλέμματός Σας καὶ πάλιν τὴν αἰσιοδοξίαν καὶ πάλιν τὴν αὐτοπεποίθησιν, μεταβιβάζουμε γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ στὶς ψυχές μας τὶς ἱστορικές Σας προσταγὲς καὶ τραβᾶμε πάντοτε πρὸς τὰ ἐμπρός, χαρούμενοι, μὲ πίστι καὶ μὲ θάρρος.

Ἀρχηγέ, μ' ὅλη μας τὴν καρδιά Σᾶς εὐχόμεθα νὰ ζήσετε χρόνια πολλὰ-πολλὰ κοντά μας, γιὰ νὰ ἰδῆτε νὰ ὁλοκληρώνωνται καὶ τὰ τολμηρότερα τῶν ὀνείρων Σας ἀπὸ τὰ Ἑλληνικὰ νειάτα ποὺ τόσον ἀγαπήσατε καὶ Σᾶς ἀγάπησαν τόσο»... Ἀκολούθως ἀπήντησεν ὁ Ἀρχηγὸς [illegible] τοὺς παρευρισκομένους διὰ τὰς [illegible] τῶν καὶ εὐχηθεὶς εἰς ἅπαντας τοὺς Φαλαγγίτας τῆς Δ.Α.Σ. ὅπως διέλθωσιν ἐν ὑγείᾳ καὶ εὐτυχίᾳ τὸ Νέον Ἔτος.

Κατὰ τὴν ἑορτὴν ἡ χορῳδία τῆς Ὑποδιοικήσεως Α.Σ.Ο.Ε.Ε. τῆς Δ.Α.Σ. ἐτραγούδησε διαφόρους ὕμνους καὶ ἐθνικὰ ᾄσματα.

Θηλέων

Στὶς 30 Δεκεμβρίου στὴν Φοιτητικὴ Λέσχη κόπηκε ἡ πήττα τῆς Δ. Α. Σ. Θ., εἰς τὴν ὁποίαν παρευρέθη ὁ Ἀρχηγὸς μετὰ τῆς Κυρίας Λέλας Μεταξᾶ καὶ πολλῶν ἄλλων ἐπισήμων.

Ὁ Ἀρχηγὸς ἐν μέσῳ ζωηρῶν ἐπευφημιῶν τῶν Φαλαγγιτισσῶν ἔκοψε τὴν πήττα τῆς Διοικήσεως, κατόπιν δὲ ἡ Διοικήτρια τῆς Δ. Α. Σ. Θ. ἔκοψε τὶς πῆττες τῶν Σχολῶν.

Ἡ ἑορτὴ εἶχε μεγάλην ἐπιτυχίαν. Τὸ πρόγραμμα, μὲ τὶς ἀπαγγελίες, τοὺς χοροὺς καὶ τὰ ἔξυπνα δίστιχα, ἐξετελέσθη πολὺ ἐπιτυχῶς. Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἑορτῆς ὁ Ἀρχηγός, σὰν ἀληθινὸς Πατέρας, ὡμίλησε μὲ τὶς Φαλαγγίτισσες ἔχοντας διὰ τὴν κάθε μιὰ ἕνα καλὸ λόγο.

Τὸ κόψιμο τῆς πήττας ἐτελείωσε μὲ τοὺς ὕμνους καὶ ὁ Ἀρχηγὸς ἔφυγε ἐνῷ οἱ Φαλαγγίτισσες μὲ τὴν πιὸ δυνατή τους φωνὴ τοῦ ἐφώναζαν: Νὰ μᾶς ζήσῃς.

Μιὰ ὡραία ἔκπληξις γιὰ τὶς Φαλαγγίτισσες κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ὑπῆρξεν ἡ κυκλοφορία τοῦ «Δελτίου Κινήσεως» τῆς Διοικήσεώς των, τὸ ὁποῖον ἐπροξένησεν ἀρίστην ἐντύπωσιν.

Μετὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ 1ου τεύχους ἡ Δ.Α.Σ.Θ. ἀπεφάσισε νὰ τὸ ἐκδίδῃ κάθε μῆνα, ἄρχισε δὲ μάλιστα ἡ ἑτοιμασία τοῦ 2ου τεύχους μὲ πλουσιωτέραν ὕλην.

Τὴν παραμονὴν τῆς Πρωτοχρονιᾶς στὰ Γραφεῖα τῆς Δ.Α.Σ.Θ. ἐκόπηκε ἡ πῆττα τῶν βαθμοφόρων.

Οἱ αἴθουσες, ἁπλᾶ ἀλλὰ ὡραῖα στολισμένες, [illegible] τὸ [illegible] γοῦστο ἐκείνων ποὺ τὶς στόλισαν. Τὸ δένδρο, κι αὐτὸ ὁλοφώτιστο κι ὁμορφοστολισμένο, συγκέντρωσε βλέμματα [illegible]. Ἡ πῆττα κόπηκε ἐν μέσῳ μεγάλου ἐνθουσιασμοῦ. Κατὰ τὴν ἑορτὴν ἡ Διοικήτρια [illegible] τὰς βαθμοφόρους γιὰ τὴ δρᾶσι τους καὶ τὰς [illegible] τὸν νέον χρόνο νὰ [illegible] μὲ μεγαλύτερον ζῆλο.

Τὴν παραμονὴν τῆς Πρωτοχρονιᾶς ἡ Χορῳδία τῆς Δ.Α.Σ.Θ. καὶ οἱ φυσαρμονικὲς ἔψαλαν τὰ Κάλαντα στὸ Γηροκομεῖο.

Οἱ μεγάλες αἴθουσες, οἱ [illegible] καὶ [illegible] γέμισαν τὴν [illegible] ἀπὸ νεανικὲς χαρούμενες φωνές. Οἱ γερόντισσες [illegible] τὶς [illegible] ἡμέρες [illegible] Ἀρχηγὸ δὲ ποὺ τὶς [illegible] τὴ Χώραν Του καὶ τὰ παιδιά της ὅπως ὠνειροπόλησε.

— Τὴν Τετάρτη, στὶς 3 Ἰανουαρίου, κόπηκε ἡ πῆττα τοῦ «Οἴκου Φοιτητριῶν» ὅπου [illegible] ὁ Ἀρχηγός, ἡ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου Κυρία Λέλα Μεταξᾶ, τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐκλεκτοὶ προσκεκλημένοι.

Οἱ φοιτήτριες τοῦ «Οἴκου» ἔδωσαν κι' αὐτὲς τὰ δῶρα τους στὸν Ἀρχηγὸ καὶ στὴν Κα Μεταξᾶ ἀπὸ ἕνα ὡραῖο πλεκτό.

— Τὴν ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ ἐγένετο Δοξολογία, τὴν ὁποίαν παρηκολούθησε καὶ Λόχος τῆς Δ.Α.Σ.Θ.

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ
ΣΤΟΝ ΑΡΧΗΓΟ

Μέσ' ἀπ' τὰ χρόνια ὁδηγητὴς καὶ Κυβερνήτης τώρα
δρόμους καινούργιους χάραξες· λιογέννητη μιὰ μέρα
ἔφερε τὸ ξημέρωμα λυτρωτικὸ στὴ χώρα
ποὺ σέρνονταν στὴ συμφορά. Χρόνια πολλὰ πατέρα.

Πίκρα καὶ πόνος καὶ καϋμὸς — ἀνάμνησι παληά.
Τὸ σάλπισμα τῆς προτροπῆς σ' ὅλο τὸν κόσμο πέρα
ἀκούστηκε χαρμόσυνο. Τὰ λάλα τὰ πουλιὰ
πλέκουν μιὰν ἄνοιξι ξανθιά. Χρόνια πολλὰ πατέρα.

Ἄξιο τὸ χέρι τῆς δουλειᾶς, καινούργιους [illegible]
νὰ χτίσῃ ὀνειρεύεται. Ἀγωνιστὴ καρτερεῖ
τὴ [illegible] μὲ τ' ἀμάραντο τὸ στεφάνι. Αἰῶνες
θὰ ψέλνουν δοξολόγημα. Χρόνια πολλὰ πατέρα.

ΠΑΥΛΟΣ ΒΕΡΓΑΣ

Η ΠΗΤΤΑ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

Ὁ Ἀρχηγός, ὅπως κάθε χρόνο, ἔτσι καὶ ἐφέτος παρέστη εἰς τὴν τελετὴν τοῦ κοψίματος τῆς πήττας, εἰς τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν καὶ τοὺς διαφόρους Σχηματισμοὺς τῆς Πρωτευούσης.

Οὕτω τὴν 7.45' μ.μ. τῆς παραμονῆς τοῦ Νέου ἔτους ὁ Ἀρχηγὸς μετέβη εἰς τὸ μέγαρον τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς Ε. Ο. Ν., ὅπου καὶ ἐγένετο ἐνθουσιωδῶς δεκτὸς ὑπὸ τῶν ἐκεῖ παρευρισκομένων. Ὁ Ἀρχηγὸς ἀνῆλθε κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ στούντιο τοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ τῆς Ε. Ο. Ν. καὶ ἀπηύθυνεν ἐκεῖθεν χαιρετισμὸν ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει εἰς τὰ μέλη τῆς Ὀργανώσεως. Μετὰ ταῦτα κατῆλθεν εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῶν τελετῶν, ἐνῷ ἡ μουσικὴ τῶν Ταγμάτων Ἐργασίας καὶ ἡ ὑπὸ τὸν συνεργάτην τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Γλυκοφρύδην χορῳδία ἐξετέλουν διάφορα ἐμβατήρια. Μέσα εἰς μίαν ἀτμόσφαιραν ἐκδηλώσεων λατρείας καὶ ἀφοσιώσεως ὁ Ἀρχηγὸς ἐπροχώρησεν εἰς τὴν εἴσοδον τῆς αἰθούσης, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ ἐν ἀδείᾳ διατελοῦντος Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. Ἀλ. Κανελλοπούλου. Εἰς τὴν εἴσοδον ἀνέμενον Αὐτὸν οἱ Ὑπουργοὶ κ. κ. Κυριακός, Μανιαδάκης, Παπαδήμας, Ταμπακόπουλος, Ζαφειρόπουλος καὶ Κριμπᾶς, οἱ Ναύαρχοι κ. κ. Οἰκονόμου καὶ Σακελλαρίου, ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς κ. Δροσόπουλος, αἱ ἀντιπροσωπεῖαι τοῦ σώματος στρατοῦ καὶ τῶν Συνταγμάτων, ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Μακαρι-

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

ωτάτου Μητροπολίτης Βρεσθένης κ. Γερμανός, ὁ Ἐπιτελάρχης τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως Ε. Ο. Ν. καὶ ὅλα τὰ ἀνώτατα καὶ ἀνώτερα στελέχη τῶν Διοικήσεων, τῶν ἑδρευουσῶν εἰς τὰς Ἀθήνας, καθὼς καὶ τὸ προσωπικὸν τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως.

Εἰς εἰδικῶς διακοσμημένην τράπεζαν ὁ Ἀρχηγὸς ἔκοψε τὴν πήτταν, ἐνῷ αἱ χορῳδίαι καὶ ἡ μουσικὴ ἐξετέλουν ὡραιότατα μουσικὰ τεμάχια. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐκεῖ παραμονῆς του ὁ Ἀρχηγὸς συνωμίλει μὲ ἕνα ἕκαστον τῶν παρευρισκομένων συνδιασκεδάζων μετ' αὐτῶν.

Περὶ ὥραν 9ην, μετὰ τὴν ἀνάκρουσιν τοῦ Ἐθνικοῦ μας Ὕμνου, τοῦ ὕμνου τῆς Ε. Ο. Ν. καὶ τῆς 4ης Αὐγούστου, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν, ὑπὸ τὰς ἐνθουσιώδεις ἐπευφημίας τῶν παρευρισκομένων.

ΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΛΕΣΧΗΣ

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Ἀρχηγὸς μετέβη εἰς τὴν Πανεπιστημιακὴν Λέσχην, ὅπου, ὅπως κάθε χρόνο, ἔλαβε χώραν ἡ ἑορτὴ τῆς Βασιλόπηττας, εἰς τὴν ὁποίαν παρέστησαν οἱ Ὑπουργοὶ κ. κ. Παπαδήμας καὶ Κριμπᾶς, ὁ Μητροπολίτης Βρεσθένης, ὁ Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου μετὰ τῶν καθηγητῶν καὶ πλῆθος φοιτητῶν καὶ κόσμου. Κατ' αὐτὴν ὡμίλησαν ὁ Πρόεδρος τῆς Λέσχης κ. Γαλανὸς καὶ ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς αὐτῆς κ. Λάμπρου. Ἀκολούθως ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Ἀρχηγὸς εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

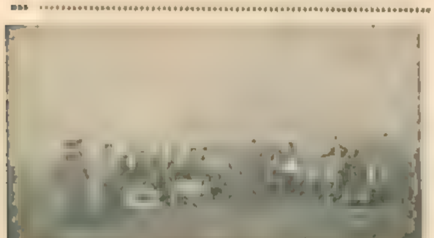
«Σεβασμιώτατε, κύριοι Συνάδελφοι, κύριε Πρύτανι, κύριοι Καθηγηταί, κυρίαι καὶ κύριοι.

Ἐκφράζω τὴν χαράν μου διὰ τὴν παρουσίαν σας ἐδῶ, ἡ ὁποία ἀποδεικνύει τὸ ἀμέριστον ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖον ἔχετε διὰ τὸ κέντρον αὐτὸ τοῦ ἀγαπητοῦ μας φοιτητικοῦ κόσμου.

Κύριε Γαλανέ, κύριε Λάμπρου, σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ διὰ τὰς εὐμενεῖς σας κρίσεις δι' ἐμὲ καὶ διὰ τὸ ἔργον μου καὶ σᾶς συγχαίρω διὰ τὴν πρόοδον τῆς Φοιτητικῆς Λέσχης καὶ διὰ τὰς [illegible] προσπαθείας, τὰς ὁποίας καταβάλλετε, ὅπως προαχθῇ τὸ κέντρον αὐτὸ εἰς ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλύτερον βαθμόν.

Καὶ τώρα σεῖς, ἀγαπητοί μου φοιτηταὶ καὶ φοιτήτριαι, σᾶς εὔχομαι διὰ τὸ 1940 πρῶτον μεγάλα ἰδανικά, ἄνευ τῶν ὁποίων δὲν ἠμπορεῖτε νὰ ζήσετε, ἀκμαῖον φρόνημα, πλήρη ἐπιστημονικὴν ἐπίδοσιν καὶ πρόοδον, ψυχὴν ρωμαλέαν, κάθε εὐτυχίαν, κάθε χαρὰν καὶ ὑγείαν καὶ διὰ σᾶς καὶ διὰ τὰς οἰκογενείας σας, καθὼς ἐπίσης σᾶς εὔχομαι καὶ εἰρήνην, ἀλλ' εἰρήνην τιμίαν, ὑπερήφανη, Ἑλληνικὴν εἰρήνην. (Χειροκροτήματα καὶ ζητωκραυγαί).

Αἱ ἐκδηλώσεις τῶν παρευρισκομένων πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἀρχηγοῦ ὑπῆρξαν πρωτοφανεῖς.

Φαλαγγῖται Λαγκαδικίων ἀσχολούμενοι εἰς τὴν καλλιέργειαν.

ΚΟΡΩΠΙ.— Παρουσίᾳ τῶν κοινοτικῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀρχῶν, τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Νομαρχίας Ἀττικοβοιωτίας κ. Ἀντωνοπούλου, τοῦ Γυμνασιάρχου κ. Πετρίτη, ἐκόπη εἰς τὸ Κορωπὶ ὑπὸ τῆς Διοικητρίας Θηλέων κ. Μπότάση ἡ πρωτοχρονιάτικη πήττα τοῦ Σχηματισμοῦ Ε. Ο.Ν. Κορωπίου.

Τοὺς προσκεκλημένους προσεφώνησε ἡ τοπικὴ Διοικήτρια δὶς Ραϊνιώτη· ὁ δὲ Γεν. Γραμματεὺς τῆς Νομαρχίας κ. Ἀντωνόπουλος ὡμίλησε περὶ τῶν σκοπῶν καὶ τῶν ἐπιδιώξεων τῆς Ε. Ο.Ν.

Ἡ ὅλη ἑορτὴ ἔληξεν ἐν μέσῳ ζωηρᾶς εὐθυμίας καὶ ἐγκαρδιότητος ὑπὸ τὰς ζητωκραυγὰς καὶ τὰ χειροκροτήματα ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΔΡΑΜΑ.— Εἰς τὴν συγκέντρωσιν τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων τοῦ Τάγματος Σι-

Φαλαγγῖται Μαρωνείας Π. Δ. Ροδόπης, κατὰ τὴν ἀγροτικὴν ἐξόρμησιν.

[illegible] ὡμίλησε βαθμοφόρος τῆς Περιφερ. Διοικήσεως περὶ τῶν σκοπῶν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως [illegible]αίας.

—Ὁμιλίας παρηκολούθησαν ἐπίσης οἱ Φαλαγγῖται καὶ Σκαπανεῖς τῆς 243ης καὶ [illegible] [illegible].

— Τὰ Τμήματα τῆς Περιφερ. Διοικήσεως ἐξακολουθοῦν τὴν καλλιέργειαν διαφόρων ἐκτάσεων, αἱ ὁποῖαι ἔχουν παραχωρηθῆ εἰς τὴν Ε. Ο. Ν.

Στερεὰ Ἑλλάς

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ.— Ἕνας λόχος Φαλαγγιτῶν [illegible] Ὑποδιοικήσεως Μεσολογγίου προέβησαν εἰς τὴν ἀναδάσωσιν λόφου τινὸς παρὰ τὴν τοποθεσίαν «Ἅγιος Συμεών».

Ἡ ἑορτὴ ἐγένετο μετὰ πάσης ἐπισημότητος, παρουσίᾳ τῶν ἀρχῶν τῆς πόλεως καὶ πλήθους κόσμου.

Τὸ σύνθημα τῆς φυτεύσεως τῶν δένδρων ἔδωσεν ὁ κ. Γενικὸς Ἐπόπτης μετὰ τὸν ἁγιασμὸν φυτεύσας τὸ πρῶτον δενδρύλλιον.

ΛΑΜΙΑ.— Προσεφέρθησαν εἰς τὴν Ε.Ο.Ν. Φθιωτιδοφωκίδος παρὰ διαφόρων κοινοτήτων τῆς ὡς ἄνω περιφερείας, ὡς καὶ παρὰ διαφόρων ἰδιωτῶν 160 στρέμματα καὶ 500 τετραγωνικὰ μέτρα καλλιεργησίμου γῆς εἰς διαφόρους τοποθεσίας τοῦ νομοῦ πρὸς καλλιέργειαν καὶ τῶν ὁποίων τὰ εἰσοδήματα νὰ διατεθῶσιν ὑπὲρ τῶν σκοπῶν τῆς Ε.Ο.Ν.

ΗΠΕΙΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ.— Ὑπὸ τῆς Περιφερ. Διοικήσεως Θηλέων Ἰωαννίνων ἀπεστάλησαν εἰς τοὺς Ἀκρίτας 250 φανέλλαι, 250 ζεύγη κάλτσες, εἴδη ρουχισμοῦ, φροῦτα, μολύβια, βιβλία, ὀδοντόπαστες, προσόψια, γλυκὰ καὶ σιγάρα. Ὅλα ἦσαν προϊὸν ἐράνου διενεργηθέντος μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς πόλεως.

ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ.— Ὑπὸ μελῶν τῆς Περιφ. Διοικήσεως Ἀρρένων Θεσπρωτίας ἐσπάρησαν διὰ σίτου σκαλιστικοῦ αἱ κάτωθι ἐκτάσεις.

Εἰς Ἡγουμενίτσαν 7 στρέμματα, εἰς Ἁγιὰν 6, καὶ εἰς Φιλιάτες 24 στρέμματα.

Ὁμοίως ἡ ὡς ἄνω Περιφ. Διοίκησις προέβη εἰς τὴν σύστασιν φυτωρίων καρυῶν, καὶ ἀμυγδαλεῶν χρησιμοποιήσασα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τοὺς σχολικοὺς κήπους.

—Ὁ Περιφερειακὸς Διοικητὴς Θεσπρωτίας ἀφιχθεὶς εἰς Φιλιάτες μετὰ τοῦ Ἐπιτελείου του παρέδωσεν εἰς τὴν ἀποστολὴν τῶν Φαλαγγιτῶν διὰ τὰ σύνορα τὰ συλλεγέντα δῶρα τὰ προοριζόμενα διὰ τοὺς Ἀκρίτας μας.

Ἡ Ἀποστολὴ ἀνεχώρησε διὰ τὰ σύνορα πλήρης ἐνθουσιασμοῦ καὶ ὑπὸ τὰς ζητωκραυγὰς τῶν κατοίκων.

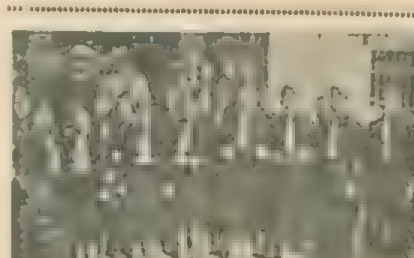
ΘΕΣΣΑΛΙΑ

ΛΑΡΙΣΑ.— Αἱ Φαλαγγίτισσαι τῆς Ὑποδιοικήσεως Λαρίσης μετὰ προθυμίας προσέφεραν τὴν συνδρομήν των διὰ τὴν πώλησιν εἰσιτηρίων μιᾶς διαλέξεως ὑπὲρ τῆς Δημοτικῆς βιβλιοθήκης. Ἐπίσης πολλαὶ συναγωνίστριαι ἔλαβον μέρος εἰς τὸν ἔρανον ὑπὲρ τῶν πτωχῶν καὶ τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων Σκαπάνισσαι καὶ [illegible]ίτισσαι ἔψαλον τὰ κάλαντα ὑπὲρ τῶν μαθητικῶν συσσιτίων συγκεντρώσασαι τὸ ποσὸν τῶν 6.000 δραχμῶν.

Τὴν πρωΐαν τῶν Χριστουγέννων ἐγένετο ἡ [illegible] τοῦ Χριστουγεννιάτικου δένδρου εἰς τὴν ὁποίαν παρευρέθησαν οἱ τρόφιμοι τῶν μαθητικῶν συσσιτίων. Τὰ δῶρα τοῦ δένδρου τὰ προσέφεραν μέλη τῆς ὀργανώσεως καὶ συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ δώσουν τὴν χαρὰν εἰς πολλὰ πτωχὰ παιδάκια.

Ἐπίσης ἀξιέπαινος εἶναι ἡ χειρονομία ὁμάδος μικρῶν σκαπανισσῶν, αἱ ὁποῖαι ἰδοῦσαι τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Περιφερειακῆς Διοικητρίας καὶ τῆς ὀργανώσεως ἐν γένει διὰ τὰ μαθητικὰ συσσίτια ἀπεφάσισαν νὰ προσφέρουν καὶ αὐτὲς κάτι διὰ τὸν ἴδιον σκοπόν.

Πρὸς τοῦτο διωργάνωσαν ἔρανον μεταξύ των καὶ τὸ συλλεγὲν ποσὸν παρέδωσαν εἰς τὴν Περιφερειακὴν Διοικήτριαν ἥτις καὶ κατέθεσε τοῦτο ἐπ' ὀνόματι τῆς Νομαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς Μαθητικῶν Συσσιτίων.

Τὸ ἐπιτελεῖον τῶν Διοικήσεων Ἀρρένων καὶ Θηλέων Ε. Ο. Ν. Χίου, ἔχον ἐν τῷ μέσῳ τὸν Γενικὸν Ἐπόπτην Νομάρχην κ. Θ. Ἀθανασιάδην.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΤΡΙΠΟΛΙΣ. — Τὸ κήρυγμα τοῦ Ἀρχηγοῦ γιὰ τὴν ἐντατικὴν καλλιέργεια τῆς γῆς, βρῆκε καὶ στὰ Παλούμπια τῆς Γορτυνίας τὸν ἀντίλαλό του. Φαλαγγῖται καὶ Σκαπανεῖς ἐκαλλιέργησαν καὶ ἔσπειραν μὲ βρώμη ποὺ τοὺς παρεχώρησεν ὁ δημοδιδάσκαλος κ. Ἰωάν. Τσιῶκος, ἔκτασι 10 στρεμμάτων.

Παραλλήλως ἐκαλλιεργήσαμε μὲ κουκιὰ καὶ πειραματικῶς μιὰ μικρὴ ἔκτασι μὲ σιτάρι ὁλόκληρη τὴν ἔκτασι τοῦ σχολικοῦ κήπου.

Μὲ ἐνθουσιασμὸ ἀπερίγραπτο κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τοῦ πρασίνου οἱ Φαλαγγῖται μας ἐφύτευσαν 300 δενδρύλλια ἀπὸ τὸ φυτώριο τοῦ σχολικοῦ κήπου, ἤτοι ἀμυγδαλιές, κουκουναριὲς καὶ πεῦκα.

ΣΠΑΡΤΗ.— Δὲν εἶναι πλέον τρόπος τοῦ λέγειν οὐδὲ κατὰ συνθήκην ἐγκωμιαστικὴ φημολογία, ὅτι ὁ Μεταυγουστιανὸς Κυβερνήτης ἔχει τὴν δύναμιν νὰ ἐμπνέῃ καὶ νὰ δημιουργῇ θέλησιν καὶ ὀργασμὸν ἐκεῖ ποὺ δὲν ὑπάρχει. Τὸ τελευταῖον ἐθνεγερτήριον σάλπισμα τοῦ Μεγάλου Θριαμβευτοῦ περὶ κινητοποιήσεως τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων διὰ τὴν διασφάλισιν τῆς σιταρκείας τῆς Χώρας ἐπροκάλεσεν ἀληθινὸν ἐθνικὸν συναγερμὸν διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐμπνευσμένης ἐκκλήσεως καὶ ὡς ἀντίλαλος εἰς τὸ σάλπισμα ἠκούσθη ἡ ἀξίνη τοῦ χωρικοῦ καὶ ἡ σκαπάνη τοῦ φαλαγγίτου μέχρι τῆς τελευταίας γωνίας τῆς Ἑλληνικῆς γῆς.

Πιστοὶ εἰς τὰ παραγγέλματα τοῦ Ἀρχηγοῦ οἱ Φαλαγγῖται καὶ Φαλαγγίτισσαι τοῦ Γυμνασίου Μολάων ἐξώρμησαν διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑψηλῆς πατρικῆς ἐντολῆς καὶ ἐπεδόθησαν εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν περὶ τὸ Γυμνασιακὸν Γυμναστήριον ἀκαλλιεργήτων χώρων. Ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ ἤρχισαν τὴν ἐντατικὴν καλλιέργειαν δέκα ἑπτὰ ὁλοκλήρων στρεμμάτων ἀνεκμεταλλεύτου ἐκτάσεως. Ἡ καλλιέργεια ἐγένετο μὲ ἐνθουσιασμὸν καὶ ἐξετελέσθη καὶ ἐκτελεῖται μὲ ὅλας τὰς συγχρόνους ἐπιστημονικὰς σιτοκαλλιεργητικὰς μεθόδους.

— Εἰς τὴν Περ. Διοίκησιν Ἀρρένων Λακωνίας προσεφέρθησαν παρὰ διαφόρων ἰδιωτῶν 45 στρέμματα πρὸς καλλιέργειαν, τῶν ὁποίων

Φαλαγγίτισσαι τῆς Ὑποδ)σεως Ε.Ο.Ν. Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς καλλιεργοῦντες διὰ σιτοπαραγωγὴν τὰς ἀνεκμεταλλεύτους περὶ τὸ Γυμναστήριον ἐκτάσεις.

τὰ εἰσοδήματα νὰ διατεθῶσιν ὑπὲρ τῆς Ε.Ο.Ν. Λακωνίας.

ΝΑΥΠΛΙΟΝ.—Ἡ 31η Δεκεμβρίου ὑπῆρξε διὰ τὰς Σπέτσας μία ἡμέρα ἐξαιρετικῆς ἑορτῆς, καὶ τοῦτο, χάρις εἰς τὴν Ε.Ο.Ν.

Ἀπὸ τῆς 10ης πρωϊνῆς τμήματα τῶν Σχηματισμῶν μας Ἀρρένων καὶ Θηλέων, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς κ.κ. Διοικητὴν τῶν Σχηματισμῶν Δαμ. Μαριόλην καὶ τὸν συνεργάτην Φαλαγγονόμον τῆς Ε.Ο.Ν. Διοικητὴν τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Σπετσῶν Κων)τῖνον Δημητρόπουλον, Ἀνθ)στὴν τῆς Χωρ)κῆς, περιῆλθον τὴν νῆσον ψάλλοντα τὰ Κάλανδα ὑπὲρ τῆς Ε. Ο. Ν.

Οἱ κάτοικοι ὑπεδέχοντο τὴν Νεολαίαν μας μὲ ἀφάνταστον ἐνθουσιασμὸν δίδοντες προθύμως τὸν ὀβολόν των. Τὸ σύνολον τῶν εἰσπράξεων ἀνῆλθε, παρ' ὅλην τὴν οἰκονομικὴν κρίσιν, εἰς τὸ ποσὸν τῶν 5.000 δραχμῶν διατεθεισῶν διὰ τὴν ἀγορὰν ἀθλητικῶν εἰδῶν τῶν Σχηματισμῶν μας.

Τὸ ἀπόγευμα διεξήχθη εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ Καφενείου Γιαννέλη ἡ ἑορτὴ τῆς Βασιλόπητας τῶν Σχηματισμῶν μας.

Συμφώνως μὲ τὸ καταρτισθὲν πρόγραμμα τῆς τελετῆς τὴν 6ην μ. μ. ἤρχισεν ἡ προσέλευσις τῶν Ἀρχῶν καὶ τοῦ κοινοῦ. Τὰ πλήθη κατέκλυσαν τὴν αἴθουσαν ἀσφυκτικῶς ὥστε τμήματα τῆς Ε.Ο.Ν. νὰ εὑρίσκωνται ἐκτὸς ταύτης.

Μετὰ τὸν ἁγιασμὸν ἀνεγνώσθη ἐμπνευσμένη ἡμερησία διαταγὴ τοῦ κ. Διοικητοῦ τὸ πέρας τῆς ὁποίας ἐκάλυψαν ζητωκραυγαὶ ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως, τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ ἐ-

Ἀπὸ τὴν ἑορτὴν τοῦ τμήματος Ε.Ο.Ν. Ἀκράτας.

κόπησαν οἱ βασιλόπηττες τῶν Ἀρρένων καὶ Θηλέων μέσῳ ζητωκραυγῶν τῶν Σχηματισμῶν μας καὶ τοῦ κοινοῦ. Προσεφέρθησαν εἶτα ἀναψυκτικά, ἀκολούθως δὲ ἔλαβον χώραν λαϊκοὶ χοροί.

Ἐπηκολούθησεν ἐμπνευσμένη ὁμιλία τοῦ Τετράρχου κ. Καραπασάκη τὸ πέρας τῆς ὁποίας ἐκάλυψαν παρατεταμένα χειροκροτήματα, ἀκολούθως δὲ ἐκληρώθη τὸ Λαχεῖον τῆς Ε.Ο.Ν. ἀποτελούμενον ἀπὸ τρία ὡραῖα σερβίτσια. Ἡ ὅλη ἑορτὴ διεξήχθη ἐν μέσῳ ἀτμοσφαίρας ἀφαντάστου ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἐκδηλώσεων. Ὁ Δήμαρχος Σπετσῶν κ. Λαγάκης, αἱ Ἀρχαὶ τῆς Νήσου, ὅλος τέλος ὁ κόσμος δὲν ἔπαυον ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκδηλώνωνται ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως μας, τοῦ Ἐθνικοῦ μας Κυβερνήτου καὶ τῆς Ε.Ο.Ν.

Γενικῶς ἡ ἑορτὴ ποὺ μᾶς ἐχάρισεν ἡ Ε.Ο.Ν θὰ μείνῃ ἀλησμόνητος. Διεπιστώθη τὸ μέγεθος τῆς ἐντὸς ἑνὸς ἔτους συντελεσθείσης ἐργασίας καὶ ἐξεδηλώθη κατὰ τὸν πανηγυρικώτερον τρόπον ἡ ἀγάπη τοῦ λαοῦ τῆς ἱστορικῆς νήσου πρὸς τὸν Δημιουργὸν τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τῆς Ε.Ο.Ν.

Τὴν ἑπομένην 1ην τοῦ Νέου Ἔτους 1940 ἐτελέσθη, πρωτοβουλίᾳ τοῦ κ. Δημάρχου, δοξολογία εἰς τὴν Μητρόπολιν μας εἰς ἣν προσῆλθεν ἄπειρον πλῆθος καὶ οἱ Σχηματισμοὶ Ἀρρένων καὶ Θηλέων.

ΤΑ ΝΗΣΙΑ

ΚΕΡΚΥΡΑ.— Οἱ Φαλαγγῖται τῆς Ε.Ο.Ν. Κερκύρας εἶχαν τὴν εὐγενῆ πρωτοβουλίαν νὰ ἐνεργήσουν μεταξύ των ἔρανον τοῦ ὁποίου τὸ προϊὸν νὰ διατεθῇ κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων εἰς πτωχὰς οἰκογενείας ὑπὸ τῶν ἰδίων τῶν Φαλαγγιτῶν.

Οὕτω τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων ἐπιτροπὴ Φαλαγγιτῶν ὑπὸ τὸν Δ)τὴν τοῦ Γραφείου Διαφωτίσεως, ἐπεσκέφθη τὰς ὑποδειχθείσας ἀπόρους οἰκογενείας καὶ διένειμεν ἀνὰ 50 δραχ. εἰς ἑκάστην οἰκογένειαν.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ποσοῦ τῆς παρασχεθείσης βοηθείας, ἡ πρᾶξις αὐτὴ τῶν Φαλαγγιτῶν μας εἶναι ἀξία παντὸς ἐπαίνου, διότι οὕτω ἔδειξαν ἐκτὸς τῶν ἄλλων τὰ φιλάνθρωπά των αἰσθήματα ἀπέναντι τῆς πασχούσης τάξεως τῆς Κοινωνίας.

ΚΡΗΤΗ

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ (Κρήτης).— Ἡ Περιφερ. Διοίκησις Ἀρρένων Ἡρακλείου ἐπρωτοστάτησεν εἰς τὴν ἐν γένει ἀναδασωτικὴν κίνησιν τοῦ νομοῦ, χιλιάδες δὲ λάκκων ἠνοίχθησαν, τῶν ὁποίων ἡ δενδροφύτευσις ἐγένετο ἐν ἐπισήμῳ τελετῇ τὸν παρελθόντα μῆνα.

ΡΕΘΥΜΝΟΝ.— Ἡ Περιφερ. Διοίκησις Θηλέων Ρεθύμνης ἀπέστειλε διὰ βαθμοφόρου της εἰς τὸν Συνοριακὸν Τομέα ἑξήκοντα (60) φανέλλες, 18 ἐσώβρακα, 83 ζεύγη κάλτσες, 43 πουλόβερ καὶ 50 κασκόλ, ἵνα διανεμηθοῦν εἰς τοὺς γενναίους φρουροὺς τῶν συνόρων μας.

— Ἑορταστικὴν ὄψιν εἶχε καθ' ὅλην τὴν πρόπαρελθοῦσαν Κυριακὴν τὸ Ρέθυμνον. Σημαιοστόλιστος ἡ πόλις τῶν ἡρωϊκωτέρων παραδόσεων ἑώρταζε τὴν συμπλήρωσιν διετίας ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ὁ ἐμπνευσμένος δημιουργὸς τῆς 4ης Αὐγούστου ὑπέβαλε πρὸς ὑπογραφὴν εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα μας τὸν ἀναγκαστικὸν Νόμον, δι' οὗ ἡ Ἑλληνικὴ Νεότης, τὸ ἄνθος καὶ ἡ ἐλπὶς τοῦ Ἔθνους, ἀποτελοῦσε ἓν ἑνιαῖον ὅπλον, μίαν ἀτελεύτητον φάλαγγα διεπομένην ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πνεύματος πειθαρχίας, ὁδηγουμένην δὲ καὶ ἐμπνεομένην ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐθνικῶν ἰδεωδῶν.

Τὴν 6.45 π.μ. ἡ μουσικὴ τοῦ Δήμου καὶ οἱ σαλπιγκταὶ τῆς 255ης Φάλαγγος Ε.Ο.Ν. Ρεθύμνου ἐσήμαναν τὸ ἑωθινόν. Τὴν 10ην π. μ. ἐγένετο ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ δοξολογία χοροστατοῦντος τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ρεθύμνου καὶ Αὐλοποτάμου κ. Ἀθανασίου μετὰ τοῦ κλήρου τῆς πόλεως καὶ παρισταμένων τοῦ γενικοῦ Ἐπόπτου Ε.Ο.Ν. Νομάρχου μας κ. Ἀθ. Παπαθανασίου, τοῦ Περιφερειακοῦ Διοικητοῦ Ε.Ο.Ν Ἀρρένων κ. Γ. Μαζαράκη μετὰ τοῦ Ἐπιτελείου του, τῆς Περιφερειακῆς Διοικητρίας Ε.Ο.Ν. Θηλέων κ. Πολυξένης Παπαθανασίου μετὰ τοῦ Ἐπιτελείου της, τῶν κ.κ. Δικαστικῶν, τοῦ Δημάρχου Ρεθύμνου κ. Τίτου Πετυχάκη, τοῦ κ. Πέτρου Μανουσάκι μετὰ τῶν μελῶν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, τοῦ κ. Διοικητοῦ τοῦ Συντάγματος, τῶν κ.κ. Ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς, τῶν κ.κ. Διευθυντῶν τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Ἀθηνῶν, Ἐμπορικῆς καὶ Κρήτης, τοῦ κ. Προέδρου καὶ τῶν μελῶν τοῦ δικηγορικοῦ Συλλόγου, ἁπάντων τῶν Δημοσίων καὶ Δημοτικῶν Ὑπαλλήλων, τῶν κ.κ. Προέδρων τῶν διαφόρων Σωματείων μετὰ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου των, τῶν κ.κ. ἀντιπροσώπων ξένων Κρατῶν καὶ πλήθους κόσμου.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς δοξολογίας ὁ Διευθυντὴς τοῦ ΙΙΙ Ἐπιτελικοῦ Γραφείου τῆς Ε.Ο.Ν. Συνεργάτης κ. Ἰωάννης Δρανδάκης, Καθηγητής, ἐξεφώνησε τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας, εἰς τὸν ὁποῖον ἐσκιαγράφησε τὸ μεγαλειῶδες ἔργον τὸ ὁποῖον ἡ Ε.Ο.Ν. ἐπετέλεσε εἰς διάστημα μιᾶς διετίας καὶ διὰ τὸ ὁποῖον ἡ Ἑλλὰς ὁλόκληρος πανηγυρίζει σήμερον.

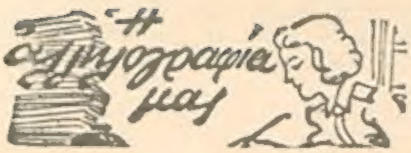
Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δοξολογίας εἶχον παραταχθῆ εἰς τὰς πρὸ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ ὁδοὺς τμήματα Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν, τὰ ὁποῖα ἀπέδιδον τιμὰς καὶ ἡ Φιλαρμονικὴ τοῦ Δήμου μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν κ. Γκίνον εἶχε τοποθετηθῆ πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ Ναοῦ διὰ τὴν ἀπόδοσιν τιμῶν.

Μετὰ τὴν δοξολογίαν οἱ ἐπίσημοι μετέβησαν εἰς τὴν πλατεῖαν Γεωργίου Β', ὅπου εἶχον παραταχθῆ τὰ Τμήματα τῶν Φαλάγγων Ἀρρένων καὶ Θηλέων πρὸς παράδοσιν εἰς αὐτὰ τῶν σημαιῶν ὑπὸ τοῦ κ. Γενικοῦ Ἐπόπτου.

Εὐθὺς μετὰ τὴν ἄφιξιν τῶν ἐπισήμων ἀφίχθη καὶ ὁ κ. Γενικὸς Ἐπόπτης συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν κ.κ. Περιφερειακῶν Διοικητῶν καὶ τῶν Ἐπιτελείων των.

Ὁ κ. Νομάρχης ἀπὸ τῆς ἐξέδρας, ἥτις εἶχε στηθῆ ἐπὶ τούτῳ, παρέδωσεν εἰς δύο ἀξιωματικοὺς τῆς Ε. Ο. Ν., ἕνα ἄρρενα καὶ μίαν θῆλυν, τὰς σημαίας καλέσας διὰ μικρᾶς ἀλλ' ἐμπνευσμένης προσφωνήσεως τὰ ἄρρενα καὶ τὰ θήλεα μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. Ρεθύμνου νὰ ὑπηρετήσουν μὲ πίστιν καὶ φανατισμὸν τὴν σημαίαν, τὴν ὁποίαν ἡ Πατρὶς τοὺς ἐμπιστεύεται.

Εἰς τὴν 255ην Φάλαγγα Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων ὁ κ. Γενικὸς Ἐπόπτης ἔδωσε τὸ ὄνομα «ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ».

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, ὁδὸς Ἁγίου Νικοδήμου 31, Ἐνωμοτάρχην Β' Ὑποτομέως Ἀθηνῶν. Τὸ Χριστουγεννιάτικο ποίημα, ποὺ μᾶς ἔστειλες, δὲν εἶναι δικό σου. Αὐτὸ βέβαια εἶναι ἕνα βαρύτατο σφάλμα. Δὲν εἶναι δύσκολο νὰ καταλάβης τί ἔκαμες καὶ νὰ μὴ τὸ ἐπαναλάβης. Εἶναι πολὺ κακὸ νὰ ἐπιχειρῆ κανεὶς νὰ ξ ε γ ε λ ά σ η καὶ μάλιστα σὰν ἀπευθύνεται σ' ἕνα περιοδικό, ποὺ περιβάλλει μὲ τόση στοργὴ καὶ ἀγάπη ὅσα τοῦ στέλλετε. Ἔτσι, πρὸ καιροῦ καὶ ἄλλος μᾶς ἔστειλε ἕνα ποίημα τοῦ Βαλαωρίτη γιὰ δικό του! Τὸ περάσαμε ἀπαρατήρητο, ἀλλ' ἦλθε ἡ ὥρα νὰ καυτηριασθῆ τὸ κακὸ καὶ νὰ σταματήση μιὰ γιὰ πάντα. — ΑΙΔΕΣΙΜΩΤΑΤΟΝ ΕΦΗΜΕΡΙΟΝ ΝΕΟΥ ΜΥΛΟΤΟΠΟΥ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ Κον ΣΤΥΛΙΑΝΟΝ ΒΑΜΒΙΝΗΝ. Σᾶς ἀπαντήσαμε ταχυδρομικῶς. Ἀπὸ τὸ ποίημά σας δημοσιεύομε ἐδῶ τοὺς πρώτους στίχους.»

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΣΩΤΗΡΕΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

Εἶν' ἐφιάλτης φοβερός, μὰ καὶ φρικτὸς συνάμα
κανεὶς γιὰ νὰ ἐνθυμηθῆ τὰ ὅσα ἔχει ὑποστῆ
ἡ Μάνα μας Ἑλλάδα.

Νομίζω εἶναι περιττὰ ὅσα κανεὶς κι' ἂν εἴπη,
ὁ νοῦς τ' ἀνθρώπου σταματᾶ ἀπὸ τῆς φρίκης τὰ τρωτὰ
ἂς πᾶνε γιὰ τὴ λήθη.

Ἐκεῖνο ποὔχω γιὰ νὰ πῶ ὅλοι ἔχουμε χρέος
νὰ εἰποῦμε ὁ Εὔσπλαχνος Θεὸς καὶ τώρα καὶ διὰ παντὸς
νὰ εἶν' Εὐλογημένος.

Ποὺ ἔστειλε τὸν Μεταξᾶ, τὸν σιδερένιο ἄνδρα
καὶ τὸν σοφό μας Βασιλιᾶ μὲ ἀδαμάντινη καρδιὰ
κι' ἐσῶσαν τὴν Ἑλλάδα.

Ὅλων μας τώρα οἱ εὐχὲς παντοῦ ἂς ἀντηχήσουν
ὁ Γιάννης μας ὁ Μεταξᾶς κι' ὁ Γεώργιος ὁ βασιλιᾶς
πολλὰ χρόνια νὰ ζήσουν.

— ΓΡΗΓ. ΧΑΡΗΔΗΜΟΝ. Πολὺ καλὸ τὸ ποιηματάκι σου. Θὰ γίνη ὅμως ἀκόμη καλύτερο ἂν ἀλλάξης τὸν 3ο στίχο τοῦ 2ου τετραστίχου. Ὄχι πὼς δὲν εἶναι σωστός, ἀλλὰ μὲ τὸ γύρισμα ποὺ τοῦ κάνεις στὸν 4ο στίχο, δυσκολεύεις τὴ σύλληψι τοῦ νοήματος. Διόρθωσέ το καὶ ξαναστεῖλε το νὰ τὸ περάσωμε στὸν «Κῆπο τῶν Σκαπανέων». Ἢ — ἂν θέλης — νὰ τὸ διορθώσωμε ἐμεῖς. Γράψε μας.— ΧΡ. Π. Μᾶς γράφεις νὰ σοῦ ἀπαντήσωμε μὲ τὸ ψευδώνυμο Σαὶν Ποτέν. Ὄχι πιὰ ξενικὰ πράγματα, ἔστω καὶ ψευδώνυμα! Δημοσιεύομε στὴ στήλη αὐτὴ τὸ ποιηματάκι σου «Τὰ σπουργίτια»:

Τώρα τὸ χειμῶνα εἰς τὰ σπίτια
μικροὶ ζητιᾶνοι ζητιανεύουν,
εἶναι τὰ μικρὰ φτωχὰ σπουργίτια,
ποὺ νηστικὰ τροφὴ γυρεύουν.

Τώρα ποὺ δὲν βρίσκουνε νὰ φᾶνε
παντοῦ γυρίζουν τὰ καϋμένα
κι' ὅλο τσιρίζοντας πετᾶνε
κι' εἶναι ἀπ' τὴν πεῖνα λυπημένα.

Ἂν μᾶς ξαναστείλης κι' ἄλλο, τὸ θέλομε καλύτερο.— ΜΑΡΙΟΝ ΒΑΛΑΒΑΝΙΔΗΝ. Τὸ διήγημα «Ὁ μπονάμᾶς τοῦ Νικολάκη» θὰ διαβασθῆ στὴν Ἐπιτροπή, ἐπειδὴ εἶναι καλογραμμένο, ἀλλὰ δὲν θὰ προταθῆ γιὰ δημοσίευσι. Εἶναι θλιβερό. Καὶ στὰ παιδιὰ — ἐξαιρετικὰ τὶς ἡμέρες αὐτὲς — πρέπει νὰ παρέχωμε εὔθυμα πράγματα. Στεῖλε μας δεύτερο, μὲ τὴν ἴδια γλῶσσα καὶ στὸ ἴδιο μῆκος. Ἐκρατήσαμε σημείωσι τοῦ ὀνόματός σου.— ΠΑΝ. ΠΛΥΤΑΝ. Σὲ συγχαίρομε γιὰ ὅσα γράφεις στὸ ποίημά σου «Ἡ 4η Αὐγούστου».— ΣΟΦΙΑΝ ΚΑΤΑΡΗ. Μᾶς γράφεις μεταξὺ τῶν ἄλλων «. . .ὅπως ὅλοι καὶ ὅλες θέλω κι' ἐγὼ νὰ γράφω κάτι ὠφέλιμο καὶ γιὰ σένα «Νεολαία» καὶ γιὰ τὴν Πατρίδα μου». Εἶσαι ἀξιέπαινη γιὰ τὴν προσπάθειά σου αὐτή. Τὸ διήγημά σου «Ὁ τρελλός» εἶναι προσεκτικὰ γραμμένο, ἀλλὰ βαρὺ γιὰ τὴ σελίδα «Τὸ βῆμα τῶν νέων». Ἀπὸ τὰ ἔξυπνα καὶ κουτὰ ποὺ μᾶς ἔστειλες δημοσιεύομε ἐδῶ ἕνα:

Δάσκαλος: — Τοτό, γιατὶ ὅταν βρέχη δὲν βγαίνει ἥλιος;

Τοτός: — Γιὰ νὰ μὴ βραχῆ, κύριε.

Τὰ ἄλλα θὰ τὰ δημοσιεύσωμε στὸν «Κῆπο τῶν Σκαπανέων».— ΒΑΣ. ΚΟΒΛΑΚΑΝ. Σὲ συγχαίρομε γιὰ τὸ περιεχόμενο τῆς ἐπιστολῆς σου. Φαίνεσαι σεμνό, τακτικό, προσεκτικὸ κι' εὐγενικὸ παιδί. Τὸ ποιηματάκι σου «Ἡ Νεολαία» δὲν εἶναι τόσο καλογραμμένο ὅσο εἶναι τὸ γράμμα σου. Στεῖλε μας κανένα πεζὸ ὡς 1½ σελίδα.— Π. ΒΑΣΣΑΛΟΝ ΔΗΜ)ΛΟΝ. Ἐλάβαμε τὸ ποιηματάκι τοῦ μικροῦ μαθητοῦ σας Ἀναστασίου Σιώρη. Τὸ δημοσιεύομε στὴ στήλη αὐτή:

Τὸ φτωχοῦλι πεινασμένο
ξεκινάει τὸ καϋμένο
ἀπ' τὸ σπίτι λιγωμένο
μὲ τὸ πιάτο, τὸ πηρούνι
τὴν πετσέτα, τὸ κουτάλι
καὶ μὲ τὴ δραχμὴ στὸ χέρι.
Πάει στὸ σχολειὸ νὰ φάη
κι' ἀφοῦ φάη καλὰ - καλὰ
πάει μ' ὄρεξι μεγάλη
εἰς τὸ σπίτι μὲ χαρά.

Συζητήσετε μαζὶ μὲ τὸν νεαρὸν ποιητὴν καὶ τοὺς συμμαθητάς του ἐκεῖνο τὸ «ἀφοῦ φάη καλὰ - καλὰ πάει μ' ὄ ρ ε ξ ι μεγάλη κ.λ.π.» Βάλετέ τους νὰ βροῦν ἄλλο στίχο. Λ. χ. «τρέχοντας ξαναγυρίζει» κ.λ.π. — ΣΩΤ. ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΝ, ΜΗΧ)ΚΟΝ. Γιὰ νὰ κάμετε ὁμοιοκαταληξίες χρησιμοποιεῖτε ἰδιωματικὲς λέξεις. Π. χ.:

Καὶ στέκεις ὑπερήφανα,
μὲ ἀνοικτὴ τὴ χέρα
καὶ μὲ τὴν ρώμη στὴν ψυχὴ
γιὰ νὰ τὰ βγάλης πέρα.

Ἂν τυχὸν μᾶς στείλετε στὸ μέλλον καὶ ἄλλο ποίημά σας, μὴ τὸ γράφετε — σᾶς παρακαλοῦμε — σὲ χρωματιστὸ χαρτὶ περιτυλίγματος, διότι δὲ θὰ διαβασθῆ.— ΓΡΗΓ. ΑΓΡΑΦΙΩΤΗΝ. Ἐδιαβάσαμε τὸ γραμματάκι σου. Σ' εὐχαριστοῦμε. Ἡ ἐκθεσοῦλα σου «Ὁ χειμῶνας» πολὺ καλή. Τί βαθμὸ ἐπῆρες;— Ι. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ. Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! Τί εἶναι αὐτὸ τὸ ποίημα ποὺ ἔστειλες «Χριστὸς Γεννᾶται»; Αὐτὸ εἶναι ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ ἀντιχριστιανικό.

Μέχρι σήμερον 17)12 ἐλάβαμε ἐπιστολὰς καὶ συνεργασίαν ἀπὸ τοὺς Β. Βαλλιάδην, Π. Καζαμίαν, Ἀχ. Πειστικόν, Γ. Φτίκαν, Γ. Γαρουφαλλίδην, Ν. Νεοφύτου, Ἰω. Βαρδάκην, Ἰ. Νάκον, Ν. Ζῆκον, Σπ. Τσιλιμπάρην, Ι. Μαρκομανωλάκην, Σταῦρον Πανταζῆν, Ἰ. Παπαθανασόπουλον, Β. Λεονταρίτου, Β. Παναγοπούλου, Χ. Χρύσανθον, Γ. Κούτσικαν, Β. Ἀγγελάκη, Δ. Φροσυνάκην, Ἀνδρ. Ρουσσοσέλον, Τ. Τρυφωνοπούλου, Κορν. Ραλλίδου, Ι. Πασσαβέλην, Β. Ζαφειρόπουλον, Γ. Πουλόπουλον, Στρ. Παπαγεωργίου, Κ. Στεφανάκην, Π. Παπαδόπουλον, Ἰωάννην Ρῶμαν, Δ. Α. Κρῖνον, Δ. Θεοχαρίδην, Εὐστ. Ζάχαρην, Κατ. Σαμαρᾶ, Ἰ. Καρανάσιον, Σ. Κ. Δεληγιαννίδην, Λάμπην Τσαρούχην, Δ. Ἰσῶην, Βαγγ. Ζάχον, Μαν. Γαγάνην, Β. Πατοῦναν, Κ. Γιαννικόπουλον, Καίτη Σχοινᾶ, Γεωργ. Ματθαίου, Χ. Βασιλειάδην, Ζαν. Δημοκλέαν, Ἀντ. Τζαμτζῆν, Π. Γαλιῶτον, Ἀντ. Ἀπαλοδῆμαν, Μιχ. Μιχαηλίδην, Νικόλ. Ζαχόπουλον, Ν. Δάνδουλον, Βασ. Γκιουλόγλου, Μάρ. Βαλαβανίδην, Χρ. Σωσωνίδην, Ἠλ. Μπουτσικάρην, καθὼς καὶ πολλὰς ἐκθέσεις μαθητῶν καὶ μαθητριῶν μέσῳ τῶν διδασκάλων των. Εἰς ὅλους θ' ἀπαντήσωμε κατὰ σειρὰν προτεραιότητος εἴτε ἀπὸ τῆς στήλης αὐτῆς εἴτε ταχυδρομικῶς. — ΣΤΑΜΑΤΙΟΝ ΦΩΤΙΟΥ. Ἔχεις πράγματι ζωγραφικὸ ταλέντο. Τὰ

ΟΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 470)

ἀπὸ τότε οἱ μοναχοὶ γιὰ τὴ διαφύλαξι καὶ τὴ συντήρησί τους.

Κατὰ τὴν πρώτη ἐπίσκεψί του στὰ 1880 καὶ τὴ δεύτερη στὰ 1895, ποὺ πῆγε μὲ εἰδικὴ ἀποστολή, συνοδευόμενος ἀπὸ ὁλόκληρο ἐπιτελεῖο μαθητῶν του κι' ἔκανε τὴν καταγραφὴ ὅλων πλὴν δύο, τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Βατοπεδίου καὶ τῆς βιβλιοθήκης τῆς Λαύρας, ποὺ τὶς ἔκαναν ἀργότερα εὐπαίδευτοι τῶν μονῶν αὐτῶν μοναχοί, περισυνέλεξε τόσο ἀνέκδοτο ὑλικὸ ποὺ ἐπὶ χρόνια κατόπι τροφοδοτοῦσε τὸ φιλολογικό του περιοδικὸ «Νέον Ἑλληνομνήμων». Στὸν ἀριθμὸ τοῦ διτόμου αὐτοῦ καταλόγου του ἐὰν προσθέσωμεν καὶ τὸν ἀριθμὸ τῶν καταλόγων τῶν δύο τούτων μονῶν, καθὼς καὶ κείνων ποὺ παραλείφθηκαν, ἀποκρύφθηκαν, ἢ βρίσκονται σκορπισμένα σὲ ἀπόμακρες σκῆτες, κελλία, καλύβια καὶ καθίσματα, πρέπει τὰ χειρόγραφα τοῦ Ἁγίου Ὄρους νὰ ὑπερβαίνουν κατὰ πολὺ τὶς δέκα χιλιάδες.

Βέβαια τὰ χειρόγραφα αὐτά, ἐκτὸς ἀπὸ ἐλάχιστα, εἶναι περιεχομένου μονότονα ἐκκλησιαστικοῦ, καὶ συγκεκριμένως εὐαγγέλια, ψαλτήρια, ἀπόστολοι, παρακλητικές, λειτουργικά, συναξάρια, νομοκάνονες, πατερικὰ κ. λ. π., ποὺ λίγα κι' αὐτὰ ἀκόμη δώσανε κείμενα αὐθεντικώτερα εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴ φιλολογία.

Ἀλλὰ ἡ παντὸς εἴδους, ὅπως ἀναφέραμε, ἀναγραφὲς ποὺ βρίσκονται ἀπάνου στὰ περιθώρια καὶ τὰ ξώφυλλα, ὁ σωρὸς τῶν κωδίκων καθὼς κι' ἡ ἀφθονία ἀπὸ χρυσόβουλλα, μολυβδόβουλλα, τυπικά, σιγίλλια, ἀφιερωτήρια, δωρητήρια, φερμάνια, τ' ἀκιδογραφήματα ἀπάνου στοὺς τοίχους τῶν καθολικῶν, τὰ πολύτιμα εἰκονογραφημένα χειρόγραφα,— γιὰ τὰ ὁποῖα θ' ἄξιζε νὰ μιλήσουμε ἰδιαιτέρως — καὶ τέλος οἱ μουσικοὶ κώδικες θὰ μποροῦσαν νὰ φωτίσουν μ' ἕνα καινούργιο φῶς τὴν εἰκόνα τοῦ παρωχημένου αὐτοῦ πολιτισμοῦ καὶ νὰ παρουσιάσουν πλευρὲς ἄγνωστες ἀπὸ τὴν τέχνη του καὶ τὴ ζωή του. Σὲ ἑκατοντάδες ἀνέρχονται οἱ μουσικοὶ κώδικες ποὺ δὲν ἀναγνώσθηκαν ἀκόμη, ποὺ ἂν δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ λύσουν τὸ σκοτεινὸ ζήτημα τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς, θὰ μποροῦσαν ὅμως νὰ μᾶς πλησιάσουν πρὸς τὸ ἁγνὸ Βυζαντινὸ μέλος καὶ νὰ προσθέσουν μελῳδίες ἄγνωστες ἢ καὶ ἄγνωστους μελῳδοὺς εἰς τοὺς σήμερα ὑπάρχοντας. Οἱ πολύτιμοι ἐξ ἄλλου εἰκονογραφημένοι κώδικες, ποὺ ἀφθονοῦν ἐδῶ ὅσο σὲ κανένα ἄλλο μέρος τοῦ κόσμου, θὰ μποροῦσαν νὰ δώσουν ἄφθονο ὑλικό, ὄχι μονάχα γιὰ τὴ μελέτη τῆς τέχνης καὶ τὴ συμπλήρωσι τοῦ μεγάλου Βυζαντινοῦ εἰκονογραφικοῦ κύκλου, ὅσο γιὰ τὴ σύγχρονή τους ζωή. Αὐτὰ εἶναι ποὺ παρουσιάζουν τὴν πιὸ ἄγνωστη καὶ ἀνεξερεύνητη, ἀλλὰ καὶ τὴν πιὸ πολύτιμη πλευρὰ γιὰ τὶς βιβλιοθῆκες τῶν μοναστηριῶν. Ἀλλὰ γι' αὐτὰ ἀξίζει ὅπως εἴπαμε νὰ μιλήσουμε ἰδιαίτερα.

Σ. Δούκας

Ἡ Σίτσα Καραϊσκάκη παρουσιάζει μὲ περιγραφικὴ δύναμι καὶ μὲ μορφοποιητικὴ δεξιοτεχνία στὸ νέο της ἱστορικὸ ρομάντζο:

«Ο ΓΥΙΟΣ ΤΗΣ ΚΑΛΟΓΡΗΑΣ»

ἕνα ἀπὸ τοὺς πιὸ βασικοὺς χαρακτῆρας τῆς νεωτέρας μας ἑλληνικῆς ἱστορίας.

Τὸ βιβλίο αὐτό, ποὺ Εὐρωπαῖοι κριτικοὶ ὠνόμασαν «Ὁμηρικὸν ἔπος», συγκεντρώνει ὅλες τὶς ἰδιότητες ἑνὸς ἄξιου καὶ σπάνιου ἀπὸ μορφὴ καὶ περιεχόμενο βιβλίου. Συναρπάζει, ἐνθουσιάζει, αἰχμαλωτίζει μὲ τὴ δεμένη του ἀφήγησι καὶ μᾶς κάνει νὰ βιώσουμε βαθιὰ ἕνα μεγάλο κομμάτι τῆς ἱστορίας μας.

Στὸ νεαρὸ ἀναγνώστη γεννᾷ τὸν ἐνθουσιασμό, στὸν ἄνδρα τὴ βίωσι μιᾶς γνήσια ἡρωϊκῆς ἐποχῆς, παρέχοντας συνάμα τὴν γνῶσι καὶ τὴν ἀξιολογία γεγονότων καὶ προσώπων, ποὺ εἶναι ἡ αἰτιογένεια τῆς σημερινῆς λαϊκῆς, πολιτιστικῆς, πολιτικῆς καὶ ἐθνικῆς μας ζωῆς.

(Συνέχεια τῆς ἀλληλογραφίας)

σκίτσα, πού μᾶς ἔστειλες ἤρεσαν πολύ. Γιά νά γίνουν κλισέ πρέπει νά εἶναι μέ σινική μελάνη. Στεῖλέ μας τίποτε ἄλλο. Σχεδίασέ το μέ μολύβι καί ἔπειτα πέρασέ το μέ σινική μελάνη. Ὄχι περισσότερα ἀπό μία εἰκόνα, τοὐλάχιστο στήν ἀρχή. Ἀργότερα βλέπομε.— ΣΤΑΥΡΟΝ ΠΑΛΟΓΟΝ. Τά ποιήματα, πού μᾶς ἔστειλες, φανερώνουν τήν ἀφοσίωσί σου στήν 4ην Αὐγούστου καί στόν δημιουργό της. Σέ συγχαίρομε γιά τά πατριωτικά σου αἰσθήματα. Πρόσεξε ὅμως τούς στίχους σου. Δέν εἶναι καλοί. Νά μερικοί ἀπ' αὐτούς:

Προσευχηθοῦμε βρέ παιδιά ὅλοι στήν Παναγία
τό Ἔθνος, ἡ Ἐλευθερία πάσης ἡ Σωτηρία.

Ἐκεῖνο τό «β ρ έ π α ι δ ι ά» κτυπᾶ τόσο ἄσχημα, πού σοῦ συνιστοῦμε νά τό ἀποφεύγης ἀκόμη καί στόν προφορικό λόγο, δηλ. ὅταν συνομιλῆς μέ φίλους σου. — Α. ΠΑΠ. Δ)ΤΗΝ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΝΕΟΥ ΣΚΟΠΟΥ. Στήν ἐπιστολήν σας ἀπαντοῦμε ταχ)κῶς. Στήν ἐν λόγῳ ἐπιστολήν, μεταξύ ἄλλων, μᾶς γράφετε: «Εὑρισκόμεθα εἰς τήν εὐχάριστον θέσιν νά σᾶς γνωρίσωμεν ὅτι τά παιδιά τοῦ σχολείου Νέου Σκοποῦ Σερρῶν πῆραν μέ πολλήν ὄρεξι τήν ἰδέα τῆς Ε.Ο.Ν. καί ὅσο μπορεῖ νά φτάση τό παιδικό μυαλό τους φροντίζουν ν' ἀνεβοῦν ἕνα-ἕνα τά σκαλοπάτια τῆς ἰδέας αὐτῆς. Σίγουρα δέ θά φθάσουν στό ἀνώτερο». Ἐδιαβάσαμε τίς ἐκθέσεις τῶν μαθητῶν σας καί συμφωνοῦμε μαζί σας. Διαβιβάσετέ τους τά συγχαρητήρια τοῦ περιοδικοῦ «Νεολαία». Οἱ φωτογραφίες δέν μποροῦν νά δημοσιευθοῦν ἐπειδή εἶναι σκοτεινές. Στείλετε ἄλλες. — ΒΑΣ ΒΕΛΛΙΑΔΗΝ Δ)ΛΟΝ, ΕΠΑΝΟΜΗΝ. Σᾶς ἀπαντήσαμε ταχ)κῶς. Δημοσιεύομεν ἐδῶ μέρος τῆς ἐπιστολῆς σας: «Τά παιδιά μας ἀσχολοῦνται καθημερινῶς μέ τήν ἐντατικήν καλλιέργειαν τῆς γῆς. Ἔχουν ὡραῖο σχολικό κῆπο, φυτώριο μέ 1000 περίπου δασικά, ἀξιόλογη σχολική βιβλιοθήκη καί ἐκκλησιαστική χορωδία». Συγχαρῆτε ἐκ μέρους μας τούς μικρούς μαθητάς σας γιά ὅλα αὐτά καί ἀκόμη γιά τήν δρᾶσι τους ὡς Φαλαγγιτῶν καί Σκαπανέων. Ἡ φωτογραφία θά δημοσιευθῆ. Διά τόν διαγωνισμόν ζητήσατε πληροφορίας ἀπό τό ἁρμόδιο γραφεῖο τῆς Κ. Δ.— Π. ΚΑΖΑΜΙΑΝ. Στεῖλε μας κάτι ἄλλο. — Α. ΠΕΙΣΤΙΚΟΝ. Στεῖλε τό ἀντίτιμο δραχ. 25, ἐπ' ὀνόματι τοῦ συγγραφέως του κ. Ν. Τσεκούρα, Λεωχάρους 19 καί θά τό λάβης τό ταχύτερο. Ἄν ἔχης ἐξησφαλισμένους 300 συνδρομητάς ἀποφάσισε. Πάντως μή προβῆς στήν ἔκδοσι, ἄν δέν βεβαιωθῆς προηγουμένως ὅτι τά τραγούδια, πού θά βάλης στήν πρώτη αὐτή ποιητική συλλογή σου, εἶναι τό ἕνα καλύτερο ἀπό τό ἄλλο. Ἄν δέν βιάζεσαι — καί δέν πρέπει νά βιάζεσαι — νά τά ἐκδώσης, στεῖλε μάς τα. Ἔχε ὅμως ὑπ' ὄψιν σου, ὅτι θά τά κρατήσωμε 5-6 μῆνες, ἐπειδή ἔχομε νά ἐλέγξωμε πολλή «συνεργασία» τοῦ περιοδικοῦ. Ἀπό τό ποίημά σου «Χριστούγεννα» δημοσιεύομε ἐδῶ 2 τετράστιχα:

Χριστός γεννᾶται σήμερα, χτυπᾶνε οἱ καμπάνες
κι' ἀντιλαλοῦν χαρμόσυνα οἱ βράχοι, οἱ λαγκαδιές.
Τά κοιμισμένα τους παιδιά μέ βιά ξυπνοῦν οἱ μάνες
καί μιά χαρά ἀνείπωτη γεμίζει τίς καρδιές.
Χριστός γεννᾶται σήμερα. Τό διαλαλοῦν τ' ἀστέρια,
πού μέ περίσσεια ὀμορφιά λάμπουν στόν οὐρανό.
Οἱ χριστιανοί στήν Ἐκκλησιά ἀνάβουν ἁγιοκέρια,
σέ μιά σπηλιά γεννήθηκε, ἐκεῖ μέσ' στό σανό.

Πρόσεξε τίς χασμωδίες. Ἐπίσης τόν τέταρτο στίχο τοῦ δευτέρου τετραστίχου, πού εἶναι ξεκρέμαστος. Τό «Σέ σᾶς ἀθάνατοι νεκροί» καλό, ἀλλ' ἀπαιτεῖ κάποια ἐπικαιρότητα. Λ. χ. ἐπέτειο κάποιας μάχης, στεφάνωμα μνημείου Ἀγνώστου Στρατιώτου κλπ. Χρησιμοποίησέ το σέ μιά παρομοία περίπτωσι.—ΔΗΜ. ΠΑΠΠΑΝ. Δέν δημοσιεύομε ἀκροστιχίδας. Πρόσεξε αὐτήν τήν ἀκροστιχίδα, πού μᾶς ἔστειλες. Γιά νά βγάλης τή φράσι «ΕΘΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ» κάνεις στίχους σάν τούς ἀκολούθους:

Ἔ-φεξε ἡ ὁλόλαμπρος ἡμέρα τῆς χαρᾶς μας
Θ-νητοί πρότερον εἴμεθα καί τώρα μέ ἐλπίδα
Ν-ίκη θά φέρωμε, μαζί κι' οἱ κτύποι τῆς καρδιᾶς μας
Ἴ-στατοι μέσ' στή σκέψι μας γιά τή γλυκειά πατρίδα.
Κ-σπάσαμε τόσο πολύ δύστυχη Νεολαία.
Ἦ-ταν γραφτό τῆς μοίρας μας γέλια νά μή χαροῦμε.

ΔΑΣΑΝΑΓΝΩΣΤΟΝ. Σᾶς εὐχαριστοῦμε διά τήν ἐπιστολή σας. — ΝΕΟΦ. Κ. ΝΕΟΦΥΤΟΥ. Τό δημοσιεύομε στή στήλη αὐτή:

ΑΣΤΡΟ ΛΑΜΠΡΟ

Ἄστρο λαμπρό πού ὡδήγησες τούς Μάγους τῆς Ἀσίας
σ' ἄγνωρους τόπους μακρινούς.
λάμψε ξανά κι' ὁδήγησε στούς κόλπους τῆς θρησκείας
μικρούς, μεγάλους καί τρανούς.
Ἄστρο λαμπρό, πού ὡδήγησες σοφούς στό θεῖο βρέφος
μέσ' στή σπηλιά τῆς Βηθλεέμ,
λάμψε καί πάλι, σκόρπισε τοῦ πόλεμου τό νέφος
κι' ὁδήγησέ μας στήν Ἐδέμ.
Ἄστρο λαμπρό, πού ὡδήγησες τρεῖς βασιλεῖς μέ δῶρα
λιβάνι, σμύρνα καί χρυσό,
Ἔλα καί λάμψε μαγικά σ' ὅλο τόν κόσμο τώρα
πίστι κι' ἀγάπη στό Χριστό.

ΙΩΑΝΝΗΝ Γ. ΝΑΚΟΝ, ΔΗΜ)ΛΟΝ ΣΚΡΑ. Ἀπό τήν ἐπιστολήν σας: «...ὅταν ὁ ταχυδρόμος ἔφερε τό δέμα στό σχολεῖο μας καί παρουσίασα στά παιδιά μου τή «Νεολαία», ἕνα κῦμα γενικῆς σιγῆς ἁπλώθηκε στά χαρούμενα καί γοητευτικά προσωπάκια τους, πού ἦταν μόνο καί μόνο ἐνδείξεις ἀπείρου ἐνθουσιασμοῦ καί χαρᾶς καί γοητεύσεως ἀπό τήν καλαισθησία καί γενικῶς φροντισμένη ἐμφάνισι τοῦ περιοδικοῦ μας, τό ὁποῖον — σημειωτέον — γιά πρώτη φορά ἀντίκρυζαν...» Καί παρακάτω: «...εἰς τό βαρύτατον αὐτό ἔργον, ὁ ἐκπαιδευτικός κόσμος τῆς Ἑλλάδος εἶναι εὐτυχισμένος διότι συμμετέχει ἀφανής μέν ἐργάτης, ἀλλά ἰσχυρός σύντροφος καί ἁγνός ἰδεολογικῶς συμπαραστάτης καί συμμαχητής, μέ θάρρος καί ἀποφασιστικότητα, ἀλλά καί μέ ἐμπρέπουσαν σεμνότητα καί εὐλάβειαν πρός τά ἱερά καί ὅσια, τά ὁποῖα ἀνελάβομεν νά μεταδώσωμεν μεταξύ τῆς Ἑλληνικῆς νεότητος». Σᾶς εὐχαριστοῦμε καί σᾶς συγχαίρομε θερμότατα. Σᾶς ἀπαντοῦμε καί ταχ)κῶς. — ΝΙΚ. ΖΗΚΟΝ. Μακροσκελής. Στεῖλε ἄλλο, καθαρογραμμένο ὅμως. Σ' εὐχαριστοῦμε γιά ὅσα γράφεις στό γράμμα σου. — ΣΠ. ΤΣΙΛΙΜΠΑΡΗΝ. Ὡραῖο κρινόμενον ὡς πανηγυρικόν ἄρθρον ἤ ὡς προσφώνησις.—ΙΩΑΝΝ. ΜΑΡΚΟΜΑΝΩΛΑΚΗΝ. Γιά τά σταυρόλεξα θά σοῦ ἀπαντήση ὁ ἁρμόδιος συντάκτης. Τό «Στή νύκτα» ὑπεβλήθη στήν Ἐπιτροπήν. Τό «Πῶς λαχταρῶ» ὄχι. Ἐκεῖνο πού παρατηρήσαμε εἶναι ὅτι τόσο ἀπό τό ἕνα ὅσο καί ἀπό τό ἄλλο λείπει τό α ὐ θ ό ρ μ η τ ο ποιητικό αἴσθημα, πού τό βρίσκει κανείς ἄφθονο στίς κρητικές μαντινάδες. — ΣΤΑΥΡΟΝ ΠΑΝΤΑΖΗΝ. Ἐπήραμε καί τά δύο ποιήματα. Οἱ στίχοι χωλαίνουν. Πολλές χασμωδίες «πού θέλεις ἀπό-ὅλους μας». Τό εἴπαμε καί ἄλλη φορά «ποίημα δέ θά πῆ: λ έ ξ ε ι ς τ α ι ρ ι α σ μ έ ν ε ς ὅ π ω ς - ὅ π ω ς»—Ι. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΝ. Ὄ χ ι π ε ζ ο τ ρ ά γ ο υ δ α. Διάβασε μιά ρυθμική πρόζα τοῦ Κ. Δουραμάνη, πού ἐδημοσιεύθη στό «Βῆμα τῶν Νέων» — φύλλο — τῆς 18ης Νοεμβρίου. Μπορεῖς νά γράψης κάτι τέτοιο; Στεῖλέ το. — ΒΟΥΛΗ ΛΕΟΝΤΑΡΙΤΟΥ. Μᾶς γράφεις μεταξύ τῶν ἄλλων: «...ἄν θέλετε τ υ π ο γ ρ ά φ ε τ α ι» καί τό ἑξῆς: «Ἀσφαλῶς θέλεις νά τῆς «δ η μ ο σ ι ε ύ σ α τ ε». Ἤ ὄχι; Προσέχετε, παιδιά, ὅταν μιλῆτε καί ὅταν γράφετε. Τό διήγημά σου «Ὁ πλοῦτος καί ἡ πενία» εἶναι ἀδύνατον, μά ἐντελῶς ἀδύνατο νά εἶναι δικό σου. Πῶς μπορεῖ μιά μικρή Φαλαγγίτισσα, ὅπως μᾶς γράφεις πώς εἶσαι, νά κάνη σκέψεις σάν κι' αὐτές: «διότι πρέπει νά ἠξεύρητε, ὅτι εἰς τά χρήματα συμβαίνει ὅ,τι καί εἰς τά πράγματα, τά ὁποῖα πωλοῦνται εἰς τήν ἀγοράν· ὅσα περισσότερα δηλαδή ὑπάρχουσιν ἐξ αὐτῶν, τόσον περισσότερον χάνουσι τήν ἀξίαν των». Ἐκτός τούτου τό «οἰκονομολογικό» διήγημά σου περιέχει μερικές ἰδέες περί «πλούτου καί πενίας» ἀντίθετες πρός τάς ἀρχάς τῆς 4ης Αὐγούστου καί πρός ὅσα διακηρύττει καί πράττει ὁ Ἀρχηγός ὑπέρ τῶν πτωχῶν καί τῶν ἐργαζομένων. Στεῖλε μας καλύτερα κανένα δικό σου «ἔξυπνο καί κουτό». — ΒΑΡΒΑΡΑΝ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ. Τό «Πεταλουδίτσα» δημοσιεύεται εἰς τό παρόν τεῦχος. — Χ. ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ. Εὐγέ σου. Πολύ καλό. Ὑπεβλήθη στήν Ἐπιτροπή. — Γ. ΚΟΥΤΣΙΑΝ. Τά «Ἡ παπαρούνα» καί «Ἡ βαρκούλα» ὄχι. Τό «Ὄμορφο χωριουδάκι» κάτι λέγει, ἀλλά θέλει νά τό ἐπεξεργασθῆς ἀκόμη. Ξαναστεῖλέ το σημειώνοντας Σ 200. — ΒΑΣΙΛΙΚΗΝ ΑΓΓΕΛΑΚΟΥ. Θρησκευτικώτατο τό ποίημά σας «Χριστός γεννᾶται». Ἰδού τό 1ο τετράστιχο:

Χριστός γεννᾶται! ἡ ἄυλος Δόξα
ἦλθε στή γῆ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
καί τοῖς ἀνθρώποις συναναστράφη
τό ἀπαύγασμα τοῦ Μόνου Θεοῦ.

ΔΗΜ. ΦΡΟΣΥΝΑΚΗΝ. Πολύ μεγάλο. Ὀκτώ δακτυλογραφημένες σελίδες! Πρόσεξε τάς παραγράφους σου. Διάβασε αὐτή: «Ἔφερνε μαζί του (ὁ παγωμένος βορηᾶς) στίς σπάνιες νηνεμίες πού μεσολαβοῦσαν ἀνάμεσα ἀπό τίς ἄγριες πνοές του, τόν ἀντίλαλο ἀπό δύο ἤχους μονότονους, μά καθαρούς, τοῦ παραπονετικοῦ καί μελαγχολικοῦ κρώξιμου κακοπουλιῶν, πού πλανιόντουσαν, αἰώνιοι νομάδες, στίς ἐρημιές καί στά ὁποῖα ὁ λαός βλέπει κολασμένες ψυχές καί τῶν χαρούμενων σημάντρων πού χτυποῦσαν τρελλά καί δυνατά, γιατί ξημέρωναν Χριστούγεννα». Πολλές ἐξηρτημένες προτάσεις! Γράφετε σύντομες φράσεις, ἄν θέλετε νά διαβάζεσθε εὐχάριστα. Ἔχεις διαβάσει ἔργα τοῦ Γρ. Ξενοπούλου; Ἄν ὄχι, φρόντισε νά βρῆς κανένα βιβλίο του. Πρόσεξε πῶς γράφει καί προσπάθησε νά τόν μιμηθῆς. Εἶναι ἕνας ἀπό τούς ὀλίγους δασκάλους τοῦ πεζοῦ λόγου.— ΑΝΔΡ. ΡΟΥΣΟΥΝΕΛΟΝ. Λέξεις ἀραδιασμένες κάπως ρυθμικά, χωρίς ὁλοκληρωτικό νόημα. Στεῖλέ μας — ὄχι πιά 4 — ἀλλά ἕνα καί καλό. — ΤΟΥΛΑ ΤΡΥΦΩΝΟΠΟΥΛΟΥ. Τό εἴπαμε καί ἄλλοτε: μή στέλλετε πολλά, γιατί κι' ἄν κριθοῦν ὡς δημοσιεύσιμα θά μπῆ ἕνα-ἕνα μέ τή σειρά του. Δέν εἶναι σωστό νά δημοσιεύωνται διαρκῶς ἔργα τοῦ ἰδίου, ὅσο καλά κι' ἄν εἶναι. Τό «Βῆμα τῶν Νέων» ἀνήκει σ' ὅλους τούς «νέους» ἀναγνώστας τῆς «Νεολαίας», πού ἐπιθυμοῦν νά δημοσιεύσουν κάτι δικό των. Καί τά τρία ποιήματα ἐκρίθησαν ὡς μή ἐπίκαιρα. — ΘΕΟΔ. ΚΑΛΛΗΝ. Ὑπεβλήθη στήν Ἐπιτροπή. —ΚΟΡΝΗΛΙΑΝ ΡΑΛΛΙΔΟΥ. Τό «Ἡ Ἑλλάδα μας» δέν μπορεῖ νά δημοσιευθῆ. Διάβασέ το σ' ἕναν ἀπό τούς καθηγητάς σου καί ζήτησε νά σοῦ ἐξηγήση τό «γιατί». — Ι. Φ. ΠΑΣΣΑΔΕΛΗΝ. Γράψε στό ἁρμόδιο Γραφεῖο τῆς Κ. Δ. Θά σοῦ δώσουν κάθε σχετική πληροφορία. Καλό, ἄν θεωρηθῆ ὡς ἁπλή ἔκθεσις. — ΒΑΣ. ΖΑΦΕΙΡΑΚΟΠΟΥΛΟΝ. Τό ποίημά σου τό ἀσχημίζει ἡ κατάχρησις συνθέτων λέξεων. Διάβασε πόσες ὑπογραμμίσαμε «χλωροκαταπράσινα, γλυκοκοιτοῦσε, ὁλόγυμνο, μοσχομύριστα, νυχτόημερα, λεβεντόκαρμη, χρυσομεταξοφτέρουγη, βροντόφωνα». Πρόσεξε ἀκόμη τό στίχο αὐτό: «μ' ἀγάπη (περισσή σέ σέ) καθόλου δέ θ' ἀργοῦσε». Πῶς σοῦ χτυποῦν στ' αὐτί οἱ συλλαβές: σή σέ σέ; — Γ. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΝ. Τό διήγημά σου «Θλιμμένα Χριστούγεννα» δέν ἐδιαβάστηκε. Γραμμένο — παρά τάς ἐπανειλημμένας ὑποδείξεις μας — καί στίς δύο ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ. — ΣΤΡΑΤΗΝ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ. Τό «Ἡλιοβασίλεμα» μοιάζει μέ ζωγραφικό τοπίο ἀσχημάτιστο. Σκόρπιες πινελλιές κι' ἀνάμεσά των τό χρῶμα τῆς λινάτσας ἤ τοῦ μουσαμᾶ. — ΚΩΣΤΗΝ ΤΑΞΙΔΙΩΤΗΝ-ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΝ. Τό «Εἶδα τόν Ἅγιο Βασίλη» ἔφθασε ἀργά. Τό «Μισοσβησμένο ὄνομα» ἀκατάλληλο γιά τή «Νεολαία». Γιά τήν παράλειψι τοῦ ὀνόματός σου ἀπό τίς πνευματικές ἀσκήσεις, θά σοῦ ἀπαντήση ὁ ἁρμόδιος συντάκτης.— Π. Φ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ. Ἰδού τό πρῶτο τετράστιχο:

Μέ χρυσᾶ Γράμματα θά γράψω
τ' ὄνομά σου Ἑλλάς
καί τήν Ἱστορία τῆς σκλαβιᾶς σου θά κάψω,
γιατί σέ θέλω πάντα νά γελᾶς.

ΙΩΑΝΝΗΝ ΡΩΜΑΝ. Διάβασε τήν ἀπάντησί μας πρός τόν Δημ. Φροσυνάκην. Τό ἴδιο ἐλάττωμα παρατηροῦμε καί στό δικό σου γραπτό. Ἰδού: «Μέσα ἀπό τά τετρακόσια μαῦρα χρόνια τῆς σκλαβιᾶς, πού ἡ φοβέρα τοῦ ἐχθροῦ ἦταν ὑψωμένη πάνω ἀπ' τούς δυστυχισμένους Ἕλληνες, πού ἡ τυραννία καί ἡ καταστροφή τούς ἀφάνιζε, ξεπετάχτηκε ξαφνα μιά θεά μέ ὑψωμένο τό κεφάλι περήφανα καί μ' ἕνα γλυκό χαμόγελο στό στόμα, πού καλοῦσε τή δυστυχισμένη τή γενιά μας νά σηκωθῆ, ν' ἁρπάξη τό γιαταγάνι, ν' ἁρπάξη τό καρυοφύλλι καί νά ξετινάξη ἀπό πάνω της τό βαρύ ζυγό τῆς σκλαβιᾶς καί τῆς μαύρης τυρρανίας». Ἑβδομῆντα ἕξη λέξεις σέ μιά περίοδο! Τό ποίημα «Ἀττικός οὐρανός» ἔχει μετρικά σφάλματα. Διάβασέ το δυνατά καί θά τά βρῆς μόνος σου, «μέ τό αὐτί» καθώς λέμε. — Δ. Α. ΚΡΙΝΟΝ. Πολύ νόστιμο τό ἀστεῖο, πού μᾶς ἔστειλες, ἀλλ' εἶναι ἀκατάλληλο γιά τόν «Κῆπο τῶν Σκαπανέων». Δέν θά τό καταλάβουν. Στεῖλέ μας κάτι ἄλλο. Γράψε μας τό ἱστορικό τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγ. Δημητρίου, πού εἶναι πολύ ἐνδιαφέρον. Ὄχι ὅμως ἐκτενῶς. Τό πολύ σέ 2 σελίδες «κόλλας διαγωνισμοῦ». Ἄν εἶναι καλογραμμένο, θά τό δημοσιεύσωμε στό «Βῆμα τῶν Νέων». Στεῖλε καί σχετική φωτογραφία.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΚΑΠΑΝΕΩΝ

Κ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΝ. Ὡραῖο τό γραμματάκι σου. Δημοσιεύομε ἐδῶ λίγες γραμμίτσες: «...Διαβάζω τά ὡραῖα λόγια τοῦ Ἀρχηγοῦ μας κ. Ἰωάννου Μεταξᾶ, πού μέ μεγάλη προσοχή φροντίζει γιά μᾶς, γι' αὐτό κι' ἐγώ κάθε βράδυ στήν προσευχή μου παρακαλῶ τό Θεό μας νά φυλάη τόν Ἀρχηγό μας». Μπράβο σου. Νά εἶσαι βέβαιος ὅτι ὁ Ἀρχηγός θά εὐχαριστηθῆ πολύ ὅταν τό μάθη, ὅπως εὐχαριστήθηκε σάν ἔμαθε ὅτι ὁ Σκαπανέας Κ ω σ τ ά κ η ς Τ σ ο ύ ζ η ς τόν θυμᾶται στήν προσευχή του.— ΝΙΚ. ΛΑΜΝΑΤΟΝ. Νόστιμο τό ποιηματάκι πού μᾶς ἔστειλες, ἀλλ' εἶναι γιά μεγαλύτερα παιδιά.— ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΕΥΣΤΡ. ΤΙΓΚΑΝ. Δέν ἔχεις δίκαιο. Ἀκούεται πολύ-πολύ καλά. — ΘΑΝΟΝ ΚΑΛΑΡΑΝ. Ἐλάβαμε τό γραμματάκι σου καί τό ποίημα μέ τόν τίτλο «Στόν Κυβερνήτη μας».— ΝΙΚ. ΜΙΖΑΡΑΝ. Νά τό ἔξυπνο καί κουτό, πού μᾶς ἔστειλες: «Ὁ μπαμπᾶς: Γιαννάκη, μή φωνάζεις ἔτσι, γιατί θέλω νά κοιμηθῶ... Ὁ Γιαννάκης: Καλά, μπαμπᾶ, δέ θά ξαναφωνάξω... Θά παίζω μόνο τό ταμποῦρλο μου...» — ΠΕΤΡΟΝ ΚΑΚΟΥΡΗΝ. Τό αἴνιγμα πού μᾶς ἔστειλες δέν εἶναι κατάλληλο.— ΣΤΕΛ. ΤΟΛΟΓΓΟΝ. Ὁ Μεγάλος Σκαπανεύς θά προσπαθήση νά σ' εὐχαριστήση.— ΠΑΝ. ΧΑΡΑΚΙΑΔΗΝ. Σωστή ἡ ἀπάντησίς σου.

Τύποις: «ΠΥΡΣΟΥ» Α. Ε.

ΑΙΧ 864

ΔΑΧ 143

